

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

ΤΜΗΜΑ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΣΤΗΝ ΔΙΟΙΚΗΣΗ

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ (Μ.Β.Α)

**«Η ΕΠΙΔΡΑΣΗ ΤΗΣ ΜΕΤΟΧΙΚΗΣ ΣΥΝΘΕΣΗΣ ΣΤΑ
ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ»**

Πειραιάς 2014

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

ΤΜΗΜΑ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΣΤΗΝ ΔΙΟΙΚΗΣΗ

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ (Μ.Β.Α)

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ:

**«Η ΕΠΙΔΡΑΣΗ ΤΗΣ ΜΕΤΟΧΙΚΗΣ ΣΥΝΘΕΣΗΣ ΣΤΑ
ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ»**

ΠΛΑΣΜΑ ΣΤΥΛΙΑΝΗ

ΜΔΕ / 1111

Επιβλέπων καθηγητής: Αρτίκης Παναγιώτης

Εξεταστική επιτροπή: Μακρής Αριστομένης
Τσαγκαράκης Νικόλαος

Πειραιάς 2014

Παράρτημα Β: Βεβαίωση Εκπόνησης Διπλωματικής Εργασίας

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΙΡΑΙΩΣ
ΤΜΗΜΑ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΣΤΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

ΒΕΒΑΙΩΣΗ ΕΚΠΟΝΗΣΗΣ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

(περιλαμβάνεται ως ξεχωριστή (δεύτερη) σελίδα στο σώμα της διπλωματικής εργασίας)

«Δηλώνω υπεύθυνα ότι η διπλωματική εργασία για τη λήψη του μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών, του Πανεπιστημίου Πειραιώς, στη Διοίκηση Επιχειρήσεων : MBA» με τίτλο Η ΕΠΙΔΡΑΣΗ ΤΗΣ ΜΕΤΟΧΙΚΗΣ ΣΥΜΘΕΣΗΣ ΣΤΑ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ έχει συγγραφεί από εμένα αποκλειστικά και στο σύνολό της. Δεν έχει υποβληθεί ούτε έχει εγκριθεί στο πλαίσιο κάποιου άλλου μεταπτυχιακού προγράμματος ή προπτυχιακού τίτλου σπουδών, στην Ελλάδα ή στο εξωτερικό, ούτε είναι εργασία ή τμήμα εργασίας ακαδημαϊκού ή επαγγελματικού χαρακτήρα.

Δηλώνω επίσης υπεύθυνα ότι οι πηγές στις οποίες ανέτρεξα για την εκπόνηση της συγκεκριμένης εργασίας, αναφέρονται στο σύνολό τους, κάνοντας πλήρη αναφορά στους συγγραφείς, τον εκδοτικό οίκο ή το περιοδικό, συμπεριλαμβανομένων και των πηγών που ενδεχομένως χρησιμοποιήθηκαν από το διαδίκτυο. Παράβαση της ανωτέρω ακαδημαϊκής μου ευθύνης αποτελεί ουσιώδη λόγο για την ανάκληση του πτυχίου μου».

Υπογραφή Μεταπτυχιακού Φοιτητή/ τριας.....

Όνοματεπώνυμο..... ΠΙΛΑΣΜΑ ΣΤΥΛΙΑΝΗ.....

Ημερομηνία..... 06/11/2024.....

Η ΕΠΙΔΡΑΣΗ ΤΗΣ ΜΕΤΟΧΙΚΗΣ ΣΥΝΘΕΣΗΣ ΣΤΑ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

ΠΛΑΣΜΑ ΣΤΥΛΙΑΝΗ

Σημαντικοί όροι: οικογενειακές επιχειρήσεις, απόδοση επιχειρήσεων, χρηματοοικονομικές δομές, οικογενειακός έλεγχος

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Οι οικογενειακές επιχειρήσεις διαδραματίζουν παγκοσμίως σημαντικό ρόλο στην οικονομία και είναι ο πιο διαδεδομένος τύπος επιχειρησιακής δομής. Εκτός από το μεγάλο τους αριθμό, παράγουν ένα σημαντικό μέρος του παγκοσμίου πλούτου και απασχολούν εκατομμύρια ανθρώπους. Συχνά, αποδίδουν υψηλότερα κέρδη από τις εταιρείες που έχουν ευρύτερη βάση μετόχων.

Αντικείμενο της παρούσας διπλωματικής εργασίας είναι να εντοπίσουμε κατά πόσο η σύνθεση του μετοχικού κεφαλαίου επιδρά στα χρηματοοικονομικά χαρακτηριστικά των επιχειρήσεων στην Ελλάδα.

Η μεθοδολογική προσέγγιση που υιοθετήθηκε είναι η στατιστική ανάλυση t-student. Μέσω των οικονομικών καταστάσεων των εταιρειών συγκεντρώσαμε τα δεδομένα μας, διακρίναμε τις επιχειρήσεις σε οικογενειακές και μη οικογενειακές και στη συνέχεια υπολογίσαμε ένα πλήθος αριθμοδεικτών ώστε να προχωρήσουμε στη στατιστική ανάλυση των μέσων όρων των δεικτών.

Τα αποτελέσματα που προέκυψαν μέσα από αυτούς τους ελέγχους υποδεικνύουν ότι οι οικογενειακές επιχειρήσεις πλεονεκτούν σε όρους χρηματοοικονομικών δομών αλλά μειονεκτούν σε όρους αποδόσεων.

Ευχαριστίες

Θα ήθελα να ευχαριστήσω των επιβλέποντα της διπλωματικής μου εργασίας κ. Παναγιώτη Αρτίκη για την καθοδήγηση του και τις πολύτιμες συμβουλές του σε όλη τη διάρκεια της έρευνας και της υλοποίησης της εργασίας αυτής.

Επίσης ευχαριστώ την οικογένεια μου και τους φίλους μου για την διαρκή τους υποστήριξη και συμπαράσταση.

Πανεπιστήμιο Πειραιώς

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΠΙΝΑΚΩΝ

Πίνακας	1:	Δομή δείγματος	51
Πίνακας	2:	Τύπος επιχειρήσεων ανά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας	53
Πίνακας	3:	Στατιστικές μεταβλητές του δείκτη ROA για οικογενειακές επιχειρήσεις τύπου B και μη οικογενειακές για το έτος 2008	64
Πίνακας	4:	T- στατιστικό τεστ για το δείκτη ROA ₂₀₀₈ οικογενειακών επιχειρήσεων τύπου B και μη οικογενειακών	64
Πίνακας	5:	Στατιστικές μεταβλητές του δείκτη ROA για οικογενειακές επιχειρήσεις τύπου B και μη οικογενειακές για το έτος 2011	66
Πίνακας	6:	T- στατιστικό τεστ για το δείκτη ROA ₂₀₁₁ οικογενειακών επιχειρήσεων τύπου B και μη οικογενειακών	66
Πίνακας	7:	Στατιστικές μεταβλητές του δείκτη ROE για οικογενειακές επιχειρήσεις τύπου B και μη οικογενειακές για το έτος 2008	68
Πίνακας	8:	T- στατιστικό τεστ για το δείκτη ROE ₂₀₀₈ οικογενειακών επιχειρήσεων τύπου B και μη οικογενειακών	68
Πίνακας	9:	Στατιστικές μεταβλητές του δείκτη ROE για οικογενειακές επιχειρήσεις τύπου B και μη οικογενειακές για το έτος 2011	70
Πίνακας	10:	T- στατιστικό τεστ για το δείκτη ROE ₂₀₁₁ οικογενειακών επιχειρήσεων τύπου B και μη οικογενειακών	70
Πίνακας	11:	Στατιστικές μεταβλητές του δείκτη ROIC για οικογενειακές επιχειρήσεις τύπου B και μη οικογενειακές για το έτος 2008	72
Πίνακας	12:	T- στατιστικό τεστ για το δείκτη ROIC ₂₀₀₈ οικογενειακών επιχειρήσεων τύπου B και μη οικογενειακών	72
Πίνακας	13:	Στατιστικές μεταβλητές του δείκτη ROIC για οικογενειακές επιχειρήσεις τύπου B και μη οικογενειακές για το έτος 2011	74
Πίνακας	14:	T- στατιστικό τεστ για το δείκτη ROIC ₂₀₁₁ οικογενειακών επιχειρήσεων τύπου B και μη οικογενειακών	74

Πίνακας 15:	<i>Στατιστικές μεταβλητές του καθαρού εισοδήματος για οικογενειακές επιχειρήσεις τύπου B και μη οικογενειακές για το έτος 2008</i>	76
Πίνακας 16:	<i>T- στατιστικό τεστ για το καθαρό εισόδημα₂₀₀₈ οικογενειακών επιχειρήσεων τύπου B και μη οικογενειακών</i>	76
Πίνακας 17:	<i>Στατιστικές μεταβλητές του καθαρού εισοδήματος για οικογενειακές επιχειρήσεις τύπου B και μη οικογενειακές για το έτος 2011</i>	78
Πίνακας 18:	<i>T- στατιστικό τεστ για το καθαρό εισόδημα₂₀₁₁ οικογενειακών επιχειρήσεων τύπου B και μη οικογενειακών</i>	78
Πίνακας 19:	<i>Στατιστικές μεταβλητές του δείκτη $total\ debt/total\ capital$ για οικογενειακές επιχειρήσεις τύπου B και μη οικογενειακές για το έτος 2008</i>	80
Πίνακας 20:	<i>T- στατιστικό τεστ για το δείκτη $total\ debt_{2008}/total\ capital_{2008}$ οικογενειακών επιχειρήσεων τύπου B και μη οικογενειακών</i>	80
Πίνακας 21:	<i>Στατιστικές μεταβλητές του δείκτη $total\ debt/total\ capital$ για οικογενειακές επιχειρήσεις τύπου B και μη οικογενειακές για το έτος 2011</i>	82
Πίνακας 22:	<i>T- στατιστικό τεστ για το δείκτη $total\ debt_{2011}/total\ capital_{2011}$ οικογενειακών επιχειρήσεων τύπου B και μη οικογενειακών</i>	82
Πίνακας 23:	<i>Στατιστικές μεταβλητές του δείκτη $long-term\ debt/total\ capital$ για οικογενειακές επιχειρήσεις τύπου B και μη οικογενειακές για το έτος 2008</i>	84
Πίνακας 24:	<i>T- στατιστικό τεστ για το δείκτη $long-term\ debt_{2008}/total\ capital_{2008}$ οικογενειακών επιχειρήσεων τύπου B και μη οικογενειακών</i>	84
Πίνακας 25:	<i>Στατιστικές μεταβλητές του δείκτη $long-term\ debt/total\ capital$ για οικογενειακές επιχειρήσεις τύπου B και μη οικογενειακές για το έτος 2011</i>	86

Πίνακας	26:	<i>T- στατιστικό τεστ για το δείκτη $long-term\ debt_{2011}/total\ capital_{2011}$ οικογενειακών επιχειρήσεων τύπου B και μη οικογενειακών</i>	86
Πίνακας	27:	<i>Στατιστικές μεταβλητές του δείκτη $total\ debt/total\ equity$ για οικογενειακές επιχειρήσεις τύπου B και μη οικογενειακές για το έτος 2008</i>	88
Πίνακας	28:	<i>T- στατιστικό τεστ για το δείκτη $total\ debt_{2008}/total\ equity_{2008}$ οικογενειακών επιχειρήσεων τύπου B και μη οικογενειακών</i>	88
Πίνακας	29:	<i>Στατιστικές μεταβλητές του δείκτη $total\ debt/total\ equity$ για οικογενειακές επιχειρήσεις τύπου B και μη οικογενειακές για το έτος 2011</i>	90
Πίνακας	30:	<i>T- στατιστικό τεστ για το δείκτη $total\ debt_{2011}/total\ equity_{2011}$ οικογενειακών επιχειρήσεων τύπου B και μη οικογενειακών</i>	90
Πίνακας	31:	<i>Στατιστικές μεταβλητές του δείκτη $current\ ratio$ για οικογενειακές επιχειρήσεις τύπου B και μη οικογενειακές για το έτος 2008</i>	92
Πίνακας	32:	<i>T- στατιστικό τεστ για το δείκτη $current\ ratio_{2008}$ οικογενειακών επιχειρήσεων τύπου B και μη οικογενειακών</i>	92
Πίνακας	33:	<i>Στατιστικές μεταβλητές του δείκτη $current\ ratio$ για οικογενειακές επιχειρήσεις τύπου B και μη οικογενειακές για το έτος 2011</i>	94
Πίνακας	34:	<i>T- στατιστικό τεστ για το δείκτη $current\ ratio_{2011}$ οικογενειακών επιχειρήσεων τύπου B και μη οικογενειακών</i>	94
Πίνακας	35:	<i>Στατιστικές μεταβλητές του δείκτη $net\ income/sales$ για οικογενειακές επιχειρήσεις τύπου B και μη οικογενειακές για το έτος 2008</i>	96
Πίνακας	36:	<i>T- στατιστικό τεστ για το δείκτη $net\ income_{2008}/sales_{2008}$ οικογενειακών επιχειρήσεων τύπου B και μη οικογενειακών</i>	96

Πίνακας	37:	<i>Στατιστικές μεταβλητές του δείκτη net income/sales για οικογενειακές επιχειρήσεις τύπου B και μη οικογενειακές για το έτος 2011</i>	98
Πίνακας	38:	<i>T- στατιστικό τεστ για το δείκτη net income₂₀₁₁/sales₂₀₁₁ οικογενειακών επιχειρήσεων τύπου B και μη οικογενειακών</i>	98
Πίνακας	39:	<i>Στατιστικές μεταβλητές του δείκτη sales per employee για οικογενειακές επιχειρήσεις τύπου B και μη οικογενειακές για το έτος 2008</i>	100
Πίνακας	40:	<i>T- στατιστικό τεστ για το δείκτη sales₂₀₀₈ per employee₂₀₀₈ οικογενειακών επιχειρήσεων τύπου B και μη οικογενειακών</i>	100
Πίνακας	41:	<i>Στατιστικές μεταβλητές του δείκτη sales per employee για οικογενειακές επιχειρήσεις τύπου B και μη οικογενειακές για το έτος 2011</i>	102
Πίνακας	42:	<i>T- στατιστικό τεστ για το δείκτη sales₂₀₁₁ per employee₂₀₁₁ οικογενειακών επιχειρήσεων τύπου B και μη οικογενειακών</i>	102
Πίνακας	43:	<i>Στατιστικές μεταβλητές του δείκτη assets per employee για οικογενειακές επιχειρήσεις τύπου B και μη οικογενειακές για το έτος 2008</i>	104
Πίνακας	44:	<i>T- στατιστικό τεστ για το δείκτη assets₂₀₀₈ per employee₂₀₀₈ οικογενειακών επιχειρήσεων τύπου B και μη οικογενειακών</i>	104
Πίνακας	45:	<i>Στατιστικές μεταβλητές του δείκτη assets per employee για οικογενειακές επιχειρήσεις τύπου B και μη οικογενειακές για το έτος 2011</i>	106
Πίνακας	46:	<i>T- στατιστικό τεστ για το δείκτη assets₂₀₁₁ per employee₂₀₁₁ οικογενειακών επιχειρήσεων τύπου B και μη οικογενειακών</i>	106
Πίνακας	47:	<i>Στατιστικές μεταβλητές του δείκτη cash/current assets για οικογενειακές επιχειρήσεις τύπου B και μη οικογενειακές για το έτος 2008</i>	108
Πίνακας	48:	<i>T- στατιστικό τεστ για το δείκτη cash₂₀₀₈/current assets₂₀₀₈ οικογενειακών επιχειρήσεων τύπου B και μη οικογενειακών</i>	108

Πίνακας	49:	<i>Στατιστικές μεταβλητές του δείκτη cash/current assets για οικογενειακές επιχειρήσεις τύπου B και μη οικογενειακές για το έτος 2011</i>	110
Πίνακας	50:	<i>T- στατιστικό τεστ για το δείκτη cash₂₀₁₁/current assets₂₀₁₁ οικογενειακών επιχειρήσεων τύπου B και μη οικογενειακών</i>	110
Πίνακας	51:	<i>Στατιστικές μεταβλητές του δείκτη cost of goods/sales για οικογενειακές επιχειρήσεις τύπου B και μη οικογενειακές για το έτος 2008</i>	112
Πίνακας	52:	<i>T- στατιστικό τεστ για το δείκτη cost of goods₂₀₀₈/sales₂₀₀₈ οικογενειακών επιχειρήσεων τύπου B και μη οικογενειακών</i>	112
Πίνακας	53:	<i>Στατιστικές μεταβλητές του δείκτη cost of goods/sales για οικογενειακές επιχειρήσεις τύπου B και μη οικογενειακές για το έτος 2011</i>	114
Πίνακας	54:	<i>T- στατιστικό τεστ για το δείκτη cost of goods₂₀₁₁/sales₂₀₁₁ οικογενειακών επιχειρήσεων τύπου B και μη οικογενειακών</i>	114
Πίνακας	55:	<i>Στατιστικές μεταβλητές του δείκτη capital expenditures/total assets για οικογενειακές επιχειρήσεις τύπου B και μη οικογενειακές για το έτος 2008</i>	116
Πίνακας	56:	<i>T- στατιστικό τεστ για το δείκτη capital expenditures₂₀₀₈/ total assets₂₀₀₈ οικογενειακών επιχειρήσεων τύπου B και μη οικογενειακών</i>	116
Πίνακας	57:	<i>Στατιστικές μεταβλητές του δείκτη capital expenditures/total assets για οικογενειακές επιχειρήσεις τύπου B και μη οικογενειακές για το έτος 2011</i>	118
Πίνακας	58:	<i>T- στατιστικό τεστ για το δείκτη capital expenditures₂₀₁₁/ total assets₂₀₁₁ οικογενειακών επιχειρήσεων τύπου B και μη οικογενειακών</i>	118
Πίνακας	59:	<i>Σύγκριση απόδοσης και χρηματοοικονομικών χαρακτηριστικών για το δείγμα του ισχυρού ελέγχου</i>	120

Πίνακας 60:	<i>Στατιστικές μεταβλητές του δείκτη ROA για οικογενειακές επιχειρήσεις τύπου B και C και μη οικογενειακές για το έτος 2008</i>	124
Πίνακας 61:	<i>T- στατιστικό τεστ για το δείκτη ROA₂₀₀₈ οικογενειακών επιχειρήσεων τύπου B και C και μη οικογενειακών</i>	124
Πίνακας 62:	<i>Στατιστικές μεταβλητές του δείκτη ROA για οικογενειακές επιχειρήσεις τύπου B και C και μη οικογενειακές για το έτος 2011</i>	126
Πίνακας 63:	<i>T- στατιστικό τεστ για το δείκτη ROA₂₀₁₁ οικογενειακών επιχειρήσεων τύπου B και C και μη οικογενειακών</i>	126
Πίνακας 64:	<i>Στατιστικές μεταβλητές του δείκτη ROE για οικογενειακές επιχειρήσεις τύπου B και C και μη οικογενειακές για το έτος 2008</i>	128
Πίνακας 65:	<i>T- στατιστικό τεστ για το δείκτη ROE₂₀₀₈ οικογενειακών επιχειρήσεων τύπου B και C και μη οικογενειακών</i>	128
Πίνακας 66:	<i>Στατιστικές μεταβλητές του δείκτη ROE για οικογενειακές επιχειρήσεις τύπου B και C και μη οικογενειακές για το έτος 2011</i>	130
Πίνακας 67:	<i>T- στατιστικό τεστ για το δείκτη ROE₂₀₁₁ οικογενειακών επιχειρήσεων τύπου B και C και μη οικογενειακών</i>	130
Πίνακας 68:	<i>Στατιστικές μεταβλητές του δείκτη ROIC για οικογενειακές επιχειρήσεις τύπου B και C και μη οικογενειακές για το έτος 2008</i>	132
Πίνακας 69:	<i>T- στατιστικό τεστ για το δείκτη ROIC₂₀₀₈ οικογενειακών επιχειρήσεων τύπου B και C και μη οικογενειακών</i>	132
Πίνακας 70:	<i>Στατιστικές μεταβλητές του δείκτη ROIC για οικογενειακές επιχειρήσεις τύπου B και C και μη οικογενειακές για το έτος 2011</i>	134
Πίνακας 71:	<i>T- στατιστικό τεστ για το δείκτη ROIC₂₀₁₁ οικογενειακών επιχειρήσεων τύπου B και C και μη οικογενειακών</i>	134

Πίνακας	72:	<i>Στατιστικές μεταβλητές του καθαρού εισοδήματος για οικογενειακές επιχειρήσεις τύπου B και C και μη οικογενειακές για το έτος 2008</i>	136
Πίνακας	73:	<i>T- στατιστικό τεστ για το καθαρό εισόδημα₂₀₀₈ οικογενειακών επιχειρήσεων τύπου B και C και μη οικογενειακών</i>	136
Πίνακας	74:	<i>Στατιστικές μεταβλητές του καθαρού εισοδήματος για οικογενειακές επιχειρήσεις τύπου B και C και μη οικογενειακές για το έτος 2011</i>	138
Πίνακας	75:	<i>T- στατιστικό τεστ για το καθαρό εισόδημα₂₀₁₁ οικογενειακών επιχειρήσεων τύπου B και C και μη οικογενειακών</i>	138
Πίνακας	76:	<i>Στατιστικές μεταβλητές του δείκτη $total\ debt/total\ capital$ για οικογενειακές επιχειρήσεις τύπου B και C και μη οικογενειακές για το έτος 2008</i>	140
Πίνακας	77:	<i>T- στατιστικό τεστ για το δείκτη $total\ debt_{2008}/total\ capital_{2008}$ οικογενειακών επιχειρήσεων τύπου B και C και μη οικογενειακών</i>	140
Πίνακας	78:	<i>Στατιστικές μεταβλητές του δείκτη $total\ debt/total\ capital$ για οικογενειακές επιχειρήσεις τύπου B και C και μη οικογενειακές για το έτος 2011</i>	142
Πίνακας	79:	<i>T- στατιστικό τεστ για το δείκτη $total\ debt_{2011}/total\ capital_{2011}$ οικογενειακών επιχειρήσεων τύπου B και C και μη οικογενειακών</i>	142
Πίνακας	80:	<i>Στατιστικές μεταβλητές του δείκτη $long-term\ debt/total\ capital$ για οικογενειακές επιχειρήσεις τύπου B και C και μη οικογενειακές για το έτος 2008</i>	144
Πίνακας	81:	<i>T- στατιστικό τεστ για το δείκτη $long-term\ debt_{2008}/total\ capital_{2008}$ οικογενειακών επιχειρήσεων τύπου B και C και μη οικογενειακών</i>	144

Πίνακας	82:	Στατιστικές μεταβλητές του δείκτη <i>long-term debt/total capital</i> για οικογενειακές επιχειρήσεις τύπου B και C και μη οικογενειακές για το έτος 2011	146
Πίνακας	83:	T- στατιστικό τεστ για το δείκτη <i>long-term debt₂₀₁₁/total capital₂₀₁₁</i> οικογενειακών επιχειρήσεων τύπου B και C και μη οικογενειακών	146
Πίνακας	84:	Στατιστικές μεταβλητές του δείκτη <i>total debt/total equity</i> για οικογενειακές επιχειρήσεις τύπου B και C και μη οικογενειακές για το έτος 2008	148
Πίνακας	85:	T- στατιστικό τεστ για το δείκτη <i>total debt₂₀₀₈/total equity₂₀₀₈</i> οικογενειακών επιχειρήσεων τύπου B και C και μη οικογενειακών	148
Πίνακας	86:	Στατιστικές μεταβλητές του δείκτη <i>total debt/total equity</i> για οικογενειακές επιχειρήσεις τύπου B και C και μη οικογενειακές για το έτος 2011	150
Πίνακας	87:	T- στατιστικό τεστ για το δείκτη <i>total debt₂₀₁₁/total equity₂₀₁₁</i> οικογενειακών επιχειρήσεων τύπου B και C και μη οικογενειακών	150
Πίνακας	88:	Στατιστικές μεταβλητές του δείκτη <i>current ratio</i> για οικογενειακές επιχειρήσεις τύπου B και C και μη οικογενειακές για το έτος 2008	152
Πίνακας	89:	T- στατιστικό τεστ για το δείκτη <i>current ratio₂₀₀₈</i> οικογενειακών επιχειρήσεων τύπου B και C και μη οικογενειακών	152
Πίνακας	90:	Στατιστικές μεταβλητές του δείκτη <i>current ratio</i> για οικογενειακές επιχειρήσεις τύπου B και C και μη οικογενειακές για το έτος 2011	154
Πίνακας	91:	T- στατιστικό τεστ για το δείκτη <i>current ratio₂₀₁₁</i> οικογενειακών επιχειρήσεων τύπου B και C και μη οικογενειακών	154
Πίνακας	92:	Στατιστικές μεταβλητές του δείκτη <i>net income/sales</i> για οικογενειακές επιχειρήσεις τύπου B και C και μη	156

οικογενειακές για το έτος 2008

Πίνακας 93:	<i>T- στατιστικό τεστ για το δείκτη $net\ income_{2008}/sales_{2008}$ οικογενειακών επιχειρήσεων τύπου B και C και μη οικογενειακών</i>	156
Πίνακας 94:	<i>Στατιστικές μεταβλητές του δείκτη $net\ income/sales$ για οικογενειακές επιχειρήσεις τύπου B και C και μη οικογενειακές για το έτος 2011</i>	158
Πίνακας 95:	<i>T- στατιστικό τεστ για το δείκτη $net\ income_{2011}/sales_{2011}$ οικογενειακών επιχειρήσεων τύπου B και C και μη οικογενειακών</i>	158
Πίνακας 96:	<i>Στατιστικές μεταβλητές του δείκτη $sales\ per\ employee$ για οικογενειακές επιχειρήσεις τύπου B και C και μη οικογενειακές για το έτος 2008</i>	160
Πίνακας 97:	<i>T- στατιστικό τεστ για το δείκτη $sales_{2008}\ per\ employee_{2008}$ οικογενειακών επιχειρήσεων τύπου B και C και μη οικογενειακών</i>	160
Πίνακας 98:	<i>Στατιστικές μεταβλητές του δείκτη $sales\ per\ employee$ για οικογενειακές επιχειρήσεις τύπου B και C και μη οικογενειακές για το έτος 2011</i>	162
Πίνακας 99:	<i>T- στατιστικό τεστ για το δείκτη $sales_{2011}\ per\ employee_{2011}$ οικογενειακών επιχειρήσεων τύπου B και C και μη οικογενειακών</i>	162
Πίνακας 100:	<i>Στατιστικές μεταβλητές του δείκτη $assets\ per\ employee$ για οικογενειακές επιχειρήσεις τύπου B και C και μη οικογενειακές για το έτος 2008</i>	164
Πίνακας 101:	<i>T- στατιστικό τεστ για το δείκτη $assets_{2008}\ per\ employee_{2008}$ οικογενειακών επιχειρήσεων τύπου B και C και μη οικογενειακών</i>	164

Πίνακας	102: Στατιστικές μεταβλητές του δείκτη <i>assets per employee</i> για οικογενειακές επιχειρήσεις τύπου <i>B</i> και <i>C</i> και μη οικογενειακές για το έτος 2011	166
Πίνακας	103: <i>T</i> -στατιστικό τεστ για το δείκτη <i>assets</i> ₂₀₁₁ <i>per employee</i> ₂₀₁₁ οικογενειακών επιχειρήσεων τύπου <i>B</i> και <i>C</i> και μη οικογενειακών	166
Πίνακας	104: Στατιστικές μεταβλητές του δείκτη <i>cash/current assets</i> για οικογενειακές επιχειρήσεις τύπου <i>B</i> και <i>C</i> και μη οικογενειακές για το έτος 2008	168
Πίνακας	105: <i>T</i> -στατιστικό τεστ για το δείκτη <i>cash</i> ₂₀₀₈ / <i>current assets</i> ₂₀₀₈ οικογενειακών επιχειρήσεων τύπου <i>B</i> και <i>C</i> και μη οικογενειακών	168
Πίνακας	106: Στατιστικές μεταβλητές του δείκτη <i>cash/current assets</i> για οικογενειακές επιχειρήσεις τύπου <i>B</i> και <i>C</i> και μη οικογενειακές για το έτος 2011	170
Πίνακας	107: <i>T</i> -στατιστικό τεστ για το δείκτη <i>cash</i> ₂₀₁₁ / <i>current assets</i> ₂₀₁₁ οικογενειακών επιχειρήσεων τύπου <i>B</i> και <i>C</i> και μη οικογενειακών	170
Πίνακας	108: Στατιστικές μεταβλητές του δείκτη <i>cost of goods/sales</i> για οικογενειακές επιχειρήσεις τύπου <i>B</i> και <i>C</i> και μη οικογενειακές για το έτος 2008	172
Πίνακας	109: <i>T</i> -στατιστικό τεστ για το δείκτη <i>cost of goods</i> ₂₀₀₈ / <i>sales</i> ₂₀₀₈ οικογενειακών επιχειρήσεων τύπου <i>B</i> και <i>C</i> και μη οικογενειακών	172
Πίνακας	110: Στατιστικές μεταβλητές του δείκτη <i>cost of goods/sales</i> για οικογενειακές επιχειρήσεις τύπου <i>B</i> και <i>C</i> και μη οικογενειακές για το έτος 2011	174
Πίνακας	111: <i>T</i> -στατιστικό τεστ για το δείκτη <i>cost of goods</i> ₂₀₁₁ / <i>sales</i> ₂₀₁₁ οικογενειακών επιχειρήσεων τύπου <i>B</i> και <i>C</i> και μη οικογενειακών	174

Πίνακας	112: Στατιστικές μεταβλητές του δείκτη <i>capital expenditures/total assets</i> για οικογενειακές επιχειρήσεις τύπου B και C και μη οικογενειακές για το έτος 2008	176
Πίνακας	113: T- στατιστικό τεστ για το δείκτη <i>capital expenditures</i> ₂₀₀₈ / <i>total assets</i> ₂₀₀₈ οικογενειακών επιχειρήσεων τύπου B και C και μη οικογενειακών	176
Πίνακας	114: Στατιστικές μεταβλητές του δείκτη <i>capital expenditures/total assets</i> για οικογενειακές επιχειρήσεις τύπου B και C και μη οικογενειακές για το έτος 2011	178
Πίνακας	115: T- στατιστικό τεστ για το δείκτη <i>capital expenditures</i> ₂₀₁₁ / <i>total assets</i> ₂₀₁₁ οικογενειακών επιχειρήσεων τύπου B και C και μη οικογενειακών	178
Πίνακας	116: Σύγκριση απόδοσης και χρηματοοικονομικών χαρακτηριστικών οικογενειακών και μη οικογενειακών επιχειρήσεων	180
Πίνακας	117: Στατιστικές μεταβλητές του δείκτη ROA για οικογενειακές επιχειρήσεις ισχυρού ελέγχου (τύπου B) και ασθενούς ελέγχου (τύπου C) για το έτος 2008	183
Πίνακας	118: T- στατιστικό τεστ για το δείκτη ROA ₂₀₀₈ οικογενειακών επιχειρήσεων ισχυρού ελέγχου (τύπου B) και ασθενούς ελέγχου (τύπου C)	183
Πίνακας	119: Στατιστικές μεταβλητές του δείκτη ROA για οικογενειακές επιχειρήσεις ισχυρού ελέγχου (τύπου B) και ασθενούς ελέγχου (τύπου C) για το έτος 2011	185
Πίνακας	120: T- στατιστικό τεστ για το δείκτη ROA ₂₀₁₁ οικογενειακών επιχειρήσεων ισχυρού ελέγχου (τύπου B) και ασθενούς ελέγχου (τύπου C)	185
Πίνακας	121: Στατιστικές μεταβλητές του δείκτη ROE για οικογενειακές επιχειρήσεις ισχυρού ελέγχου (τύπου B) και ασθενούς ελέγχου (τύπου C) για το έτος 2008	187

Πίνακας	122: <i>T- στατιστικό τεστ για το δείκτη ROE_{2008} οικογενειακών επιχειρήσεων ισχυρού ελέγχου (τύπου B) και ασθενούς ελέγχου (τύπου C)</i>	187
Πίνακας	123: <i>Στατιστικές μεταβλητές του δείκτη ROE για οικογενειακές επιχειρήσεις ισχυρού ελέγχου (τύπου B) και ασθενούς ελέγχου (τύπου C) για το έτος 2011</i>	189
Πίνακας	124: <i>T- στατιστικό τεστ για το δείκτη ROE_{2011} οικογενειακών επιχειρήσεων ισχυρού ελέγχου (τύπου B) και ασθενούς ελέγχου (τύπου C)</i>	189
Πίνακας	125: <i>Στατιστικές μεταβλητές του δείκτη ROIC για οικογενειακές επιχειρήσεις ισχυρού ελέγχου (τύπου B) και ασθενούς ελέγχου (τύπου C) για το έτος 2008</i>	191
Πίνακας	126: <i>T- στατιστικό τεστ για το δείκτη $ROIC_{2008}$ οικογενειακών επιχειρήσεων ισχυρού ελέγχου (τύπου B) και ασθενούς ελέγχου (τύπου C)</i>	191
Πίνακας	127: <i>Στατιστικές μεταβλητές του δείκτη ROIC για οικογενειακές επιχειρήσεις ισχυρού ελέγχου (τύπου B) και ασθενούς ελέγχου (τύπου C) για το έτος 2011</i>	193
Πίνακας	128: <i>T- στατιστικό τεστ για το δείκτη $ROIC_{2011}$ οικογενειακών επιχειρήσεων ισχυρού ελέγχου (τύπου B) και ασθενούς ελέγχου (τύπου C)</i>	193
Πίνακας	129: <i>Στατιστικές μεταβλητές του δείκτη $total\ debt/total\ capital$ για οικογενειακές επιχειρήσεις ισχυρού ελέγχου (τύπου B) και ασθενούς ελέγχου (τύπου C) για το έτος 2008</i>	195
Πίνακας	130: <i>T- στατιστικό τεστ για το δείκτη $total\ debt_{2008}/total\ capital_{2008}$ οικογενειακών επιχειρήσεων ισχυρού ελέγχου (τύπου B) και ασθενούς ελέγχου (τύπου C)</i>	195
Πίνακας	131: <i>Στατιστικές μεταβλητές του δείκτη $total\ debt/total\ capital$ για οικογενειακές επιχειρήσεις ισχυρού ελέγχου (τύπου B) και ασθενούς ελέγχου (τύπου C) για το έτος 2011</i>	197

Πίνακας	132: <i>T- στατιστικό τεστ για το δείκτη $total\ debt_{2011}/total\ capital_{2011}$ οικογενειακών επιχειρήσεων ισχυρού ελέγχου (τύπου B) και ασθενούς ελέγχου (τύπου C)</i>	197
Πίνακας	133: <i>Στατιστικές μεταβλητές του δείκτη $long-term\ debt/total\ capital$ για οικογενειακές επιχειρήσεις ισχυρού ελέγχου (τύπου B) και ασθενούς ελέγχου (τύπου C) για το έτος 2008</i>	199
Πίνακας	134: <i>T- στατιστικό τεστ για το δείκτη $long-term\ debt_{2008}/total\ capital_{2008}$ οικογενειακών επιχειρήσεων ισχυρού ελέγχου (τύπου B) και ασθενούς ελέγχου (τύπου C)</i>	199
Πίνακας	135: <i>Στατιστικές μεταβλητές του δείκτη $long-term\ debt/total\ capital$ για οικογενειακές επιχειρήσεις ισχυρού ελέγχου (τύπου B) και ασθενούς ελέγχου (τύπου C) για το έτος 2011</i>	201
Πίνακας	136: <i>T- στατιστικό τεστ για το δείκτη $long-term\ debt_{2011}/total\ capital_{2011}$ οικογενειακών επιχειρήσεων ισχυρού ελέγχου (τύπου B) και ασθενούς ελέγχου (τύπου C)</i>	201
Πίνακας	137: <i>Στατιστικές μεταβλητές του δείκτη $total\ debt/total\ equity$ για οικογενειακές επιχειρήσεις ισχυρού ελέγχου (τύπου B) και ασθενούς ελέγχου (τύπου C) για το έτος 2008</i>	203
Πίνακας	138: <i>T- στατιστικό τεστ για το δείκτη $total\ debt_{2008}/total\ equity_{2008}$ οικογενειακών επιχειρήσεων ισχυρού ελέγχου (τύπου B) και ασθενούς ελέγχου (τύπου C)</i>	203
Πίνακας	139: <i>Στατιστικές μεταβλητές του δείκτη $total\ debt/total\ equity$ για οικογενειακές επιχειρήσεις ισχυρού ελέγχου (τύπου B) και ασθενούς ελέγχου (τύπου C) για το έτος 2011</i>	205
Πίνακας	140: <i>T- στατιστικό τεστ για το δείκτη $total\ debt_{2011}/total\ equity_{2011}$ οικογενειακών επιχειρήσεων ισχυρού ελέγχου (τύπου B) και ασθενούς ελέγχου (τύπου C)</i>	205
Πίνακας	141: <i>Στατιστικές μεταβλητές του δείκτη $current\ ratio$ για οικογενειακές επιχειρήσεις ισχυρού ελέγχου (τύπου B) και ασθενούς ελέγχου (τύπου C) για το έτος 2008</i>	207

Πίνακας	142: <i>T- στατιστικό τεστ για το δείκτη $current\ ratio_{2008}$ οικογενειακών επιχειρήσεων ισχυρού ελέγχου (τύπου B) και ασθενούς ελέγχου (τύπου C)</i>	207
Πίνακας	143: <i>Στατιστικές μεταβλητές του δείκτη $current\ ratio$ για οικογενειακές επιχειρήσεις ισχυρού ελέγχου (τύπου B) και ασθενούς ελέγχου (τύπου C) για το έτος 2011</i>	209
Πίνακας	144: <i>T- στατιστικό τεστ για το δείκτη $current\ ratio_{2011}$ οικογενειακών επιχειρήσεων ισχυρού ελέγχου (τύπου B) και ασθενούς ελέγχου (τύπου C)</i>	209
Πίνακας	145: <i>Στατιστικές μεταβλητές του δείκτη $net\ income/sales$ για οικογενειακές επιχειρήσεις ισχυρού ελέγχου (τύπου B) και ασθενούς ελέγχου (τύπου C) για το έτος 2008</i>	211
Πίνακας	146: <i>T- στατιστικό τεστ για το δείκτη $net\ income_{2008}/sales_{2008}$ οικογενειακών επιχειρήσεων ισχυρού ελέγχου (τύπου B) και ασθενούς ελέγχου (τύπου C)</i>	211
Πίνακας	147: <i>Στατιστικές μεταβλητές του δείκτη $net\ income/sales$ για οικογενειακές επιχειρήσεις ισχυρού ελέγχου (τύπου B) και ασθενούς ελέγχου (τύπου C) για το έτος 2011</i>	213
Πίνακας	148: <i>T- στατιστικό τεστ για το δείκτη $net\ income_{2011}/sales_{2011}$ οικογενειακών επιχειρήσεων ισχυρού ελέγχου (τύπου B) και ασθενούς ελέγχου (τύπου C)</i>	213
Πίνακας	149: <i>Σύγκριση απόδοσης και χρηματοοικονομικών χαρακτηριστικών οικογενειακών επιχειρήσεων ισχυρού ελέγχου (τύπου B) και ασθενούς ελέγχου (τύπου C)</i>	215

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

Διάγραμμα 1:	<i>Πιθανές προκλήσεις που θα αντιμετωπίσουν οι οικογενειακές επιχειρήσεις το επόμενο 12μηνο</i>	9
Διάγραμμα 2:	<i>Προκλήσεις των οικογενειακών επιχειρήσεων για την επόμενη 5ετία</i>	10
Διάγραμμα 3:	<i>Στόχοι ανάπτυξης των οικογενειακών επιχειρήσεων για την επόμενη 5ετία</i>	10
Διάγραμμα 4:	<i>Συνολική ΑΠΑ της ελληνικής οικονομίας</i>	44
Διάγραμμα 5:	<i>Συμμετοχή του δευτερογενούς τομέα στη συνολική ΑΠΑ</i>	46
Διάγραμμα 6:	<i>Συμμετοχή του τριτογενούς τομέα στη συνολική ΑΠΑ</i>	47
Διάγραμμα 7:	<i>Αριθμός επιχειρήσεων ανά κλάδο με βάση το δείγμα της έρευνας</i>	50
Διάγραμμα 8:	<i>Ποσοστό επιχειρήσεων τύπου Α, Β και C στο σύνολο του δείγματος</i>	51
Διάγραμμα 9:	<i>Ποσοστό επιχειρήσεων τύπου Β και C στο σύνολο των οικογενειακών επιχειρήσεων του δείγματος</i>	52
Διάγραμμα 10:	<i>Πλήθος και τύπος επιχειρήσεων ανά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας</i>	54
Διάγραμμα 11:	<i>Θεωρητικό μοντέλο</i>	57

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Περίληψη	i
Ευχαριστίες	ii
Κατάσταση Πινάκων	iii
Κατάσταση Διαγραμμάτων	xvii
Μέρος I: Εισαγωγή	1
Κεφάλαιο 1: Εισαγωγή	1
1.1 Εισαγωγικό σημείωμα	1
1.2 Αντικειμενικός σκοπός	2
1.3 Μεθοδολογία	2
1.4 Συνεισφορά διπλωματικής εργασίας	3
1.5 Δομή της Διπλωματικής εργασίας	3
Κεφάλαιο 2: Οικογενειακές επιχειρήσεις	5
2.1 Οικογενειακές επιχειρήσεις	5
2.2 Η διαφοροποίηση τους από τις υπόλοιπες επιχειρήσεις	5
2.2.1 Τα δυνατά σημεία των οικογενειακών επιχειρήσεων	7
2.2.2 Πιθανές προκλήσεις για τις οικογενειακές επιχειρήσεις	8
2.2.3 Προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι οικογενειακές επιχειρήσεις	11
Μέρος II: Βιβλιογραφική ανασκόπηση - Θεωρητικό υπόβαθρο έρευνας	13
Κεφάλαιο 3: Βιβλιογραφική ανασκόπηση για την απόδοση των οικογενειακών επιχειρήσεων παγκοσμίως	13
3.1 Αμερική	13
3.1.1 Μεξικό	13
3.1.2 Χιλή	18
3.2 Ασία	25
3.2.1 Μαλαισία	25
3.2.2 Ιαπωνία	31
3.3 Ευρώπη	35
3.3.1 Ισπανία	35
3.3.2 Πολωνία	38
Κεφάλαιο 4: Η περίπτωση της Ελλάδας	42
4.1 Η Ελληνική Οικονομία σήμερα	42
4.2 Οι τομείς της οικονομίας και η συνεισφορά τους στο ΑΕΠ	43
4.3 Οι οικογενειακές επιχειρήσεις στην ελληνική οικονομία	47

Μέρος III: Σχεδιασμός έρευνας	49
Κεφάλαιο 5: Περιγραφή υποθέσεων, μεταβλητών και ανάλυση δείγματος	49
5.1 Δείγμα	49
5.2 Περιγραφή υποθέσεων και μεταβλητών	54
Κεφάλαιο 6: Μεθοδολογική προσέγγιση	58
Μέρος IV: Αποτελέσματα έρευνας	60
Κεφάλαιο 7: Αποτελέσματα	60
7.1 Η απόδοση και η χρηματοοικονομική δομή οικογενειακών και μη οικογενειακών επιχειρήσεων	60
7.2 Η επίδραση του οικογενειακού ελέγχου	121
Κεφάλαιο 8: Συμπεράσματα	217
8.1 Συμπεράσματα	217
8.2 Θέματα για περαιτέρω έρευνα	218
Βιβλιογραφία	219
Παραρτήματα	222

Μέρος I

Εισαγωγή

Κεφάλαιο 1

Εισαγωγή

1.1 Εισαγωγικό σημείωμα

Οι οικογενειακές επιχειρήσεις θεωρούνται παγκοσμίως ότι είναι η σπονδυλική στήλη της οικονομίας. Εκτός από το μεγάλο τους αριθμό, συμβάλλουν σε μεγάλο βαθμό στο Εθνικό Προϊόν κάθε χώρας και απασχολούν ένα σημαντικό ποσοστό των εργαζομένων. Στις περισσότερες δυτικές οικονομίες οι οικογενειακές επιχειρήσεις ξεπερνούν το 80% του συνόλου των επιχειρήσεων, ενώ στην Ευρωπαϊκή Ένωση το 60%. Ακόμη, εκτιμάται ότι παράγουν περισσότερο από το 40% του εκάστοτε Εθνικού Προϊόντος και απασχολούν περισσότερο από το 35% των εργαζομένων.

Αν και θεωρούνται η παλαιότερη οργανωμένη μορφή επιχειρηματικής δραστηριότητας, δεν υπάρχει ένας κοινά αποδεκτός ορισμός γι' αυτές. Οι διάφοροι ορισμοί που χρησιμοποιούνται εστιάζουν σε ορισμένα βασικά χαρακτηριστικά τους, όπως είναι η ιδιοκτησία, η διοίκηση και η διαδοχή της επιχείρησης, ώστε να μπορέσουν να τις διαχωρίσουν από τις υπόλοιπες.

Οι οικογενειακές επιχειρήσεις δραστηριοποιούνται σε όλους τους κλάδους της οικονομίας και μπορούν να έχουν οποιαδήποτε νομική μορφή (Ο.Ε., Α.Ε, Ε.Π.Ε.). Ορίζονται ανεξάρτητα από το μέγεθός τους (οι περισσότερες είναι πολύ μικρές, μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις) με την προϋπόθεση η ιδιοκτησία και η διοίκηση της επιχείρησης να ανήκουν και να ασκούνται από τα μέλη μιας οικογένειας.

Όπως έχει τεκμηριωθεί ευρέως στην ακαδημαϊκή βιβλιογραφία, οι οικογενειακές επιχειρήσεις έχουν καλύτερη απόδοση και απολαμβάνουν μια υγιέστερη χρηματοοικονομική δομή από τις μη οικογενειακές επιχειρήσεις. Η παρούσα εργασία εστιάζει σε ελληνικές επιχειρήσεις ώστε

να εξετάσει τι συμβαίνει στην ελληνική πραγματικότητα. Ελπίζουμε μέσα από τα συμπεράσματα της διπλωματικής εργασίας να προκύψουν χρήσιμες πληροφορίες τόσο σε θεωρητικό όσο και σε εμπειρικό επίπεδο.

1.2 Αντικειμενικός σκοπός

Μερικές από τις μεγαλύτερες επιτυχημένες επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται παγκοσμίως, ελέγχονται από την οικογένεια που τις ίδρυσε (π.χ. Ford, LG Group, Carrefour), γεγονός που αποδεικνύει τη σημασία των οικογενειακών επιχειρήσεων παγκοσμίως.

Εκτός από τον μεγάλο τους αριθμό – στις περισσότερες δυτικές οικονομίες οι οικογενειακές επιχειρήσεις ξεπερνούν το 80% του συνόλου των επιχειρήσεων – συμβάλλουν σε μεγάλο βαθμό στο Εθνικό Προϊόν κάθε χώρας και απασχολούν ένα σημαντικό ποσοστό των εργαζομένων.

Αντικειμενικός σκοπός της παρούσας διπλωματικής εργασίας είναι να εντοπίσουμε αν οι διαφορές μεταξύ οικογενειακών και μη οικογενειακών επιχειρήσεων οφείλονται στη μετοχική τους σύνθεση και κατά πόσο επηρεάζει την απόδοσή τους.

1.3 Μεθοδολογία

Για να πραγματοποιήσουμε τους σκοπούς της εργασίας διενεργήσαμε κυρίως στατιστικούς ελέγχους για να καταλήξουμε σε ένα ασφαλές συμπέρασμα. Η διαδικασία που ακολουθήσαμε για την πραγματοποίηση αυτών των ελέγχων παρουσιάζεται συνοπτικά παρακάτω.

Αρχικά συλλέξαμε δεδομένα τα οποία αφορούσαν επιχειρήσεις εισηγμένες στο ΧΑΑ για το έτος 2008, δηλαδή το έτος πριν εκδηλωθεί η χρηματοοικονομική κρίση στην Ελλάδα, και για το έτος 2011, κατά τη διάρκεια της κρίσης. Κατόπιν επεξεργασίας καταλήξαμε στο τελικό δείγμα το οποίο αποτελείται από οικογενειακές και μη οικογενειακές επιχειρήσεις. Εν

συνεχεία, συγκρίναμε ένα πλήθος χρηματοοικονομικών δεικτών για οικογενειακές και μη οικογενειακές επιχειρήσεις που έχουν το ίδιο προφίλ. Τέλος, διενεργήσαμε στατιστικό έλεγχο υποθέσεων.

1.4 Συνεισφορά διπλωματικής εργασίας

Η παρούσα διπλωματική εργασία συνδέεται με μια σειρά μελετών σε διεθνές επίπεδο, οι οποίες έχουν εξετάσει κατά πόσο η μετοχική σύνθεση επηρεάζει την απόδοση και γενικότερα τα χρηματοοικονομικά χαρακτηριστικά των επιχειρήσεων. Σε εγχώριο επίπεδο έχουν γίνει ορισμένες μελέτες για τις οικογενειακές επιχειρήσεις, οι οποίες μας έδωσαν χρήσιμη πληροφόρηση για τη θέση τους στην ελληνική οικονομία. Μέσω αυτής της εργασίας προσπαθούμε να κάνουμε μία πρακτική σύγκριση μεταξύ οικογενειακών και μη οικογενειακών επιχειρήσεων και να εντοπίσουμε το επίπεδο του οικογενειακού ελέγχου. Η συγκεκριμένη μελέτη προσπαθεί να απαντήσει στα εξής ερωτήματα. Ποιες εταιρείες απολαμβάνουν καλύτερη απόδοση; Οι οικογενειακές ή οι μη οικογενειακές; Πως διαμορφώνεται η απόδοσή τους σε περιόδους κάμψης και ύφεσης; Ποια είναι η επιρροή του οικογενειακού ελέγχου στα αποτελέσματα; Τέλος, θα πρέπει να αναφέρουμε ότι η εργασία συνιστά μια από τις λίγες ερευνητικές μελέτες που ασχολούνται με την επίδραση της σύνθεσης του μετοχικού κεφαλαίου στα χρηματοοικονομικά χαρακτηριστικά των ελληνικών επιχειρήσεων.

1.5 Δομή της Διπλωματικής εργασίας

Η συγκεκριμένη ερευνητική εργασία χωρίζεται σε 4 μέρη. Στο πρώτο μέρος παρουσιάζουμε την εισαγωγή (Κεφάλαιο 1) σκοπός της οποίας είναι να εξοικειώσει τον αναγνώστη με το θέμα, τους στόχους, τη συνεισφορά και τη δομή της παρούσας εργασίας. Επιπλέον, στο κεφάλαιο 2 παραθέτουμε ορισμένα στοιχεία για τις οικογενειακές επιχειρήσεις. Το δεύτερο μέρος αποτελείται από το κεφάλαιο 3, στο οποίο αναφέρουμε πως επιδρά η σύνθεση του μετοχικού κεφαλαίου στην απόδοση των επιχειρήσεων παγκοσμίως και το κεφάλαιο 4 στο οποίο παρουσιάζουμε κάποια στοιχεία για την ελληνική οικονομία και τις οικογενειακές επιχειρήσεις στην Ελλάδα. Στο τρίτο μέρος παρουσιάζουμε το σχεδιασμό της έρευνας,

περιγράφοντας το δείγμα και τις υποθέσεις (κεφάλαιο 5) καθώς επίσης και τη μεθοδολογία που ακολουθήσαμε για να διεξάγουμε την έρευνα (κεφάλαιο 6). Το τέταρτο μέρος της εργασίας περιλαμβάνει τα αποτελέσματα της έρευνας στο κεφάλαιο 7 και τα συμπεράσματα στα οποία καταλήξαμε στο κεφάλαιο 8.

Πανεπιστήμιο Πειραιώς

Κεφάλαιο 2

Οικογενειακές επιχειρήσεις

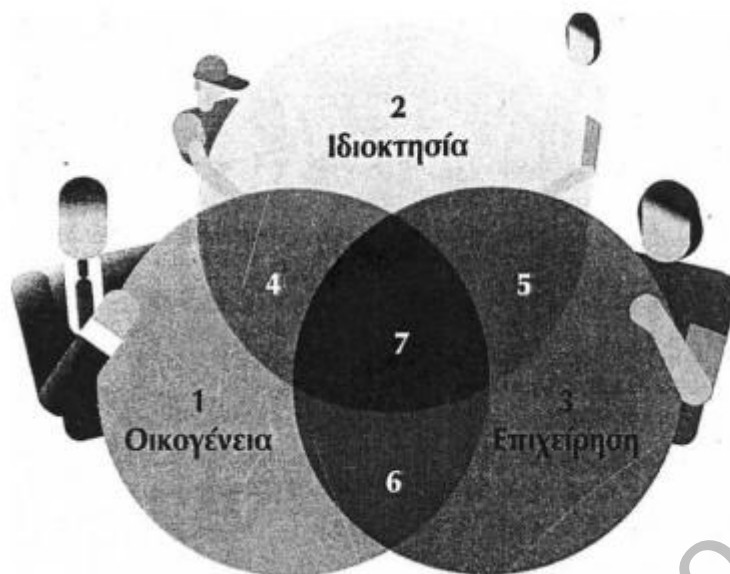
2.1 Οικογενειακές επιχειρήσεις

Οι οικογενειακές επιχειρήσεις δραστηριοποιούνται σε όλους τους κλάδους της οικονομίας και μπορούν να έχουν μια οποιαδήποτε νομική μορφή, από άτομα που δουλεύουν μόνα τους, μέχρι και ιδιωτικές εταιρείες. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα να αντιμετωπίζουμε προβλήματα στον τρόπο έρευνάς τους, καθώς δεν υπάρχει ένας κοινά αποδεκτός ορισμός γι' αυτές. Οι οικογενειακές επιχειρήσεις ποικίλουν όσον αφορά το μέγεθος, σε μικρές, μεσαίες και μεγάλες, όσον αφορά τον αριθμό των εργαζομένων και του κύκλου εργασιών τους. Οι ιδιοκτήτες των οικογενειακών επιχειρήσεων τις ορίζουν ανάλογα με το βαθμό της οικογενειακής ιδιοκτησίας, της οικογενειακής διαχείρισης, και της οικογενειακής ανάμειξης μέσα στην εταιρεία.¹

2.2 Η διαφοροποίηση τους από τις υπόλοιπες επιχειρήσεις

Η οικογενειακή επιχείρηση, ανάλογα με τον τρόπο που διαχειρίζεται την αλληλοκάλυψη των κοινωνικών συστημάτων που συνυπάρχουν (οικογένεια, ιδιοκτησιακό καθεστώς και επιχείρηση) υπερτερεί και μειονεκτεί σε σχέση με τις υπόλοιπες επιχειρήσεις. Το πιο κάτω μοντέλο χρησιμοποιείται συχνά για να παρουσιάσει τη σχέση/αλληλεπίδραση που έχουν τα τρία αυτά συστήματα μεταξύ τους.

¹ Bjuggren and Sand, 2001, Wang et al., 2002.

Το Μοντέλο Τριών Κύκλων της Οικογενειακής Επιχείρησης ²

Το ιδιοκτησιακό καθεστώς και η διοίκηση είναι κοινές συνισταμένες σε όλες τις επιχειρήσεις. Το στοιχείο «οικογένεια» παρουσιάζεται μόνο στις οικογενειακές επιχειρήσεις και είναι αυτό που τις διαφοροποιεί από άλλες μη οικογενειακές επιχειρήσεις, αφού προστίθεται στον επιχειρηματικό και ο συναισθηματικός παράγοντας. Μέσα από αυτό το μοντέλο διαφαίνεται ότι ο παράγοντας «οικογένεια» είναι αρκετά σημαντικός και σε πολλές περιπτώσεις διεισδύει και επηρεάζει τόσο την διοίκηση της επιχείρησης όσο και το ιδιοκτησιακό καθεστώς. Το στοιχείο της οικογένειας έχει τη δυναμική να δημιουργήσει προστριβές, προκλήσεις αλλά και ευκαιρίες.

Οι πιο επιτυχημένες οικογενειακές επιχειρήσεις είναι αυτές που καταφέρνουν μια καλή ισορροπία ανάμεσα στα τρία αυτά στοιχεία. Δημιουργούν σχέσεις και συνθήκες αλληλοϋποστήριξης, ανταλλάσσουν εμπειρίες και απόψεις και επικοινωνούν γρήγορα και αποτελεσματικά, για τη λήψη ορθών αποφάσεων, κάτι που προσδίδει βεβαιότητα στις κινήσεις και σιγουριά για το μέλλον της επιχείρησης.

Οι οικογενειακές επιχειρήσεις αντιμετωπίζουν ειδικά προβλήματα και οι κίνδυνοι που διαχειρίζονται είναι διαφοροποιημένοι από αυτούς που διαχειρίζονται οι μη οικογενειακές. Ταυτόχρονα όμως, έχουν και μοναδικά ποιοτικά χαρακτηριστικά που μπορούν να τις

² Μοντέλο Τριών Κύκλων, Ρενάτο Τογκιούρι και Τζον Α. Ντέιβις, "Bivalent Attributes of the Family Firm." 1982, Working paper, Harvard Business School, Cambridge, MA.

βοηθήσουν να αντιμετωπίσουν τα προβλήματα αυτά και να διαχειριστούν αποτελεσματικά τους ανάλογους κινδύνους.

2.2.1 Τα δυνατά σημεία των οικογενειακών επιχειρήσεων

Ο μακροπρόθεσμος επιχειρηματικός ορίζοντας είναι χαρακτηριστικό των οικογενειακών επιχειρήσεων. Η φιλοσοφία των οικογενειακών αξιών που συχνά καθορίζουν την ταυτότητά τους και συνδέονται με μακροπρόθεσμους στόχους, συμβάλλει στην αποφυγή βεβιασμένων αντιδράσεων. Το γεγονός ότι μια οικογενειακή επιχείρηση περνά σαν «κληρονομιά» από γενεά σε γενεά, ενισχύει τον μακροπρόθεσμο στρατηγικό σχεδιασμό.

Η δομή μιας οικογενειακής επιχείρησης και η διοικητική της ιεραρχία είναι συνήθως λιγότερο σύνθετη και περισσότερο ευέλικτη συγκριτικά με τις υπόλοιπες επιχειρήσεις. Ο σχεδιασμός μπορεί να μεταβληθεί σε σύντομο χρονικό διάστημα, καθώς δεν απαιτείται η έγκριση των μετόχων προκειμένου να ληφθούν κρίσιμες αποφάσεις. Αυτό σημαίνει ότι οι οικογενειακές επιχειρήσεις μπορούν να αντιδράσουν γρηγορότερα σε σχέση με τον ανταγωνισμό, καθώς και να προβλέψουν και να διαχειριστούν το αβέβαιο εξωτερικό περιβάλλον πιο αποτελεσματικά.

Η οικογένεια ως ιδιοκτήτης της επιχείρησης, δείχνει μεγαλύτερη αφοσίωση στο να δει τις δραστηριότητες της να αναπτύσσονται, να ευημερήσει και να μεταφερθεί στις επόμενες γενεές. Ως αποτέλεσμα, πολλά μέλη της οικογένειας ταυτίζονται με την εταιρεία και είναι συνήθως πρόθυμα να εργαστούν σκληρότερα και να επανεπενδύσουν μέρος των κερδών τους στην επιχείρηση, ώστε να μπορεί να αναπτυχθεί σε βάθος χρόνου.

Οι οικογένειες στις επιχειρήσεις θέτουν ως προτεραιότητα το πέρασμα συσσωρευμένης γνώσης, εμπειρίας και δεξιοτήτων στις επόμενες γενεές. Πολλά μέλη της οικογένειας είναι αφοσιωμένα στην οικογενειακή τους επιχείρηση από πολύ μικρή ηλικία. Αυτό αυξάνει το επίπεδο της δέσμευσης και τους παρέχει τα απαραίτητα εργαλεία για να ηγηθούν της οικογενειακής επιχείρησής τους.

Πολλοί υπάλληλοι οικογενειακών επιχειρήσεων παραμένουν «πιστοί» στην επιχείρηση για πολλά χρόνια, καθώς νιώθουν μέρος μιας ευρύτερης οικογένειας που τους προσφέρει σταθερότητα και αναγνώριση.

Η φήμη και το όνομα των επιχειρήσεων αυτών συνδέεται με τα προϊόντα ή/και τις υπηρεσίες τους, γι' αυτό και προσπαθούν πάντα να αυξήσουν την ποιότητα της παραγωγής τους και να διατηρήσουν μια σχέση με τους εταίρους τους, είτε αυτοί είναι πελάτες, προμηθευτές, εργαζόμενοι ή ακόμα και η τοπική τους κοινότητα.

Οι οικογενειακές επιχειρήσεις «χτίζουν» ισχυρές πελατειακές σχέσεις. Οι πελάτες τους συχνά παραμένουν πιστοί για μεγάλα χρονικά διαστήματα, λόγω του «ανθρώπινου προσώπου» της επιχείρησης και της αφοσίωσης, τόσο των μελών της οικογένειας όσο και των υπαλλήλων.

2.2.2 Πιθανές προκλήσεις για τις οικογενειακές επιχειρήσεις

Οι οικογενειακές επιχειρήσεις αντιμετωπίζουν τις ίδιες επιχειρησιακές προκλήσεις όπως οι άλλες επιχειρήσεις, που κυρίως εστιάζονται στα πιο κάτω:

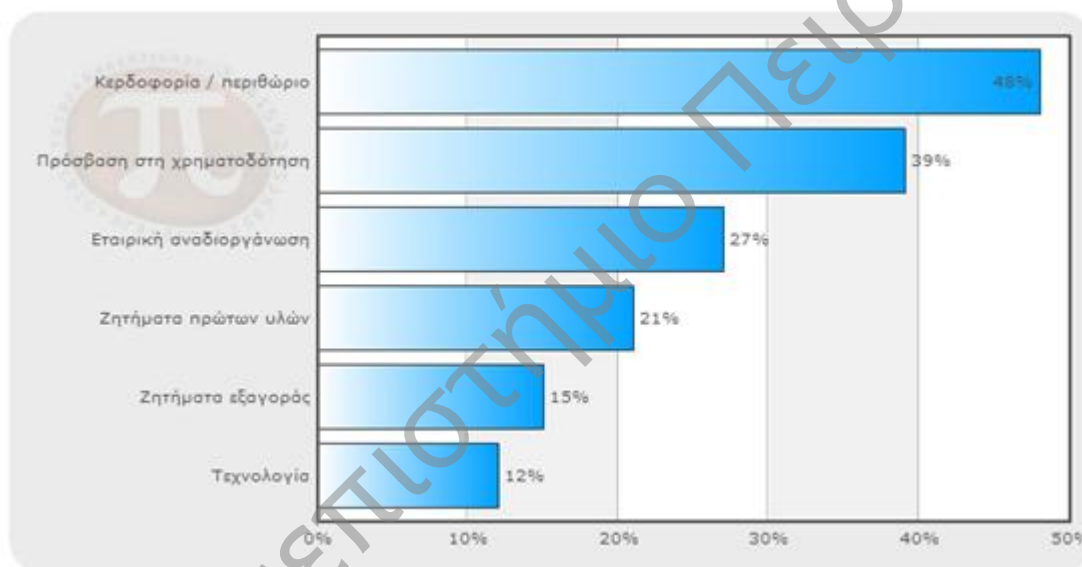
- Έλεγχος κόστους
- Αύξηση και διατήρηση της κερδοφορίας τους
- Διαχείριση των ταμειακών ροών
- Χρηματοδότηση μέσω δανεισμού ή ιδίων κεφαλαίων
- Ανταγωνιστικότητα και επίδοση στην αγορά
- Φορολογικός σχεδιασμός και βελτιστοποίηση φορολογικής δομής.

Το θέμα της διαδοχής είναι μια από τις μεγαλύτερες προκλήσεις των οικογενειακών επιχειρήσεων. Μια σημαντική και καθοριστική απόφαση που πρέπει να παρθεί είναι εάν το μέλλον της εταιρείας θα περάσει σε επόμενη γενιά της οικογένειας ή σε τρίτο πρόσωπο.

Πολλές οικογενειακές επιχειρήσεις προβληματίζονται για τα έξοδα που συνεπάγονται με τη μεταβίβαση της ιδιοκτησίας και της διοίκησης στις νεότερες γενεές. Οι οικογένειες συχνά υιοθετούν διαφορετικά διαρθρωτικά μοντέλα, όπως οι συνεργασίες, οι οποίες μπορούν να παρέχουν βοήθεια σε θέματα διαδοχής και λειτουργικής απόδοσης.

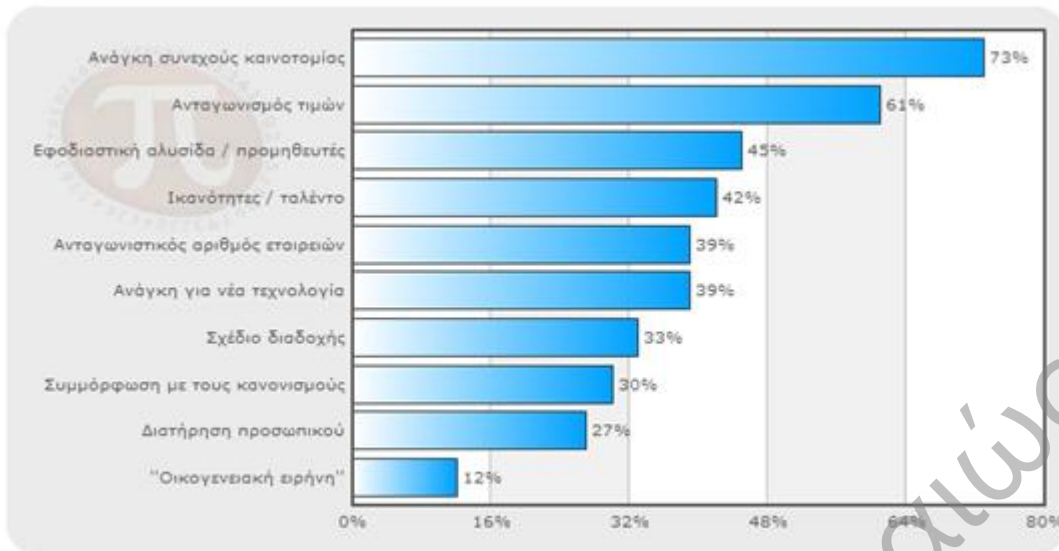
Σοβαρές προκλήσεις είναι επίσης η δυσκολία προσέλκυσης και διατήρησης εξειδικευμένου εργατικού δυναμικού (περιλαμβανομένων και ταλαντούχων εκτελεστικών στελεχών εκτός της οικογενειακής ομάδας) και η επίτευξη ικανοποιητικής απόδοσης της επένδυσης για τους ιδιοκτήτες. Επιπρόσθετα, κάθε οικογενειακή επιχείρηση έχει τη δική της ιδιοκτησιακή δομή, γεγονός που προσθέτει ένα επιπλέον στοιχείο πολυπλοκότητας.

Παρακάτω, παρουσιάζονται τα αποτελέσματα της μελέτης που πραγματοποίησε η PwC ειδικά για την ελληνική αγορά, στο πλαίσιο της διεθνούς έρευνας που διεξήγαγε για τις οικογενειακές επιχειρήσεις (PwC Family Business Survey 2012), η οποία καλύπτει 28 χώρες. Από την Ελλάδα συμμετείχαν 33 εκπρόσωποι ελληνικών οικογενειακών επιχειρήσεων από ένα ευρύ φάσμα της αγοράς, σε διάφορες περιοχές της χώρας.

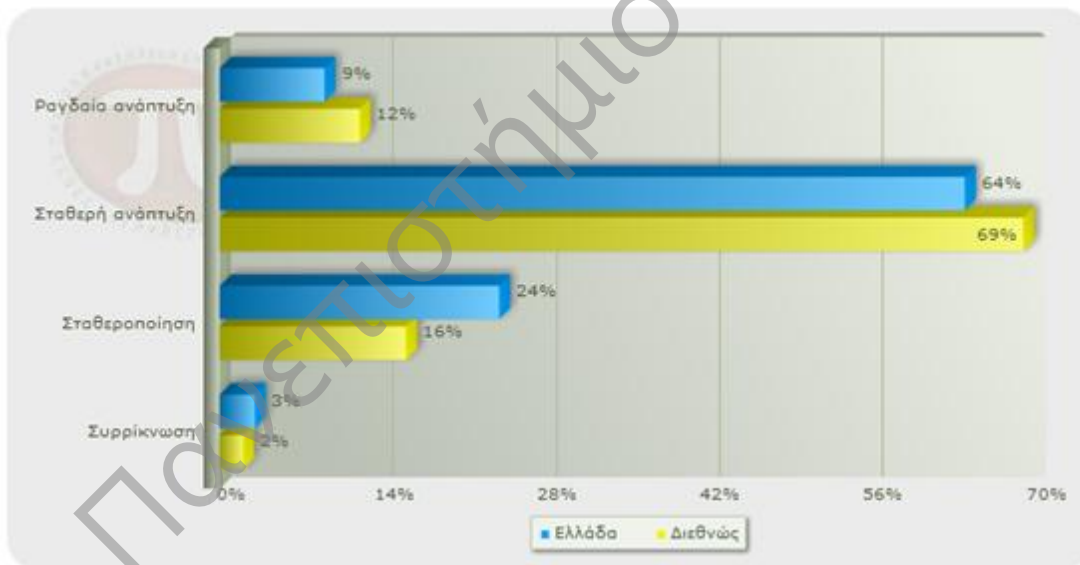
Διάγραμμα 1: Πιθανές προκλήσεις που θα αντιμετωπίσουν οι οικογενειακές επιχειρήσεις το επόμενο 12μηνο

Πηγή: PwC Family Business Survey 2012

Διάγραμμα 2: Προκλήσεις των οικογενειακών επιχειρήσεων για την επόμενη 5ετία

Πηγή: PWC Family Business Survey 2012

Διάγραμμα 3: Στόχοι ανάπτυξης των οικογενειακών επιχειρήσεων για την επόμενη 5ετία

Πηγή: PWC Family Business Survey 2012

Η αντιμετώπιση των προκλήσεων γίνεται δυναμικά κάτω από συναισθηματική επιρροή αλλά και οικογενειακή υποκειμενικότητα. Η συνύπαρξη συναισθήματος και επιχειρηματικής σκέψης δημιουργεί μηχανισμούς λήψης αποφάσεων που είναι μοναδικοί και που δεν εντάσσονται σε κατηγορίες ή δεν συνάδουν απόλυτα με επιστημονικές μεθοδολογίες λήψης επιχειρηματικών αποφάσεων.

2.2.3 Προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι οικογενειακές επιχειρήσεις

Η στρατηγική, οι συγκρούσεις και η διαδοχή αποτελούν τα τρία μεγαλύτερα προβλήματα που χαρακτηρίζουν τις οικογενειακές επιχειρήσεις.

Από τις οικογενειακές επιχειρήσεις συνήθως απουσιάζει η στρατηγική. Σε περίπτωση που τυχόν υπάρχει, δεν γνωστοποιείται στο σύνολο των μελών της επιχείρησης, σπάνια εφαρμόζεται μεθοδικά και ακόμη πιο σπάνια διατηρείται σταθερή. Ιδιαίτερες αδυναμίες παρατηρούνται σε τομείς όπως ο καταγεγραμμένος επιχειρησιακός σχεδιασμός, το αντίστοιχο marketing plan (τιμολογιακή πολιτική, πιστωτική πολιτική, διαφήμιση κ.α.) και η εκπαίδευση – καθοδήγηση – έλεγχος πεπραγμένων των συντελεστών της επιχείρησης σε σχέση με τους επιδιωκόμενους στόχους. Οι αποφάσεις που ορίζουν τις παραμέτρους μέσα στις οποίες θα λειτουργήσει μια επιχείρηση είναι στρατηγικές. Σε πολλές περιπτώσεις η πληροφόρηση των μελών για στρατηγικές αποφάσεις είναι ανύπαρκτη και αν υπάρχει βρίσκεται σε πολύ χαμηλό επίπεδο, όπως επίσης και η διαφάνεια τους. Κάποιες μεταβλητές αποφάσεις της εταιρείας θα πρέπει να επανεξετάζονται κι' αυτό θα πρέπει να γίνεται επίσης μεθοδικά και οργανωμένα, ακόμη και αν κινδυνεύουν να χαθούν κάποιες ευκαιρίες.

Μεγάλο πρόβλημα στις οικογενειακές επιχειρήσεις είναι αναμφίβολα οι συγκρούσεις. Διακρίνονται στις εσωτερικές συγκρούσεις (προσωπικές, οικογενειακές, με τα ανώτατα στελέχη ή/και με το υπόλοιπο προσωπικό) και στις εξωτερικές, κυρίως με τους ανταγωνιστές, πελάτες ή συνεργάτες της επιχείρησης. Βασική ιδιαιτερότητα τους είναι η αναζήτηση «λύσεων» μέσω σκέψης και μεθόδων. Οι λύσεις συνήθως δεν είναι σύμφωνες με την «καταγεγραμμένη» στρατηγική της επιχείρησης και δεν πηγάζουν από μία ορθολογιστική αντιμετώπιση των εκάστοτε «συγκρουσιακών» καταστάσεων προς το αντικειμενικό όφελος της επιχείρησης. Στις περισσότερες περιπτώσεις το πραγματικό πρόβλημα δεν συγκεκριμενοποιείται και δεν αναζητείται πραγματικά η γνώμη των άλλων συνεργατών. Δεν προηγούνται συζητήσεις με «συμβιβαστικό» πνεύμα και οι συζητήσεις που γίνονται δεν έχουν πραγματικό στόχο την επίλυση των προβλημάτων, αλλά μάλλον την προσωπική ικανοποίηση.

Από τα μεγαλύτερα προβλήματα που αντιμετωπίζει η κάθε οικογενειακή επιχείρηση είναι η μεταβίβαση της ηγεσίας στην επόμενη γενιά. Το πρόβλημα της διαδοχής συνήθως δεν «προβλέπεται» και σχεδόν ποτέ δεν αντιμετωπίζεται σοβαρά από τις οικογενειακές επιχειρήσεις. Οι περισσότερες οικογενειακές επιχειρήσεις δεν ετοιμάζουν πρόγραμμα

διαδοχής, ούτε βεβαίως έχουν προετοιμαστεί για ενδεχόμενο ασθένειας ή θανάτου του ανώτατου στελέχους της διοίκησης. Ο προσεκτικός σχεδιασμός είναι απαραίτητος για να διασφαλιστεί η ομαλή μεταβίβαση της ηγεσίας. Οι οικογενειακές επιχειρήσεις που επιβιώνουν είναι συνήθως αυτές που βαδίζουν σύμφωνα με ένα καλομελετημένο πρόγραμμα, που λαμβάνει υπ' όψιν το πώς θα επιτευχθεί η διαδοχή και με ποια κριτήρια θα αποφασισθεί τότε ο/η διάδοχος είναι έτοιμος/η να αναλάβει τα ηνία. Η μακρόχρονη παρουσία του ιδιοκτήτη στη διεύθυνση της επιχείρησης και η εμπειρία που έχει αποκτήσει είναι εξαιρετικά σημαντικές για την επιβίωση και την επιτυχία της επιχείρησης.

Επιπλέον, οι «φυσικοί» του διάδοχοι δεν σημαίνει ότι διαθέτουν τη δική του επιχειρησιακή ευαισθησία, έχουν τις ικανότητες και θέλουν να συνεχίσουν την «οικογενειακή παράδοση». Συνήθως τα παιδιά της οικογένειας όταν ενηλικιωθούν προωθούνται σε διευθυντικές θέσεις είτε έχουν τα προσόντα είτε όχι, εις βάρος επαγγελματικών στελεχών που ίσως να έχουν περισσότερες ικανότητες ή δεξιότητες στον τομέα. Η διαδοχή θα πρέπει να είναι αποτέλεσμα μίας μακρόχρονης «διαδικασίας» η οποία, όσο πιο έγκαιρα, συνειδητά και προγραμματισμένα ξεκινήσει, τόσο μεγαλύτερες πιθανότητες επιτυχίας έχει.

Η εξισορρόπηση των οικογενειακών αξιών με τις επιχειρηματικές πρακτικές και ο επαγγελματικός χειρισμός των επιχειρησιακών λειτουργιών αποτελούν άλλα δύο σοβαρά προβλήματα των οικογενειακών επιχειρήσεων.

Το συμβούλιο της επιχείρησης (αν υπάρχει) δε συνεδριάζει συχνά, η ετοιμασία ελεγμένων οικονομικών καταστάσεων καθυστερεί και δεν υπάρχει σχεδιασμός ούτε περιοδική σύγκριση των πραγματικών αποτελεσμάτων με τον προϋπολογισμό. Δεν υπάρχει επίσης συνήθως εσωτερικός έλεγχος.

Στις περισσότερες περιπτώσεις δεν υπάρχει διευρυμένη Εταιρική Δομή. Ανάλογα με την περίπτωση, ο μεγαλομέτοχος ενεργεί ως διευθύνων σύμβουλος, οικονομικός διαχειριστής, διευθυντής πωλήσεων κ.λπ. Σε πολλές περιπτώσεις η δημιουργία επαγγελματικής διευθυντικής ομάδας θεωρείται «αχρείαστο κόστος».

Μέρος II: Βιβλιογραφική ανασκόπηση – Θεωρητικό υπόβαθρο έρευνας

Κεφάλαιο 3

Βιβλιογραφική ανασκόπηση για την απόδοση των οικογενειακών επιχειρήσεων παγκοσμίως

Στην ακαδημαϊκή βιβλιογραφία έχει τεκμηριωθεί ευρέως πως οι οικογενειακές επιχειρήσεις έχουν καλύτερη απόδοση και απολαμβάνουν μια υγιέστερη χρηματοοικονομική δομή από τις μη οικογενειακές επιχειρήσεις. Έρευνες που έχουν γίνει σε χώρες της Βόρειας και Νότιας Αμερικής, της Ανατολικής και Νοτιοανατολικής Ασίας και σε χώρες της Κεντρικής και Νοτιοδυτικής Ευρώπης έχουν αποδείξει την υπεροχή των οικογενειακών επιχειρήσεων. Παρακάτω παρουσιάζονται κάποια σημαντικά στοιχεία από τις συγκεκριμένες έρευνες.

3.1 Αμερική

3.1.1 Μεξικό

Το 2012, οι J.M. San Martin-Reyna, Jorge A. Duran-Encalada εξέτασαν αν υπάρχουν διαφορές στην απόδοση μεταξύ των οικογενειακών και μη οικογενειακών επιχειρήσεων, λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιαιτερότητες του Μεξικάνικου συστήματος εταιρικής διακυβέρνησης και την έρευνά τους την παρουσίασαν στο άρθρο με τίτλο «Η σχέση μεταξύ οικογενειακής επιχείρησης, εταιρικής διακυβέρνησης και εταιρικής απόδοσης: Στοιχεία από το μεξικάνικο χρηματιστήριο». Στο συγκεκριμένο άρθρο παρουσιάστηκε μια ανάλυση που τους επέτρεψε να διεξάγουν μια ολοκληρωμένη μελέτη και σύγκριση μεταξύ των επιχειρήσεων με τις διαφορετικές ιδιοκτησιακές δομές.

Οι μεξικανικές επιχειρήσεις, όπως και στις περισσότερες αναπτυσσόμενες χώρες, παίρνουν τη μορφή των οικογενειακών επιχειρήσεων. Ανεξάρτητα από το μέγεθος, οι περισσότερες εταιρείες με δεσπίζουσα θέση ανήκουν και διοικούνται από μία ή περισσότερες οικογένειες. Παρ' όλα αυτά, υπάρχουν πολύ λίγες μελέτες που αναφέρονται σε Μεξικανικές οικογενειακές επιχειρήσεις, λόγω των δυσκολιών πρόσβασης σε πληροφορίες σχετικά με την ιδιοκτησία και τον έλεγχο των δομών των εταιρειών.

Παρά τις δυσκολίες αυτές, οι J.M. San Martin-Reyna, Jorge A. Duran-Encalada απέδειξαν ότι το ιδιοκτησιακό καθεστώς και οι ελεγκτικές δομές χαρακτηρίζουν τις περισσότερες εταιρείες στο Μεξικό. Αρχικά, οι εταιρείες αυτές παρουσιάζουν πολύ μεγαλύτερη συγκέντρωση της ιδιοκτησίας και, δευτερευόντως, πολλές επιχειρήσεις, άμεσα ή έμμεσα, ελέγχονται από έναν από τους σχετικά πολυάριθμους βιομηχανικούς, οικονομικούς ή μικτούς όμιλους. Οι όμιλοι αυτοί συνδέονται μεταξύ τους μέσω των σχέσεων ιδιοκτησίας και ελέγχονται από μια τοπική οικογένεια, ή μια ομάδα επενδυτών.

Στο Μεξικό οι οικογένειες διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στον καθορισμό των πρακτικών εταιρικής διακυβέρνησης. Αναλυτικότερα, η κυριαρχία της οικογενειακής εταιρικής δομής έχει εξηγηθεί με όρους της θεωρίας των συγκρούσεων, θεωρώντας ένα πλαίσιο που προστατεύει τα αναποτελεσματικά δικαιώματα ιδιοκτησίας³.

Η επιλογή της διατήρησης της εταιρείας στα χέρια της οικογένειας είναι λογική απόφαση και αντιπροσωπεύει για τον ιδιοκτήτη της επιχείρησης την κατάλληλη στρατηγική για την αύξηση της αξίας της μετοχής του. Αυτό το αποτέλεσμα είναι σύμφωνο με τους Shleifer και Vishny (1997), οι οποίοι βρήκαν μια αντίστροφη σχέση μεταξύ της προστασίας των δικαιωμάτων των μετόχων και τη συγκέντρωση της εταιρικής ιδιοκτησίας. Οι La Porta, Lopez-de-Salinas, Shleifer και Vishny (1999) τεκμηρίωσαν ότι στις περισσότερες αναπτυσσόμενες οικονομίες οι οικογενειακές επιχειρήσεις έχουν ένα υψηλό επίπεδο συγκέντρωσης της ιδιοκτησίας. Ο San Martin (2010) απέδειξε ότι διαφορετικοί μηχανισμοί διακυβέρνησης είναι περιττοί όταν έχουν ισχυρή προστασία των επενδυτών. Η υψηλή συγκέντρωση ιδιοκτησίας και οι επιχειρήσεις ετερογενών δραστηριοτήτων έχουν σημαντική επίδραση στη σύνθεση του διοικητικού συμβουλίου. Τα περισσότερα μέλη στις μεξικανικές εταιρείες συνδέονται με τον έλεγχο μετόχων μέσω οικογενειακών δεσμών, φιλιών, εταιρικών σχέσεων και συμβάσεων εργασίας.

³ Castillo-Ponce 2007

Σε συνέχεια της έρευνάς τους, οι J.M. San Martin-Reyna, Jorge A. Duran-Encalada, εξέτασαν τις παρακάτω υποθέσεις που διατύπωσαν λαμβάνοντας υπόψη το μεξικάνικο σύστημα.

H1: Στο μεξικάνικο χρηματιστήριο οι οικογενειακές επιχειρήσεις αποδίδουν καλύτερα από τις μη οικογενειακές.

H2: Η επίδραση των μηχανισμών διακυβέρνησης στην απόδοση εξαρτάται από τη δομή της ιδιοκτησίας της εταιρείας.

H3: Τα χαρακτηριστικά του διοικητικού συμβουλίου έχουν διαφορετικό αντίκτυπο στην επίδοση των οικογενειακών επιχειρήσεων από ότι σε μη οικογενειακές επιχειρήσεις.

H4: Σε οικογενειακές επιχειρήσεις η επίδοση είναι αντιστρόφως ανάλογη προς τη χρηματοοικονομική μόχλευση.

Το δείγμα που χρησιμοποίησαν για να ελέγξουν την εγκυρότητα των υποθέσεων, περιλάμβανε επιχειρήσεις που ήταν εισηγμένες στο χρηματιστήριο. Από τις 132 εισηγμένες εξαιρέθηκαν μη κερδοσκοπικές εταιρείες, επιχειρήσεις που δεν περιλάμβαναν αρκετή πληροφόρηση στις οικονομικές τους καταστάσεις και χρηματοπιστωτικά ιδρύματα. Συνεπώς το τελικό δείγμα ήταν 90 επιχειρήσεις και τα στοιχεία συλλέχθηκαν από τις ετήσιες εκθέσεις και τους χρηματοοικονομικούς δείκτες του Economatca, και Isi emerging Markets. Οι πληροφορίες για το βιομηχανικό τομέα ελήφθησαν από τις ετήσιες εκθέσεις της εταιρείας που δημοσιεύθηκαν από το Χρηματιστήριο Αξιών του Μεξικού στην ιστοσελίδα τους. Η εξεταζόμενη περίοδος καλύπτει τα έτη από το 2005 έως το 2009.

Με βάση τα στοιχεία, οι οικογενειακές επιχειρήσεις κάλυπταν το 71% του δείγματος (64 επιχειρήσεις) και οι μη οικογενειακές το 29% (26 επιχειρήσεις), με τις οικογενειακές να είναι διπλάσιες σε κάθε τομέα. Σε αυτό το δείγμα εφάρμοσαν το μοντέλο πολλαπλής παλινδρόμησης που φαίνεται παρακάτω:

$$Q = \beta + \beta_1 \text{FAMOWN}_{it} + \beta_2 \text{CFAM}_{it} + \beta_3 \text{SHA}_{it} + \beta_4 \text{IND}_{it} + \beta_5 \text{AFF}_{it} \\ + \beta_6 \text{DEBT}_{it} + \beta_7 \text{LTA}_{it} + \beta_{1-6} \text{INDUSTRY}_{it} + \xi_{it}$$

4

Δοκίμασαν ανεξάρτητα το καθορισμένο μοντέλο για κάθε ένα από τα δύο υπό-δείγματα στα οποία το αρχικό δείγμα χωρίστηκε (οικογενειακές και μη-οικογενειακές επιχειρήσεις). Έτρεξαν τις εκτιμήσεις, όχι μόνο για τη βασική προδιαγραφή, αλλά και για να εισαγάγουν τη δομή της ιδιοκτησίας και τα σταθερά χαρακτηριστικά της βιομηχανίας. Το τεστ Hausman που εφαρμόσαν, αποκάλυψε τη σημασία του συστατικού σταθερού αποτελέσματος, έτσι ώστε η μέθοδος εκτίμησης εντός ομάδων να καθίσταται αναγκαία προκειμένου να ασχοληθεί με τη συνεχή μη παρατηρήσιμη ετερογένεια.

Τα αποτελέσματα ήταν σύμφωνα με την υπόθεση H1, δεδομένου ότι η οικογενειακή μεταβλητή (FAMOWN) είχε θετική επίδραση στην απόδοση. Αυτά τα αποτελέσματα ήταν στατιστικά σημαντικά και έδειξαν ότι, για τις μεξικανικές εταιρείες, η αυξημένη συγκέντρωση της ιδιοκτησίας ήταν ένας παράγοντας που σχετίζεται με την απόδοση της εταιρείας. Το αποτέλεσμα αυτό συμβάδιζε με την παραδοσιακή υπόθεση ότι η συγκέντρωση της ιδιοκτησίας σε οικογένειες προβλέπει στενότερη επίβλεψη για τη λειτουργία της εταιρείας, οδηγώντας σε μεγαλύτερη απόδοση. Με τον τρόπο αυτό, μια υψηλή συγκέντρωση της ιδιοκτησίας μπορεί να αντιστάθμιζε σε κάποιο βαθμό μικρότερη προστασία στους επενδυτές βάσει του θεσμικού πλαισίου που επικρατούσε στο μεξικάνικο νομικό πλαίσιο, το οποίο προκαλούσε τους ιδιοκτήτες να συγκεντρωθούν και να αναζητήσουν μια ενεργό συμμετοχή στη διαδικασία λήψης αποφάσεων, προκειμένου να δημιουργήσουν μια καλύτερη απόδοση.

⁴ FAMOWN= οικογενειακές επιχειρήσεις στις οποίες ο ιδρυτής ή μέλος της οικογένειας κατέχει περισσότερο από το 50% της ιδιοκτησίας

CFAM= παίρνει τιμές 0 ή 1 → CFAM=1 αν ο διευθύνων σύμβουλος είναι μέλος της οικογένειας, CFAM=0 αν ο διευθύνων σύμβουλος δεν είναι μέλος της οικογένειας.

OWN= κύρια συμμετοχή των μετόχων

DEBT (μόχλευση, οφειλή)= σύνολο υποχρεώσεων/σύνολο Ενεργητικού

SHA= διευθυντής ο οποίος είναι πλήρους απασχόλησης

IND= αριθμός ανεξάρτητων συμβούλων στο ΔΣ (ανεξάρτητος σύμβουλος= αυτός που δεν είναι εργαζόμενος ούτε έχει εκτεταμένες συναλλαγές με την εταιρεία)

AFF= (σύμβουλος που δεν είναι εργαζόμενος πλήρους απασχόλησης αλλά έχει σχέση με την εταιρεία) σύμβουλος συνεργάτης

TA= λογάριθμος του συνολικού Ενεργητικού

INDUSTRY= δυαδική μεταβλητή που λαμβάνει την τιμή 1 όταν η εταιρεία ανήκει σε έναν από τους 6 κλάδους

Επιπρόσθετα, εξέτασαν την επίδραση της σύνθεσης του ΔΣ στο αποτέλεσμα της επιχείρησης. Ο συντελεστής παλινδρόμησης για IND ήταν θετικός και στατιστικά σημαντικός, γεγονός που υποδηλώνει ότι ένα υψηλότερο ποσοστό IND στις επιχειρήσεις θα σχετιζόταν με την καλύτερη απόδοση. Στην πραγματικότητα, οι SHA και AFF μεταβλητές έδειξαν επίσης μια θετική σχέση με την απόδοση. Σε σχέση με την επιρροή του χρέους, τα αποτελέσματα επισήμαναν την αρνητική σχέση μεταξύ αυτού και της επίδοσης. Το γεγονός αυτό επιβεβαίωσε ότι τα υψηλά επίπεδα του χρέους οδηγούν σε χαμηλότερες επιδόσεις της επιχείρησης.

Για να εκτιμηθεί η επίδραση της δομής ιδιοκτησίας στην απόδοση στο δείγμα μεταξύ της οικογενειακής επιχείρησης και μη οικογενειακής επιχείρησης, λήφθηκε υπόψη το ποσοστό συμμετοχής του βασικού μετόχου.

Τα αποτελέσματα όσον αφορά τη σύνθεση του διοικητικού συμβουλίου έδειξαν επίσης αλλαγές όταν εξετάζονταν οι εκτιμήσεις για οικογενειακές και μη οικογενειακές επιχειρήσεις. Οι συγγραφείς θεώρησαν ότι στις οικογενειακές επιχειρήσεις, η παρουσία ατόμων εκτός των διευθυντών (IND) είχαν αρνητική επίδραση στην απόδοση, ενώ η συμμετοχή των μετόχων (SHA) και οι θυγατρικοί (AFF) διευθυντές είχαν θετική επίδραση στη δημιουργία αξίας.

Η συμμετοχή αυτών των διαφορετικών τύπων των διευθυντών σε μη οικογενειακές επιχειρήσεις παρουσίασαν αντικρουόμενες ενδείξεις για τις οικογενειακές επιχειρήσεις: θετικό για IND, και αρνητικά για SHA και AFF. Αυτά τα ευρήματα στήριξαν την υπόθεση H2 και H3. Επίσης, τα υψηλά επίπεδα χρέους, συσχετίζονταν αρνητικά με την απόδοση των οικογενειακών επιχειρήσεων, ενώ για τις μη οικογενειακές επιχειρήσεις έδειξαν το αντίθετο αποτέλεσμα, επιβεβαιώνοντας την υπόθεση H4. Η μεταβλητή που δεν ήταν σημαντική σε οποιαδήποτε εκτίμηση είναι CFAM. Τέλος, σε σχέση με το μεταβλητό έλεγχο, το μέγεθος (LTA), είχε σε όλες τις περιπτώσεις θετικούς συντελεστές.

Μία από τις ανησυχίες της μελέτης ήταν να γνωρίζουν εάν τα αποτελέσματα που έχουν ληφθεί εξαρτώνται από την προδιαγραφή του μοντέλου. Προκειμένου να αξιολογηθεί η αξιοπιστία των αποτελεσμάτων σε εναλλακτικές προδιαγραφές και μετρήσεις μεταβλητών μια ανάλυση ευαισθησίας προστέθηκε αποτελούμενη από δύο διαφορετικές δοκιμές. Χρησιμοποίησαν το τεστ Welch για να εξετάσουν αν οι σημαντικές διαφορές μπορούν να αποδοθούν στα διαφορετικά μεγέθη δείγματος, των οικογενειακών και μη οικογενειακών επιχειρήσεων. Τα αποτελέσματα επιβεβαίωσαν ότι δεν υπήρχε προκατάληψη που προκαλείτο από τα διαφορετικά μεγέθη των υπό-δειγμάτων. Επιπροσθέτως, με σκοπό να

ελέγξουν τη βιομηχανική ετερογένεια, ενσωμάτωσαν και μια ψευδομεταβλητή της βιομηχανίας. Ούτε ατομικά ούτε από κοινού ψευδομεταβλητές της βιομηχανίας βρέθηκαν να έχουν σημαντική επίδραση σε κάθε ένα από τα υπό-δείγματα .

Συνοψίζοντας, με βάση την έρευνα που διεξήγαγαν, παρουσίασαν την ύπαρξη ενδείξεων όσον αφορά την αλληλεπίδραση της ιδιοκτησίας της οικογένειας με άλλους μηχανισμούς ελέγχου, όπως το χρέος και τη σύνθεση του διοικητικού συμβουλίου. Τα αποτελέσματα που προέκυψαν από το παγκόσμιο μοντέλο επιβεβαίωσαν τα στοιχεία των αναδυόμενων αγορών που προηγουμένως παρουσιάστηκαν και πρότειναν μια μεγαλύτερη απόδοση όσο η ιδιοκτησία συγκεντρώνεται στην αγορά του Μεξικού. Επιπλέον, διαπίστωσαν ότι η σχέση μεταξύ της συγκέντρωσης ιδιοκτησίας, της σύνθεσης του διοικητικού συμβουλίου, του χρέους, και της απόδοσης είναι διαφορετική για οικογενειακές εταιρείες χαρτοφυλακίου από ότι για τις εταιρείες με χαμηλότερη συγκέντρωση της ιδιοκτησίας.

Τα περισσότερα μέλη του διοικητικού συμβουλίου στις μεξικανικές εταιρείες σχετίζονται με τους ελέγχοντες μετόχους μέσω οικογενειακών δεσμών, τη φιλία, τις επιχειρηματικές σχέσεις και τις συμβάσεις εργασίας.

Φαίνεται ότι υπάρχουν ουσιαστικές ενδείξεις που να υποδηλώνουν ότι οικογενειακές επιχειρήσεις υιοθετούν σαφώς διαφορετικές δομές εταιρικής διακυβέρνησης από τις μη οικογενειακές επιχειρήσεις. Τα εμπειρικά στοιχεία φαίνεται να δείχνουν ότι οι μηχανισμοί αυτοί θα προωθήσουν τη δημιουργία αξίας, ανάλογα με το βαθμό συγκέντρωσης της ιδιοκτησίας που κατέχει η εταιρεία.

3.1.2 Χιλή

Μελέτες που έγιναν από τους Anderson & Reeb (2003) αποτέλεσαν ορόσημο στον ακαδημαϊκό τομέα της Έρευνας Οικογενειακών Επιχειρήσεων. Λαμβάνοντας δεδομένα από τις S&P 500 επιχειρήσεις κατά την περίοδο από το 1992 μέχρι το 1999, αυτοί οι συγγραφείς εξέτασαν εάν υπήρξε επίδραση της ιδιοκτησίας της οικογένειας στην απόδοση των επιχειρήσεων.

Σε αντίθεση με την εικασία τους, τα αποτελέσματα έδειξαν ότι οι οικογενειακές επιχειρήσεις ξεπέρασαν σημαντικά μη οικογενειακές επιχειρήσεις, καταστρέφοντας έτσι δύο μύθους: πρώτον, ότι η ιδιοκτησία της οικογένειας και η συμμετοχή είναι μια αρνητική επίδραση στην απόδοση της επιχείρησής τους, και, δεύτερον, ότι οι μέτοχοι της μειοψηφίας θίγονται από την ιδιοκτησία της οικογένειας.

Στη Νότια Αμερική και πιο συγκεκριμένα στη Χιλή έγιναν δύο παρόμοιες μελέτες για να εξετάσουν κατά πόσο η σύνθεση του μετοχικού κεφαλαίου επηρεάζει την απόδοση των επιχειρήσεων. Η πρώτη έρευνα διεξήχθη από τους Martinez et al. Οι βασικοί τους στόχοι ήταν:

- Να αναπαράγουν μέρος της έρευνας που έγινε από τους Anderson & Reeb στην οικογενειακή επιχειρησιακή απόδοση σε μια διαφορετική χώρα και περιοχή του κόσμου.
- Να επιβεβαιώσουν ότι οι δημόσιες οικογενειακές επιχειρήσεις αποδίδουν καλύτερα από τις μη οικογενειακές επιχειρήσεις.
- Να συμβάλουν στην αποκατάσταση της πίστης στην οικογενειακή επιρροή επί των επιχειρήσεων.

Οι Martinez et al όρισαν ως "οικογενειακά ελεγχόμενη επιχείρηση" μια επιχείρηση που εμπίπτει σε ένα από τα ακόλουθα κριτήρια:

α) μια επιχείρηση της οποίας η ιδιοκτησία ελέγχεται σαφώς από μια οικογένεια, όπου τα μέλη της οικογένειας είναι επίσης μέλη του διοικητικού συμβουλίου καθώς και της ανώτερης διοίκησης

β) Μια επιχείρηση της οποίας η κυριότητα ελέγχεται σαφώς από μια ομάδα οικογενειών, και όπου τα μέλη των οικογενειών αυτών βρίσκονται κυρίως στο διοικητικό συμβούλιο

γ) Μια επιχείρηση που έχει χαρακτηριστεί από την SVS⁵ εντός ενός ομίλου επιχειρήσεων, και αυτός ο όμιλος σχετίζεται με μια οικογενειακή επιχείρηση

δ) Μια επιχείρηση που έχει χαρακτηριστεί από την SVS εντός ενός ομίλου επιχειρήσεων, και αυτός ο όμιλος είναι σαφώς συνδεδεμένος με έναν επιχειρηματία, χωρίς άμεσους απογόνους, αλλά υπάρχουν σαφείς ενδείξεις ότι η επιχείρηση θα προβάλλεται στο χρόνο ως μια οικογενειακά ελεγχόμενη επιχείρηση, μέσω των μη απευθείας απογόνων του επιχειρηματία (δηλαδή, ανιψιούς και ανιψιές ή τους άλλους).

⁵ Στη Χιλή, υπάρχει ένας κυβερνητικός οργανισμός που ονομάζεται Superintendencia de Valores y Seguros (SVS) που ρυθμίζει τις δημόσιες επιχειρήσεις και το χρηματιστήριο. Αυτή η οντότητα κατατάσσει τις περισσότερες δημόσιες επιχειρήσεις σε επιχειρηματικούς ομίλους ή σε ομίλους που ελέγχουν αυτές τις επιχειρήσεις.

ε) Αντίθετα, «μη οικογενειακές επιχειρήσεις» είναι οι επιχειρήσεις που δεν εμπίπτουν στις παραπάνω κατηγορίες, όπως είναι οι επιχειρήσεις που ανήκουν σε ιδιώτες, χωρίς ένα πλάνο για τη συνέχιση των κρατικών επιχειρήσεων ή των θυγατρικών των πολυεθνικών εταιρειών που δραστηριοποιούνται στη Χιλή.

στ) Ο έλεγχος, στον οποίο αναφερόμαστε, ασκείται από το διορισμό της πλειοψηφίας των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου. Η πλειοψηφία αυτή θα μπορούσε να επιτευχθεί μέσω: i) της πλειοψηφίας των μετοχών στην κυριότητα, ή ii) της επιρροής άλλων μετόχων, λόγω της οικογενειακής γνώσης της επιχείρησης, της παράδοσης, της εμπιστοσύνης, της φιλίας, κλπ.

Από τις 390 εταιρείες που είναι εγγεγραμμένες στη βάση δεδομένων του Bolsa de Comercio de Santiago, το κύριο Χιλιανό Χρηματιστήριο, λήφθηκαν υπόψη μόνο οι εταιρείες που ανακοίνωσαν τα αποτελέσματα τους για τουλάχιστον 3 συνεχόμενα έτη από την υπό μελέτη περίοδο των 10 ετών (1995-2004). Αποκλείστηκαν μη κερδοσκοπικοί φορείς όπως οι κοινωνικές λέσχες, τα αθλητικά σωματεία και σχολεία. Αποκλείστηκαν επίσης οι εταιρείες χαρτοφυλακίου, των οποίων οι οικονομικές καταστάσεις ήταν ένα σύνθετο των θυγατρικών τους επιχειρήσεων. Εκτός από αυτό, απορρίπτονται τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα (π.χ. τράπεζες, ασφαλιστικές εταιρείες, συνταξιοδοτικά ταμεία, κ.λπ.) ως μέτρα απόδοσης καθώς δεν είναι άμεσα συγκρίσιμα με βιομηχανικές και άλλες επιχειρήσεις παροχής υπηρεσιών. Συνεπώς, το τελικό δείγμα ήταν 175 δημόσιες επιχειρήσεις.

Το 57% των επιχειρήσεων ταξινομήθηκαν ως οικογενειακές επιχειρήσεις (100 επιχειρήσεις) και το υπόλοιπο 43% (75 επιχειρήσεις) κρίθηκαν μη οικογενειακές επιχειρήσεις. Με βάση το συγκεκριμένο δείγμα, οι Martinez et.al. εξέτασαν εάν οι οικογενειακά ελεγχόμενες επιχειρήσεις που είναι εισηγμένες στο χρηματιστήριο εκθέτουν μακροπρόθεσμα μια ισχυρότερη χρηματοοικονομική απόδοση από τις μη οικογενειακές εταιρείες.

Δύο στατιστικές μέθοδοι χρησιμοποιήθηκαν για να ελεγχθεί η υπόθεση της υψηλότερης απόδοσης στις οικογενειακά ελεγχόμενες επιχειρήσεις σε σχέση με τις μη οικογενειακές επιχειρήσεις:

1. Ο έλεγχος της διαφοράς των μέσων μεταξύ των δεικτών αποδόσεων των δύο ομάδων (FCF and NFF)
2. Πολυμεταβλητή ανάλυση, η οποία περιλαμβάνει συσχέτιση των δεδομένων και ένα μοντέλο πολλαπλής παλινδρόμησης

Με βάση την πρώτη μέθοδο, επιβεβαιώθηκε η υπόθεση ότι οι οικογενειακά ελεγχόμενες επιχειρήσεις ξεπερνούν τις μη οικογενειακές επιχειρήσεις, καθώς επίσης δημιουργούν μεγαλύτερη αξία όταν συγκρίνονται σε ίσα πλαίσια.

Με βάση τη δεύτερη μέθοδο, το μοντέλο που χρησιμοποιήθηκε περιλάμβανε τη ROA ως εξαρτημένη μεταβλητή, και την παρουσία του ελέγχου της οικογένειας ως ανεξάρτητη μεταβλητή (1 για FCF και 0 για NFF). Άλλες ανεξάρτητες μεταβλητές ενσωματώθηκαν για τον έλεγχο των χαρακτηριστικών των επιχειρήσεων (μέγεθος, την ηλικία, και το χρέος), και η βιομηχανία (ψευδομεταβλητές για κάθε διψήφιο κωδικό SIC⁶).

Αναλύοντας τους σχετικούς συντελεστές παλινδρόμησης, το κύριο εύρημα είναι ότι ο συντελεστής ελέγχου της οικογένειας δείχνει μια θετική αξία, η οποία επιβεβαιώνει τη σχέση μεταξύ FCF και υψηλής απόδοσης της επιχείρησης.

Συνεπώς αυτή η έρευνα από Martinez έδειξε ότι η ομάδα των 100 οικογενειακά ελεγχόμενων επιχειρήσεων απέδωσε σημαντικά καλύτερα από την ομάδα των 75 μη οικογενειακών επιχειρήσεων σε μια περίοδο 10 ετών την περίοδο 1995-2004. Τρεις ξεχωριστοί δείκτες επιδόσεων χρησιμοποιήθηκαν για τη δοκιμή των διαφορών: ROA, ROE (και οι δύο είναι μέτρα της κερδοφορίας) και Tobin's q (δημιουργία αξίας). Δύο από αυτούς έδειξαν σημαντικά αποτελέσματα.

Τα ευρήματα αυτά τείνουν να επιβεβαιώσουν την υπόθεση ότι όταν οι οικογενειακά ελεγχόμενες επιχειρήσεις επαγγελματοποιούν τη διαχείριση και τη διακυβέρνηση τους, όταν αισθάνονται την πίεση ελέγχου της αγοράς και όταν πρέπει να λογοδοτούν στους μετόχους της μειοψηφίας, ξεπερνούν τις περισσότερες παραδοσιακές αδυναμίες τους και επωφελούνται από τις δυνάμεις τους για να πετύχουν.

Η δεύτερη έρευνα στη Χιλή διεξήχθη από τους Claudio A. Bonilla, Jean Sepulveda, και Mariela Carvajal, οι οποίοι επανεξέτασαν τα στοιχεία που παρουσιάστηκαν από Martinez et al. χρησιμοποιώντας νέα δεδομένα και τεχνικές εκτίμησης που λαμβάνουν υπόψη τη μη παρατηρηθείσα μέχρι τότε ετερογένεια των επιχειρήσεων. Πιο συγκεκριμένα, προσέθεσαν τη διάσταση του κινδύνου στην προηγούμενη ανάλυση χρησιμοποιώντας σταθμισμένες κατά τον κίνδυνο μεταβλητές απόδοσης ενεργητικού (ROA).

Οι Claudio A. Bonilla, Jean Sepulveda, και Mariela Carvajal έθεσαν κάποιες υποθέσεις, οι οποίες φαίνονται παρακάτω και εξέτασαν κατά πόσο είναι έγκυρες.

⁶ Standard Industrial Classification Code: είναι ένα σύστημα για την ταξινόμηση των βιομηχανιών με ένα τετραψήφιο κωδικό. Ιδρύθηκε στις Ηνωμένες Πολιτείες το 1937 και χρησιμοποιείται από κυβερνητικές υπηρεσίες για να χαρακτηρίσει τομείς της βιομηχανίας.

1. Οι οικογενειακά ελεγχόμενες επιχειρήσεις που είναι εισηγμένες στο Χρηματιστήριο της Χιλής είναι πιο αποδοτικές από μη οικογενειακές επιχειρήσεις.
2. Εάν η επίδραση των AFP ελέγχεται, η διαφορά στην αποδοτικότητα μεταξύ των οικογενειακά ελεγχόμενων και μη οικογενειακά ελεγχόμενων επιχειρήσεων μειώνεται σημαντικά ή εξαφανίζεται.
3. Οι επιστροφές στις οικογενειακά ελεγχόμενες επιχειρήσεις στην αγορά της Χιλής εκθέτουν μεγαλύτερη διαφορά από τις επιστροφές στις μη οικογενειακά ελεγχόμενες επιχειρήσεις και έτσι είναι σύμφωνες με τον κίνδυνο-επιστροφής ανταλλαγής ισορροπίας (trade-off).
4. Μετά την προσαρμογή του κινδύνου, η διαφορά στην αποδοτικότητα μεταξύ οικογενειακά ελεγχόμενων και μη οικογενειακά ελεγχόμενων επιχειρήσεων εξαφανίζεται.

Το δείγμα που χρησιμοποίησαν αφορά εισηγμένες επιχειρήσεις και καλύπτει την περίοδο από τον Ιανουάριο του 1998 μέχρι το Δεκεμβρίου του 2007. Όπως στο Martinez, απέκλεισαν τις μη κερδοσκοπικές οντότητες και τις επιχειρήσεις εκμετάλλευσης, των οποίων οι οικονομικές δηλώσεις ήταν ένα παράγωγο των επίσης-δημόσιων- θυγατρικών τους. Ωστόσο, στο δείγμα ενέταξαν τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, τα οποία αποτελούν ένα σημαντικό μέρος της οικονομίας της Χιλής, το οποίο δεν είχε ληφθεί υπόψη από το Martinez.

Το μέγεθος του δείγματος είναι 2505 επιχειρήσεις από τις οποίες περίπου 1703 επιχειρήσεις είναι οικογενειακές ενώ οι υπόλοιπες 802 ανήκουν στην ομάδα των μη οικογενειακών επιχειρήσεων.

Το μοντέλο παλινδρόμησης που χρησιμοποίησαν περιλαμβάνει 1 εξαρτημένη και 6 ανεξάρτητες μεταβλητές. Η εξαρτημένη μεταβλητή είναι το ROA, το οποίο επιλέχθηκε για δύο λόγους:

- a) Είναι η πιο συχνά χρησιμοποιούμενη μεταβλητή σε τέτοιου είδους αναλύσεις και
- b) Για να διαβεβαιώσουν ότι τα αποτελέσματα θα είναι συγκρίσιμα με αυτά του Martinez.

Το ROA μετράει τη χρηματοοικονομική απόδοση που δείχνει πως τα περιουσιακά στοιχεία της επιχείρησης είναι διαχειρίσιμα κατά τη διάρκεια της περιόδου της έρευνας. Τα στοιχεία γι' αυτήν την μεταβλητή προήλθαν από τη βάση δεδομένων Economatica.

Οι ανεξάρτητες μεταβλητές ήταν οι ακόλουθες:

- Family dummy (DFAM): ψευδομεταβλητή που λαμβάνει την τιμή 1 για τις οικογενειακά ελεγχόμενες επιχειρήσεις.
- AFP ownership dummy (DAFP): ψευδομεταβλητή ίση με 1 για επιχειρήσεις των οποίων η δομή της ιδιοκτησίας περιλαμβάνει θεσμικούς επενδυτές (AFP), οι τιμές γι' αυτή τη μεταβλητή λήφθηκαν από τις εκθέσεις SAFP σχετικά με τα επενδυτικά χαρτοφυλάκια Χιλιανών συνταξιοδοτικών κεφαλαίων κατά τη διάρκεια της περιόδου κάτω από τη μελέτη.
- Χρέος/ στοιχεία ενεργητικού: μόχλευση, που καθορίζεται εδώ ως αναλογία χρέους/στοιχείων ενεργητικού, που εξάγεται από τη βάση δεδομένων Economatica.
- Μέγεθος: μέγεθος της εταιρείας, υπολογίζεται ως φυσικός λογάριθμος των συνολικών περιουσιακών στοιχείων, οι πρώτες τιμές εξήχθησαν από τη βάση δεδομένων Economatica.
- Ηλικία: η ηλικία της εταιρείας είναι ο αριθμός των ετών από τότε που ιδρύθηκε. Αυτές οι πληροφορίες συλλέχθηκαν από το site της επιχείρησης ή μέσω των άμεσων διαβουλεύσεων τηλεφωνικώς.
- Βιομηχανία: Η βιομηχανική ταξινόμηση της εταιρείας προκύπτει από μια βάση δεδομένων της Economatica που χρησιμοποιεί ένα σύστημα ταξινόμησης 19 τομέων.

Όπως και στην έρευνα Martinez, πρώτα εξέτασαν τις διαφορές μεταξύ των μέσων των ROA για τις οικογενειακά ελεγχόμενες επιχειρήσεις και τις μη οικογενειακές επιχειρήσεις. Και επειδή υπάρχουν και μη παρατηρήσιμες συνέπειες που είναι πιθανόν να συσχετίζονται με τις ανεξάρτητες μεταβλητές (π.χ., το είδος και η ποιότητα της διαχείρισης μπορεί να είναι διαφορετική για τις επιχειρήσεις διαφορετικού μεγέθους και ηλικίας), επέλεξαν να εκτιμηθεί η σχέση χρησιμοποιώντας ένα μοντέλο σταθερών επιδράσεων παλινδρόμησης πριν πάει στη σύγκριση των κινδύνων.

Το βασικό μοντέλο ήταν:

$$ROA_{it} = a_i + b_1 SIZE_{it} + b_2 AGE_{it} + b_3 DEBT_{it} + b_4 DFAM_{it} + U_{it} \quad (1)$$

t = 1998, 1999, . . . 2007

i = firm

Το πρώτο τους βήμα ήταν να καθοριστεί εάν η ενσωμάτωση των επιμέρους μη παρατηρήσιμων συνεπειών (a_i) αλλάζει τα αποτελέσματα που βρέθηκαν από Martinez. Στη συνέχεια ενσωμάτωσαν την ψευδομεταβλητή DAFP για να διαπιστωθεί κατά πόσον η παρουσία των AFP στη δομή ιδιοκτησίας εξηγεί τις διαφορές κερδοφορίας μεταξύ των οικογενειακά ελεγχόμενων και των μη οικογενειακά ελεγχόμενων επιχειρήσεων.

Τέλος, για να εξακριβώσουν την επίδραση του κινδύνου, πραγματοποίησαν δύο διαδικασίες. Πρώτον, εκτέλεσαν μια διαφορά του τεστ διακύμανσης για τους δύο τύπους επιχειρήσεων (οικογενειακών και μη οικογενειακών). Δεύτερον, υπολόγισαν την εξίσωση (1) στην οποία η εξαρτημένη μεταβλητή ROA ρυθμίζεται για τον κίνδυνο. Έλαβαν τη σταθερή απόκλιση των ROA, από τον τύπο των επιχειρήσεων (οικογενειακών και μη οικογενειακών), για κάθε έτος του δείγματος. Το χρησιμοποίησαν ως υποκατάστατο για τον κίνδυνο και χώρισαν τα ROA κάθε επιχείρησης με αυτό το μέτρο.

Η πρώτη διαδικασία έδειξε ότι οι οικογενειακά ελεγχόμενες επιχειρήσεις είχαν καλύτερες επιδόσεις από τις μη οικογενειακές επιχειρήσεις.

Σύμφωνα με τη δεύτερη διαδικασία, αντικατέστησαν την εξαρτημένη μεταβλητή ROA στην εξίσωση (1) με τη ROARISK, η οποία είναι η μεταβλητή ROA προσαρμοσμένη για τον παράγοντα κινδύνου:

$$\text{ROARISK}_{i,t} = \text{ROA}_{i,t} / \sigma_{j,t}$$

for $i = \text{firm}, t = \text{year}, j = \text{family}$
firms, nonfamily firms

όπου ROA ορίστηκε παραπάνω και $\sigma_{j,t}$ είναι η τυπική απόκλιση των αποδόσεων για τις οικογενειακά ελεγχόμενες επιχειρήσεις και για τις μη οικογενειακές για το έτος t . Έτσι, έχουμε εκ νέου εκτίμηση της εξίσωσης (1), χρησιμοποιώντας ένα μέτρο της διασποράς των αποδόσεων ως υποκατάστατο για τον κίνδυνο.

Τα αποτελέσματα που λήφθηκαν όταν η ψευδομεταβλητή AFP αποκλείστηκε, είναι στατιστικά σημαντικά και αποκαλύπτουν ότι οι οικογενειακά ελεγχόμενες επιχειρήσεις εξακολουθούν να έχουν καλύτερες επιδόσεις. Η προσθήκη της εικονικής μεταβλητής AFP παράγει αποτελέσματα που υποδεικνύουν ότι η ίδια η μεταβλητή δεν είναι σημαντική αλλά η

συμπερίληψή της προκαλεί την οριακά μη στατιστική σημαντικότητα της ψευδομεταβλητής για τις οικογενειακά ελεγχόμενες επιχειρήσεις. Παρ' όλα αυτά, συνεχίζει να φέρνει θετικό πρόσημο.

Τέλος, κατόπιν ελέγχου κατέληξαν στο συμπέρασμα ότι η τυπική απόκλιση των τιμών ROA για τις μη οικογενειακές επιχειρήσεις είναι μεγαλύτερη από εκείνη των οικογενειακά ελεγχόμενων επιχειρήσεων.

Όλα τα παραπάνω δείχνουν ότι οι οικογενειακά ελεγχόμενες επιχειρήσεις όχι μόνο έχουν καλύτερες επιδόσεις από τις μη οικογενειακές επιχειρήσεις στη Χιλή, αλλά επίσης είναι λιγότερο ευμετάβλητες κατά μέσο όρο.

3.2 Ασία

3.2.1 Μαλαισία

Έρευνες που έχουν γίνει στην Ασία και πιο συγκεκριμένα στο Ταϊβάν, στην Αυστραλία, στο Χονγκ Κονγκ, στη Σιγκαπούρη και στην Κίνα έχουν δείξει ότι οι οικογενειακές επιχειρήσεις έχουν καλύτερη επίδοση από τις μη οικογενειακές.

Στη Μαλαισία οι οικογενειακές επιχειρήσεις συμβάλλουν σε περισσότερο από το μισό Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν της χώρας. Στο Χρηματιστήριο της είναι εισηγμένες 890 επιχειρήσεις. Το 80% από αυτές είναι οικογενειακές εκτός από τις μη αμιγώς κρατικές επιχειρήσεις, τις κρατικές αναπτυξιακές επιχειρήσεις, τις τράπεζες και τις πολυεθνικές επιχειρήσεις.

Η διακυβέρνηση του Δ.Σ. θεωρείται από τα σημαντικότερα στοιχεία για τη διαχείριση των δραστηριοτήτων των επιχειρήσεων. Προηγούμενες μελέτες από δυτικούς ερευνητές (Anderson & Reeb 2003, Miller & Breton-Miller 2006, Villalonga & Amit 2006) και τοπικές μελέτες (Amran & Ahmad 2009, Samad et al, 2008) έδειξαν μικτά συμπεράσματα σχετικά με τους μηχανισμούς εταιρικής διακυβέρνησης και την απόδοση της επιχείρησης. Ως εκ τούτου, στην παρούσα μελέτη τέθηκαν υπό έλεγχο τα διάφορα στοιχεία των μηχανισμών εσωτερικής

διακυβέρνησης, όπως το μέγεθος, η ανεξαρτησία και τα προσόντα του Δ.Σ. καθώς και τα επαγγελματικά προσόντα του διευθυντή και η δομή της ηγεσίας.

Με βάση τα παραπάνω ο Noor Afza Amran εξέτασε την εγκυρότητα των παρακάτω υποθέσεων:

H1a: Οικογενειακές επιχειρήσεις με μικρό μέγεθος διοικητικού συμβουλίου έχουν καλύτερη απόδοση από οικογενειακές επιχειρήσεις με μεγάλο μέγεθος διοικητικού συμβουλίου.

H1b: Μη οικογενειακές επιχειρήσεις με μεγάλο μέγεθος διοικητικού συμβουλίου έχουν καλύτερη απόδοση από μη οικογενειακές επιχειρήσεις με μικρό μέγεθος διοικητικού συμβουλίου.

H2a: Οι οικογενειακά ελεγχόμενες επιχειρήσεις με χαμηλότερο ποσοστό των ανεξάρτητων μη εκτελεστικών διευθυντών έχουν υψηλότερη απόδοση από τις οικογενειακά ελεγχόμενες επιχειρήσεις με υψηλότερο ποσοστό των ανεξάρτητων μη εκτελεστικών διευθυντών.

H2b: Οι μη οικογενειακά ελεγχόμενες επιχειρήσεις με υψηλότερο ποσοστό των ανεξάρτητων μη εκτελεστικών διευθυντών έχουν υψηλότερη απόδοση από τις μη οικογενειακά ελεγχόμενες επιχειρήσεις με χαμηλότερο ποσοστό των ανεξάρτητων μη εκτελεστικών διευθυντών.

H3a: Υπάρχει μια σχέση μεταξύ των οικογενειακών επιχειρήσεων με μεγαλύτερο αριθμό μορφωμένων διευθυντών και καλύτερη απόδοση σε σχέση με οικογενειακές επιχειρήσεις με μικρότερο αριθμό μορφωμένων διευθυντών.

H3b: Οι μη οικογενειακές επιχειρήσεις με μεγαλύτερο αριθμό μορφωμένων διευθυντών έχουν καλύτερη απόδοση από τις μη οικογενειακές επιχειρήσεις με μικρότερο αριθμό μορφωμένων διευθυντών.

H4a: Οικογενειακές επιχειρήσεις με μικρότερο αριθμό επαγγελματιών διευθυντών έχουν καλύτερη απόδοση σε σχέση με οικογενειακές επιχειρήσεις με μεγαλύτερο αριθμό επαγγελματιών διευθυντών.

H4b: Οι μη οικογενειακές επιχειρήσεις με μεγαλύτερο αριθμό επαγγελματιών διευθυντών έχουν καλύτερη απόδοση από τις μη οικογενειακές επιχειρήσεις με μικρότερο αριθμό επαγγελματιών διευθυντών.

H5a: Οικογενειακές επιχειρήσεις που ασκούν ξεχωριστή ηγεσία έχουν χαμηλότερη επιχειρηματική απόδοση σε σχέση με οικογενειακές επιχειρήσεις που ασκούν την ηγεσία της δυαδικότητας.

H5b: Οι μη οικογενειακές επιχειρήσεις που ασκούν ξεχωριστή ηγεσία έχουν υψηλότερη επιχειρηματική απόδοση σε σχέση με μη οικογενειακές επιχειρήσεις που ασκούν την ηγεσία της δυαδικότητας.

Το δειγματοληπτικό πλαίσιο που χρησιμοποιήθηκε, αποτελείται από 424 δημόσιες επιχειρήσεις εισηγμένες στο Χρηματιστήριο Μαλαισίας (εξαιρούνται τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα) που αντιπροσωπεύουν το σύνολο των εταιρειών στη Μαλαισία για το έτος που έληξε το 2003.

Η περίοδος 2003-2007 επιλέχθηκε να εξετάσει την επίδραση της εφαρμογής του αναθεωρημένου Μαλαισιανού Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης (2007) σχετικά με τις οικογενειακές και μη οικογενειακές επιχειρήσεις. Μια οικογενειακή επιχείρηση ορίζεται με συνέπεια από τους Μαλαισιανούς κανόνες και κανονισμούς. Μια οικογενειακή εταιρεία πρέπει να πληροί τρία κριτήρια: (1) Το ιδρυτικό μέλος Διευθύνων Σύμβουλος είναι ο Διευθύνων Σύμβουλος ή ο διάδοχος του CEO έχει συγγένεια εξ αίματος ή εξ αγχιστείας, (2) να έχει τουλάχιστον δύο οικογενειακά μέλη στη διοίκηση της εταιρείας, και (3) οι οικογενειακοί διευθυντές να έχουν τουλάχιστον το 20% της κυριότητας των μετοχών της εταιρείας (Amran 2010). Οι υπόλοιπες εταιρείες χαρακτηρίζονται ως μη οικογενειακές. Τα δεδομένα συλλέγονται από τις ετήσιες εκθέσεις. Προκειμένου να εξασφαλιστεί η ακρίβεια των δεδομένων, τα δεδομένα που συλλέγονται διασταυρώνονται από το KLSE Ετήσιο Εγχειρίδιο και το Datastream.

Στην περίπτωση αυτή, ο Noor Afza Amran εφάρμοσε πολλαπλή γραμμική παλινδρόμηση. Το προτεινόμενο μοντέλο για την έρευνα περιλαμβάνει 2 νέες μεταβλητές, το ΔΣ με προσόντα (εκπαιδευτικά) και το ΔΣ με προσόντα επαγγελματικά, σε σύγκριση με τις προηγούμενες εργασίες που έγιναν από τους Anderson & Reeb (2003); Miller & Breton-Miller (2006); Villalonga & Amit (2006); Samad et al. (2008); Amran & Ahmad (2009).

Το μοντέλο που χρησιμοποιήθηκε είναι το ακόλουθο:

$$Q_{it} = b_0 + b_1BSIZE_{it} + b_2BIND_{it} + b_3BDEG_{it} + b_4BPRO_{it} + b_5LSHIP_{it} + b_6DEBT_{it} + b_7FAGE_{it} + b_8FSIZE_{it} + \varepsilon_{it}$$

Για την εταιρική διακυβέρνηση οι μεταβλητές, μέγεθος Διοικητικού Συμβουλίου (H1a και H1b), ανεξαρτησία Διοικητικού Συμβουλίου (H2a και H2b), Διευθυντές με πτυχίο (H3a και H3B), διευθυντές με επαγγελματικά προσόντα (H4a και H4b) και μια ψευδομεταβλητή χρησιμοποιήθηκαν για τη μέτρηση της δομής Ηγεσίας (H5a και H5b). Οι εξαρτημένες μεταβλητές σε αυτή τη μελέτη ήταν το χρέος, η ηλικία και το μέγεθος της επιχείρησης.

Με την περιγραφική στατιστική απέκτησαν στοιχεία για τις μη οικογενειακές και οικογενειακές επιχειρήσεις σε σχέση με τους κλάδους που δραστηριοποιούνται. Για τις μη οικογενειακές επιχειρήσεις ο υψηλότερος τομέας είναι για τα βιομηχανικά προϊόντα (30,2%), ακολουθούμενος από τις υπηρεσίες συναλλαγών (25,5%) και τα καταναλωτικά προϊόντα (14,8%). Ενώ η πλειοψηφία των δειγμάτων στις οικογενειακές επιχειρήσεις έχουν μεγάλη συμμετοχή στην βιομηχανικό προϊόν (32,9%), στα καταναλωτικά προϊόντα (20,3%) και των ιδιοτήτων (13,7%). Επιπλέον, οι υπηρεσίες συναλλαγών (11,7%) και οι κατασκευές (10,4%) βρίσκονται στην τέταρτη και πέμπτη θέση για τις οικογενειακές επιχειρήσεις. Εν ολίγοις, οι εταιρείες στη Μαλαισία είναι καλά διαφοροποιημένες και οι οικογενειακές επιχειρήσεις παίζουν σημαντικό ρόλο στην ενίσχυση της οικονομίας της Μαλαισίας⁸.

Επιπλέον, η αξία των επιδόσεων για τις επιχειρήσεις σε Bursa Malaysia θεωρείται ισχυρή. Ο μέσος αριθμός των διευθυντών που κάθεται στο τραπέζι είναι οκτώ άτομα ανά ΔΣ. Το ελάχιστο μέγεθος του Δ.Σ. είναι τρία μέλη και ο μέγιστος αριθμός είναι 17 μέλη. Ως εκ τούτου, το εύρημα αυτό υποστηρίζει προηγούμενες μελέτες που συστήνουν επτά ή οκτώ στελέχη στο ΔΣ για να διασφαλιστεί η αποτελεσματικότητά της επιχείρησης⁹.

⁷ Q = (Η αγοραία αξία των κοινών μετοχών συν τη λογιστική αξία των προνομιούχων μετοχών και του χρέους) / λογιστική αξία του συνολικού ενεργητικού

BSIZE = Αριθμός των διευθυντών στο διοικητικό συμβούλιο

BIND = % του ανεξάρτητου μη εκτελεστικού διευθυντή στο σύνολο του ΔΣ

BDEG = % των διευθυντών με εκπαιδευτικά προσόντα στο σύνολο του ΔΣ

BPRO = % του διευθυντή με τα επαγγελματικά προσόντα στο σύνολο του ΔΣ

LSHIP = Ηγεσία (ξεχωριστή = 1, δυαδικότητα = 0) → **ψευδομεταβλητή**

DEBT = Η λογιστική αξία των μακροπρόθεσμων δανείων / σύνολο ενεργητικού → **εξαρτημένη μεταβλητή**

FAGE = Αριθμός ετών από τότε που ενσωματώθηκε → **εξαρτημένη μεταβλητή**

FSIZE = Φυσική καταγραφή της λογιστικής αξίας του συνολικού ενεργητικού → **εξαρτημένη μεταβλητή**

ε_{it} = τυχαίο σφάλμα παλινδρόμησης

⁸ Ngui 2002

⁹ Lipton & Lorsch, 1992; Jensen, 1993; Yermack, 1996

Για την ανεξαρτησία του ΔΣ, κατά μέσο όρο, το 38% της σύνθεσης του ΔΣ αποτελείται από ανεξάρτητους διευθυντές. Αυτό δείχνει ότι οι επιχειρήσεις συμμορφώνονται με τον Κώδικα (2001), γεγονός που υποδηλώνει ότι τουλάχιστον το 1/3 των ΔΣ πρέπει να είναι ανεξάρτητα. Το αποτέλεσμα δείχνει επίσης ότι το 73% των διευθυντών της Μαλαισίας έχουν εκπαιδευτικά προσόντα. Το εύρημα αυτό υποστηρίζει το κώδικα (αναθεωρημένο το 2007), που ενθαρρύνει τις εταιρείες να ψάξουν για διευθυντές οι οποίοι διαθέτουν τα προσόντα. Επιπλέον, υπάρχει η ελπίδα ότι με την αύξηση του αριθμού των διευθυντών σε ένα βαθμό, οι εταιρείες μπορούν να χρησιμοποιούν τους ανθρώπινους πόρους προς όφελος της εταιρείας και του έθνους στο σύνολό του. Σχεδόν το 30% των εταιρειών έχουν διευθυντές με επαγγελματικά προσόντα στο ΔΣ. Ωστόσο, ο αριθμός εξακολουθεί να είναι χαμηλός και ο λόγος γι αυτό το χαμηλό ποσοστό μπορεί να οφείλεται στη δυσκολία εντοπισμού κατάλληλων υποψηφίων επειδή οι διευθυντές είναι πιο προσεκτικοί όσον αφορά την αποδοχή των ρόλων¹⁰.

Οι περισσότερες εταιρείες της Μαλαισίας δεν ασκούν ξεχωριστή ηγεσία σε σχέση με την ηγεσία της δυαδικότητας. Η πρακτική αυτή είναι σύμφωνη με τον Κώδικα (2001). Όσον αφορά το χρέος, η χρήση του χρέους είναι χαμηλή. Οι εταιρείες δεν χρησιμοποιούν το χρέος σε μεγάλο βαθμό και προτιμούν άλλα μέσα για να χρηματοδοτηθεί η επιχείρηση. Κατά μέσο όρο, η πλειονότητα των εταιρειών της Μαλαισίας έχουν εμπειρία από 9 χρόνια στην αγορά και υπάρχουν εταιρείες που έχουν διασωθεί και επιβιώσει για 64 χρόνια.

Όσον αφορά την ανάλυση πολλαπλής παλινδρόμησης χρησιμοποιήθηκε κατά τη διάρκεια των πέντε ετών (2003-2007) ένας πίνακας με τη γενικευμένη μέθοδο ελαχίστων τετραγώνων (GLS). Το GLS εγκρίθηκε επειδή είναι μια καλύτερη μέθοδος εκτίμησης και τυποποιεί αποτελεσματικά τις παρατηρήσεις¹¹.

Η ανάλυση αυτή δείχνει ότι οι υποθέσεις H1a, H3b και H5a δεν υποστηρίζονται. Όσον αφορά το μέγεθος του ΔΣ, οι οικογενειακές επιχειρήσεις έχουν μικρότερο μέγεθος του ΔΣ σε σύγκριση με μη οικογενειακές επιχειρήσεις. Το εύρημα αυτό υποστηρίζει τις προηγούμενες μελέτες από Lipton και Lorsch (1992), Jensen (1993) και Yermack (1996) σε αυτό το μικρό μέγεθος του ΔΣ βελτιώνεται η επιχειρηματική επίδοση. Τα ευρήματα αποκαλύπτουν επίσης ότι οι διευθυντές με πτυχίο επηρεάζουν σημαντικά την επίδοση της επιχείρησής τους για τις μη οικογενειακές επιχειρήσεις. Αυτό το ενδιαφέρον εύρημα υποδηλώνει ότι οι μη

¹⁰ Raber 2005; Hartvigsen, 2007

¹¹ Baltagi, 2001; Greene, 2000

οικογενειακές επιχειρήσεις επιλέγουν ειδικούς διευθυντές για να συμμετέχουν στο ΔΣ, καθώς με αυτούς θα ενισχύσουν την απόδοση της επιχείρησής τους. Ωστόσο, η οικογενειακές επιχειρήσεις που ασκούν μια δυαδική δομή ηγεσίας έχουν υψηλότερη επιχειρηματική επίδοση. Από προγενέστερες μελέτες διαπιστώθηκε επίσης ότι οι διαχειριστές, που κατέχουν τη θέση τόσο του Προέδρου και Διευθύνοντος Συμβούλου έχουν υψηλότερη απόδοση, επειδή αυτός/αυτή μπορεί να καθορίσει τη στρατηγική της, επικεντρώνεται στην ηγεσία της εταιρείας και την προστασία της οικογενειακής κληρονομιάς για τις μελλοντικές γενιές¹². Ωστόσο, η ανεξαρτησία του ΔΣ (H2a και H2b) και διευθυντές με τα επαγγελματικά προσόντα (H4a και H4b) δεν επηρεάζουν την απόδοση της εταιρείας.

Οι εξαρτημένες μεταβλητές, LNFSIZE και FAGE, επηρεάζουν την απόδοση της επιχείρησής στις οικογενειακές και μη οικογενειακές επιχειρήσεις, και το μέγεθος της επιχείρησης σχετίζεται αρνητικά με την απόδοση. Οι μεγάλες επιχειρήσεις παρουσιάζουν χαμηλότερη επίδοση σε σχέση με τις μικρές επιχειρήσεις. Αυτό μπορεί να συμβαίνει επειδή οι εταιρείες δεν είναι σε θέση να ελέγχουν πλήρως και να παρακολουθούν την επιχείρηση καθώς οι εταιρείες γίνονται μεγαλύτερες σε μέγεθος. Έτσι, η απόδοση μειώνεται αργά. Για την ηλικία των επιχειρήσεων, όσο μια επιχείρηση μεγαλώνει στην αγορά, η απόδοση μειώνεται. Αυτό δείχνει ότι οι επιχειρήσεις δεν μπορούν να αντέξουν πολύ καιρό στην αγορά για να καλύψουν τη ζήτηση, έτσι, η αξία της επιχείρησης μειώνεται.

Συμπερασματικά, η μελέτη αυτή αποδεικνύει ότι οι οικογενειακές επιχειρήσεις έχουν μικρότερο μέγεθος του ΔΣ και εφαρμόζουν την ηγεσία δυαδικότητας στη λειτουργία της οικογενειακής επιχείρησης. Επιπλέον, για τις μη οικογενειακές επιχειρήσεις τα προσόντα των διευθυντών επηρεάζουν σημαντικά την απόδοση της επιχείρησής τους. Εν ολίγοις, οι οικογενειακές επιχειρήσεις χρησιμοποιούν πράγματι διαφορετικές στρατηγικές και έχουν μια υψηλή αίσθηση των οικογενειακών δεσμών μεταξύ των οικογενειών τους. Οι ρυθμιστές και οι επενδυτές πρέπει να είναι ευαίσθητοι στο γεγονός ότι η εταιρική διακυβέρνηση που ασκείται από τις οικογενειακές επιχειρήσεις διαφέρει ελαφρώς από αυτή των μη οικογενειακών επιχειρήσεων.

¹² Donaldson & Davies 1991; Finkelstein & D' Aveni 1994; Haniffa & Hudaib 2006; Samad et al, 2008

3.2.2 Ιαπωνία

Όπως έχει τεκμηριωθεί ευρέως στην ακαδημαϊκή βιβλιογραφία, οι οικογενειακές επιχειρήσεις έχουν καλύτερη απόδοση και απολαμβάνουν μια υγιέστερη χρηματοοικονομική δομή από μη οικογενειακές επιχειρήσεις, μια τάση που ισχύει και στην Ιαπωνία. Ως εκ τούτου, η συμβατική σοφία δείχνει ότι οι οικογενειακές επιχειρήσεις θα πρέπει να ανακάμψουν πιο εύκολα από μια οικονομική ύφεση και επιμένουν σε ισχυρότερες αποδόσεις τους. Η μελέτη αυτή που διεξήχθη από τους Bruno Amanna and Jacques Jaussaud, ελέγχει την υπόθεση αυτή, ιδίως σε σχέση με την τρέχουσα παγκόσμια οικονομική κρίση, αντλώντας διδάγματα από την ασιατική κρίση του 1997, για τα οποία υπάρχουν διαθέσιμα σχετικά στοιχεία και αφορά ειδικότερα την περίπτωση των Ιαπωνικών οικογενειακών και μη οικογενειακών επιχειρήσεων.

Γι' αυτήν την μελέτη, σύμφωνα με την προγενέστερη βιβλιογραφία (Kurashina 2003, Villalonga και Amit 2004, Allouche et al. 2008), καθόρισαν μια οικογενειακή επιχείρηση ως μια επιχείρηση στην οποία τα οικογενειακά μέλη υποστηρίζουν τις κορυφαίες διοικητικές θέσεις, όπως ο κύριος υποδιευθυντής, ή ανήκουν στο διοικητικό συμβούλιο, και είναι μεταξύ των κύριων μετόχων.

Από αυτές τις ερμηνείες, άντλησαν τρεις υποθέσεις

H1: Οι οικογενειακές επιχειρήσεις αντιστέκονται στην οικονομική ύφεση καλύτερα από τις μη οικογενειακές επιχειρήσεις.

H2: Στην οικονομική ύφεση, οι οικογενειακές επιχειρήσεις είναι ικανότερες να κινητοποιήσουν τους πόρους τους από τις μη οικογενειακές επιχειρήσεις.

H3: Στην οικονομική κρίση οι οικογενειακές επιχειρήσεις έχουν ισχυρότερες χρηματοοικονομικές δομές από τις μη οικογενειακές επιχειρήσεις

Για να εξετάσουν οι συγγραφείς τις επιπτώσεις της οικονομικής ύφεσης στις οικογενειακές και μη οικογενειακές επιχειρήσεις, χώρισαν την Ασιατική κρίση σε 3 σημαντικές περιόδους:

- 1998, το χειρότερο έτος σε οικονομικούς όρους. Αυτό το έτος παρέχει μια βάση για να ανακαλύψουν τη συμπεριφορά των επιχειρήσεων στην οικονομική ύφεση και με αυτόν τον τρόπο να προσδιορίσουν εάν οι οικογενειακές επιχειρήσεις προσφέρουν μία μεγαλύτερη αντίσταση στην κρίση.

- 2003, το έτος της επιβεβαιωμένης αποκατάστασης στην Ιαπωνία. Με αυτό το χρονοδιάγραμμα μελέτησαν τη συμπεριφορά των επιχειρήσεων στο τέλος της οικονομικής ύφεσης και προσδιόρισαν εάν οι οικογενειακές επιχειρήσεις έχουν μεγαλύτερη δυνατότητα να βγουν από την κρίση.
- 2007, μερικά χρόνια μετά την επιβεβαίωση της αποκατάστασης. Αυτή η περίοδος τους επέτρεψε να ερευνήσουν τη συμπεριφορά των επιχειρήσεων και πότε οι οικογενειακές επιχειρήσεις αποδίδουν καλύτερα, ακόμα και μετά από μία οικονομική ύφεση.

Για να εξετάσουν καλύτερα αυτές τις 3 υποθέσεις, δημιούργησαν κάποιες υπο-υποθέσεις σχετικές με την κάθε περίοδο:

H1: Οι οικογενειακές επιχειρήσεις αντιστέκονται στην οικονομική ύφεση καλύτερα από τις μη οικογενειακές επιχειρήσεις.

- H1a: Κατά τη διάρκεια της οικονομικής ύφεσης, οι οικογενειακές επιχειρήσεις απολαμβάνουν καλύτερη χρηματοοικονομική απόδοση από τις μη οικογενειακές επιχειρήσεις.
- H1b: Μετά την οικονομική ύφεση, οι οικογενειακές επιχειρήσεις ανακάμπτουν καλύτερα σε όρους χρηματοοικονομικής απόδοσης από τις μη οικογενειακές επιχειρήσεις
- H1c: Μετά την ανάκαμψη από την οικονομική ύφεση, οι οικογενειακές επιχειρήσεις διατηρούν τα πλεονεκτήματά τους σε όρους χρηματοοικονομικής απόδοσης σε σχέση με τις μη οικογενειακές επιχειρήσεις.

H2: Στην οικονομική ύφεση, οι οικογενειακές επιχειρήσεις είναι ικανότερες να κινητοποιήσουν τους πόρους τους από τις μη οικογενειακές επιχειρήσεις.

- H2a: Κατά τη διάρκεια της οικονομικής ύφεσης, οι οικογενειακές επιχειρήσεις κινητοποιούν τους πόρους τους καλύτερα από τις μη οικογενειακές επιχειρήσεις.
- H2b: Μετά την οικονομική ύφεση, οι οικογενειακές επιχειρήσεις κινητοποιούν τους πόρους τους καλύτερα από τις μη οικογενειακές επιχειρήσεις.
- H2c: Μετά την ανάκαμψη από την οικονομική ύφεση, οι οικογενειακές επιχειρήσεις κινητοποιούν τους πόρους τους καλύτερα από τις μη οικογενειακές επιχειρήσεις.

H3: Στην οικονομική κρίση οι οικογενειακές επιχειρήσεις έχουν ισχυρότερες χρηματοοικονομικές δομές από τις μη οικογενειακές επιχειρήσεις

- H3a: Κατά τη διάρκεια της οικονομικής ύφεσης, οι οικογενειακές επιχειρήσεις κινητοποιούν τους πόρους τους καλύτερα από τις μη οικογενειακές επιχειρήσεις.
- H3b: Μετά την οικονομική ύφεση, οι οικογενειακές επιχειρήσεις έχουν ισχυρότερες χρηματοοικονομικές δομές από τις μη οικογενειακές επιχειρήσεις
- H3c: Μετά την ανάκαμψη από την οικονομική ύφεση, οι οικογενειακές επιχειρήσεις έχουν ισχυρότερες χρηματοοικονομικές δομές από τις μη οικογενειακές επιχειρήσεις

Κατόπιν, προχώρησαν σε έναν έλεγχο των παραπάνω υποθέσεων για να καταλήξουν στα συμπεράσματα χρησιμοποιώντας τη μεθοδολογία των αντίστοιχων ζευγαριών.

Όταν συγκρίνεται η επίδοση και οι χρηματοοικονομικές δομές των οικογενειακών και μη οικογενειακών επιχειρήσεων, ακόμη και από βιομηχανία σε βιομηχανία¹³, εξωτερικές πηγές επιρροής, όπως είναι οι ιστορικοί λόγοι, μπορεί να έχουν διαφορετικές επιπτώσεις σε αυτές. Σε αυτή την περίπτωση είναι δύσκολο να εξασφαλιστεί ότι ο αληθινός λόγος για τις διαφορές απόδοσης συσχετίζεται με την οικογενειακή ή τη μη οικογενειακή φύση της επιχείρησης. Ο λόγος αυτού του διαχωρισμού είναι η συστηματική σύγκριση οικογενειακών και μη οικογενειακών επιχειρήσεων με τα ίδια προφίλ, που ανήκουν στην ίδια βιομηχανία και έχουν το ίδιο μέγεθος.

Οργάνωσαν αρχικά τα ζευγάρια της επιχείρησης (μια οικογενειακή επιχείρηση, μια μη οικογενειακή επιχείρηση) στην ίδια βιομηχανία και περίπου του ίδιου μεγέθους επιχειρήσεις (από άποψη πωλήσεων ή αριθμό υπαλλήλων). Οι βοήθειες αυτής της προσέγγισης μετριάζουν δύο βασικούς λόγους για την απόδοση και η οικονομική διαφορά δομών και με αυτόν τον τρόπο ρίχνει περισσότερο φως στην επιρροή του οικογενειακού ελέγχου και στην απόδοση και στην οικονομική δομή.

Για να προσδιορίσουν τις βιομηχανίες στις οποίες ανήκουν οι εταιρείες, χρησιμοποίησαν την τετραψήφια βιομηχανική ταξινόμηση (SIC). Χρησιμοποιώντας αυτή την ευρέως υιοθετημένη ταξινόμηση εξασφάλισαν ότι οι επιχειρήσεις ανά κάθε ζευγάρι έχουν παρόμοιες δραστηριότητες. Τα μέτρα τους για το μέγεθος της επιχείρησης απεικονίζουν τις πωλήσεις και τον αριθμό υπαλλήλων. Δύο επιχειρήσεις στην ίδια βιομηχανία θεωρούνται παρόμοιες στο μέγεθος εάν οι πωλήσεις ή ο αριθμός υπαλλήλων τους είναι μέσα στο 20% της μιας από την άλλη.

¹³ Kurashina 2003

Υποθέτοντας έναν ικανοποιητικό αριθμό τέτοιων ζευγαριών των οικογενειακών και μη οικογενειακών επιχειρήσεων, συνέκριναν την απόδοση, την οικονομική δομή τους, και άλλους δείκτες, ελέγχοντας το μέγεθος και τη βιομηχανία.

Επομένως, υπολόγισαν τους ακόλουθους δείκτες:

return on assets (ROA), return on equity (ROE), return on investments (ROI), long-term debt to total capital, cash to current assets κ.α.

Για κάθε δείκτη, υπολόγισαν τη διαφορά μεταξύ των οικογενειακών και μη οικογενειακών επιχειρήσεων ως μέσους όρους. Κατόπιν για κάθε δείκτη, εξέτασαν (t-test, ταξινομημένο κατά ζεύγος δείγμα) εάν η διαφορά είναι σημαντική σε ένα κατώτατο όριο 5%, επίσης εξέτασαν αν είναι σημαντική και σε ένα κατώτατο όριο 10%. Τέλος αξιολόγησαν αυτές τις συγκρίσεις και στα τρία υπό έρευνα έτη, 1998, 2003 και 2007

Τα δεδομένα τους τα συνέλεξαν από δύο πηγές, τη γνωστή βάση δεδομένων Worldscope (1998, 2003, 2007) για τους οικονομικούς δείκτες και τον κατάλογο οικογενειακών και μη οικογενειακών επιχειρήσεων στην Ιαπωνία από Kurashina (2003). Για να προσδιορίσουν τις οικογενειακές και μη οικογενειακές επιχειρήσεις χρησιμοποίησαν τα διάφορα δημοσιευμένα υλικά, συμπεριλαμβανομένων των καταλόγων, και στηρίχθηκαν στη βοήθεια διάφορων οικονομικών οργάνων, όπως οι εταιρίες μεσιτειών και άλλες, καθώς επίσης και από τις ίδιες τις επιχειρήσεις.

Το Worldscope παρέχει ένα ευρύ εύρος χρηματοοικονομικών και μη χρηματοοικονομικών δεδομένων, περιλαμβάνοντας τους κωδικούς της βιομηχανικής ταξινόμησης (SIC), για 3194 ιαπωνικές εταιρείες, οι οποίες αποτελούν σχεδόν όλες εκείνες που είναι εισηγμένες/απαριθμούνται. Παραπέμποντας τα στοιχεία από Worldscope και Kurashina (2003) για να χτίσουν το δείγμα των ζευγαριών, αντιπροσωπεύοντας μια ογκώδη επιχείρηση, περιόρισαν την έρευνα στις εταιρίες των πρώτων τμημάτων των υπό μελέτη ετών που ήταν εισηγμένες στο Χρηματιστήριο Αξιών του Τόκιο. Από τις 1638 επιχειρήσεις που ήταν εισηγμένες στο πρώτο τμήμα το 2003, απέκλεισαν τις αμιγώς οικονομικές εταιρίες και τις επιχειρήσεις με πάρα πολλές ελλείπουσες τιμές σε Worldscope. Επομένως, το δείγμα τους περιλαμβάνει 1271 επιχειρήσεις, 491 των οποίων ήταν οικογενειακές επιχειρήσεις. Στις περισσότερες περιπτώσεις (416, ή 84.72%), ο οικογενειακός έλεγχος κάλυπτε και το κεφάλαιο (τα οικογενειακά μέλη ήταν μεταξύ των μεγαλύτερων μετόχων) και τη διαχείριση (τα οικογενειακά μέλη υποστήριζαν τις επιδρούσες θέσεις, όπως το CEO).

Βάσει αυτού του δείγματος, έχτισαν τα ζευγάρια για τις επιχειρήσεις για τις οποίες είχαν τα στοιχεία σε Worldscope και για τα τρία έτη (1998, 2003 και 2007). Κατέληξαν έτσι σε ένα δείγμα 98 ζευγαριών επιχειρήσεων. Χρησιμοποιώντας ένα συνεπές δείγμα και στα τρία έτη εξασφάλισαν ότι συνέκριναν τη δυνατότητα των συγκεκριμένων οικογενειακών και μη-οικογενειακών επιχειρήσεων να ανακάμψουν.

Τέλος, μέσω του ελέγχου υποθέσεων κατέληξαν στο συμπέρασμα ότι ακόμη και σε μια ύφεση, οι οικογενειακές επιχειρήσεις όχι μόνο επιτυγχάνουν την καλύτερη απόδοση αλλά μπορούν να κινητοποιήσουν τους πόρους τους και να έχουν ισχυρότερες οικονομικές δομές.

3.3 Ευρώπη

3.3.1 Ισπανία

Οι María Sacristán-Navarro, Silvia Gómez-Ansón και Laura Cabeza-García, χρησιμοποιώντας τις διάφορες οικονομετρικές τεχνικές, παρουσίασαν μία ανάλυση σχετικά με το πώς η οικογενειακή ιδιοκτησία, ο οικογενειακός έλεγχος, και η παρουσία ενός δεύτερου σημαντικού μετόχου έχουν επιπτώσεις στην απόδοση των επιχειρήσεων. Οι προαναφερθέντες μελέτησαν ένα δείγμα 118 μη χρηματοοικονομικών ισπανικών επιχειρήσεων (711 παρατηρήσεις) από το 2002 ως το 2008. Εξέτασαν τα ζητήματα ενδογένειας και διαπίστωσαν ότι η οικογενειακή ιδιοκτησία δεν επηρέασε την αποδοτικότητα. Αυτό που φαίνεται να επηρεάζει είναι ο οικογενειακός έλεγχος.

Θεωρώντας ότι οι συγκρούσεις συμφερόντων μεταξύ των μετόχων μειονότητας και των ελεγχόμενων οικογενειών αναμένονταν να είναι λιγότερο σημαντικές στις οικονομίες όπου η προστασία μετόχων είναι μέγιστη¹⁴ και το γεγονός ότι η Ισπανία έχει δείκτη δικαιωμάτων, πολύ υψηλότερο από την Ιταλία και τη Γαλλία αλλά χαμηλότερο από το Ηνωμένο Βασίλειο¹⁵, οι συγγραφείς υπέθεσαν ότι στην Ισπανία οι μεγάλοι μέτοχοι (συμπεριλαμβανομένων των οικογενειών) δεν μπορούν να εξαγάγουν τόσο πολλά ιδιωτικά οφέλη του ελέγχου. Κατά συνέπεια, ευνοήθηκαν τα επιχειρήματα για μια θετική σχέση μεταξύ της συγκέντρωσης

¹⁴ Anderson & Reeb, 2003

¹⁵ Dahya, Dimitrov, & McConnell, 2009

ιδιοκτησίας και, συγκεκριμένα, μεταξύ της οικογενειακής ιδιοκτησίας και της σταθερής απόδοσης.

Τέλος, καθώς η Ισπανία θεωρείται μια χώρα με υψηλή παρουσία των οικογενειών στον έλεγχο των επιχειρήσεων, η παρουσία άλλου σημαντικού μετόχου μπορεί να αντισταθμίσει πιθανά ιδιωτικά οφέλη από τον έλεγχο της οικογένειας. Έτσι, τέθηκαν υπέρ των επιχειρημάτων για τις πιθανές ευεργετικές επιδράσεις από την παρουσία ενός άλλου μεγάλου μετόχου σε οικογενειακή επιχείρηση. Με βάση αυτά τα επιχειρήματα διατύπωσαν τις ακόλουθες υποθέσεις.

Υπόθεση 1: Υψηλότερη οικογενειακή ιδιοκτησία οδηγεί σε υψηλότερη απόδοση της επιχείρησης.

Υπόθεση 2: Ο οικογενειακός έλεγχος μειώνει την απόδοση της επιχείρησης

Υπόθεση 3: Η παρουσία ενός άλλου σημαντικού μετόχου ενισχύει την απόδοση της επιχείρησης

Το αρχικό δείγμα περιλάμβανε ολόκληρο τον πληθυσμό των εταιριών που ήταν εισηγμένες στα ισπανικά χρηματιστήρια κατά τη διάρκεια της περιόδου 2002 ως 2008. Αποκλείστηκαν οι χρηματοοικονομικές επιχειρήσεις, οι εταιρίες που έγιναν κατά τη διάρκεια της περιόδου ανάλυσης, και εκείνες που δεν είχαν τις εταιρικές εκθέσεις διακυβέρνησης. Επιπλέον, μια από τις οικονομετρικές τεχνικές που χρησιμοποιήθηκε, η γενικευμένη μέθοδος στιγμών προϋπέθετε ότι οι πληροφορίες για τουλάχιστον τέσσερα διαδοχικά έτη ανά επιχείρηση έπρεπε να είναι διαθέσιμα σε δοκιμή για την απουσία της δεύτερης τάξης αυτοσυσχέτισης.

Έτσι, κατέληξαν σε μια ισορροπημένη ομάδα 711 παρατηρήσεων που αφορούν σε 118 δημόσιες επιχειρήσεις (περίπου 71 οικογενειακές και 47 μη οικογενειακές). Το 59.77% (425 παρατηρήσεις) των παρατηρήσεων αναφερόταν σε οικογενειακές επιχειρήσεις και το 40,23% (286 παρατηρήσεις) σε μη οικογενειακές επιχειρήσεις. Στο σύνολό τους, οι εταιρείες του δείγματος εμφάνιζαν μια ευρεία διανομή της βιομηχανίας. Οι οικογενειακές επιχειρήσεις δραστηριοποιούνταν κυρίως στη μεταποιητική βιομηχανία (40,34% → 29 επιχειρήσεις), κατασκευές (26.89% → 19 επιχειρήσεις), και υπηρεσίες / μεταφορές, τις επικοινωνίες, και φυσικού αερίου / ηλεκτρικής ενέργειας τομείς (14,28% → 10 επιχειρήσεις). Οι μη οικογενειακές επιχειρήσεις δραστηριοποιούνταν κατά κύριο λόγο στον τομέα της μεταποίησης (43.22% → 20 επιχειρήσεις).

Οι οικογενειακές επιχειρήσεις ορίστηκαν με κριτήριο την ιδιοκτησία. Έτσι, έψαξαν για το μερίδιο που κατείχαν οι ιδιώτες ή οικογένειες (προσθέτοντας για τις οικογένειες, τα δικαιώματα ψήφου που κατείχαν τα διάφορα μέλη της οικογένειας). Τα μέλη της οικογένειας ταυτοποιήθηκαν μέσω των επωνύμων τους (πρώτο ή δεύτερο επώνυμο). Ελήφθησαν επίσης υπόψη τα μέλη της οικογένειας από το γάμο. Συνεπώς, όρισαν μια οικογενειακή επιχείρηση ως εταιρεία στην οποία ο τελικός ιδιοκτήτης ή ο μεγάλος ιδιοκτήτης ήταν μια οικογένεια ή ένα άτομο που κατείχε περισσότερο από το 10% των δικαιωμάτων ψήφου.

Οι συγγραφείς είχαν ως στόχο να αποδείξουν πώς η χρήση διαφορετικών μεθοδολογιών μπορεί να επηρεάσει τα αποτελέσματα των εμπειρικών μελετών που αναλύουν την επίδοση των οικογενειακών επιχειρήσεων. Ως εκ τούτου, χρησιμοποίησαν *pool regression analyses*, *static panel data analyses*, *dynamic panel data analyses*.

Στηριζόμενοι στις αναλύσεις που έκαναν κατέληξαν στα ακόλουθα συμπεράσματα. Πρώτον, διαπίστωσαν ότι οι εναλλακτικοί ορισμοί της επιχείρησης μπορεί να οδηγήσουν σε διαφορετικά αποτελέσματα. Στην πραγματικότητα, η μελέτη έδειξε ότι υπάρχει μια διαφορά μεταξύ της χρήσης ενός κριτηρίου ιδιοκτησίας και της χρήσης ενός κριτηρίου ελέγχου. Παρόλο που δεν κατάφεραν να βρουν μια στατιστικά σημαντική σχέση μεταξύ της οικογενειακής ιδιοκτησίας και της απόδοσης των επιχειρήσεων, διαπίστωσαν ότι η παρουσία των οικογενειών στη διαχείριση ή / και ως Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου φαίνεται να παρεμποδίζει την απόδοση. Δεύτερον, η μελέτη έδειξε ότι οι διαφορετικές μεθοδολογίες οδηγούν σε διαφορετικά αποτελέσματα και ότι θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη μη παρατηρήσιμα θέματα ετερογένειας και ενδογένειας μιας επιχείρησης κατά την ανάλυση των επιδόσεων. Τρίτον, επιβεβαίωσαν ότι ορισμένες κοινές απόψεις σχετικά με την αρνητική επίδραση των μηχανισμών ελέγχου ενίσχυσης¹⁶ και τη θετική επίδραση ιδρυτή στις οικογενειακές επιχειρήσεις¹⁷ δεν ήταν μια εμπειρική κανονικότητα εκτός των Ηνωμένων Πολιτειών. Τέταρτον, κατά τρόπο ενδιαφέροντα, η έρευνά τους παρήγαγε κάποια αντιφατικά αποτελέσματα σε σύγκριση με τις δυτικές ευρωπαϊκές μελέτες πολυεθνικών. Αυτό υποδηλώνει ότι τα συμπεράσματα των πολυεθνικών μελέτες που χρησιμοποιούν κυρίως τα δείγματα που αποτελείται από μεγάλες οικογενειακές επιχειρήσεις ενδέχεται να μην ισχύουν σε όλο το σύμπαν των εισηγμένων οικογενειακών επιχειρήσεων. Πέμπτον, η συγκεκριμένη ανάλυση εξετάζει μια σχετικά ανεξερεύνητη λεωφόρο της έρευνας στην οικογενειακή επιχειρησιακή λογοτεχνία: το ρόλο των άλλων μεγάλων μετόχων. Σε ορισμένες οικονομίες,

¹⁶ Barontini & Caprio, 2006

¹⁷ Sraer & THESMAR, 2006

όπως η Δυτική Ευρώπη, άλλοι μεγαλομέτοχοι είναι παρόντες σε περισσότερες από το 40% των δημόσιων επιχειρήσεων, ειδικά όταν οι επιχειρήσεις είναι οικογενειακές επιχειρήσεις¹⁸. Στη συγκεκριμένη περίπτωση βρήκαν ότι οι μέτοχοι αυτοί φαίνεται να ελέγχουν τους διευθυντές και να μειώνουν τα οικογενειακά ιδιωτικά οφέλη του ελέγχου.

3.3.2 Πολωνία

Οι Oskar Kowalewski, Oleksandr Talavera, και Ivan Stetsyuk μέσω του άρθρου τους «Η επίδραση της συμμετοχής της οικογένειας στη Διοίκηση και Ιδιοκτησία και πως επηρεάζει την επίδοση των επιχειρήσεων: Αποδεικτικά στοιχεία από την Πολωνία» παρουσίασαν μία έρευνα για το εάν υπάρχει στατιστικά σημαντική σχέση μεταξύ της συμμετοχής της οικογένειας στην οικονομική απόδοση των πολωνικών επιχειρήσεων.

Για να διερευνήσουν την επίδραση της συμμετοχής της οικογένειας στην ιδιοκτησία, οι ερευνητές χρησιμοποίησαν μια οικονομετρική τεχνική που λαμβάνει υπόψη την ενδεχόμενη ενδογένεια της ιδιοκτησίας. Τα εμπειρικά ευρήματα υποδηλώνουν μια πιθανή σχέση μορφής ανεστραμμένου U μεταξύ συμμετοχής της οικογένειας στην ιδιοκτησία και οικονομικής απόδοσης της επιχείρησης. Ωστόσο, επειδή έχουν γίνει κάποιες διαπιστώσεις που προέρχονται αποκλειστικά από τις ανεπτυγμένες χώρες, δεν παρέχουν σαφείς προσδοκίες όσον αφορά μετακομμουνιστικές και αναδυόμενες οικονομίες. Ομοίως, εξακολουθεί να υπάρχει η ανάγκη να μελετηθεί η συσχέτιση της συμμετοχής της οικογένειας στη διοίκηση και της απόδοσης, διότι δεν υπάρχει σαφής απάντηση ως προς τις επιπτώσεις αυτής στη χρηματοοικονομική απόδοση των δημοσίων επιχειρήσεων.

Με βάση την ανασκόπηση της βιβλιογραφίας, οι συγγραφείς υποψιάστηκαν ότι η συμμετοχή της οικογένειας στην ιδιοκτησία μπορεί να παρέχει κάποια πλεονεκτήματα. Μέτρια συμμετοχή της οικογένειας στην ιδιοκτησία μπορεί να ήταν επωφελής από την άποψη της θεωρίας αντιπροσώπευσης και RBV (Resources Based Value). Ωστόσο, ορισμένα ευρήματα υποδηλώνουν ότι, αν η συμμετοχή της οικογένειας στην ιδιοκτησία ήταν υπερβολική, τότε μπορεί να είναι επιβλαβής σε μια επιχείρηση. Εάν οι μέτοχοι της μειοψηφίας στην Πολωνία δεν είναι καλά προστατευμένοι, τότε η υπερβολική συμμετοχή της οικογένειας στην ιδιοκτησία μπορεί να οδηγήσει σε περιχαράκωση σε βάρος των μικρότερων μετόχων. Έτσι,

¹⁸ Laeven & Levine, 2008

μια σχέση ανεστραμμένου σχήματος U μεταξύ συμμετοχή της οικογένειας στην ιδιοκτησία και οικονομικών επιδόσεων μπορεί να αναμένεται.

Επιπλέον, μια ανάλυση της πολωνικής οικονομίας τους οδήγησε στο συμπέρασμα ότι η πολωνική οικονομία χαρακτηρίζεται από ένα ασταθές πολιτικό και νομικό περιβάλλον. Το 2008, η Πολωνία κατετάγη 68η από 181 οικονομίες στην επιβολή νομικών συμβάσεων, σύμφωνα με την Παγκόσμια Τράπεζα (2009). Σε ένα τέτοιο περιβάλλον, το εκτεταμένο κοινωνικό κεφάλαιο που παρεχόταν από τους οικογενειακούς διευθύνοντες συμβούλους (CEO) ήταν πιθανό να ωφελήσει τις επιχειρήσεις¹⁹. Επιπλέον, η επικράτηση της πρώτης γενιάς οικογενειακών επιχειρήσεων και ο διαχειριστικός αλτρουισμός οδήγησε σε καλύτερη απόδοση λόγω της εμπειρίας του ιδρυτή της όσον αφορά την επιχείρηση²⁰. Ως εκ τούτου, υπέθεσαν ότι η συμμετοχή της οικογένειας στη διοίκηση μπορεί να οδηγήσει σε καλύτερη απόδοση για τις εταιρείες που είναι εισηγμένες στο Χρηματιστήριο Αξιών της Βαρσοβίας.

Με βάση τα παραπάνω οι συγγραφείς κατέληξαν σε δύο βασικές υποθέσεις.

- Η σχέση μεταξύ της συμμετοχής της οικογένειας στην ιδιοκτησία και της χρηματοοικονομικής απόδοσης των δημοσίων επιχειρήσεων χαρακτηρίζεται από ανεστραμμένου σχήματος U σχέση
- Η συμμετοχή της οικογένειας στη διοίκηση της επιχείρησης δημιουργεί θετικές συνέπειες και βελτιώνει τη χρηματοοικονομική απόδοση των δημοσίων επιχειρήσεων που είναι εισηγμένες στο WSE.

Επέκτειναν το μοντέλο με την εισαγωγή τριών επιπλέον ομάδων των πληρεξούσιων οικογενειακών συμμετοχών στις προδιαγραφές του μοντέλου τους. Κατ' αρχάς, περιέλαβαν το μερίδιο της ιδιοκτησίας που ανήκει στην μεγαλύτερη οικογένεια των επενδυτών στην εμπειρική ανάλυσή τους. Αυτή η συνεχής μεταβλητή βοήθησε να φανεί αν υπάρχει μια σχέση ανεστραμμένου σχήματος U μεταξύ του μεριδίου ιδιοκτησίας και των οικονομικών επιδόσεων. Δεύτερον, οι διαφορές στον τομέα της διαχείρισης θεώρησαν ότι θα παρέχουν μια καλή ένδειξη για την επιρροή που ασκούν οι οικογένειες στην επιχείρηση μέσω των καθημερινών εργασιών. Διέκριναν τρεις τύπους ενεργής διαχείρισης της οικογένειας, οι οποίοι φαίνονται παρακάτω:

(α) το μερίδιο των οικογενειακών δικαιωμάτων ψήφου,

¹⁹ Carney, 2005

²⁰ Miller et al., 2007

(β) ο Διευθύνων Σύμβουλος της εταιρείας να προέρχεται από την οικογένεια, και

(γ) ο πρόεδρος του διοικητικού συμβουλίου να προέρχεται από την οικογένεια.

Τέλος, πειραματίστηκαν με διαφορετικά σημεία αποκοπής για τον καθορισμό ιδιοκτησία της οικογένειας. Συγκεκριμένα, κατασκεύασαν τέσσερις μεταβλητές που αντιστοιχούν στην ιδιοκτησία της οικογένειας σε επίπεδο 20%, 30%, 40% και 50%. Χρησιμοποίησαν αυτές τις μεταβλητές για να προσδιορίσουν κατά πόσο ο ορισμός μιας οικογενειακής επιχείρησης που βασίζεται σε ένα υψηλότερο σημείο αποκοπής επηρεάζει τη στατιστική και οικονομική σημασία του συντελεστή της οικογενειακής επιχείρησης.

Για να εξετάσουν τις παραπάνω υποθέσεις χρησιμοποίησαν δύο σύνολα δεδομένων. Το πρώτο σύνολο δεδομένων βασιζόταν στην ιδιοκτησία της οικογένειας και τη συμμετοχή των ιδιοκτητών στη διαχείριση των οικογενειακών επιχειρήσεων. Αυτά τα δεδομένα συλλέχθηκαν από τις ετήσιες καταστάσεις των εταιρειών. Καθώς και από κοινοποιήσεις των εταιρειών. Το δεύτερο σύνολο δεδομένων περιείχε λεπτομέρειες για τον ετήσιο ισολογισμό και τα αποτελέσματα χρήσεως, πληροφορίες για όλες τις εταιρείες που ήταν εισηγμένες στο Χρηματιστήριο Αξιών της Βαρσοβίας, το οποίο ανακτήθηκε από Notoria Serwis.

Το αρχικό δείγμα περιλάμβανε 268 δημόσιες επιχειρήσεις με 1.967 παρατηρήσεις για κάθε μεταβλητή 1997-2005. Για να βελτιωθεί η επίδραση των ακραίων παρατηρήσεων οι μεταβλητές σε επίπεδο επιχείρησης υποδηλώνονταν ως ελλειπίες στα πιο ακραία ανώτερα και κατώτερα επίπεδα του 1% της κατανομής σε ετήσια βάση. Απέκλεισαν επίσης επιχειρήσεις οι οποίες δεν είχαν διαθέσιμα δεδομένα για λιγότερο από 4 χρόνια. Το τελικό δείγμα τους αποτελείτο από περίπου 1.270 παρατηρήσεις που αφορούν σε 217 δημόσιες επιχειρήσεις.

Οι Oskar Kowalewski, Oleksandr Talavera, και Ivan Stetsyuk επέκτειναν την ανάλυση των Anderson και Reeb (2003), οι οποίοι ανέπτυξαν ένα μοντέλο για να διερευνήσουν τη σχέση μεταξύ ίδρυσης ιδιοκτησία της οικογένειας και σταθερής απόδοσης, με την εισαγωγή δυναμικών στο μοντέλο παλινδρόμησης.

$$\text{Performance}_{it} = a_0 + a_1 \text{Performance}_{i,t-1} + b\text{Family}_{it} + Z_{it}g + m_i + s_t + u_{it}$$

Όπου i επιχείρηση, t χρόνος, m_i σταθερές επιδράσεις επιχείρησης, s_t σταθερές επιδράσεις χρόνου, u_{it} τυχαίο σφάλμα παλινδρόμησης

Οι μεταβλητές ROE & ROA είναι τα βασικά μέτρα απόδοσης. Συνεπώς, για την απόδοση χρησιμοποίησαν τους παρακάτω τύπους:

ROE= Καθαρό εισόδημα / Ίδια Κεφάλαια

ROA= Καθαρό εισόδημα / λογιστική αξία περιουσιακών στοιχείων

οROA = λειτουργικά έσοδα / λογιστική αξία περιουσιακών στοιχείων

Σε αντίθεση με τους Anderson και Reeb (2003), δεν περιλαμβάνονται τα κέρδη προ τόκων, φόρων, και αποσβέσεων (EBITDA) στην ανάλυση και σύγκριση της αποδοτικότητας μεταξύ των εταιρειών.

Το EBITDA είναι ένα μη-GAAP (γενικά παραδεκτές λογιστικές αρχές) μέτρο που επιτρέπει ένα μεγαλύτερο ποσό της διακριτικής ευχέρειας ως προς το τι περιλαμβάνεται στους υπολογισμούς του ενεργητικού.

Τα στοιχεία του διανύσματος Z που προορίζονται για τον έλεγχο των οικονομικών χαρακτηριστικών της επιχείρησης επηρεάζουν τις επιδόσεις. Το διάνυσμα Z περιλαμβάνει τις ψευδομεταβλητές για τη βιομηχανία και το έτος.

Με βάση την ανάλυσή τους διαπίστωσαν ότι οι επιχειρήσεις του δείγματος είναι κατά μέσο όρο κερδοφόρες, αλλά η οικονομική απόδοση έχει υψηλή μεταβλητότητα. Η μεταβλητότητα μεταξύ οικογενειακών και μη οικογενειακών επιχειρήσεων είναι στατιστικά σημαντική για τις μεταβλητές που χρησιμοποιήθηκαν στα οικονομετρικά μοντέλα. Εξίσου ενδιαφέρον ήταν το εύρημα ότι οι οικογενειακές επιχειρήσεις είναι πολύ νεότερες από τις αντίστοιχες μη οικογενειακές. Απέδειξαν, λοιπόν, ότι με βάση το μέσο όρο των μέτρων οικονομικών επιδόσεων, οι οικογενειακές επιχειρήσεις φαίνεται να είναι πιο κερδοφόρες. Τα ROA, ROE, και οROA τους είναι σημαντικά υψηλότερα σε σύγκριση με αυτά των μη οικογενειακών επιχειρήσεων.

Κεφάλαιο 4

Η περίπτωση της Ελλάδας

Προτού παρουσιάσουμε την έρευνα την οποία διενεργήσαμε για την Ελλάδα θα αναφερθούμε στην κατάσταση της οικονομίας της χώρας μας και στη θέση που κατέχουν οι οικογενειακές επιχειρήσεις για να κατανοήσουμε πλήρως την ελληνική αγορά.

4.1 Η Ελληνική Οικονομία σήμερα

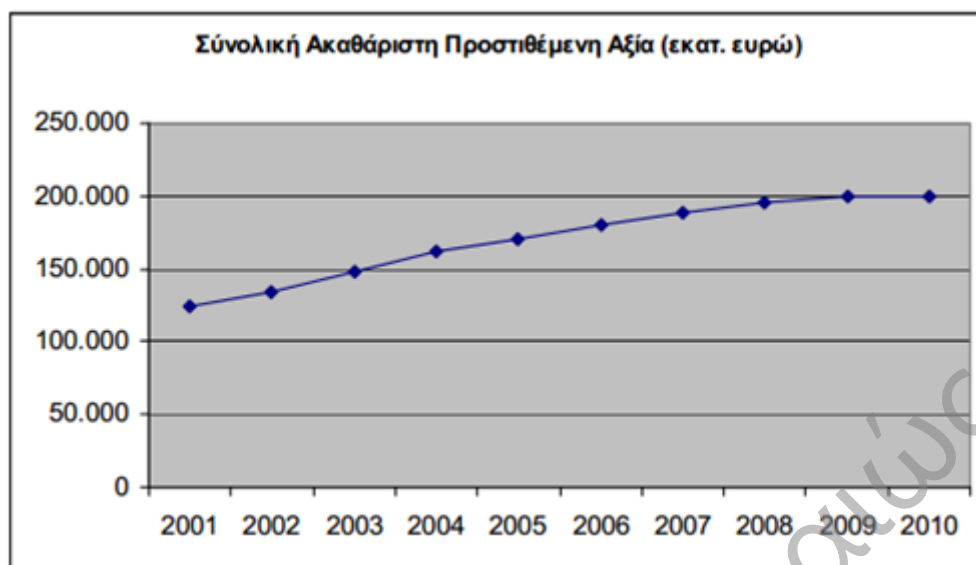
Η Ελλάδα είναι μια ανεπτυγμένη χώρα, με ένα υψηλό επίπεδο διαβίωσης και "πολύ υψηλό" Δείκτη Ανθρώπινης Ανάπτυξης, όπου κατατάσσεται 22^η στον κόσμο το 2010, και 22^η στο δείκτη του The Economist του 2005 για την ποιότητα ζωής παγκοσμίως. Με βάση τα στοιχεία της Eurostat το κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Ελλάδας ήταν ίσο με το 94% του μέσου όρου της ΕΕ το 2008. Οι κύριοι μεγάλοι κλάδοι της Ελληνικής οικονομίας είναι ο τουρισμός, η ναυτιλία, η βιομηχανική παραγωγή τροφίμων και η επεξεργασία καπνού, η υφαντουργία, τα χημικά, τα προϊόντα μετάλλου, η μεταλλευτική και οι μονάδες διύλισης πετρελαίου.

Η μεγέθυνση του ΑΕΠ της Ελλάδος είναι επίσης, κατά μέσον όρο, από το 1990 υψηλότερη από αυτόν του μέσου όρου των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Εντούτοις, η ελληνική οικονομία αντιμετωπίζει σημαντικά προβλήματα, περιλαμβανομένων και της αύξησης των επιπέδων της ανεργίας, την γραφειοκρατία και την διαφθορά. Το 2009, η Ελλάδα είχε την δεύτερη χαμηλότερη κατάταξη στην ΕΕ σύμφωνα με τον Δείκτη Οικονομικής Ελευθερίας (μετά την Πολωνία), ενώ κατατάσσεται 81^η παγκοσμίως. Η χώρα υποφέρει από υψηλά επίπεδα πολιτικής και οικονομικής διαφθοράς και χαμηλή ανταγωνιστικότητα συγκριτικά με τους Ευρωπαίους εταίρους της. Λόγω της παγκόσμιας οικονομικής κρίσης, ο ρυθμός μεγέθυνσης της οικονομίας γύρισε σε αρνητικό πρόσημο το 2009, για πρώτη φορά από το 1993. Μια ένδειξη της τάσης υπερχρέωσης τα περασμένα χρόνια είναι το γεγονός ότι η αναλογία ιδιωτικών δανείων προς καταθέσεις ξεπέρασε τις 100 μονάδες (αναλογία δηλαδή μεγαλύτερη του 1 προς 1) κατά την διάρκεια του πρώτου εξαμήνου του έτους 2007. Μέχρι το τέλος του 2009, ως αποτέλεσμα του συνδυασμού της διεθνούς οικονομικής κρίσης και εσωτερικών παραγόντων (ανεξέλεγκτης σπατάλης λίγο πριν τις εκλογές του Οκτωβρίου

2009), η Ελληνική οικονομία αντιμετώπισε την πιο σοβαρή της κρίση από το 1993, με το υψηλότερο δημόσιο έλλειμμα (αν και κοντά σε αυτό της Ιρλανδίας και του Ηνωμένου Βασιλείου) καθώς και το δεύτερο υψηλότερο χρέος ως ποσοστό του ΑΕΠ στην ΕΕ. Το δημόσιο έλλειμμα του 2009 έφτασε στο 15,4% του ΑΕΠ. Αυτό, και τα αυξανόμενα επίπεδα χρέους (στο 127,1% του ΑΕΠ το 2009) οδήγησαν σε υψηλό κόστος δανεισμού, που προκάλεσε μια σοβαρή οικονομική κρίση. Η Ελλάδα προσπαθεί να καλύψει το υπερβολικό δημόσιο έλλειμμα της στα ίχνη της παγκόσμιας οικονομικής κρίσης. Το εργατικό δυναμικό της Ελλάδος φτάνει συνολικά τα 4,9 εκατομμύρια, και είναι το δεύτερο πιο σκληρά εργαζόμενο ανάμεσα στις χώρες του ΟΟΣΑ, μετά την Νότιο Κορέα. Το Κέντρο Ανάπτυξης του Γκρόνιγκεν δημοσίευσε μια έρευνα που αποκάλυπτε ότι μεταξύ του 1995 και του 2005, η Ελλάδα ήταν η χώρα με το μεγαλύτερο ποσοστό ωρών εργασίας ανά εργαζόμενο ανάμεσα στα Ευρωπαϊκά έθνη. Οι Έλληνες εργάστηκαν κατά μέσον όρο 1.900 ώρες ανά έτος, ακολουθούμενοι από τους Ισπανούς (με μέσο όρο 1.800 ώρες ανά έτος).

4.2 Οι τομείς της οικονομίας και η συνεισφορά τους στο ΑΕΠ

Η συμμετοχή των επιμέρους κλάδων μιας οικονομίας στο ΑΕΠ αποτελεί πάντοτε κεντρικό θέμα συζήτησης μεταξύ των οικονομολόγων. Στην περίπτωση της ελληνικής οικονομίας έχει ενδιαφέρον να δούμε πως διαμορφώνεται η Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία (ΑΠΑ) κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας και κατά τομέα. Αξίζει να σημειωθεί πως το ΑΕΠ προκύπτει από την ΑΠΑ όταν προστεθούν οι φόροι και αφαιρεθούν οι επιδοτήσεις στα προϊόντα, δηλαδή $ΑΕΠ = ΑΠΑ + Φόροι - Επιδοτήσεις$. Συνεπώς, η παρακολούθηση της εξέλιξης της ΑΠΑ προσφέρει μια ακριβή εικόνα για τις κλαδικές και τομεακές συνιστώσες του ΑΕΠ. Με μια πρώτη ματιά στο διάγραμμα 4 επιβεβαιώνεται η επιβράδυνση της ελληνικής οικονομίας από το 2009 και κυρίως από το 2010.

Διάγραμμα 4: Συνολική ΑΓΑ της ελληνικής οικονομίας

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ.- Επεξεργασία ΙΝ.ΕΜ.Υ.-ΕΣΕΕ

Η **πρωτογενής παραγωγή** περιλαμβάνει όλες τις διαδικασίες λήψης διαφόρων αγαθών από τη φύση στην κατάσταση και στη μορφή που βρίσκονται π.χ. προϊόντα αλιείας, κυνηγίου και υλοτομίας. Επίσης περιλαμβάνει και διάφορες διαδικασίες με τις οποίες ο άνθρωπος παίρνει από τη φύση διάφορα προϊόντα για τη δημιουργία των οποίων φρόντισε ο ίδιος, δηλαδή τη φυτική παραγωγή (γεωργία) και τη ζωική παραγωγή (κτηνοτροφία - πτηνοτροφία). Ο τομέας αυτός της οικονομικής δραστηριότητας ονομάζεται πρωτογενής και είναι αυτός με τον οποίο κατ' αρχήν και σχεδόν αποκλειστικά ασχολήθηκε ο άνθρωπος μέχρι τη Βιομηχανική επανάσταση. Στον τομέα αυτό άρχισε ο άνθρωπος την πρώτη παραγωγική του προσπάθεια με τη συλλογή καρπών, το κυνήγι και την καλλιέργεια της γης.

Σήμερα ο τομέας αυτός της παραγωγής, αν και έχει μικρότερη ποσοστιαία συμμετοχή στην απασχόληση και στη δημιουργία του Α.Ε.Π. στις ανεπτυγμένες κυρίως χώρες, εντούτοις εξακολουθεί να είναι πολύ μεγάλης σημασίας, γιατί προσφέρει βασικά οικονομικά αγαθά που είναι απαραίτητα για τη φυσική-βιολογική ύπαρξη του ανθρώπου. Σε ορισμένες υπανάπτυκτες χώρες αποτελεί ακόμη τον κύριο τομέα παραγωγής και απασχολεί το μεγαλύτερο μέρος του εργατικού δυναμικού.

Στην Ελλάδα ο πρωτογενής τομέας παραγωγής εξακολουθεί να έχει μεγάλη σημασία, παρόλο που η συμμετοχή του στην απασχόληση και στο Α.Ε.Π. μειώνεται σταδιακά όσο αναπτύσσεται οικονομικά η χώρα.

Η δευτερογενής παραγωγή περιλαμβάνει, όλες τις δραστηριότητες του ανθρώπου με τις οποίες μετασχηματίζει και μετατρέπει τα προϊόντα του πρωτογενούς τομέα με τεχνητό τρόπο (χρήση τεχνολογίας) σε άλλα διαφορετικής φύσης προϊόντα π.χ. σιτάρι - αλεύρι - ψωμί, αργό πετρέλαιο - βενζίνες κ.λπ. Η δευτερογενής παραγωγή έχει αναπτυχθεί και εξειδικευτεί τόσο πολύ ώστε να μη χρησιμοποιεί μόνο αυτούσια προϊόντα του πρωτογενούς τομέα (ανεπεξεργαστες ύλες) αλλά και ημικατεργασμένα ή έτοιμα προϊόντα (όπως εξαρτήματα μηχανών, υλικά οικοδομών κ.λπ.) άλλων μονάδων του δευτερογενούς τομέα, στα οποία δίνει την τελική τους μορφή.

Η δευτερογενής παραγωγή, που ονομάζεται και δευτερογενής τομέας της οικονομίας, περιλαμβάνει τέσσερις μεγάλες ομάδες δραστηριοτήτων:

α) τα ορυχεία, τα μεταλλεία, τα λατομεία, τις αλυκές (δηλ. την εξόρυξη του ορυκτού πλούτου),

β) τη μεταποίηση,

γ) την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας, τη διανομή νερού, φυσικού αερίου κ.λπ.

δ) τις κατασκευές (κατοικίες, τεχνικά έργα κ.ά.).

Στη δευτερογενή παραγωγή συμπεριλαμβάνονται και τα προϊόντα της εξόρυξης, παρόλο που αυτά τα παίρνουμε από τη φύση και θα μπορούσαν να συμπεριληφθούν στα προϊόντα του πρωτογενούς τομέα.

Κατά γενική ομολογία η δευτερογενής παραγωγή αποτελεί τον πιο δυναμικό τομέα μιας οικονομίας, από την ανάπτυξη του οποίου εξαρτάται η συνολική οικονομική ανάπτυξη μιας χώρας. Στις πολύ ανεπτυγμένες οικονομικά χώρες των λεγόμενων μετά- βιομηχανικών οικονομιών ο δευτερογενής τομέας χάνει την πρώτη θέση ως προς τη συμμετοχή του στο ΑΕΠ από τον τριτογενή τομέα, δηλ. τις υπηρεσίες γενικά, των οποίων η ζήτηση αυξάνεται σε βάρος των προϊόντων του πρωτογενούς και του δευτερογενούς τομέα.

Από τα στοιχεία για τη δεκαετία 2001-2010 προκύπτει ότι η συμμετοχή του δευτερογενούς τομέα στο σύνολο της ελληνικής οικονομίας κυμαίνεται κατά μέσο όρο στο 19,65%. Η συμμετοχή του τομέα σημείωσε τη μέγιστη τιμή της το 2006 με ποσοστό 21,6% και έκτοτε η σημασία του για την οικονομία διολισθαίνει, παρά τη μικρή ανάκαμψη το έτος 2009 (19,27%)

Διάγραμμα 5: Συμμετοχή του δευτερογενούς τομέα στη συνολική ΑΠΑ

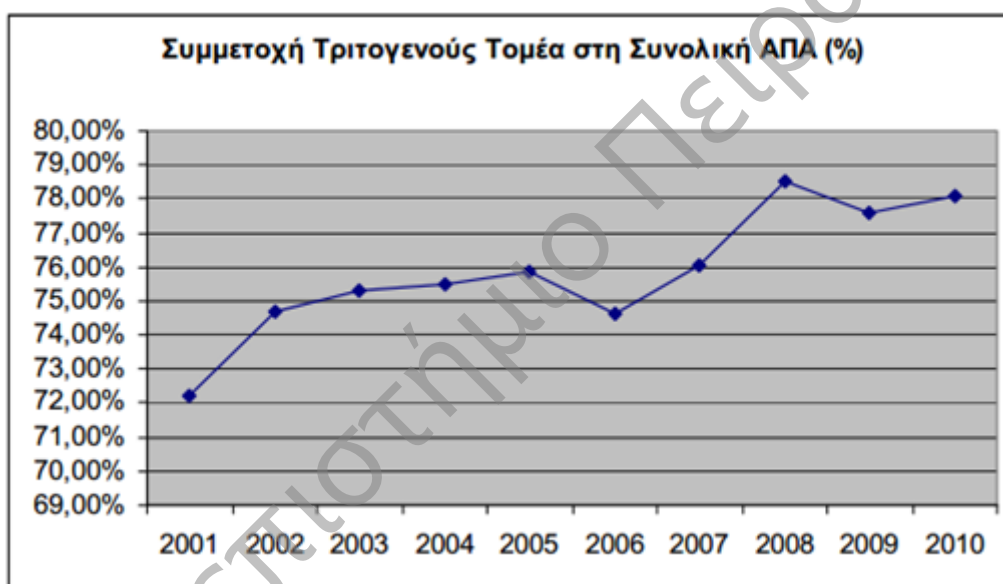
Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ. - Επεξεργασία ΙΝ.ΕΜ.Υ. - ΕΣΕΕ

Η τριτογενής παραγωγή περιλαμβάνει τις διάφορες υπηρεσίες, ιδιωτικές και κρατικές, που χρησιμοποιούνται από τους τελικούς καταναλωτές ή βοηθούν στην παραγωγή των προϊόντων των δύο άλλων τομέων της οικονομίας. Σε αυτό τον τομέα οικονομικής δραστηριότητας ανήκουν οι μεταφορές, το εμπόριο, οι τράπεζες, οι ασφαλιστικές επιχειρήσεις, οι ελεύθεροι επαγγελματίες (δικηγόροι, γιατροί, μηχανικοί), οι απασχολούμενοι στον κλάδο αναψυχής (ηθοποιοί, τραγουδιστές) και στον τουρισμό. Επίσης, οι κρατικές υπηρεσίες του τριτογενούς τομέα παρέχουν εκπαίδευση, υγεία, δικαιοσύνη, εσωτερική ασφάλεια, εθνική άμυνα κ.λπ. δημιουργώντας τα ασφαλή πλαίσια για τη δραστηριοποίηση όλων των τομέων της οικονομίας και προσφέρουν διάφορες υπηρεσίες στον πολίτη (υπουργεία, ληξιαρχεία, δημοτικά καταστήματα κ.λπ.).

Η συμβολή του τριτογενούς τομέα ποικίλλει ανάλογα με το επίπεδο της οικονομικής ανάπτυξης μιας χώρας. Όσο αναπτύσσεται μια οικονομία, τόσο αυξάνεται η συμμετοχή του τριτογενούς τομέα στην απασχόληση και στην παραγωγή. Στην Ελλάδα, η συμμετοχή του τομέα των υπηρεσιών στο σύνολο της ελληνικής οικονομίας την περίοδο 2001-2010 κυμαίνεται στο 75,84%, γεγονός που αυτομάτως την καθιστά μακράν ως τον πιο σημαντικό τομέα στη χώρα.

Πιο συγκεκριμένα, παρατηρείται μία συνεχής άνοδος της συμμετοχής του συγκεκριμένου τομέα στη διαμόρφωση του ΑΕΠ της χώρας, με εξαίρεση το 2006 που ενισχύθηκε το ποσοστό της βιομηχανίας. Έκτοτε η σημασία του τριτογενούς τομέα ενισχύθηκε, παρά τη μικρή υποχώρηση το 2009. Σημειώνεται χαρακτηριστικά πως το 2001 ο τριτογενής τομέας συνεισέφερε στην οικονομία κατά 72,19% ενώ το 2010 κατά 78,10%.

Επιπρόσθετα από τα παραπάνω στοιχεία προκύπτει πως η συμμετοχή του πρωτογενούς (αγροτικού τομέα) στην ελληνική οικονομία μειώνεται συνεχώς. Ο μέσος όρος για τη δεκαετία δεν ξεπερνά το 4,5% ενώ το 2010 ήταν μόλις 3,18%. Στο παρακάτω διάγραμμα φαίνεται η συνεισφορά του τριτογενούς τομέα στη συνολική ΑΠΑ για τα έτη 2001-2010.

Διάγραμμα 6: Συμμετοχή του τριτογενούς τομέα στη συνολική ΑΠΑ

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ.- Επεξεργασία ΙΝ.ΕΜ.Υ.-ΕΣΕΕ

4.3 Οι οικογενειακές επιχειρήσεις στην ελληνική οικονομία

Οι οικογενειακές επιχειρήσεις, είναι σημαντικές όχι μόνο λόγω της συμβολής τους στην οικονομία, αλλά και λόγω της μακροπρόθεσμης σταθερότητας που φέρνουν, τις ειδικές δεσμεύσεις που δείχνουν στις τοπικές κοινότητες, την ευθύνη που αισθάνονται ως ιδιοκτήτες, καθώς και τις αξίες που αντιπροσωπεύουν. Όλα τα παραπάνω είναι πολύ σημαντικοί παράγοντες αν λάβουμε υπόψη μας την οικονομική κρίση που αντιμετωπίζουμε. Οι οικογενειακές επιχειρήσεις, δεν έχουν να κάνουν μόνο με περιουσιακά στοιχεία, αλλά

είναι ένας συνδυασμός ιδιοκτησίας και αξιών. Αυτό σημαίνει ότι οι οικογενειακές επιχειρήσεις δεν εξυπηρετούν απλά έναν οικονομικό σκοπό, αλλά μεταδίδουν αξίες και προσφέρουν υπηρεσίες στην κοινωνία στην οποία εντάσσονται. Οι οικογενειακές επιχειρήσεις, αποτελούν περισσότερο από το 60% όλων των ευρωπαϊκών επιχειρήσεων, καλύπτοντας ένα ευρύ φάσμα εταιρειών διαφορετικών μεγεθών και από διαφορετικούς κλάδους²¹.

Στις περισσότερες δυτικές οικονομίες, οι οικογενειακές επιχειρήσεις είναι πολυάριθμες και ξεπερνούν το 80% του συνολικού αριθμού των επιχειρήσεων και μπορούν να συμβάλλουν σημαντικά στην οικονομία μιας χώρας και στη σταθερότητα δημιουργώντας θέσεις εργασίας, και συμβάλλοντας με αυτό τον τρόπο σε μεγάλο βαθμό στο Εγχώριο Προϊόν κάθε χώρας. Αν και οι περισσότερες είναι πολύ μικρές, μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις, παράγουν περισσότερο από το 40% του εκάστοτε Εγχώριου Προϊόντος και απασχολούν περισσότερο από το 35% των εργαζομένων. Είναι πολύ σημαντικές καθώς δημιουργούν οικονομική αξία και οικογενειακή κληρονομιά για τη συνέχιση της επιχειρηματικής δραστηριότητας, συνδυάζοντας την οικονομική και κοινωνική πραγματικότητα.

Από γενιά σε γενιά οι οικογενειακές επιχειρήσεις επαναπροσδιορίζονται, κι αυτό αποτελεί ένα πολύ θετικό μήνυμα στο αβέβαιο μέλλον που βρίσκεται μπροστά μας. Αντίστοιχα αν όχι μεγαλύτερα είναι και τα ποσοστά στην Ελλάδα σε όλους τους κλάδους δραστηριοποίησης. Αποτελούν το 90% των ενεργών επιχειρήσεων και παράγουν το 50% του ΑΕΠ, καθώς παρέχουν θέσεις εργασίας στο 50% των εργαζομένων.

²¹ European Commission, Enterprise And Industry Directorate-General, 2009

Μέρος III: Σχεδιασμός έρευνας

Κεφάλαιο 5

Περιγραφή υποθέσεων, μεταβλητών και ανάλυση δείγματος

5.1 Δείγμα

Έχοντας περιγράψει τα χαρακτηριστικά και τη συνεισφορά του κάθε τομέα οικονομικής δραστηριότητας στο ΑΕΠ της χώρας μας, καθώς και τη συνεισφορά των οικογενειακών επιχειρήσεων στην ελληνική οικονομία, προχωρήσαμε στην επεξεργασία του δείγματος που συλλέξαμε για την έρευνα. Αρχικά, συλλέξαμε στοιχεία για όλες τις ελληνικές εταιρείες που ήταν εισηγμένες στο Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών (ΧΑΑ) ως και την 31η Δεκεμβρίου των ετών 2008 και 2011. Η ιστοσελίδα του ΧΑΑ (www.helex.gr) αποτέλεσε την βασική πηγή δεδομένων. Επιπροσθέτως, όλα τα δεδομένα σχετικά με την εταιρική διακυβέρνηση των εταιρειών διασταυρώθηκαν μέσω αντιπαραβολής με το περιεχόμενο των αντιστοίχων ιστοσελίδων τους.

Συνοπτικά η διαδικασία που ακολουθήσαμε για τη διαμόρφωση του δείγματος είναι η παρακάτω:

1. Συλλέξαμε δεδομένα για όλες τις εταιρείες που ήταν εισηγμένες στο ΧΑΑ για τα έτη 2008 και 2011. Το 2008 οι εισηγμένες στο ΧΑΑ ανήλθαν σε 295 ενώ το 2011 σε 267 (28 λιγότερες από το 2008).
2. Ταξινομήσαμε τις επιχειρήσεις με βάση τον κλάδο δραστηριότητας. Το ΧΑΑ κατατάσσει τις εισηγμένες εταιρείες σε 17 κύριες κατηγορίες και 65 υποκατηγορίες. Υιοθετήσαμε αυτήν την ταξινόμηση και στη συνέχεια κατανείμαμε τις εταιρείες σε δύο κύριους τομείς:
 - Βιομηχανία (Πετρέλαιο & Αέριο, Χημικά, Πρώτες Ύλες, Κατασκευές & Υλικά Κατασκευών, Βιομηχανικά Προϊόντα και Υπηρεσίες, Τρόφιμα και Ποτά, Είδη Ατομικής και Οικιακής φροντίδας)

- Υπηρεσίες (Υγεία, Εμπόριο, Μέσα Ενημέρωσης, Ταξίδια & Αναψυχή, Τηλεπικοινωνίες, Υπηρεσίες Κοινής Ωφελείας, Τράπεζες, Ασφάλειες, Χρηματοοικονομικές Υπηρεσίες, Τεχνολογία)

3. Από το αρχικό δείγμα αποκλείσαμε καθαρά χρηματοοικονομικές εταιρείες και εταιρείες με ελλιπή χρηματοοικονομικά στοιχεία.

Συνεπώς, καταλήξαμε στο τελικό δείγμα που αποτελείται από 141 επιχειρήσεις. Στο διάγραμμα 7, παρατηρούμε τους κλάδους δραστηριότητας και το πλήθος των εταιρειών που ανήκουν σε κάθε κλάδο με βάση το δείγμα της έρευνάς μας.

Διάγραμμα 7: Αριθμός επιχειρήσεων ανά κλάδο με βάση το δείγμα της έρευνας

Πηγή: Συγγραφέας

Στη συνέχεια, εντοπίσαμε ποιες από τις επιχειρήσεις του δείματός μας είναι μη οικογενειακές και ποιες οικογενειακές. Για να ορίσουμε τους τύπους των επιχειρήσεων που εξετάσαμε βασιστήκαμε στα εξής κριτήρια:

1. Το μερίδιο του κεφαλαίου που είναι στα χέρια της οικογενειακής επιχείρησης
2. Η συμμετοχή των μελών της οικογένειας στη διαχείριση της επιχείρησης

Έτσι, ορίσαμε 4 τύπους επιχειρήσεων.

Τύπος Α: μη οικογενειακές επιχειρήσεις

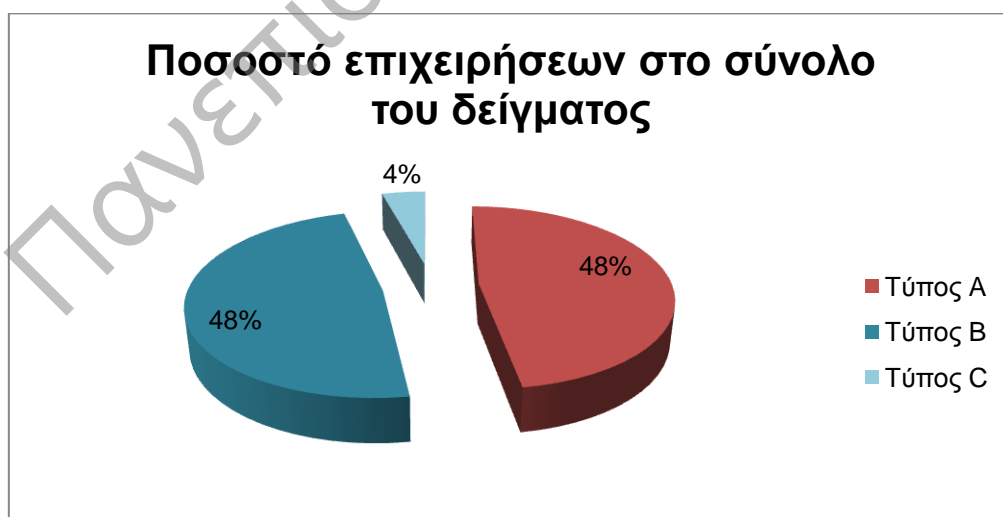
Τύπος Β: οικογενειακές επιχειρήσεις στις οποίες τα μέλη της οικογένειας κατέχουν διευθυντικές θέσεις ή είναι στο διοικητικό συμβούλιο και είναι μεταξύ των βασικών μετόχων

Τύπος Γ: οικογενειακές επιχειρήσεις στις οποίες τα μέλη της οικογένειας δεν κατέχουν θέσεις ανώτατης διοίκησης (διευθυντικές θέσεις) αλλά είναι μεταξύ των βασικών μετόχων.

Πίνακας 1: Δομή δείγματος

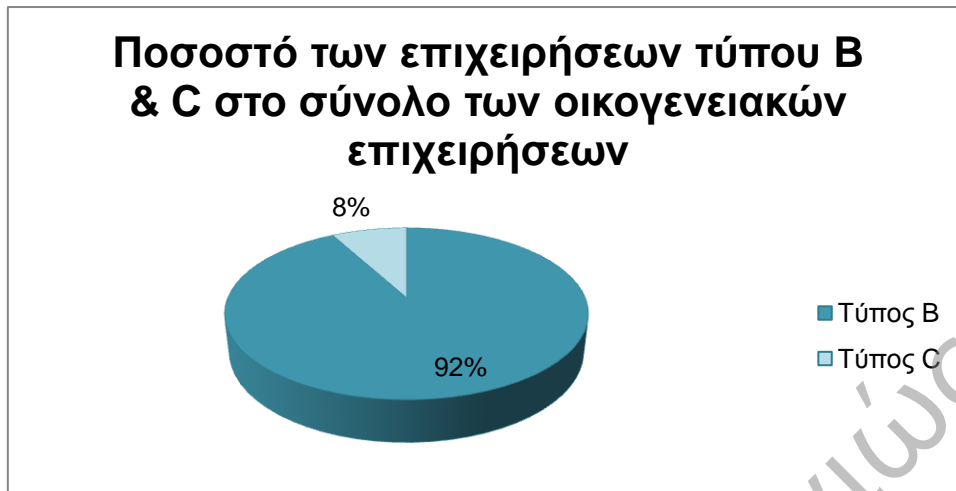
Πηγή: Συγγραφέας

	Τύπος Α	Τύπος Β	Τύπος Γ
Οικογενειακά μέλη που κατέχουν θέσεις ανώτερης διοίκησης	Όχι	Ναι	Όχι
Οικογενειακά μέλη που είναι μεταξύ των βασικών μετόχων	Όχι	Ναι	Ναι
N/ Πλήθος	67	68	6
Ποσοστό στο σύνολο του δείγματος	48%	48%	4%

Διάγραμμα 8: Ποσοστό επιχειρήσεων τύπου Α, Β και Γ στο σύνολο του δείγματος

Πηγή: Συγγραφέας

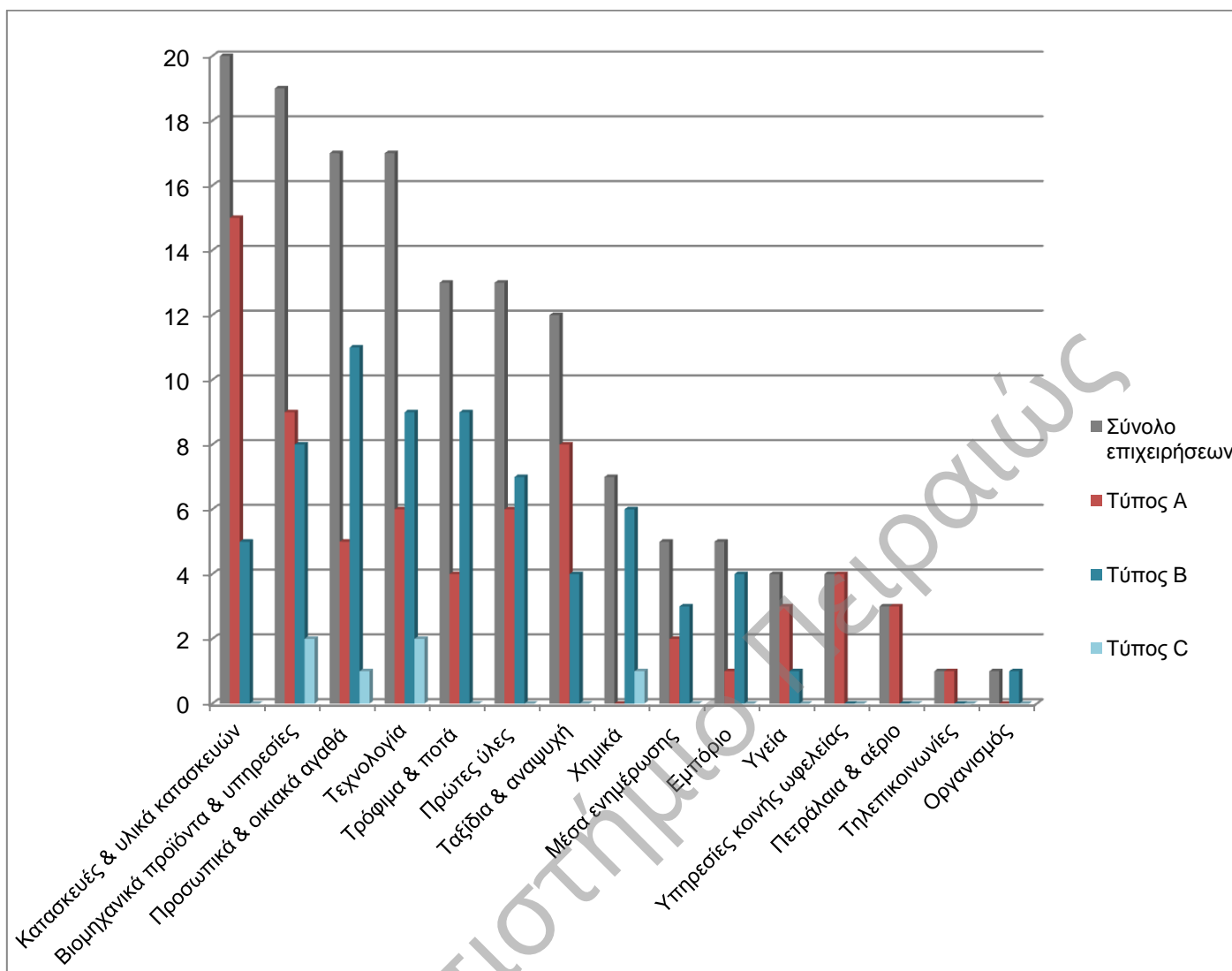
Διάγραμμα 9: Ποσοστό επιχειρήσεων τύπου B και C στο σύνολο των οικογενειακών επιχειρήσεων του δείγματος
Πηγή: Συγγραφέας

Τέλος, εντοπίσαμε πόσες οικογενειακές και μη οικογενειακές αντιστοιχούν σε κάθε κλάδο δραστηριότητας, το οποίο διατυπώνεται διαγραμματικά και παρακάτω.

Πίνακας 2: Τύπος επιχειρήσεων ανά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας

Πηγή: Συγγραφέας

Κλάδος \ Τύπος επιχειρήσεων	Τύπος Α	Τύπος Β	Τύπος C
Κατασκευές & υλικά κατασκευών	15	5	0
Βιομηχανικά προϊόντα & υπηρεσίες	9	8	2
Προσωπικά & οικιακά αγαθά	5	11	1
Τεχνολογία	6	9	2
Τρόφιμα & ποτά	4	9	0
Πρώτες ύλες	6	7	0
Ταξίδια & αναψυχή	8	4	0
Χημικά	0	6	1
Μέσα ενημέρωσης	2	3	0
Εμπόριο	1	4	0
Υγεία	3	1	0
Υπηρεσίες κοινής ωφελείας	4	0	0
Πετρέλαιο & αέριο	3	0	0
Τηλεπικοινωνίες	1	0	0
Οργανισμός	0	1	0

Διάγραμμα 10: Πλήθος και τύπος επιχειρήσεων ανά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας
 Πηγή: Συγγραφέας

5.2 Περιγραφή υποθέσεων και μεταβλητών

Στηριζόμενοι στο θεωρητικό υπόβαθρο (στη βιβλιογραφική επισκόπηση) που αναπτύξαμε παραπάνω, θα εξετάσουμε τέσσερις υποθέσεις.

Η ακαδημαϊκή βιβλιογραφία που αναφέρεται στη θεωρία των επιχειρήσεων, η οποία τονίζει τις μειωμένες δαπάνες για τις οικογενειακές επιχειρήσεις, προβλέπει καλύτερες αποδόσεις για τις οικογενειακές επιχειρήσεις. Αυτό συμβαίνει διότι οι μειωμένες δαπάνες οδηγούν σε αύξηση της κερδοφορίας, και αν οι διαχειριστές των οικογενειακών επιχειρήσεων έχουν μακροπρόθεσμες προοπτικές σε σχέση με τους διαχειριστές των μη οικογενειακών

επιχειρήσεων, η επενδυτική πολιτική πρέπει να επηρεάζεται λιγότερο από τις βραχυπρόθεσμες οικονομικές συνθήκες. Η τάση αυτή θα πρέπει επίσης να αποτελέσει τη βάση για τη βελτίωση των αποδόσεων όσον αφορά την κερδοφορία, όπως μετράται από τους δείκτες ROA, ROE και ROIC. Σε αυτή τη βάση, διατυπώσαμε την Υπόθεση 1.

Υπόθεση 1 (H1): Οι οικογενειακές επιχειρήσεις στην Ελλάδα παρουσιάζουν καλύτερη απόδοση από τις μη οικογενειακές.

Επιπλέον, η ακαδημαϊκή βιβλιογραφία τονίζει τις διαφορές στην οικονομική διάρθρωση μεταξύ οικογενειακών και μη οικογενειακών επιχειρήσεων, έτσι ώστε οι οικογενειακές τείνουν να λάβουν πιο επιφυλακτική στάση απέναντι στο χρέος. Η κύρια πρόκληση οικογενειακών επιχειρήσεων είναι να προωθήσουν την ανάπτυξη, χωρίς να θέσουν υπό αμφισβήτηση τη μονιμότητα του οικογενειακού ελέγχου²².

Μια τέτοια προσέγγιση είναι σύμφωνη με τη θεωρία των μακροπρόθεσμων προοπτικών από τις οικογενειακές επιχειρήσεις. Σε αυτή τη βάση, διατυπώσαμε την Υπόθεση 2.

Υπόθεση 2 (H2): Οι οικογενειακές επιχειρήσεις στην Ελλάδα έχουν καλύτερη χρηματοοικονομική δομή από τις μη οικογενειακές.

Αν και οι περισσότερες εμπειρικές έρευνες βρίσκουν βελτιωμένη την απόδοση μεταξύ των οικογενειακών επιχειρήσεων, όπως σημειώσαμε, λίγες μελέτες εξετάζουν την επίδραση του βαθμού του οικογενειακού ελέγχου. Παρ' όλα αυτά, από τα υπάρχοντα στοιχεία στην ακαδημαϊκή βιβλιογραφία συνεπάγεται ότι ο αυστηρότερος οικογενειακός έλεγχος θα πρέπει να οδηγήσει σε καλύτερα αποτελέσματα όσον αφορά τόσο τις επιδόσεις όσο και την οικονομική δομή. Αυτό συμβαίνει διότι οι οικογενειακές επιχειρήσεις διατηρούν μια προσεκτική στάση προς τη χρηματοδότηση και δίνουν έμφαση στο μακροπρόθεσμο προσανατολισμό των μετόχων και των διαχειριστών των οικογενειακών επιχειρήσεων. Ως εκ τούτου, διατυπώσαμε την Υπόθεση 3 (κερδοφορία) και 4 (οικονομικών δομών) ως εξής.

Υπόθεση 3 (H3): Στην Ελλάδα, το επίπεδο του οικογενειακού ελέγχου επηρεάζει σημαντικά την απόδοση των επιχειρήσεων σε όρους κερδοφορίας.

²² Goffee, 1996

Υπόθεση 4 (H4): Στην Ελλάδα, το επίπεδο του οικογενειακού ελέγχου επηρεάζει σημαντικά τη χρηματοοικονομική δομή των επιχειρήσεων.

Όπως αναφέραμε παραπάνω, η ανάλυση που κάναμε αφορά τα έτη 2008 και 2011. Ο λόγος που επιλέξαμε αυτά τα δύο έτη είναι για να εντοπίσουμε αρχικά πως λειτουργούσαν οι επιχειρήσεις πριν την οικονομική κρίση καθώς και ποιος τύπος επιχείρησης παρουσίαζε καλύτερες αποδόσεις και χρηματοοικονομικά χαρακτηριστικά και εν συνεχεία πως επηρεάστηκε η εικόνα των επιχειρήσεων το 2011 από την οικονομική κρίση και ποιες επιχειρήσεις αντιστέκονται καλύτερα στην οικονομική κρίση.

Για να εξετάσουμε καλύτερα αυτές τις 4 υποθέσεις, δημιουργήσαμε κάποιες υπό-υποθέσεις σχετικές με την κάθε περίοδο:

H1: Οι οικογενειακές επιχειρήσεις στην Ελλάδα παρουσιάζουν καλύτερη απόδοση από τις μη οικογενειακές.

H1a: Πριν την κρίση, οι οικογενειακές επιχειρήσεις στην Ελλάδα παρουσιάζουν καλύτερη απόδοση από τις μη οικογενειακές

H1b: Κατά τη διάρκεια της κρίσης, οι οικογενειακές επιχειρήσεις στην Ελλάδα παρουσιάζουν καλύτερη απόδοση από τις μη οικογενειακές

H2: Οι οικογενειακές επιχειρήσεις στην Ελλάδα έχουν καλύτερη χρηματοοικονομική δομή από τις μη οικογενειακές.

H2a: Πριν την κρίση, οι οικογενειακές επιχειρήσεις στην Ελλάδα είχαν καλύτερη χρηματοοικονομική δομή από τις μη οικογενειακές.

H2b: Κατά τη διάρκεια της κρίσης, οι οικογενειακές επιχειρήσεις στην Ελλάδα έχουν καλύτερη χρηματοοικονομική δομή από τις μη οικογενειακές

H3: Στην Ελλάδα, το επίπεδο του οικογενειακού ελέγχου επηρεάζει σημαντικά την απόδοση των επιχειρήσεων σε όρους κερδοφορίας

H3a: Πριν την κρίση, το επίπεδο του οικογενειακού ελέγχου επηρέαζε σημαντικά την απόδοση των επιχειρήσεων σε όρους κερδοφορίας

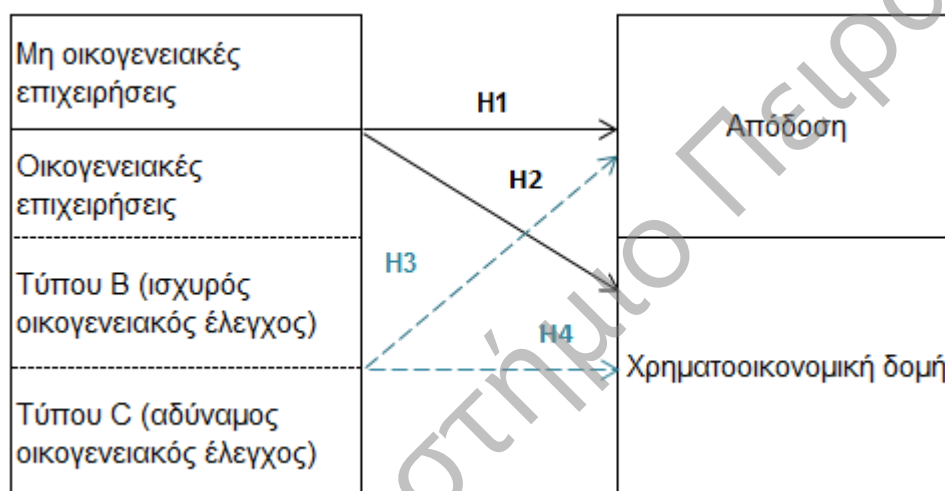
H3b: Κατά τη διάρκεια της κρίσης, το επίπεδο του οικογενειακού ελέγχου επηρέαζει σημαντικά την απόδοση των επιχειρήσεων σε όρους κερδοφορίας

H4: Στην Ελλάδα, το επίπεδο του οικογενειακού ελέγχου επηρεάζει σημαντικά τη χρηματοοικονομική δομή των επιχειρήσεων.

H4a: Πριν την κρίση, το επίπεδο του οικογενειακού ελέγχου επηρέαζε σημαντικά τη χρηματοοικονομική δομή των επιχειρήσεων.

H4b: Κατά τη διάρκεια της κρίσης, το επίπεδο του οικογενειακού ελέγχου επηρεάζει σημαντικά τη χρηματοοικονομική δομή των επιχειρήσεων.

Χρησιμοποιώντας τις ταξινομήσεις Kurashina (2003) που παρουσιάστηκαν σε αντίστοιχη έρευνα της Ιαπωνία, διακρίναμε δύο επίπεδα οικογενειακού ελέγχου (B,C) για την περίπτωση της Ελλάδας. Το σύνολο των υποθέσεων που διατυπώσαμε φαίνεται στο διάγραμμα 11.

Διάγραμμα 11: Θεωρητικό μοντέλο

Πηγή: Συγγραφέας

Οι εξαρτημένες μεταβλητές της έρευνας αφορούν στην απόδοση (ROA, ROE, ROIC) και την οικονομική δομή (π.χ., το συνολικό χρέος/συνολικό κεφάλαιο, το μακροπρόθεσμο χρέος / συνολικό κεφάλαιο). Η ποιοτική ανεξάρτητη μεταβλητή είναι η φύση της επιχείρησης, δηλαδή αν είναι οικογενειακή ή μη οικογενειακή, και ο βαθμός οικογενειακού ελέγχου των οικογενειακών επιχειρήσεων. Συνεπώς η ανεξάρτητη μεταβλητή χωρίζεται σε μη οικογενειακές επιχειρήσεις (τύπου A), οικογενειακές επιχειρήσεις με ισχυρό οικογενειακό έλεγχο (τύπου B) και οικογενειακές επιχειρήσεις με αδύναμο οικογενειακό έλεγχο (τύπου C).

Κεφάλαιο 6

Μεθοδολογική προσέγγιση

Για να διεξάγουμε την ανάλυσή μας χρησιμοποιήσαμε τη στατιστική ανάλυση t student. Πιο συγκεκριμένα, με βάση τη μεθοδολογική προσέγγιση που υιοθετήσαμε, συγκρίναμε οικογενειακές και μη οικογενειακές επιχειρήσεις που έχουν το ίδιο προφίλ, δηλαδή ανήκουν στον ίδιο κλάδο και έχουν το ίδιο μέγεθος. Για να επιτευχθεί αυτό δημιουργήσαμε ζεύγη επιχειρήσεων που έχουν το ίδιο προφίλ. Αυτή η προσέγγιση μας βοήθησε στην εξουδετέρωση των δύο εν δυνάμει παραγόντων της διακύμανσης των αποδόσεων και αποσαφηνίζει την επιρροή του οικογενειακού ελέγχου στις αποδόσεις.

Ως εκ τούτου, υπολογίσαμε διάφορους δείκτες απόδοσης, όπως η απόδοση του ενεργητικού (ROA), απόδοση ιδίων κεφαλαίων (ROE), και επιστροφή του επενδεδυμένου κεφαλαίου (ROIC), και στη συνέχεια υπολογίσαμε τους μέσους όρους των προαναφερθέντων δεικτών. Κατόπιν τούτου, εντοπίσαμε τις διαφορές μεταξύ των μέσων όρων των δεικτών των οικογενειακών επιχειρήσεων και των αντίστοιχων μη οικογενειακών. Για να αποκτήσουμε μια σαφέστερη εικόνα των πιθανών πλεονεκτημάτων απόδοσης των οικογενειακών επιχειρήσεων, υπολογίσαμε όχι μόνο τους δείκτες κερδοφορίας (π.χ., ROA, ROE, ROIC), αλλά και οικονομικές δομές (π.χ., το συνολικό χρέος/συνολικό κεφάλαιο, το μακροπρόθεσμο χρέος/συνολικό κεφάλαιο κλπ) και ακολουθήσαμε την ίδια διαδικασία. Συνεπώς, για κάθε ζευγάρι υπολογίσαμε τους εξής δείκτες:

- ✓ **Return on Assets**
- ✓ **Return on Equity**
- ✓ **Return on Invested Capital**
- ✓ **Long Term Debt % Total Capital**
- ✓ **Total Debt % Total Capital**
- ✓ **Total Debt % Common Equity**
- ✓ **Current Ratio**
- ✓ **Net Income % Sales**
- ✓ **Sales per employee**
- ✓ **Assets per employee**
- ✓ **Cash % Current Assets**
- ✓ **Cost of goods % Sales**

✓ **Capital Expenditures % Total Assets**

Για το μέσο όρο κάθε δείκτη, εξετάσαμε (t-test analysis) εάν η διαφορά μεταξύ οικογενειακών και μη οικογενειακών είναι στατιστικά σημαντική στα όρια του 1%, 5% και 10% για το σύνολο του πληθυσμού των εισηγμένων εταιρειών στο ΧΑΑ που χρησιμοποιήσαμε στο δείγμα μας. Για να καταλήξουμε σε ασφαλή συμπεράσματα χρησιμοποιήσαμε το SPSS για τη στατιστική ανάλυση, το οποίο μας παρείχε για κάθε σύγκριση δύο πίνακες. Ο πρώτος πίνακας μας δίνει περιγραφικά στοιχεία για τις δύο ομάδες που συγκρίνουμε κάθε φορά, δηλαδή μας δίνει ξεχωριστά το μέσο όρο και την τυπική απόκλιση των τιμών των εξαρτημένων μεταβλητών (ROA, ROE, ROIC, total debt/total assets κλπ) των δύο ομάδων (Οικογενειακές και μη οικογενειακές επιχειρήσεις). Ο δεύτερος πίνακας μας δίνει τα αποτελέσματα της ανάλυσης. Οι δύο πρώτες στήλες παρουσιάζουν τα αποτελέσματα του τεστ Levene για την ισότητα των διακυμάνσεων, που είναι και η προϋπόθεση για την εφαρμογή του κριτηρίου t-τεστ. Για να επιτρέπεται η εφαρμογή του τεστ θα πρέπει το Sig. του Levene να υποδηλώνει ότι οι δύο διακυμάνσεις είναι ίσες (δηλαδή να είναι μεγαλύτερο του 0,05). Αν το Levene είναι στατιστικώς σημαντικό τότε θα πρέπει να διαβάσουμε τη δεύτερη γραμμή του πίνακα (equal variances not assumed). Επιπρόσθετα, αναφέρει και το διάστημα εμπιστοσύνης που ορίζουμε κάθε φορά. Αξιολογώντας τα αποτελέσματα μέσα στο διάστημα εμπιστοσύνης εντοπίζουμε αν η διαφορά των μέσων που συγκρίναμε είναι στατιστικώς σημαντική σε επίπεδο διπλής ουράς. Αυτή τη διαδικασία ακολουθήσαμε και για τα δύο υπό έρευνα έτη, 2008 και 2011.

Μέρος IV

Αποτελέσματα έρευνας

Κεφάλαιο 7

Αποτελέσματα

7.1 Η απόδοση και η χρηματοοικονομική δομή οικογενειακών και μη οικογενειακών επιχειρήσεων

Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενο κεφάλαιο της παρούσας εργασίας, οι περισσότερες εμπειρικές έρευνες έδειξαν ότι οι οικογενειακές επιχειρήσεις υπερτερούν σε θέματα χρηματοοικονομικών χαρακτηριστικών από τις μη οικογενειακές. Αυτό αποτυπώνεται με καλύτερες αποδόσεις και χρηματοοικονομικές δομές για τις οικογενειακές επιχειρήσεις. Τι συμβαίνει όμως στην Ελλάδα; Ποιες επιχειρήσεις απολαμβάνουν καλύτερη απόδοση και παρουσιάζουν βελτιωμένα χρηματοοικονομικά χαρακτηριστικά;

Αρχικά, θα συγκρίνουμε τις οικογενειακές επιχειρήσεις τύπου Β, τις οποίες τις χαρακτηρίζει ο ισχυρός οικογενειακός έλεγχος με τις μη οικογενειακές για να ελέγξουμε την εγκυρότητα της υπόθεσης 1, που αναφέρει ότι οι οικογενειακές επιχειρήσεις απολαμβάνουν καλύτερη απόδοση από τις μη οικογενειακές και της υπόθεσης 2, βάσει της οποίας οι οικογενειακές επιχειρήσεις έχουν ισχυρότερες χρηματοοικονομικές δομές.

Από την άποψη της κερδοφορίας, η υπόθεση 1 φαίνεται να μην ισχύει και για τις δύο περιόδους. Η κερδοφορία καθορίζεται κυρίως από τους αριθμοδείκτες αποδοτικότητας. Με αυτούς μετράται η αποδοτικότητα μιας επιχείρησης, η δυναμικότητα των κερδών της και η ικανότητα της διοικήσεώς της. Οι αριθμοδείκτες αποδοτικότητας μετρούν τον βαθμό επιτυχίας ή αποτυχίας μιας επιχειρήσεως σε δεδομένη χρονική στιγμή. Ορισμένοι από αυτούς είναι οι ROA, ROE, ROIC.

Ο δείκτης ROA μετράει την απόδοση των συνολικών περιουσιακών στοιχείων της επιχείρησης και επιτρέπει την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας της λειτουργίας της.

Αποτελεί μια ένδειξη του πόσο κερδοφόρα είναι η εταιρεία σε σχέση με το σύνολο του ενεργητικού της. Επίσης, δίνει μια ιδέα για το πόσο αποτελεσματική διαχείριση γίνεται στη χρήση των περιουσιακών στοιχείων της επιχείρησης για να δημιουργήσει κέρδη.

Ο αριθμοδείκτης ROE απεικονίζει την κερδοφόρα δυναμικότητα της επιχείρησης και παρέχει ένδειξη του κατά πόσο επιτεύχθηκε ο στόχος πραγματοποίησης ενός ικανοποιητικού αποτελέσματος από τη χρήση των κεφαλαίων του μετόχου. Δηλαδή μετρά την αποτελεσματικότητα με την οποία τα κεφάλαια των φορέων της επιχείρησης απασχολούνται σε αυτήν.

Τέλος, ο δείκτης ROIC είναι ένα οικονομικό μέτρο που ποσοτικοποιεί το πόσο καλά μια εταιρεία δημιουργεί ταμειακές ροές σε σχέση με το κεφάλαιο που έχει επενδύσει. Πιο συγκεκριμένα, είναι ένας υπολογισμός που χρησιμοποιήθηκε για την αξιολόγηση της αποδοτικότητας της εταιρείας στην κατανομή του κεφαλαίου υπό τον έλεγχό της σε κερδοφόρες επενδύσεις. Η απόδοση επί του επενδυμένου κεφαλαίου δίνει μια αίσθηση του πόσο καλά μια εταιρεία χρησιμοποιεί τα χρήματά της για να δημιουργήσει αποδόσεις.

Στο δείγμα μας, η μέση απόδοση των ιδίων κεφαλαίων (ROE) καθώς επίσης και η μέση απόδοση του ενεργητικού (ROA) δείχνουν ότι οι οικογενειακές επιχειρήσεις αποδίδουν καλύτερα από τις μη οικογενειακές. Παρόλα αυτά οι διαφορές τους δεν είναι στατιστικά σημαντικές στα όρια του 1%, 5% και 10%, τόσο για το έτος 2008 όσο και για το έτος 2011. Επιπλέον, η μέση απόδοση των επενδυμένων κεφαλαίων (ROIC) μόνο για το έτος 2011 τάσσεται υπέρ των οικογενειακών επιχειρήσεων τύπου Β, χωρίς στατιστική σημαντικότητα σε αυτό το αποτέλεσμα.

Όσον αφορά την κερδοφορία των πωλήσεων, είναι σημαντικό να αναφέρουμε ότι οι πωλήσεις ανά εργαζόμενο που είναι στατιστικά σημαντικές και για τα 2 έτη στο όριο του 10% και τα περιουσιακά στοιχεία ανά εργαζόμενο (στατιστικά σημαντικά και για τα 2 έτη στα όρια του 5% και 10%) ευνοούν τις μη οικογενειακές επιχειρήσεις. Το ίδιο συμβαίνει και με την αναλογία του κόστους των πωληθέντων προς τις πωλήσεις (στατιστικά σημαντική στα όρια του 1%, 5% και 10% για το 2008 και στα όρια του 5% και 10% για το 2011), η οποία μετρά την αποτελεσματικότητα ελέγχου του κόστους πωληθέντων. Παρόλα αυτά, το περιθώριο κέρδους φαίνεται να δίνει προβάδισμα στις οικογενειακές επιχειρήσεις τύπου Β χωρίς να είναι στατιστικά σημαντικό και για τα δύο υπό μελέτη έτη.

Παρά την καλύτερη εικόνα που παρουσιάζουν οι οικογενειακές επιχειρήσεις τύπου B σε σχέση με τις μη οικογενειακές (τύπου A), θα πρέπει να απορρίψουμε την υπόθεση 1 (H1), η οποία αναφέρει ότι οι οικογενειακές επιχειρήσεις παρουσιάζουν καλύτερη απόδοση από τις μη οικογενειακές, καθώς και τις υπό-υποθέσεις της εφόσον δεν εντοπίσαμε να υπάρχει στατιστική σημαντικότητα στους δείκτες αποδοτικότητας, με βάση τους οποίους οι οικογενειακές επιχειρήσεις υπερέχουν των μη οικογενειακών.

Όσον αφορά τις χρηματοοικονομικές δομές, οι περισσότεροι δείκτες παρουσιάζουν σημαντικές διαφορές υπέρ των οικογενειακών επιχειρήσεων. Από άποψη ρευστότητας είναι σημαντικό να αναφέρουμε πως αποτελεί σημαντικό παράγοντα σταθερότητας και προόδου για κάθε επιχείρηση. Ο δείκτης της τρέχουσας ρευστότητας εκφράζει μια στατική αντίληψη του ποιοι παραγωγικοί πόροι είναι διαθέσιμοι σε μια δεδομένη χρονική στιγμή για να ικανοποιήσουν υποχρεώσεις της τρέχουσας στιγμής.

Η διαφορά του μέσου δείκτη τρέχουσας ρευστότητας των οικογενειακών επιχειρήσεων τύπου B από τον αντίστοιχο των μη οικογενειακών είναι στατιστικά σημαντική στο όριο του 10% τόσο το 2008 όσο και το 2011. Αυτό μας οδηγεί στο συμπέρασμα ότι οι οικογενειακές επιχειρήσεις έχουν μεγαλύτερη ικανότητα να ανταποκριθούν στις βραχυπρόθεσμες οικονομικές δεσμεύσεις τους και να επιβιώσουν σε δυσμενής οικονομικές συνθήκες.

Επιπλέον, οι χρηματοοικονομικές δομές των επιχειρήσεων επηρεάζονται και από τη χρηματοοικονομική μόχλευση, η οποία εκφράζει τη διαδικασία ανάληψης χρέους με σκοπό την έναρξη, συνέχιση ή επέκταση μιας επιχειρηματικής δραστηριότητας. Μια επιχείρηση ή οργανισμός θεωρούμε ότι κάνει ιδιαίτερη χρήση χρηματοοικονομικής μόχλευσης αν επιδιώκει χρηματοδότηση μέσω ξένων κεφαλαίων έναντι ιδίων κεφαλαίων (έκδοση ομολόγων ή άλλου χρέους έναντι έκδοσης μετοχών-ιδίων κεφαλαίων).

Οι επιχειρήσεις μπορούν να χρηματοδοτήσουν τις δραστηριότητές τους μέσω είτε δανειοληψίας είτε μετοχικού κεφαλαίου. Ο λόγος του χρέους προς το κεφάλαιο ($\text{total debt}/\text{total capital}$) μας δίνει μια ιδέα για την οικονομική δομή της επιχείρησης, για τον τρόπο με τον οποίο χρηματοδοτεί τις εργασίες της, μαζί με κάποια εικόνα για την οικονομική της ευρωστία. Ο δείκτης $\text{total debt}/\text{total capital}$ εκφράζει το ποσοστό του διαθέσιμου κεφαλαίου που χρηματοδοτείται από το συνολικό δανεισμό. Υψηλή τιμή του δείκτη σημαίνει ότι η επιχείρηση στηρίζεται στο δανεισμό για να επενδύσει και κατ' επέκταση αυξάνεται ο πιστωτικός της κίνδυνος. Η σύγκριση του μέσου δείκτη $\text{total debt}/\text{total capital}$ στο δείγμα της

έρευνας μας δείχνει ότι οι οικογενειακές επιχειρήσεις με ισχυρό οικογενειακό έλεγχο παρουσιάζουν αυξημένα αποτελέσματα σε σχέση με τις μη οικογενειακές για τα δύο υπό μελέτη έτη, χωρίς να είναι οι διαφορές τους στατιστικά σημαντικές. Κατά συνέπεια, συνειδητοποιούμε ότι οι οικογενειακές ίσως είναι πιο επιρρεπείς στον πιστωτικό κίνδυνο.

Ο δείκτης long-term debt/total capital μας δείχνει τι ποσοστό του διαθέσιμου κεφαλαίου προς επένδυση αποτελεί ο μακροπρόθεσμος δανεισμός σε μία επιχείρηση. Μεγάλες τιμές του συγκεκριμένου αριθμοδείκτη υποδηλώνουν μικρότερη ευελιξία μιας επιχείρησης, ειδικά σε περιόδους υψηλής μεταβλητότητας. Στο δείγμα μας, ο μέσος όρος του δείκτη long-term debt/total capital εμφανίζεται αμυδρώς αυξημένος για τις μη οικογενειακές σε αντίθεση με τις οικογενειακές επιχειρήσεις τύπου Β για το 2008 και το 2011. Συνεπώς, οι οικογενειακές επιχειρήσεις φαίνεται να έχουν μεγαλύτερη ευελιξία.

Επιπρόσθετα, ο αριθμοδείκτης συνολικού δανεισμού προς ίδια κεφάλαια (total debt/total equity ratio) εκφράζει την ικανότητα της επιχείρησης να αποπληρώσει το συνολικό δανεισμό της μέσω των Ιδίων κεφαλαίων της. Όσο χαμηλότερη είναι η τιμή του δείκτη τόσο μεγαλύτερη είναι η ικανότητά της. Και σε αυτή την περίπτωση οι οικογενειακές επιχειρήσεις υπερτερούν των μη οικογενειακών, χωρίς να υπάρχει στατιστική σημαντικότητα, καθώς ο αριθμοδείκτης total debt/total equity είναι κατά μέσο όρο χαμηλότερος από τον αντίστοιχο των μη οικογενειακών.

Στηριζόμενοι στα προαναφερθέντα αποδεχόμαστε την Υπόθεση 2 και τις υπό-υποθέσεις της, καθώς οι οικογενειακές επιχειρήσεις τύπου Β εμφανίζουν καλύτερα αποτελέσματα από τις μη οικογενειακές τύπου Α και στατιστικά σημαντικά αποτελέσματα στο δείκτη τρέχουσας ρευστότητας. Κατ' επέκταση, οι οικογενειακές επιχειρήσεις παρουσιάζουν καλύτερη χρηματοοικονομική δομή από τις μη οικογενειακές τόσο για το έτος πριν την κρίση (2008) όσο και για το έτος 2011 κατά τη διάρκεια της κρίσης.

Παρακάτω παραθέτουμε τους πίνακες με τα στατιστικά μεγέθη των αριθμοδεικτών επιχειρήσεων τύπου Α και τύπου Β και για τα δύο υπό μελέτη έτη καθώς και τους πίνακες με τη στατιστική ανάλυση σημαντικότητας για τους συγκεκριμένους δείκτες.

Πίνακας 3: Στατιστικές μεταβλητές του δείκτη ROA για οικογενειακές επιχειρήσεις τύπου B και μη οικογενειακές για το έτος 2008

Πηγή: Συγγραφέας

Group Statistics					
ROA ₂₀₀₈	Businesses	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
	NFBs	65	1,85	9,25	1,15
	FBs_B	68	1,97	4,70	0,57

Πίνακας 4: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη ROA₂₀₀₈ οικογενειακών επιχειρήσεων τύπου B και μη οικογενειακών

Πηγή: Συγγραφέας

Υποπίνακας 1: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη ROA₂₀₀₈ για επίπεδο σημαντικότητας 0,01

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	99% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
ROA ₂₀₀₈	Equal variances assumed	2,58	0,11	-0,10	131	0,92	-0,12	1,26	-3,43	3,18
	Equal variances not assumed			-0,09	94,02	0,93	-0,12	1,28	-3,49	3,25

Υποπίνακας 2: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη ROA₂₀₀₈ για επίπεδο σημαντικότητας 0,05

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
ROA ₂₀₀₈	Equal variances assumed	2,58	0,11	-0,10	131	0,92	-0,12	1,26	-2,62	2,38
	Equal variances not assumed			-0,09	94,02	0,93	-0,12	1,28	-2,66	2,42

Υποπίνακας 3: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη ROA₂₀₀₈ για επίπεδο σημαντικότητας 0,1

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	90% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
ROA ₂₀₀₈	Equal variances assumed	2,58	0,11	-0,10	131	0,92	-0,12	1,26	-2,21	1,97
	Equal variances not assumed			-0,09	94,02	0,93	-0,12	1,28	-2,25	2,01

Πίνακας 5: Στατιστικές μεταβλητές του δείκτη ROA για οικογενειακές επιχειρήσεις τύπου B και μη οικογενειακές για το έτος 2011

Πηγή: Συγγραφέας

Group Statistics					
ROA ₂₀₁₁	Businesses	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
	NFBs	63	-1,39	8,69	1,10
	FBs_B	63	-0,85	4,92	0,62

Πίνακας 6: T- στατιστικό τεστ για το δείκτη ROA₂₀₁₁ οικογενειακών επιχειρήσεων τύπου B και μη οικογενειακών

Πηγή: Συγγραφέας

Υποπίνακας 1: T- στατιστικό τεστ για το δείκτη ROA₂₀₁₁ για επίπεδο σημαντικότητας 0,01

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	99% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
ROA ₂₀₁₁	Equal variances assumed	2,70	0,10	-0,43	124	0,67	-0,54	1,26	-3,83	2,75
	Equal variances not assumed			-0,43	98,06	0,67	-0,54	1,26	-3,85	2,77

Υποπίνακας 2: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη ROA₂₀₁₁ για επίπεδο σημαντικότητας 0,05

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
ROA ₂₀₁₁	Equal variances assumed	2,70	0,10	-0,43	124	0,67	-0,54	1,26	-3,03	1,95
	Equal variances not assumed			-0,43	98,06	0,67	-0,54	1,26	-3,04	1,96

Υποπίνακας 3: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη ROA₂₀₁₁ για επίπεδο σημαντικότητας 0,1

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	90% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
ROA ₂₀₁₁	Equal variances assumed	2,70	0,10	-0,43	124	0,67	-0,54	1,26	-2,63	1,55
	Equal variances not assumed			-0,43	98,06	0,67	-0,54	1,26	-2,63	1,55

Πίνακας 7: Στατιστικές μεταβλητές του δείκτη ROE για οικογενειακές επιχειρήσεις τύπου B και μη οικογενειακές για το έτος 2008

Πηγή: Συγγραφέας

Group Statistics					
ROE ₂₀₀₈	Businesses	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
	NFBs	65	3,75	25,25	3,13
	FBs_B	68	4,67	11,03	1,34

Πίνακας 8: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη ROE₂₀₀₈ οικογενειακών επιχειρήσεων τύπου B και μη οικογενειακών

Πηγή: Συγγραφέας

Υποπίνακας 1: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη ROE₂₀₀₈ για επίπεδο σημαντικότητας 0,01

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	99% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
ROE ₂₀₀₈	Equal variances assumed	5,29	0,02	-0,27	131	0,78	-0,92	3,35	-9,69	7,84
	Equal variances not assumed			-0,27	86,72	0,79	-0,92	3,41	-9,89	8,05

Υποπίνακας 2: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη ROE₂₀₀₈ για επίπεδο σημαντικότητας 0,05

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
ROE ₂₀₀₈	Equal variances assumed	5,29	0,02	-0,27	131	0,78	-0,92	3,35	-7,56	5,71
	Equal variances not assumed			-0,27	86,72	0,79	-0,92	3,41	-7,69	5,85

Υποπίνακας 3: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη ROE₂₀₀₈ για επίπεδο σημαντικότητας 0,1

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	90% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
ROE ₂₀₀₈	Equal variances assumed	5,29	0,02	-0,27	131	0,78	-0,92	3,35	-6,48	4,63
	Equal variances not assumed			-0,27	86,72	0,79	-0,92	3,41	-6,58	4,74

Πίνακας 9: Στατιστικές μεταβλητές του δείκτη ROE για οικογενειακές επιχειρήσεις τύπου B και μη οικογενειακές για το έτος 2011

Πηγή: Συγγραφέας

Group Statistics					
ROE ₂₀₁₁	Businesses	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
	NFBs	63	-3,81	21,41	2,70
	FBs_B	63	-3,46	12,16	1,53

Πίνακας 10: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη ROE₂₀₁₁ οικογενειακών επιχειρήσεων τύπου B και μη οικογενειακών

Πηγή: Συγγραφέας

Υποπίνακας 1: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη ROE₂₀₁₁ για επίπεδο σημαντικότητας 0,01

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	99% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
ROE ₂₀₁₁	Equal variances assumed	2,58	0,11	-0,11	124	0,91	-0,35	3,10	-8,47	7,76
	Equal variances not assumed			-0,11	98,20	0,91	-0,35	3,10	-8,50	7,80

Υποπίνακας 2: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη ROE₂₀₁₁ για επίπεδο σημαντικότητας 0,05

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
ROE ₂₀₁₁	Equal variances assumed	2,58	0,11	-0,11	124	0,91	-0,35	3,10	-6,49	5,79
	Equal variances not assumed			-0,11	98,20	0,91	-0,35	3,10	-6,51	5,80

Υποπίνακας 3: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη ROE₂₀₁₁ για επίπεδο σημαντικότητας 0,1

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	90% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
ROE ₂₀₁₁	Equal variances assumed	2,58	0,11	-0,11	124	0,91	-0,35	3,10	-5,49	4,79
	Equal variances not assumed			-0,11	98,20	0,91	-0,35	3,10	-5,50	4,80

Πίνακας 11: Στατιστικές μεταβλητές του δείκτη ROIC για οικογενειακές επιχειρήσεις τύπου B και μη οικογενειακές για το έτος 2008

Πηγή: Συγγραφέας

Group Statistics					
ROIC ₂₀₀₈	Businesses	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
	NFBs	63	21,27	151,85	19,13
	FBs_B	68	4,29	10,16	1,23

Πίνακας 12: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη ROIC₂₀₀₈ οικογενειακών επιχειρήσεων τύπου B και μη οικογενειακών

Πηγή: Συγγραφέας

Υποπίνακας 1: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη ROIC₂₀₀₈ για επίπεδο σημαντικότητας 0,01

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	99% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
ROIC ₂₀₀₈	Equal variances assumed	3,04	0,08	0,92	129	0,36	16,98	18,45	-31,27	65,22
	Equal variances not assumed			0,89	62,51	0,38	16,98	19,17	-33,96	67,91

Υποπίνακας 2: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη ROIC₂₀₀₈ για επίπεδο σημαντικότητας 0,05

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
ROIC ₂₀₀₈	Equal variances assumed	3,04	0,08	0,92	129	0,36	16,98	18,45	-19,53	53,49
	Equal variances not assumed			0,89	62,51	0,38	16,98	19,17	-21,34	55,29

Υποπίνακας 3: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη ROIC₂₀₀₈ για επίπεδο σημαντικότητας 0,1

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	90% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
ROIC ₂₀₀₈	Equal variances assumed	3,04	0,08	0,92	129	0,36	16,98	18,45	-13,59	47,55
	Equal variances not assumed			0,89	62,51	0,38	16,98	19,17	-15,03	48,99

Πίνακας 13: Στατιστικές μεταβλητές του δείκτη ROIC για οικογενειακές επιχειρήσεις τύπου B και μη οικογενειακές για το έτος 2011

Πηγή: Συγγραφέας

Group Statistics					
ROIC ₂₀₁₁	Businesses	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
	NFBs	62	-11,36	72,39	9,19
	FBs_B	62	-1,22	12,14	1,54

Πίνακας 14: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη ROIC₂₀₁₁ οικογενειακών επιχειρήσεων τύπου B και μη οικογενειακών

Πηγή: Συγγραφέας

Υποπίνακας 1: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη ROIC₂₀₁₁ για επίπεδο σημαντικότητας 0,01

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	99% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
ROIC ₂₀₁₁	Equal variances assumed	2,64	0,11	-1,09	122	0,28	-10,14	9,32	-34,53	14,25
	Equal variances not assumed			-1,09	64,43	0,28	-10,14	9,32	-34,88	14,60

Υποπίνακας 2: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη ROIC₂₀₁₁ για επίπεδο σημαντικότητας 0,05

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
ROIC ₂₀₁₁	Equal variances assumed	2,64	0,11	-1,09	122	0,28	-10,14	9,32	-28,59	8,31
	Equal variances not assumed			-1,09	64,43	0,28	-10,14	9,32	-28,76	8,48

Υποπίνακας 3: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη ROIC₂₀₁₁ για επίπεδο σημαντικότητας 0,1

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	90% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
ROIC ₂₀₁₁	Equal variances assumed	2,64	0,11	-1,09	122	0,28	-10,14	9,32	-25,59	5,31
	Equal variances not assumed			-1,09	64,43	0,28	-10,14	9,32	-25,70	5,42

Πίνακας 15: Στατιστικές μεταβλητές του καθαρού εισοδήματος για οικογενειακές επιχειρήσεις τύπου B και μη οικογενειακές για το έτος 2008

Πηγή: Συγγραφέας

Group Statistics					
Net income ₂₀₀₈	Businesses	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
	NFBs	67	30.258.922,39	126.645.117,06	15.472.163,58
	FBs_B	68	2.716.738,78	17.605.968,43	2.135.037,28

Πίνακας 16: T-στατιστικό τεστ για το καθαρό εισόδημα₂₀₀₈ οικογενειακών επιχειρήσεων τύπου B και μη οικογενειακών

Πηγή: Συγγραφέας

Υποπίνακας 1: T-στατιστικό τεστ για το Net income₂₀₀₈ για επίπεδο σημαντικότητας 0,01

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	99% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
Net income ₂₀₀₈	Equal variances assumed	11,56	0,001	1,78	133	0,08	27.542.183,61	15.507.027,39	-12.982.338,47	68.066.705,68
	Equal variances not assumed			1,76	68,51	0,08	27.542.183,61	15.618.778,12	-13.839.934,02	68.924.301,24

Υποπίνακας 2: T-στατιστικό τεστ για το Net income₂₀₀₈ για επίπεδο σημαντικότητας 0,05

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
Net income ₂₀₀₈	Equal variances assumed	11,56	0,001	1,78	133	0,08	27.542.183,61	15.507.027,39	-3.130.115,89	58.214.483,11
	Equal variances not assumed			1,76	68,51	0,08	27.542.183,61	15.618.778,12	-3.620.378,05	58.704.745,27

Υποπίνακας 3: T-στατιστικό τεστ για το Net income₂₀₀₈ για επίπεδο σημαντικότητας 0,1

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	90% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
Net income ₂₀₀₈	Equal variances assumed	11,56	0,001	1,78	133	0,08	27.542.183,61	15.507.027,39	1.856.479,21	53.227.888,00
	Equal variances not assumed			1,76	68,51	0,08	27.542.183,61	15.618.778,12	1.499.435,33	53.584.931,89

Πίνακας 17: Στατιστικές μεταβλητές του καθαρού εισοδήματος για οικογενειακές επιχειρήσεις τύπου B και μη οικογενειακές για το έτος 2011

Πηγή: Συγγραφέας

Group Statistics					
Net income ₂₀₁₁	Businesses	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
	NFBs	64	15.340.064,06	84.992.094,58	10.624.011,82
	FBs_B	65	1.077.643,20	20.810.267,23	2.581.195,97

Πίνακας 18: T- στατιστικό τεστ για το καθαρό εισόδημα₂₀₁₁ οικογενειακών επιχειρήσεων τύπου B και μη οικογενειακών

Πηγή: Συγγραφέας

Υποπίνακας 1: T- στατιστικό τεστ για το Net income₂₀₁₁ για επίπεδο σημαντικότητας 0,01

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	99% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
Net income ₂₀₁₁	Equal variances assumed	10,22	0,002	1,31	127	0,19	14.262.420,87	10.857.577,70	-14.131.187,25	42.656.028,98
	Equal variances not assumed			1,30	70,42	0,20	14.262.420,87	10.933.078,24	-14.682.555,95	43.207.397,68

Υποπίνακας 2: T-στατιστικό τεστ για το Net income₂₀₁₁ για επίπεδο σημαντικότητας 0,05

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
Net income ₂₀₁₁	Equal variances assumed	10,22	0,002	1,31	127	0,19	14.262.420,87	10.857.577,70	-7.222.765,99	35.747.607,72
	Equal variances not assumed			1,30	70,42	0,20	14.262.420,87	10.933.078,24	-7.540.653,51	36.065.495,24

Υποπίνακας 3: T-στατιστικό τεστ για το Net income₂₀₁₁ για επίπεδο σημαντικότητας 0,1

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	90% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
Net income ₂₀₁₁	Equal variances assumed	10,22	0,002	1,31	127	0,19	14.262.420,87	10.857.577,70	-3.727.937,66	32.252.779,39
	Equal variances not assumed			1,30	70,42	0,20	14.262.420,87	10.933.078,24	-3.960.642,91	32.485.484,65

Πίνακας 19: Στατιστικές μεταβλητές του δείκτη *total debt/total capital* για οικογενειακές επιχειρήσεις τύπου B και μη οικογενειακές για το έτος 2008

Πηγή: Συγγραφέας

Group Statistics					
Total debt ₂₀₀₈ /total capital ₂₀₀₈	Businesses	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
	NFBs	66	0,29	0,16	0,02
	FBs_B	66	0,31	0,16	0,02

Πίνακας 20: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη *total debt₂₀₀₈/total capital₂₀₀₈* οικογενειακών επιχειρήσεων τύπου B και μη οικογενειακών

Πηγή: Συγγραφέας

Υποπίνακας 1: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη *total debt₂₀₀₈/total capital₂₀₀₈* για επίπεδο σημαντικότητας 0,01

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	99% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
Total debt ₂₀₀₈ /total capital ₂₀₀₈	Equal variances assumed	0,42	0,52	-0,60	130	0,55	-0,02	0,03	-0,09	0,06
	Equal variances not assumed			-0,60	129,75	0,55	-0,02	0,03	-0,09	0,06

Υποπίνακας 2: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη $total\ debt_{2008}/total\ capital_{2008}$ για επίπεδο σημαντικότητας 0,05

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
Total debt₂₀₀₈/total capital₂₀₀₈	Equal variances assumed	0,42	0,52	-0,60	130	0,55	-0,02	0,03	-0,07	0,04
	Equal variances not assumed			-0,60	129,75	0,55	-0,02	0,03	-0,07	0,04

Υποπίνακας 3: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη $total\ debt_{2008}/total\ capital_{2008}$ για επίπεδο σημαντικότητας 0,1

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	90% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
Total debt₂₀₀₈/total capital₂₀₀₈	Equal variances assumed	0,42	0,52	-0,60	130	0,55	-0,02	0,03	-0,06	0,03
	Equal variances not assumed			-0,60	129,75	0,55	-0,02	0,03	-0,06	0,03

Πίνακας 21: Στατιστικές μεταβλητές του δείκτη *total debt/total capital* για οικογενειακές επιχειρήσεις τύπου B και μη οικογενειακές για το έτος 2011

Πηγή: Συγγραφέας

Group Statistics					
Total debt ₂₀₁₁ /total capital ₂₀₁₁	Businesses	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
	NFBs	64	0,29	0,17	0,02
	FBs_B	64	0,30	0,17	0,02

Πίνακας 22: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη *total debt₂₀₁₁/total capital₂₀₁₁* οικογενειακών επιχειρήσεων τύπου B και μη οικογενειακών

Πηγή: Συγγραφέας

Υποπίνακας 1: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη *total debt₂₀₁₁/total capital₂₀₁₁* για επίπεδο σημαντικότητας 0,01

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	99% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
Total debt ₂₀₁₁ /total capital ₂₀₁₁	Equal variances assumed	0,36	0,55	-0,35	126	0,73	-0,01	0,03	-0,09	0,07
	Equal variances not assumed			-0,35	125,94	0,73	-0,01	0,03	-0,09	0,07

Υποπίνακας 2: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη $total\ debt_{2011}/total\ capital_{2011}$ για επίπεδο σημαντικότητας 0,05

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
Total debt₂₀₁₁/total capital₂₀₁₁	Equal variances assumed	0,36	0,55	-0,35	126	0,73	-0,01	0,03	-0,07	0,05
	Equal variances not assumed			-0,35	125,94	0,73	-0,01	0,03	-0,07	0,05

Υποπίνακας 3: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη $total\ debt_{2011}/total\ capital_{2011}$ για επίπεδο σημαντικότητας 0,1

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	90% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
Total debt₂₀₁₁/total capital₂₀₁₁	Equal variances assumed	0,36	0,55	-0,35	126	0,73	-0,01	0,03	-0,06	0,04
	Equal variances not assumed			-0,35	125,94	0,73	-0,01	0,03	-0,06	0,04

Πίνακας 23: Στατιστικές μεταβλητές του δείκτη *long-term debt/total capital* για οικογενειακές επιχειρήσεις τύπου B και μη οικογενειακές για το έτος 2008

Πηγή: Συγγραφέας

Group Statistics					
Long-term debt ₂₀₀₈ /total capital ₂₀₀₈	Businesses	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
	NFBs	55	0,18	0,15	0,02
	FBs_B	56	0,18	0,12	0,02

Πίνακας 24: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη *long-term debt₂₀₀₈/total capital₂₀₀₈* οικογενειακών επιχειρήσεων τύπου B και μη οικογενειακών

Πηγή: Συγγραφέας

Υποπίνακας 1: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη *long-term debt₂₀₀₈/total capital₂₀₀₈* για επίπεδο σημαντικότητας 0,01

Long-term debt ₂₀₀₈ /total capital ₂₀₀₈		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	99% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
Long-term debt ₂₀₀₈ /total capital ₂₀₀₈	Equal variances assumed	4,21	0,04	0,15	109	0,88	0,004	0,03	-0,06	0,07
	Equal variances not assumed			0,15	104,70	0,88	0,004	0,03	-0,06	0,07

Υποπίνακας 2: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη $long\text{-}term\ debt_{2008}/total\ capital_{2008}$ για επίπεδο σημαντικότητας 0,05

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
Long-term debt ₂₀₀₈ /total capital ₂₀₀₈	Equal variances assumed	4,21	0,04	0,15	109	0,88	0,004	0,03	-0,05	0,06
	Equal variances not assumed			0,15	104,70	0,88	0,004	0,03	-0,05	0,06

Υποπίνακας 3: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη $long\text{-}term\ debt_{2008}/total\ capital_{2008}$ για επίπεδο σημαντικότητας 0,1

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	90% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
Long-term debt ₂₀₀₈ /total capital ₂₀₀₈	Equal variances assumed	4,21	0,04	0,15	109	0,88	0,004	0,03	-0,04	0,05
	Equal variances not assumed			0,15	104,70	0,88	0,004	0,03	-0,04	0,05

Πίνακας 25: Στατιστικές μεταβλητές του δείκτη *long-term debt/total capital* για οικογενειακές επιχειρήσεις τύπου Β και μη οικογενειακές για το έτος 2011

Πηγή: Συγγραφέας

Group Statistics					
Long-term debt ₂₀₁₁ /total capital ₂₀₁₁	Businesses	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
	NFBs	58	0,13	0,13	0,02
	FBs_B	58	0,13	0,11	0,01

Πίνακας 26: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη *long-term debt₂₀₁₁/total capital₂₀₁₁* οικογενειακών επιχειρήσεων τύπου Β και μη οικογενειακών

Πηγή: Συγγραφέας

Υποπίνακας 1: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη *total debt₂₀₁₁/total capital₂₀₁₁* για επίπεδο σημαντικότητας 0,01

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	99% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
Long-term debt ₂₀₁₁ /total capital ₂₀₁₁	Equal variances assumed	1,71	0,19	0,30	114	0,77	0,01	0,02	-0,05	0,07
	Equal variances not assumed			0,30	111,87	0,77	0,01	0,02	-0,05	0,07

Υποπίνακας 2: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη $total\ debt_{2011}/total\ capital_{2011}$ για επίπεδο σημαντικότητας 0,05

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
Long-term debt₂₀₁₁/total capital₂₀₁₁	Equal variances assumed	1,71	0,19	0,30	114	0,77	0,01	0,02	-0,04	0,05
	Equal variances not assumed			0,30	111,87	0,77	0,01	0,02	-0,04	0,05

Υποπίνακας 3: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη $long-term\ debt_{2011}/total\ capital_{2011}$ για επίπεδο σημαντικότητας 0,1

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	90% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
Long-term debt₂₀₁₁/total capital₂₀₁₁	Equal variances assumed	1,71	0,19	0,30	114	0,77	0,01	0,02	-0,03	0,04
	Equal variances not assumed			0,30	111,87	0,77	0,01	0,02	-0,03	0,04

Πίνακας 27: Στατιστικές μεταβλητές του δείκτη $total\ debt_{2008}/total\ equity_{2008}$ για οικογενειακές επιχειρήσεις τύπου B και μη οικογενειακές για το έτος 2008

Πηγή: Συγγραφέας

Group Statistics					
Total debt ₂₀₀₈ /total equity ₂₀₀₈	Businesses	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
	NFBs	66	0,98	1,13	0,14
	FBs_B	66	0,87	0,70	0,09

Πίνακας 28: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη $total\ debt_{2008}/total\ equity_{2008}$ οικογενειακών επιχειρήσεων τύπου B και μη οικογενειακών

Πηγή: Συγγραφέας

Υποπίνακας 1: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη $total\ debt_{2008}/total\ equity_{2008}$ για επίπεδο σημαντικότητας 0,01

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	99% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
Total debt ₂₀₀₈ /total equity ₂₀₀₈	Equal variances assumed	1,87	0,17	0,65	130	0,52	0,11	0,16	-0,32	0,53
	Equal variances not assumed			0,65	108,91	0,52	0,11	0,16	-0,32	0,54

Υποπίνακας 2: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη $total\ debt_{2011}/total\ capital_{2011}$ για επίπεδο σημαντικότητας 0,05

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
Total debt₂₀₀₈/total equity₂₀₀₈	Equal variances assumed	1,87	0,17	0,65	130	0,52	0,11	0,16	-0,22	0,43
	Equal variances not assumed			0,65	108,91	0,52	0,11	0,16	-0,22	0,43

Υποπίνακας 3: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη $total\ debt_{2008}/total\ equity_{2008}$ για επίπεδο σημαντικότητας 0,1

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
Total debt₂₀₀₈/total equity₂₀₀₈	Equal variances assumed	1,87	0,17	0,65	130	0,52	0,11	0,16	-0,22	0,43
	Equal variances not assumed			0,65	108,91	0,52	0,11	0,16	-0,22	0,43

Πίνακας 29: Στατιστικές μεταβλητές του δείκτη $total\ debt/total\ equity$ για οικογενειακές επιχειρήσεις τύπου B και μη οικογενειακές για το έτος 2011

Πηγή: Συγγραφέας

Group Statistics					
Total debt ₂₀₁₁ /total equity ₂₀₁₁	Businesses	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
	NFBs	64	1,04	1,35	0,17
	FBs_B	65	0,95	1,01	0,13

Πίνακας 30: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη $total\ debt_{2011}/total\ equity_{2011}$ οικογενειακών επιχειρήσεων τύπου B και μη οικογενειακών

Πηγή: Συγγραφέας

Υποπίνακας 1: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη $total\ debt_{2011}/total\ equity_{2011}$ για επίπεδο σημαντικότητας 0,01										
Total debt ₂₀₁₁ /total equity ₂₀₁₁		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	99% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
Total debt ₂₀₁₁ /total equity ₂₀₁₁	Equal variances assumed	0,72	0,40	0,44	127	0,66	0,09	0,21	-0,46	0,64
	Equal variances not assumed			0,44	116,74	0,66	0,09	0,21	-0,46	0,64

Υποπίνακας 2: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη $total\ debt_{2011}/total\ equity_{2011}$ για επίπεδο σημαντικότητας 0,05

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
Total debt₂₀₁₁/total equity₂₀₁₁	Equal variances assumed	0,72	0,40	0,44	127	0,66	0,09	0,21	-0,32	0,51
	Equal variances not assumed			0,44	116,74	0,66	0,09	0,21	-0,32	0,51

Υποπίνακας 3: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη $total\ debt_{2011}/total\ equity_{2011}$ για επίπεδο σημαντικότητας 0,1

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	90% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
Total debt₂₀₁₁/total equity₂₀₁₁	Equal variances assumed	0,72	0,40	0,44	127	0,66	0,09	0,21	-0,25	0,44
	Equal variances not assumed			0,44	116,74	0,66	0,09	0,21	-0,26	0,44

Πίνακας 31: Στατιστικές μεταβλητές του δείκτη *current ratio* για οικογενειακές επιχειρήσεις τύπου *B* και μη οικογενειακές για το έτος 2008

Πηγή: Συγγραφέας

Group Statistics					
Current ratio ₂₀₀₈	Businesses	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
	NFBs	67	1,64	0,83	0,10
	FBs_B	68	1,93	0,94	0,11

Πίνακας 32: T- στατιστικό τεστ για το δείκτη *current ratio*₂₀₀₈ οικογενειακών επιχειρήσεων τύπου *B* και μη οικογενειακών

Πηγή: Συγγραφέας

Υποπίνακας 1: T- στατιστικό τεστ για το δείκτη *current ratio*₂₀₀₈ για επίπεδο σημαντικότητας 0,01

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	99% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
Current ratio ₂₀₀₈	Equal variances assumed	1,62	0,21	-1,94	133	0,05	-0,30	0,15	-0,70	0,10
	Equal variances not assumed			-1,94	131,31	0,05	-0,30	0,15	-0,70	0,10

Υποπίνακας 2: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη *current ratio*₂₀₀₈ για επίπεδο σημαντικότητας 0,05

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
Current ratio ₂₀₀₈	Equal variances assumed	1,62	0,21	-1,94	133	0,05	-0,30	0,15	-0,60	0,01
	Equal variances not assumed			-1,94	131,31	0,05	-0,30	0,15	-0,60	0,01

Υποπίνακας 3: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη *current ratio*₂₀₀₈ για επίπεδο σημαντικότητας 0,1

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	90% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
Current ratio ₂₀₀₈	Equal variances assumed	1,62	0,21	-1,94	133	0,05	-0,30	0,15	-0,55	-0,04
	Equal variances not assumed			-1,94	131,31	0,05	-0,30	0,15	-0,55	-0,04

Πίνακας 33: Στατιστικές μεταβλητές του δείκτη *current ratio* για οικογενειακές επιχειρήσεις τύπου B και μη οικογενειακές για το έτος 2011

Πηγή: Συγγραφέας

Group Statistics					
Current ratio ₂₀₁₁	Businesses	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
	NFBs	64	1,48	0,93	0,12
	FBs_B	65	1,83	1,23	0,15

Πίνακας 34: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη *current ratio*₂₀₁₁ οικογενειακών επιχειρήσεων τύπου B και μη οικογενειακών

Πηγή: Συγγραφέας

Υποπίνακας 1: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη <i>current ratio</i> ₂₀₁₁ για επίπεδο σημαντικότητας 0,01										
Current ratio ₂₀₁₁		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	99% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
Current ratio ₂₀₁₁	Equal variances assumed	2,03	0,16	-1,78	127	0,08	-0,34	0,19	-0,85	0,16
	Equal variances not assumed			-1,79	119,24	0,08	-0,34	0,19	-0,85	0,16

Υποπίνακας 2: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη current ratio₂₀₁₁ για επίπεδο σημαντικότητας 0,05

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
Current ratio₂₀₁₁	Equal variances assumed	2,03	0,16	-1,78	127	0,08	-0,34	0,19	-0,73	0,04
	Equal variances not assumed			-1,79	119,24	0,08	-0,34	0,19	-0,72	0,04

Υποπίνακας 3: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη current ratio₂₀₁₁ για επίπεδο σημαντικότητας 0,1

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	90% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
Current ratio₂₀₁₁	Equal variances assumed	2,03	0,16	-1,78	127	0,08	-0,34	0,19	-0,66	-0,024
	Equal variances not assumed			-1,79	119,24	0,08	-0,34	0,19	-0,66	-0,025

Πίνακας 35: Στατιστικές μεταβλητές του δείκτη *net income/sales* για οικογενειακές επιχειρήσεις τύπου B και μη οικογενειακές για το έτος 2008

Πηγή: Συγγραφέας

Group Statistics					
Net income ₂₀₀₈ /sales ₂₀₀₈	Businesses	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
	NFBs	67	-0,01	0,27	0,03
	FBs_B	68	0,02	0,11	0,01

Πίνακας 36: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη *net income₂₀₀₈/sales₂₀₀₈* οικογενειακών επιχειρήσεων τύπου B και μη οικογενειακών

Πηγή: Συγγραφέας

Υποπίνακας 1: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη <i>net income₂₀₀₈/sales₂₀₀₈</i> για επίπεδο σημαντικότητας 0,01										
Net income ₂₀₀₈ /sales ₂₀₀₈		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	99% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
Net income ₂₀₀₈ /sales ₂₀₀₈	Equal variances assumed	3,32	0,07	-0,95	133	0,35	-0,03	0,04	-0,13	0,06
	Equal variances not assumed			-0,94	85,71	0,35	-0,03	0,04	-0,13	0,06

Υποπίνακας 2: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη $net\ income_{2008}/sales_{2008}$ για επίπεδο σημαντικότητας 0,05

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
Net income₂₀₀₈/sales₂₀₀₈	Equal variances assumed	3,32	0,07	-0,95	133	0,35	-0,03	0,04	-0,10	0,04
	Equal variances not assumed			-0,94	85,71	0,35	-0,03	0,04	-0,11	0,04

Υποπίνακας 3: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη $net\ income_{2008}/sales_{2008}$ για επίπεδο σημαντικότητας 0,1

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
Net income₂₀₀₈/sales₂₀₀₈	Equal variances assumed	3,32	0,07	-0,95	133	0,35	-0,03	0,04	-0,10	0,04
	Equal variances not assumed			-0,94	85,71	0,35	-0,03	0,04	-0,11	0,04

Πίνακας 37: Στατιστικές μεταβλητές του δείκτη *net income/sales* για οικογενειακές επιχειρήσεις τύπου B και μη οικογενειακές για το έτος 2011

Πηγή: Συγγραφέας

Group Statistics					
Net income ₂₀₁₁ /sales ₂₀₁₁	Businesses	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
	NFBs	64	-0,09	0,32	0,04
	FBs_B	65	-0,03	0,14	0,02

Πίνακας 38: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη *net income₂₀₁₁/sales₂₀₁₁* οικογενειακών επιχειρήσεων τύπου B και μη οικογενειακών

Πηγή: Συγγραφέας

Υποπίνακας 1: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη <i>net income₂₀₁₁/sales₂₀₁₁</i> για επίπεδο σημαντικότητας 0,01										
Net income ₂₀₁₁ /sales ₂₀₁₁		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	99% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
Net income ₂₀₁₁ /sales ₂₀₁₁	Equal variances assumed	4,50	0,04	-1,43	127	0,15	-0,06	0,04	-0,17	0,05
	Equal variances not assumed			-1,43	85,92	0,16	-0,06	0,04	-0,17	0,05

Υποπίνακας 2: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη $net\ income_{2011}/sales_{2011}$ για επίπεδο σημαντικότητας 0,05

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
Net income₂₀₁₁/sales₂₀₁₁	Equal variances assumed	4,50	0,04	-1,43	127	0,15	-0,06	0,04	-0,15	0,02
	Equal variances not assumed			-1,43	85,92	0,16	-0,06	0,04	-0,15	0,02

Υποπίνακας 3: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη $net\ income_{2011}/sales_{2011}$ για επίπεδο σημαντικότητας 0,1

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	90% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
Net income₂₀₁₁/sales₂₀₁₁	Equal variances assumed	4,50	0,04	-1,43	127	0,15	-0,06	0,04	-0,13	0,01
	Equal variances not assumed			-1,43	85,92	0,16	-0,06	0,04	-0,13	0,01

Πίνακας 39: Στατιστικές μεταβλητές του δείκτη sales per employee για οικογενειακές επιχειρήσεις τύπου B και μη οικογενειακές για το έτος 2008

Πηγή: Συγγραφέας

Group Statistics					
Sales ₂₀₀₈ per employee ₂₀₀₈	Businesses	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
	NFBs	59	969.522,04	3.022.377,23	393.480,00
	FBs_B	66	241.724,91	180.704,78	22.243,22

Πίνακας 40: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη sales₂₀₀₈ per employee₂₀₀₈ οικογενειακών επιχειρήσεων τύπου B και μη οικογενειακών

Πηγή: Συγγραφέας

Υποπίνακας 1: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη sales₂₀₀₈ per employee₂₀₀₈ για επίπεδο σημαντικότητας 0,01

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	99% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
Sales ₂₀₀₈ per employee ₂₀₀₈	Equal variances assumed	11,83	0,001	1,95	123	0,05	727.797,13	372.593,55	-247.053,56	1.702.647,82
	Equal variances not assumed			1,85	58,37	0,07	727.797,13	394.108,20	-321.600,31	1.777.194,58

Υποπίνακας 2: T- στατιστικό τεστ για το δείκτη sales₂₀₀₈ per employee₂₀₀₈ για επίπεδο σημαντικότητας 0,05

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
Sales ₂₀₀₈ per employee ₂₀₀₈	Equal variances assumed	11,83	0,001	1,95	123	0,05	727.797,13	372.593,55	-9.728,95	1.465.323,21
	Equal variances not assumed			1,85	58,37	0,07	727.797,13	394.108,20	-60.989,47	1.516.583,73

Υποπίνακας 3: T- στατιστικό τεστ για το δείκτη sales₂₀₀₈ per employee₂₀₀₈ για επίπεδο σημαντικότητας 0,1

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	90% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
Sales ₂₀₀₈ per employee ₂₀₀₈	Equal variances assumed	11,83	0,001	1,95	123	0,05	727.797,13	372.593,55	110.284,28	1.345.309,98
	Equal variances not assumed			1,85	58,37	0,07	727.797,13	394.108,20	69.092,39	1.386.501,87

Πίνακας 41: Στατιστικές μεταβλητές του δείκτη sales per employee για οικογενειακές επιχειρήσεις τύπου B και μη οικογενειακές για το έτος 2011

Πηγή: Συγγραφέας

Group Statistics					
Sales ₂₀₁₁ per employee ₂₀₁₁	Businesses	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
	NFBs	64	1.039.045,93	3.835.235,77	479.404,47
	FBs_B	65	229.392,54	163.098,02	20.229,82

Πίνακας 42: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη sales₂₀₁₁ per employee₂₀₁₁ οικογενειακών επιχειρήσεων τύπου B και μη οικογενειακών

Πηγή: Συγγραφέας

Υποπίνακας 1: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη sales₂₀₁₁ per employee₂₀₁₁ για επίπεδο σημαντικότητας 0,01

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	99% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
Sales ₂₀₁₁ per employee ₂₀₁₁	Equal variances assumed	8,73	0,004	1,70	127	0,09	809.653,39	476.109,94	-435.419,81	2.054.726,58
	Equal variances not assumed			1,69	63,22	0,10	809.653,39	479.831,11	-464.706,92	2.084.013,69

Υποπίνακας 2: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη $sales_{2011}$ per $employee_{2011}$ για επίπεδο σημαντικότητας 0,05

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
Sales₂₀₁₁ per employee₂₀₁₁	Equal variances assumed	8,73	0,004	1,70	127	0,09	809.653,39	476.109,94	-132.482,26	1.751.789,03
	Equal variances not assumed			1,69	63,22	0,10	809.653,39	479.831,11	-149.145,98	1.768.452,76

Υποπίνακας 3: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη $sales_{2011}$ per $employee_{2011}$ για επίπεδο σημαντικότητας 0,1

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
Sales₂₀₁₁ per employee₂₀₁₁	Equal variances assumed	8,73	0,004	1,70	127	0,09	809.653,39	476.109,94	-132.482,26	1.751.789,03
	Equal variances not assumed			1,69	63,22	0,10	809.653,39	479.831,11	-149.145,98	1.768.452,76

Πίνακας 43: Στατιστικές μεταβλητές του δείκτη *assets per employee* για οικογενειακές επιχειρήσεις τύπου B και μη οικογενειακές για το έτος 2008

Πηγή: Συγγραφέας

Group Statistics					
Assets ₂₀₀₈ per employee ₂₀₀₈	Businesses	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
	NFBs	59	529.879,58	607.376,49	79.073,68
	FBs_B	66	356.688,16	269.801,15	33.210,23

Πίνακας 44: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη *assets₂₀₀₈ per employee₂₀₀₈* οικογενειακών επιχειρήσεων τύπου B και μη οικογενειακών

Πηγή: Συγγραφέας

Υποπίνακας 1: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη *assets₂₀₀₈ per employee₂₀₀₈* για επίπεδο σημαντικότητας 0,01

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	99% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
Assets ₂₀₀₈ per employee ₂₀₀₈	Equal variances assumed	9,46	0,003	2,10	123	0,04	173.191,42	82.576,84	-42.861,94	389.244,78
	Equal variances not assumed			2,02	78,10	0,05	173.191,42	85.764,60	-53.249,19	399.632,03

Υποπίνακας 2: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη $assets_{2008}$ per $employee_{2008}$ για επίπεδο σημαντικότητας 0,05

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
Assets₂₀₀₈ per employee₂₀₀₈	Equal variances assumed	9,46	0,003	2,10	123	0,04	173.191,42	82.576,84	9.735,63	336.647,21
	Equal variances not assumed			2,02	78,10	0,05	173.191,42	85.764,60	2.450,59	343.932,25

Υποπίνακας 3: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη $assets_{2008}$ per $employee_{2008}$ για επίπεδο σημαντικότητας 0,1

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	90% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
Assets₂₀₀₈ per employee₂₀₀₈	Equal variances assumed	9,46	0,003	2,10	123	0,04	173.191,42	82.576,84	36.333,82	310.049,02
	Equal variances not assumed			2,02	78,10	0,05	173.191,42	85.764,60	30.427,70	315.955,13

Πίνακας 45: Στατιστικές μεταβλητές του δείκτη *assets per employee* για οικογενειακές επιχειρήσεις τύπου B και μη οικογενειακές για το έτος 2011

Πηγή: Συγγραφέας

Group Statistics					
Assets ₂₀₁₁ per employee ₂₀₁₁	Businesses	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
	NFBs	64	819.629,52	1.253.471,56	156.683,95
	FBs_B	65	433.383,10	351.543,51	43.603,61

Πίνακας 46: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη *assets₂₀₁₁ per employee₂₀₁₁* οικογενειακών επιχειρήσεων τύπου B και μη οικογενειακών

Πηγή: Συγγραφέας

Υποπίνακας 1: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη <i>assets₂₀₁₁ per employee₂₀₁₁</i> για επίπεδο σημαντικότητας 0,01										
Assets ₂₀₁₁ per employee ₂₀₁₁		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	99% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
Assets ₂₀₁₁ per employee ₂₀₁₁	Equal variances assumed	12,50	0,0006	2,39	127	0,02	386.246,42	161.556,21	-36.238,59	808.731,43
	Equal variances not assumed			2,37	72,71	0,02	386.246,42	162.638,04	-43.956,29	816.449,13

Υποπίνακας 2: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη $assets_{2011}$ per $employee_{2011}$ για επίπεδο σημαντικότητας 0,05

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
Assets₂₀₁₁ per employee₂₀₁₁	Equal variances assumed	12,50	0,0006	2,39	127	0,02	386.246,42	161.556,21	66.555,83	705.937,01
	Equal variances not assumed			2,37	72,71	0,02	386.246,42	162.638,04	62.087,24	710.405,60

Υποπίνακας 3: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη $assets_{2011}$ per $employee_{2011}$ για επίπεδο σημαντικότητας 0,1

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	90% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
Assets₂₀₁₁ per employee₂₀₁₁	Equal variances assumed	12,50	0,0006	2,39	127	0,02	386.246,42	161.556,21	118.557,41	653.935,43
	Equal variances not assumed			2,37	72,71	0,02	386.246,42	162.638,04	115.278,00	657.214,84

Πίνακας 47: Στατιστικές μεταβλητές του δείκτη *cash/current assets* για οικογενειακές επιχειρήσεις τύπου B και μη οικογενειακές για το έτος 2008

Πηγή: Συγγραφέας

Group Statistics					
Cash ₂₀₀₈ /current assets ₂₀₀₈	Businesses	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
	NFBs	65	0,21	0,22	0,03
	FBs_B	68	0,13	0,13	0,02

Πίνακας 48: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη *cash₂₀₀₈/current assets₂₀₀₈* οικογενειακών επιχειρήσεων τύπου B και μη οικογενειακών

Πηγή: Συγγραφέας

Υποπίνακας 1: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη <i>cash₂₀₀₈/current assets₂₀₀₈</i> για επίπεδο σημαντικότητας 0,01										
Cash ₂₀₀₈ /current assets ₂₀₀₈		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	99% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
Cash ₂₀₀₈ /current assets ₂₀₀₈	Equal variances assumed	13,84	0,0003	2,65	131	0,009	0,08	0,03	0,00	0,17
	Equal variances not assumed			2,62	104,27	0,01	0,08	0,03	0,00	0,17

Υποπίνακας 2: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη $cash_{2008}/current\ assets_{2008}$ για επίπεδο σημαντικότητας 0,05

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
Cash₂₀₀₈/current assets₂₀₀₈	Equal variances assumed	13,84	0,0003	2,65	131	0,009	0,08	0,03	0,02	0,15
	Equal variances not assumed			2,62	104,27	0,01	0,08	0,03	0,02	0,15

Υποπίνακας 3: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη $cash_{2008}/current\ assets_{2008}$ για επίπεδο σημαντικότητας 0,1

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	90% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
Cash₂₀₀₈/current assets₂₀₀₈	Equal variances assumed	13,84	0,0003	2,65	131	0,009	0,08	0,03	0,03	0,14
	Equal variances not assumed			2,62	104,27	0,01	0,08	0,03	0,03	0,14

Πίνακας 49: Στατιστικές μεταβλητές του δείκτη *cash/current assets* για οικογενειακές επιχειρήσεις τύπου B και μη οικογενειακές για το έτος 2011

Πηγή: Συγγραφέας

Group Statistics					
Cash ₂₀₁₁ /current assets ₂₀₁₁	Businesses	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
	NFBs	63	0,21	0,18	0,02
	FBs_B	65	0,18	0,19	0,02

Πίνακας 50: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη *cash₂₀₁₁/current assets₂₀₁₁* οικογενειακών επιχειρήσεων τύπου B και μη οικογενειακών

Πηγή: Συγγραφέας

Υποπίνακας 1: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη *cash₂₀₁₁/current assets₂₀₁₁* για επίπεδο σημαντικότητας 0,01

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	99% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
Cash ₂₀₁₁ /current assets ₂₀₁₁	Equal variances assumed	0,13	0,72	0,85	126	0,40	0,03	0,03	-0,06	0,11
	Equal variances not assumed			0,85	125,88	0,40	0,03	0,03	-0,06	0,11

Υποπίνακας 2: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη $cash_{2011}/current\ assets_{2011}$ για επίπεδο σημαντικότητας 0,05

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
Cash₂₀₁₁/current assets₂₀₁₁	Equal variances assumed	0,13	0,72	0,85	126	0,40	0,03	0,03	-0,04	0,09
	Equal variances not assumed			0,85	125,88	0,40	0,03	0,03	-0,04	0,09

Υποπίνακας 3: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη $cash_{2011}/current\ assets_{2011}$ για επίπεδο σημαντικότητας 0,1

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	90% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
Cash₂₀₁₁/current assets₂₀₁₁	Equal variances assumed	0,13	0,72	0,85	126	0,40	0,03	0,03	-0,03	0,08
	Equal variances not assumed			0,85	125,88	0,40	0,03	0,03	-0,03	0,08

Πίνακας 51: Στατιστικές μεταβλητές του δείκτη *cost of goods/sales* για οικογενειακές επιχειρήσεις τύπου B και μη οικογενειακές για το έτος 2008

Πηγή: Συγγραφέας

Group Statistics					
Cost of goods ₂₀₀₈ /sales ₂₀₀₈	Businesses	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
	NFBs	64	0,79	0,17	0,02
	FBs_B	67	0,70	0,18	0,02

Πίνακας 52: T- στατιστικό τεστ για το δείκτη *cost of goods₂₀₀₈/sales₂₀₀₈* οικογενειακών επιχειρήσεων τύπου B και μη οικογενειακών

Πηγή: Συγγραφέας

Υποπίνακας 1: T- στατιστικό τεστ για το δείκτη *cost of goods₂₀₀₈/sales₂₀₀₈* για επίπεδο σημαντικότητας 0,01

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	99% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
Cost of goods ₂₀₀₈ /sales ₂₀₀₈	Equal variances assumed	0,46	0,50	2,90	129	0,004	0,09	0,03	0,01	0,17
	Equal variances not assumed			2,91	128,99	0,004	0,09	0,03	0,01	0,17

Υποπίνακας 2: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη $cost\ of\ goods_{2008}/sales_{2008}$ για επίπεδο σημαντικότητας 0,05

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
Cost of goods₂₀₀₈/sales₂₀₀₈	Equal variances assumed	0,46	0,50	2,90	129	0,004	0,09	0,03	0,03	0,15
	Equal variances not assumed			2,91	128,99	0,004	0,09	0,03	0,03	0,15

Υποπίνακας 3: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη $cost\ of\ goods_{2008}/sales_{2008}$ για επίπεδο σημαντικότητας 0,1

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	90% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
Cost of goods₂₀₀₈/sales₂₀₀₈	Equal variances assumed	0,46	0,50	2,90	129	0,004	0,09	0,03	0,04	0,14
	Equal variances not assumed			2,91	128,99	0,004	0,09	0,03	0,04	0,14

Πίνακας 53: Στατιστικές μεταβλητές του δείκτη *cost of goods/sales* για οικογενειακές επιχειρήσεις τύπου B και μη οικογενειακές για το έτος 2011

Πηγή: Συγγραφέας

Group Statistics					
Cost of goods ₂₀₁₁ /sales ₂₀₁₁	Businesses	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
	NFBs	62	0,80	0,19	0,02
	FBs_B	64	0,73	0,17	0,02

Πίνακας 54: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη *cost of goods₂₀₁₁/sales₂₀₁₁* οικογενειακών επιχειρήσεων τύπου B και μη οικογενειακών

Πηγή: Συγγραφέας

Υποπίνακας 1: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη *cost of goods₂₀₁₁/sales₂₀₁₁* για επίπεδο σημαντικότητας 0,01

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	99% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
Cost of goods ₂₀₁₁ /sales ₂₀₁₁	Equal variances assumed	0,95	0,33	2,20	124	0,03	0,07	0,03	-0,01	0,15
	Equal variances not assumed			2,20	121,05	0,03	0,07	0,03	-0,01	0,15

Υποπίνακας 2: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη $cost\ of\ goods_{2011}/sales_{2011}$ για επίπεδο σημαντικότητας 0,05

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
Cost of goods ₂₀₁₁ /sales ₂₀₁₁	Equal variances assumed	0,95	0,33	2,20	124	0,03	0,07	0,03	0,01	0,13
	Equal variances not assumed			2,20	121,05	0,03	0,07	0,03	0,01	0,13

Υποπίνακας 3: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη $cost\ of\ goods_{2011}/sales_{2011}$ για επίπεδο σημαντικότητας 0,1

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	90% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
Cost of goods ₂₀₁₁ /sales ₂₀₁₁	Equal variances assumed	0,95	0,33	2,20	124	0,03	0,07	0,03	0,02	0,12
	Equal variances not assumed			2,20	121,05	0,03	0,07	0,03	0,02	0,12

Πίνακας 55: Στατιστικές μεταβλητές του δείκτη *capital expenditures/total assets* για οικογενειακές επιχειρήσεις τύπου B και μη οικογενειακές για το έτος 2008

Πηγή: Συγγραφέας

Group Statistics					
Capex ₂₀₀₈ /total assets ₂₀₀₈	Businesses	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
	NFBs	67	-0,05	0,04	0,00
	FBs_B	68	-0,06	0,07	0,01

Πίνακας 56: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη *capital expenditures₂₀₀₈/total assets₂₀₀₈* οικογενειακών επιχειρήσεων τύπου B και μη οικογενειακών

Πηγή: Συγγραφέας

Υποπίνακας 1: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη *capital expenditures₂₀₀₈/total assets₂₀₀₈* για επίπεδο σημαντικότητας 0,01

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	99% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
Capex ₂₀₀₈ /total assets ₂₀₀₈	Equal variances assumed	3,84	0,05	0,84	133	0,40	0,01	0,01	-0,02	0,03
	Equal variances not assumed			0,85	104,92	0,40	0,01	0,01	-0,02	0,03

Υποπίνακας 2: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη $capital\ expenditures_{2008} / total\ assets_{2008}$ για επίπεδο σημαντικότητας 0,05

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
Capex₂₀₀₈/total assets₂₀₀₈	Equal variances assumed	3,84	0,05	0,84	133	0,40	0,01	0,01	-0,01	0,03
	Equal variances not assumed			0,85	104,92	0,40	0,01	0,01	-0,01	0,03

Υποπίνακας 3: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη $capital\ expenditures_{2008} / total\ assets_{2008}$ για επίπεδο σημαντικότητας 0,1

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	90% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
Capex₂₀₀₈/total assets₂₀₀₈	Equal variances assumed	3,84	0,05	0,84	133	0,40	0,01	0,01	-0,01	0,02
	Equal variances not assumed			0,85	104,92	0,40	0,01	0,01	-0,01	0,02

Πίνακας 57: Στατιστικές μεταβλητές του δείκτη *capital expenditures/total assets* για οικογενειακές επιχειρήσεις τύπου B και μη οικογενειακές για το έτος 2011

Πηγή: Συγγραφέας

Group Statistics					
Capex ₂₀₁₁ /total assets ₂₀₁₁	Businesses	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
	NFBs	64	-0,03	0,04	0,00
	FBs_B	64	-0,04	0,05	0,01

Πίνακας 58: T- στατιστικό τεστ για το δείκτη *capital expenditures₂₀₁₁/ total assets₂₀₁₁* οικογενειακών επιχειρήσεων τύπου B και μη οικογενειακών

Πηγή: Συγγραφέας

Υποπίνακας 1: T- στατιστικό τεστ για το δείκτη *capital expenditures₂₀₁₁/ total assets₂₀₁₁* για επίπεδο σημαντικότητας 0,01

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	99% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
Capex ₂₀₁₁ /total assets ₂₀₁₁	Equal variances assumed	1,75	0,19	0,69	126	0,49	0,005	0,01	-0,01	0,03
	Equal variances not assumed			0,69	116,44	0,49	0,005	0,01	-0,01	0,03

Υποπίνακας 2: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη $capital\ expenditures_{2011}/total\ assets_{2011}$ για επίπεδο σημαντικότητας 0,05

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
Capex₂₀₁₁/total assets₂₀₁₁	Equal variances assumed	1,75	0,19	0,69	126	0,49	0,005	0,01	-0,01	0,02
	Equal variances not assumed			0,69	116,44	0,49	0,005	0,01	-0,01	0,02

Υποπίνακας 3: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη $capital\ expenditures_{2011}/total\ assets_{2011}$ για επίπεδο σημαντικότητας 0,1

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	90% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
Capex₂₀₁₁/total assets₂₀₁₁	Equal variances assumed	1,75	0,19	0,69	126	0,49	0,005	0,01	-0,01	0,02
	Equal variances not assumed			0,69	116,44	0,49	0,005	0,01	-0,01	0,02

Πίνακας 59: Σύγκριση απόδοσης και χρηματοοικονομικών χαρακτηριστικών για το δείγμα του ισχυρού ελέγχου

Πηγή: Συγγραφέας

Comparative Performance and Financial Characteristics: Strong Family Control Versus NFBs

Indicators	2008				2011			
	N	Means		Significance	N	Means		Significance
		NFBs	FBs			Difference	NFBs	
ROA	133	1,85	1,97	0,12	126	-1,39	-0,85	0,54
ROE	133	3,75	4,67	0,92	126	-3,81	-3,46	0,35
ROIC	131	21,27	4,29	-16,98	124	-11,36	-1,22	10,14
Net income	135	30.258.922,39	2.716.738,78	-27.542.183,61 *	129	15.340.064,06	1.077.643,20	-14.262.420,87
Total debts/total capital	132	0,29	0,31	0,02	128	0,29	0,30	0,01
long-term debts/total capital	111	0,183	0,179	-0,004	116	0,134	0,127	-0,007
total debts/total common equity	132	0,98	0,87	-0,11	129	1,04	0,95	-0,09
current ratio	135	1,64	1,93	0,30 *	129	1,48	1,83	0,34 *
Net income/sales	135	-0,01	0,02	0,03	129	-0,09	-0,03	0,06
Sales per employee	125	969.522,04	241.724,91	-727.797,13 *	129	1.039.045,93	229.392,54	-809.653,39 *
Assets per employee	125	529.879,58	356.688,16	-173.191,42 *,**	129	819.629,52	433.383,10	-386.246,42 *,**
Cash/current assets	133	0,21	0,13	-0,08 *,**	128	0,21	0,18	-0,03
Cost of goods/sales	131	0,79	0,70	-0,09 *,**,***	126	0,80	0,73	-0,07 *,**
capital expenditures/total assets	135	-0,05	-0,06	-0,01	128	-0,03	-0,04	-0,01

*** Significant at 1% level

** Significant at 5% level

* Significant at 10% level

7.2 Η επίδραση του οικογενειακού ελέγχου

Παρά τη σημαντική βιβλιογραφία σχετικά με τις αποδόσεις των οικογενειακών επιχειρήσεων, δεν υπάρχουν αρκετές εμπειρικές μελέτες που να εξετάζουν την επιρροή του ελέγχου της οικογένειας. Ως εκ τούτου, διατυπώσαμε την υπόθεση 3 για να προσπαθήσουμε να καθορίσουμε κατά πόσο το επίπεδο του οικογενειακού ελέγχου επηρεάζει την απόδοση της επιχείρησης. Μία οικογενειακή επιχείρηση που κατέχει τόσο το κεφάλαιο όσο και τον έλεγχο της έχει καλύτερη απόδοση από μια επιχείρηση που έχει μόνο μία χαλαρή μορφή ελέγχου; Ποια μορφή οικογενειακού ελέγχου είναι τελικά συνυφασμένη με την απόδοση;

Στο δείγμα μας έχουμε βρει ελάχιστες περιπτώσεις που να μπορεί να γίνει άμεση σύγκριση οικογενειακών επιχειρήσεων που έχουν χαλαρή μορφή οικογενειακού ελέγχου (οικογενειακές επιχειρήσεις τύπου C) με μη οικογενειακές (τύπου A), καθώς το πλήθος των πρώτων είναι περιορισμένο (6 επιχειρήσεις για το 2008 και 6 για το 2011). Συνεπώς, ακόμη και μια σύγκριση των οικογενειακών που έχουν χαλαρή μορφή ελέγχου με τις οικογενειακές που έχουν ισχυρό οικογενειακό έλεγχο ίσως ήταν άσκοπη και μπορεί να μην παρείχε αξιόπιστα στατιστικά αποτελέσματα.

Ως εκ τούτου, ο έλεγχος της υπόθεσης 3 που συγκρίνει αρχικά τις διαφορές μεταξύ μη οικογενειακών επιχειρήσεων και οικογενειακών επιχειρήσεων με ισχυρό έλεγχο και δευτερευόντως τις διαφορές μεταξύ μη οικογενειακών επιχειρήσεων και οικογενειακών με χαλαρή μορφή ελέγχου δε θα παρείχε σημαντικά αποτελέσματα. Γι' αυτό το λόγο συγκρίνουμε αφενός τις διαφορές μεταξύ μη οικογενειακών επιχειρήσεων με οικογενειακές ισχυρού ελέγχου (τύπου B) και αφετέρου τις διαφορές που προκύπτουν από τη σύγκριση των μη οικογενειακών με όλα τα είδη των οικογενειακών (τύπου B και C).

Προτού παραθέσουμε τα αποτελέσματα για την υπόθεση 3 θα αναλύσουμε τις διαφορές που προκύπτουν από τη σύγκριση των μη οικογενειακών επιχειρήσεων με το σύνολο των οικογενειακών (ισχυρού και χαλαρού ελέγχου).

Αρχικά, όσον αφορά την αποδοτικότητα αξίζει να σημειώσουμε πως οι δείκτες απόδοσης των Ιδίων Κεφαλαίων και απόδοσης Ενεργητικού και για τα δύο υπό μελέτη έτη δίνουν προβάδισμα στις οικογενειακές επιχειρήσεις, παρόλο που η διαφορά τους δεν παρουσιάζει στατιστική σημαντικότητα. Το ίδιο ισχύει και για την απόδοση των επενδεδυμένων κεφαλαίων, με βάση την οποία οι οικογενειακές επιχειρήσεις (τύπου B και C) είναι πιο

αποδοτικές από τις μη οικογενειακές μόνο για το έτος 2011, χωρίς όμως να είναι στατιστικά σημαντική η διαφορά τους.

Σχετικά με την κερδοφορία, είναι σημαντικό να αναφέρουμε πως οι οικογενειακές επιχειρήσεις υπερτερούν των μη οικογενειακών στο περιθώριο καθαρού κέρδους χωρίς να παρουσιάζουν στατιστικά σημαντική διαφορά στα εξεταζόμενα όρια του 1%, 5% και 10%. Όμως, λαμβάνοντας υπόψη τους δείκτες παραγωγικότητας (sales per employee, assets per employee), παρατηρούμε μια στατιστικά σημαντική υπεροχή των μη οικογενειακών επιχειρήσεων. Το ίδιο ισχύει και για τον αριθμοδείκτη του κόστους πωληθέντων (cost of goods/sales), ο οποίος είναι στατιστικά σημαντικός για το έτος 2008 σε όλα τα εξεταζόμενα όρια και για το έτος 2011 μόνο στο όριο του 10%.

Ανεξάρτητα από το γεγονός ότι οι οικογενειακές επιχειρήσεις (τύπου Β και C) παρουσιάζουν καλύτερα αποτελέσματα από τις μη οικογενειακές (τύπου Α), θα πρέπει να απορρίψουμε την υπόθεση 1 (H1) στο σύνολό της καθώς δεν εντοπίσαμε να υπάρχει στατιστική σημαντικότητα στους δείκτες αποδοτικότητας, στους οποίους υπερέχουν οι οικογενειακές επιχειρήσεις.

Σχετικά με τις χρηματοοικονομικές δομές, οι περισσότεροι δείκτες παρουσιάζουν σημαντικές διαφορές υπέρ του συνόλου των οικογενειακών επιχειρήσεων.

Σε όρους ρευστότητας, οι οικογενειακές επιχειρήσεις (τύπου Β και C) φαίνεται πως ανταποκρίνονται καλύτερα στις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις τους. Ο δείκτης της τρέχουσας ρευστότητας των οικογενειακών επιχειρήσεων είναι κατά μέσο όρο μεγαλύτερος από τον αντίστοιχο των μη οικογενειακών και η διαφορά τους παρουσιάζει στατιστική σημαντικότητα στο όριο του 10% και για τα δύο έτη που εξετάζουμε.

Λαμβάνοντας υπόψη τον αριθμοδείκτη του χρέους προς το κεφάλαιο (total debt/total capital), οι οικογενειακές επιχειρήσεις παρουσιάζουν κατά μέσο όρο μεγαλύτερο δείκτη από τις μη οικογενειακές και για τα δύο έτη, χωρίς να δίνουν στατιστικά σημαντικά αποτελέσματα. Αυτό σημαίνει ότι οι οικογενειακές επιχειρήσεις ίσως να έχουν ασθενή οικονομική δύναμη, διότι το κόστος των χρεών τους μπορεί να επιβαρύνει τις επιχειρήσεις και να αυξήσει τον κίνδυνο αποπληρωμής των συγκεκριμένων χρεών.

Όμως, οι υπόλοιποι δείκτες χρηματοοικονομικής μόχλευσης (long-term debt/total capital, total debt/total equity) έρχονται για να ανατρέψουν τα δεδομένα. Πιο συγκεκριμένα, ο μέσος όρος της αναλογίας των μακροπρόθεσμων χρεών προς το συνολικό κεφάλαιο των μη οικογενειακών επιχειρήσεων φαίνεται να είναι ελάχιστα πιο αυξημένος από τον αντίστοιχο των οικογενειακών επιχειρήσεων τύπου B και C. Έστω αυτή η μικρή διαφορά μας βοηθάει να καταλάβουμε ότι οι μη οικογενειακές επιχειρήσεις (τύπου A) ίσως είναι πιο επικίνδυνες καθώς φαίνεται να έχουν περισσότερες υποχρεώσεις και λιγότερα ίδια κεφάλαια. Ομοίως, ο μέσος δείκτης total debt/total equity είναι υψηλότερος για τις μη οικογενειακές επιχειρήσεις, χωρίς στατιστική σημαντικότητα και για τα δύο έτη. Γνωρίζοντας ότι μια υψηλή αναλογία του χρέους προς τα ίδια κεφάλαια σημαίνει ότι μια εταιρεία είναι επιθετική στην χρηματοδότηση της ανάπτυξής της μέσω του χρέους, καταλήγουμε στο συμπέρασμα ότι η συγκεκριμένη ενέργειά της μπορεί να οδηγήσει σε ασταθή κέρδη ως αποτέλεσμα των επιπλέον εξόδων από τόκους.

Εφόσον, οι οικογενειακές επιχειρήσεις ισχυρού και ασθενούς ελέγχου παρουσιάζουν καλύτερα χαρακτηριστικά όσον αφορά τη χρηματοοικονομική δομή τους από τις μη οικογενειακές, αποδεχόμαστε την υπόθεση 2 (H2) στο σύνολό της.

Παρακάτω ακολουθούν οι πίνακες με τα στατιστικά μεγέθη και για τα δύο υπό μελέτη έτη καθώς και οι πίνακες με τη στατιστική ανάλυση σημαντικότητας για τους συγκεκριμένους δείκτες οικογενειακών (τύπου B&C) και μη οικογενειακών επιχειρήσεων.

Πίνακας 60: Στατιστικές μεταβλητές του δείκτη ROA για οικογενειακές επιχειρήσεις τύπου B και C και μη οικογενειακές για το έτος 2008

Πηγή: Συγγραφέας

Group Statistics					
ROA ₂₀₀₈	Businesses	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
	NFBs	65	1,85	9,25	1,15
	FBs	74	2,59	5,82	0,68

Πίνακας 61: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη ROA₂₀₀₈ οικογενειακών επιχειρήσεων τύπου B και C και μη οικογενειακών

Πηγή: Συγγραφέας

Υποπίνακας 1: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη ROA₂₀₀₈ για επίπεδο σημαντικότητας 0,01

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	99% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
ROA ₂₀₀₈	Equal variances assumed	1,37	0,24	-0,57	137	0,57	-0,74	1,30	-4,12	2,65
	Equal variances not assumed			-0,55	105,12	0,58	-0,74	1,33	-4,23	2,76

Υποπίνακας 2: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη ROA₂₀₀₈ για επίπεδο σημαντικότητας 0,05

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
ROA ₂₀₀₈	Equal variances assumed	1,37	0,24	-0,57	137	0,57	-0,74	1,30	-3,30	1,82
	Equal variances not assumed			-0,55	105,12	0,58	-0,74	1,33	-3,38	1,90

Υποπίνακας 3: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη ROA₂₀₀₈ για επίπεδο σημαντικότητας 0,1

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	90% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
ROA ₂₀₀₈	Equal variances assumed	1,37	0,24	-0,57	137	0,57	-0,74	1,30	-2,88	1,41
	Equal variances not assumed			-0,55	105,12	0,58	-0,74	1,33	-2,95	1,47

Πίνακας 62: Στατιστικές μεταβλητές του δείκτη ROA για οικογενειακές επιχειρήσεις τύπου B και C και μη οικογενειακές για το έτος 2011

Πηγή: Συγγραφέας

Group Statistics					
ROA ₂₀₁₁	Businesses	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
	NFBs	63	-1,39	8,69	1,10
	FBs	67	-0,85	4,79	0,59

Πίνακας 63: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη ROA₂₀₁₁ οικογενειακών επιχειρήσεων τύπου B και C και μη οικογενειακών

Πηγή: Συγγραφέας

Υποπίνακας 1: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη ROA₂₀₁₁ για επίπεδο σημαντικότητας 0,01

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	99% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
ROA ₂₀₁₁	Equal variances assumed	3,44	0,07	-0,45	128	0,66	-0,55	1,22	-3,74	2,65
	Equal variances not assumed			-0,44	95,16	0,66	-0,55	1,24	-3,81	2,72

Υποπίνακας 2: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη ROA₂₀₁₁ για επίπεδο σημαντικότητας 0,05

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
ROA ₂₀₁₁	Equal variances assumed	3,44	0,07	-0,45	128	0,66	-0,55	1,22	-2,96	1,87
	Equal variances not assumed			-0,44	95,16	0,66	-0,55	1,24	-3,01	1,92

Υποπίνακας 3: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη ROA₂₀₁₁ για επίπεδο σημαντικότητας 0,1

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	90% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
ROA ₂₀₁₁	Equal variances assumed	3,44	0,07	-0,45	128	0,66	-0,55	1,22	-2,57	1,48
	Equal variances not assumed			-0,44	95,16	0,66	-0,55	1,24	-2,61	1,52

Πίνακας 64: Στατιστικές μεταβλητές του δείκτη ROE για οικογενειακές επιχειρήσεις τύπου Β και C και μη οικογενειακές για το έτος 2008

Πηγή: Συγγραφέας

Group Statistics					
ROE ₂₀₀₈	Businesses	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
	NFBs	65	3,75	25,25	3,13
	FBs	73	5,22	10,96	1,28

Πίνακας 65: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη ROE₂₀₀₈ οικογενειακών επιχειρήσεων τύπου Β και C και μη οικογενειακών

Πηγή: Συγγραφέας

Υποπίνακας 1: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη ROE₂₀₀₈ για επίπεδο σημαντικότητας 0,01

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	99% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
ROE ₂₀₀₈	Equal variances assumed	5,57	0,02	-0,45	136	0,65	-1,47	3,25	-9,97	7,03
	Equal variances not assumed			-0,43	85,15	0,67	-1,47	3,38	-10,39	7,45

Υποπίνακας 2: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη ROE_{2008} για επίπεδο σημαντικότητας 0,05

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
ROE_{2008}	Equal variances assumed	5,57	0,02	-0,45	136	0,65	-1,47	3,25	-7,90	4,96
	Equal variances not assumed			-0,43	85,15	0,67	-1,47	3,38	-8,20	5,26

Υποπίνακας 3: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη ROE_{2008} για επίπεδο σημαντικότητας 0,1

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	90% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
ROE_{2008}	Equal variances assumed	5,57	0,02	-0,45	136	0,65	-1,47	3,25	-6,86	3,92
	Equal variances not assumed			-0,43	85,15	0,67	-1,47	3,38	-7,10	4,16

Πίνακας 66: Στατιστικές μεταβλητές του δείκτη ROE για οικογενειακές επιχειρήσεις τύπου Β και C και μη οικογενειακές για το έτος 2011

Πηγή: Συγγραφέας

Group Statistics					
ROE ₂₀₁₁	Businesses	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
	NFBs	63	-3,81	21,41	2,70
	FBs	67	-3,33	11,83	1,45

Πίνακας 67: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη ROE₂₀₁₁ οικογενειακών επιχειρήσεων τύπου Β και C και μη οικογενειακών

Πηγή: Συγγραφέας

Υποπίνακας 1: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη ROE₂₀₁₁ για επίπεδο σημαντικότητας 0,01

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	99% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
ROE ₂₀₁₁	Equal variances assumed	3,36	0,07	-0,16	128	0,87	-0,48	3,01	-8,35	7,39
	Equal variances not assumed			-0,16	95,32	0,88	-0,48	3,06	-8,52	7,57

Υποπίνακας 2: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη ROE₂₀₁₁ για επίπεδο σημαντικότητας 0,05

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
ROE ₂₀₁₁	Equal variances assumed	3,36	0,07	-0,16	128	0,87	-0,48	3,01	-6,43	5,48
	Equal variances not assumed			-0,16	95,32	0,88	-0,48	3,06	-6,55	5,60

Υποπίνακας 3: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη ROE₂₀₁₁ για επίπεδο σημαντικότητας 0,1

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	90% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
ROE ₂₀₁₁	Equal variances assumed	3,36	0,07	-0,16	128	0,87	-0,48	3,01	-5,47	4,51
	Equal variances not assumed			-0,16	95,32	0,88	-0,48	3,06	-5,56	4,61

Πίνακας 68: Στατιστικές μεταβλητές του δείκτη ROIC για οικογενειακές επιχειρήσεις τύπου B και C και μη οικογενειακές για το έτος 2008

Πηγή: Συγγραφέας

Group Statistics					
ROIC ₂₀₀₈	Businesses	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
	NFBs	63	21,27	151,85	19,13
	FBs	74	5,20	10,81	1,26

Πίνακας 69: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη ROIC₂₀₀₈ οικογενειακών επιχειρήσεων τύπου B και C και μη οικογενειακών

Πηγή: Συγγραφέας

Υποπίνακας 1: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη ROIC₂₀₀₈ για επίπεδο σημαντικότητας 0,01

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	99% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
ROIC ₂₀₀₈	Equal variances assumed	3,19	0,08	0,91	135	0,37	16,07	17,69	-30,16	62,30
	Equal variances not assumed			0,84	62,54	0,41	16,07	19,17	-34,87	67,00

Υποπίνακας 2: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη ROIC₂₀₀₈ για επίπεδο σημαντικότητας 0,05

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
ROIC ₂₀₀₈	Equal variances assumed	3,19	0,08	0,91	135	0,37	16,07	17,69	-18,93	51,06
	Equal variances not assumed			0,84	62,54	0,41	16,07	19,17	-22,25	54,39

Υποπίνακας 3: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη ROIC₂₀₀₈ για επίπεδο σημαντικότητας 0,1

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	90% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
ROIC ₂₀₀₈	Equal variances assumed	3,19	0,08	0,91	135	0,37	16,07	17,69	-13,24	45,37
	Equal variances not assumed			0,84	62,54	0,41	16,07	19,17	-15,94	48,08

Πίνακας 70: Στατιστικές μεταβλητές του δείκτη ROIC για οικογενειακές επιχειρήσεις τύπου B και C και μη οικογενειακές για το έτος 2011

Πηγή: Συγγραφέας

Group Statistics					
ROIC ₂₀₁₁	Businesses	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
	NFBs	62	-11,36	72,39	9,19
	FBs	66	-1,19	11,79	1,45

Πίνακας 71: T- στατιστικό τεστ για το δείκτη ROIC₂₀₁₁ οικογενειακών επιχειρήσεων τύπου B και C και μη οικογενειακών

Πηγή: Συγγραφέας

Υποπίνακας 1: T- στατιστικό τεστ για το δείκτη ROIC₂₀₁₁ για επίπεδο σημαντικότητας 0,01

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	99% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
ROIC ₂₀₁₁	Equal variances assumed	2,95	0,09	-1,13	126	0,26	-10,17	9,03	-33,80	13,45
	Equal variances not assumed			-1,09	64,04	0,28	-10,17	9,31	-34,88	14,54

Υποπίνακας 2: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη ROIC₂₀₁₁ για επίπεδο σημαντικότητας 0,05

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
ROIC ₂₀₁₁	Equal variances assumed	2,95	0,09	-1,13	126	0,26	-10,17	9,03	-28,05	7,70
	Equal variances not assumed			-1,09	64,04	0,28	-10,17	9,31	-28,77	8,42

Υποπίνακας 3: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη ROIC₂₀₁₁ για επίπεδο σημαντικότητας 0,1

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	90% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
ROIC ₂₀₁₁	Equal variances assumed	2,95	0,09	-1,13	126	0,26	-10,17	9,03	-25,14	4,80
	Equal variances not assumed			-1,09	64,04	0,28	-10,17	9,31	-25,71	5,36

Πίνακας 72: Στατιστικές μεταβλητές του καθαρού εισοδήματος για οικογενειακές επιχειρήσεις τύπου Β και C και μη οικογενειακές για το έτος 2008

Πηγή: Συγγραφέας

Group Statistics					
Net income ₂₀₀₈	Businesses	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
	NFBs	67	30.258.922,39	126.645.117,06	15.472.163,58
	FBs	74	7.616.607,26	45.578.672,75	5.298.413,08

Πίνακας 73: T- στατιστικό τεστ για το καθαρό εισόδημα₂₀₀₈ οικογενειακών επιχειρήσεων τύπου Β και C και μη οικογενειακών

Πηγή: Συγγραφέας

Υποπίνακας 1: T- στατιστικό τεστ για το Net income₂₀₀₈ για επίπεδο σημαντικότητας 0,01

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	99% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
Net income ₂₀₀₈	Equal variances assumed	7,94	0,01	1,44	139	0,15	22.642.315,13	15.735.546,97	-18.453.614,41	63.738.244,67
	Equal variances not assumed			1,38	81,38	0,17	22.642.315,13	16.354.235,75	-20.493.686,38	65.778.316,64

Υποπίνακας 2: T-στατιστικό τεστ για το Net income₂₀₀₈ για επίπεδο σημαντικότητας 0,05

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
Net income ₂₀₀₈	Equal variances assumed	7,94	0,01	1,44	139	0,15	22.642.315,13	15.735.546,97	-8.469.657,82	53.754.288,08
	Equal variances not assumed			1,38	81,38	0,17	22.642.315,13	16.354.235,75	-9.895.207,47	55.179.837,73

Υποπίνακας 3: T-στατιστικό τεστ για το Net income₂₀₀₈ για επίπεδο σημαντικότητας 0,1

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	90% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
Net income ₂₀₀₈	Equal variances assumed	7,94	0,01	1,44	139	0,15	22.642.315,13	15.735.546,97	-3.414.017,66	48.698.647,92
	Equal variances not assumed			1,38	81,38	0,17	22.642.315,13	16.354.235,75	-4.567.781,63	49.852.411,89

Πίνακας 74: Στατιστικές μεταβλητές του καθαρού εισοδήματος για οικογενειακές επιχειρήσεις τύπου Β και C και μη οικογενειακές για το έτος 2011

Πηγή: Συγγραφέας

Group Statistics					
Net income ₂₀₁₁	Businesses	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
	NFBs	64	15.340.064,06	84.992.094,58	10.624.011,82
	FBs	69	768.672,58	20.296.161,15	2.443.370,67

Πίνακας 75: T-στατιστικό τεστ για το καθαρό εισόδημα₂₀₁₁ οικογενειακών επιχειρήσεων τύπου Β και C και μη οικογενειακών

Πηγή: Συγγραφέας

Υποπίνακας 1: T-στατιστικό τεστ για το Net income ₂₀₁₁ για επίπεδο σημαντικότητας 0,01										
Net income ₂₀₁₁		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	99% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
Net income ₂₀₁₁	Equal variances assumed	11,10	0,001	1,38	131	0,17	14.571.391,49	10.538.892,99	-12.976.014,99	42.118.797,96
	Equal variances not assumed			1,34	69,66	0,19	14.571.391,49	10.901.361,72	-14.298.306,78	43.441.089,75

Υποπίνακας 2: T-στατιστικό τεστ για το Net income₂₀₁₁ για επίπεδο σημαντικότητας 0,05

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
Net income ₂₀₁₁	Equal variances assumed	11,10	0,001	1,38	131	0,17	14.571.391,49	10.538.892,99	-6.277.052,79	35.419.835,76
	Equal variances not assumed			1,34	69,66	0,19	14.571.391,49	10.901.361,72	-7.172.553,28	36.315.336,26

Υποπίνακας 3: T-στατιστικό τεστ για το Net income₂₀₁₁ για επίπεδο σημαντικότητας 0,1

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	90% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
Net_income ₂₀₁₁	Equal variances assumed	11,10	0,001	1,38	131	0,17	14.571.391,49	10.538.892,99	-2.887.008,24	32.029.791,21
	Equal variances not assumed			1,34	69,66	0,19	14.571.391,49	10.901.361,72	-3.601.434,89	32.744.217,87

Πίνακας 76: Στατιστικές μεταβλητές του δείκτη $total\ debt_{2008}/total\ capital_{2008}$ για οικογενειακές επιχειρήσεις τύπου Β και C και μη οικογενειακές για το έτος 2008

Πηγή: Συγγραφέας

Group Statistics					
Total debt ₂₀₀₈ /total capital ₂₀₀₈	Businesses	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
	NFBs	66	0,29	0,16	0,02
	FBs	72	0,31	0,15	0,02

Πίνακας 77: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη $total\ debt_{2008}/total\ capital_{2008}$ οικογενειακών επιχειρήσεων τύπου Β και C και μη οικογενειακών

Πηγή: Συγγραφέας

Υποπίνακας 1: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη $total\ debt_{2008}/total\ capital_{2008}$ για επίπεδο σημαντικότητας 0,01

Total debt ₂₀₀₈ /total capital ₂₀₀₈		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	99% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
Total debt ₂₀₀₈ /total capital ₂₀₀₈	Equal variances assumed	0,87	0,35	-0,61	136	0,54	-0,02	0,03	-0,09	0,05
	Equal variances not assumed			-0,61	132,88	0,55	-0,02	0,03	-0,09	0,05

Υποπίνακας 2: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη $total\ debt_{2008}/total\ capital_{2008}$ για επίπεδο σημαντικότητας 0,05

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
Total debt₂₀₀₈/total capital₂₀₀₈	Equal variances assumed	0,87	0,35	-0,61	136	0,54	-0,02	0,03	-0,07	0,04
	Equal variances not assumed			-0,61	132,88	0,55	-0,02	0,03	-0,07	0,04

Υποπίνακας 3: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη $total\ debt_{2008}/total\ capital_{2008}$ για επίπεδο σημαντικότητας 0,1

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	90% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
Total debt₂₀₀₈/total capital₂₀₀₈	Equal variances assumed	0,87	0,35	-0,61	136	0,54	-0,02	0,03	-0,06	0,03
	Equal variances not assumed			-0,61	132,88	0,55	-0,02	0,03	-0,06	0,03

Πίνακας 78: Στατιστικές μεταβλητές του δείκτη $total\ debt_{2011}/total\ capital_{2011}$ για οικογενειακές επιχειρήσεις τύπου Β και C και μη οικογενειακές για το έτος 2011

Πηγή: Συγγραφέας

Group Statistics					
Total debt ₂₀₁₁ /total capital ₂₀₁₁	Businesses	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
	NFBs	64	0,29	0,17	0,02
	FBs	68	0,30	0,17	0,02

Πίνακας 79: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη $total\ debt_{2011}/total\ capital_{2011}$ οικογενειακών επιχειρήσεων τύπου Β και C και μη οικογενειακών

Πηγή: Συγγραφέας

Υποπίνακας 1: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη $total\ debt_{2011}/total\ capital_{2011}$ για επίπεδο σημαντικότητας 0,01

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	99% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
Total debt ₂₀₁₁ /total capital ₂₀₁₁	Equal variances assumed	0,45	0,51	-0,30	130	0,76	-0,01	0,03	-0,09	0,07
	Equal variances not assumed			-0,30	128,96	0,76	-0,01	0,03	-0,09	0,07

Υποπίνακας 2: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη $total\ debt_{2011}/total\ capital_{2011}$ για επίπεδο σημαντικότητας 0,05

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
Total debt₂₀₁₁/total capital₂₀₁₁	Equal variances assumed	0,45	0,51	-0,30	130	0,76	-0,01	0,03	-0,07	0,05
	Equal variances not assumed			-0,30	128,96	0,76	-0,01	0,03	-0,07	0,05

Υποπίνακας 3: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη $total\ debt_{2011}/total\ capital_{2011}$ για επίπεδο σημαντικότητας 0,1

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	90% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
Total debt₂₀₁₁/total capital₂₀₁₁	Equal variances assumed	0,45	0,51	-0,30	130	0,76	-0,01	0,03	-0,06	0,04
	Equal variances not assumed			-0,30	128,96	0,76	-0,01	0,03	-0,06	0,04

Πίνακας 80: Στατιστικές μεταβλητές του δείκτη *long-term debt/total capital* για οικογενειακές επιχειρήσεις τύπου Β και C και μη οικογενειακές για το έτος 2008

Πηγή: Συγγραφέας

Group Statistics					
Long-term debt ₂₀₀₈ /total capital ₂₀₀₈	Businesses	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
	NFBs	55	0,18	0,15	0,02
	FBs	62	0,17	0,12	0,02

Πίνακας 81: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη *long-term debt₂₀₀₈/total capital₂₀₀₈* οικογενειακών επιχειρήσεων τύπου Β και C και μη οικογενειακών

Πηγή: Συγγραφέας

Υποπίνακας 1: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη *long-term debt₂₀₀₈/total capital₂₀₀₈* για επίπεδο σημαντικότητας 0,01

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	99% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
Long-term debt ₂₀₀₈ /total capital ₂₀₀₈	Equal variances assumed	4,67	0,03	0,47	115	0,64	0,012	0,03	-0,05	0,08
	Equal variances not assumed			0,47	104,64	0,64	0,012	0,03	-0,05	0,08

Υποπίνακας 2: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη $long\text{-}term\ debt_{2008}/total\ capital_{2008}$ για επίπεδο σημαντικότητας 0,05

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
Long-term debt₂₀₀₈/total capital₂₀₀₈	Equal variances assumed	4,67	0,03	0,47	115	0,64	0,012	0,03	-0,04	0,06
	Equal variances not assumed			0,47	104,64	0,64	0,012	0,03	-0,04	0,06

Υποπίνακας 3: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη $long\text{-}term\ debt_{2008}/total\ capital_{2008}$ για επίπεδο σημαντικότητας 0,1

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	90% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
Long-term debt₂₀₀₈/total capital₂₀₀₈	Equal variances assumed	4,67	0,03	0,47	115	0,64	0,012	0,03	-0,03	0,05
	Equal variances not assumed			0,47	104,64	0,64	0,012	0,03	-0,03	0,05

Πίνακας 82: Στατιστικές μεταβλητές του δείκτη *long-term debt/total capital* για οικογενειακές επιχειρήσεις τύπου B και C και μη οικογενειακές για το έτος 2011

Πηγή: Συγγραφέας

Group Statistics					
Long-term debt ₂₀₁₁ /total capital ₂₀₁₁	Businesses	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
	NFBs	58	0,13	0,13	0,02
	FBs	62	0,12	0,11	0,01

Πίνακας 83: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη *long-term debt₂₀₁₁/total capital₂₀₁₁* οικογενειακών επιχειρήσεων τύπου B και C και μη οικογενειακών

Πηγή: Συγγραφέας

Υποπίνακας 1: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη *long-term debt₂₀₁₁/total capital₂₀₁₁* για επίπεδο σημαντικότητας 0,01

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	99% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
Long-term debt ₂₀₁₁ /total capital ₂₀₁₁	Equal variances assumed	1,65	0,20	0,50	118	0,62	0,01	0,02	-0,05	0,07
	Equal variances not assumed			0,50	113,21	0,62	0,01	0,02	-0,05	0,07

Υποπίνακας 2: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη $long\text{-}term\ debt_{2011}/total\ capital_{2011}$ για επίπεδο σημαντικότητας 0,05

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
Long-term debt₂₀₁₁/total capital₂₀₁₁	Equal variances assumed	1,65	0,20	0,50	118	0,62	0,01	0,02	-0,03	0,05
	Equal variances not assumed			0,50	113,21	0,62	0,01	0,02	-0,03	0,06

Υποπίνακας 3: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη $long\text{-}term\ debt_{2011}/total\ capital_{2011}$ για επίπεδο σημαντικότητας 0,1

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	90% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
Long-term debt₂₀₁₁/total capital₂₀₁₁	Equal variances assumed	1,65	0,20	0,50	118	0,62	0,01	0,02	-0,03	0,05
	Equal variances not assumed			0,50	113,21	0,62	0,01	0,02	-0,03	0,05

Πίνακας 84: Στατιστικές μεταβλητές του δείκτη $total\ debt_{2008}/total\ equity_{2008}$ για οικογενειακές επιχειρήσεις τύπου Β και C και μη οικογενειακές για το έτος 2008

Πηγή: Συγγραφέας

Group Statistics					
Total debt ₂₀₀₈ /total equity ₂₀₀₈	Businesses	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
	NFBs	66	0,98	1,13	0,14
	FBs	72	0,87	0,69	0,08

Πίνακας 85: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη $total\ debt_{2008}/total\ equity_{2008}$ οικογενειακών επιχειρήσεων τύπου Β και C και μη οικογενειακών

Πηγή: Συγγραφέας

Υποπίνακας 1: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη $total\ debt_{2008}/total\ equity_{2008}$ για επίπεδο σημαντικότητας 0,01

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	99% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
Total debt ₂₀₀₈ /total equity ₂₀₀₈	Equal variances assumed	2,39	0,12	0,68	136	0,50	0,11	0,16	-0,30	0,52
	Equal variances not assumed			0,67	105,38	0,51	0,11	0,16	-0,31	0,53

Υποπίνακας 2: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη $total\ debt_{2008}/total\ equity_{2008}$ για επίπεδο σημαντικότητας 0,05

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
Total debt₂₀₀₈/total equity₂₀₀₈	Equal variances assumed	2,39	0,12	0,68	136	0,50	0,11	0,16	-0,20	0,42
	Equal variances not assumed			0,67	105,38	0,51	0,11	0,16	-0,21	0,43

Υποπίνακας 3: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη $total\ debt_{2008}/total\ equity_{2008}$ για επίπεδο σημαντικότητας 0,1

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	90% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
Total debt₂₀₀₈/total equity₂₀₀₈	Equal variances assumed	2,39	0,12	0,68	136	0,50	0,11	0,16	-0,15	0,37
	Equal variances not assumed			0,67	105,38	0,51	0,11	0,16	-0,16	0,37

Πίνακας 86: Στατιστικές μεταβλητές του δείκτη *total debt/total equity* για οικογενειακές επιχειρήσεις τύπου Β και C και μη οικογενειακές για το έτος 2011

Πηγή: Συγγραφέας

Group Statistics					
Total debt ₂₀₁₁ /total equity ₂₀₁₁	Businesses	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
	NFBs	64	1,04	1,35	0,17
	FBs	69	0,94	0,99	0,12

Πίνακας 87: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη *total debt₂₀₁₁/total equity₂₀₁₁* οικογενειακών επιχειρήσεων τύπου Β και C και μη οικογενειακών

Πηγή: Συγγραφέας

Υποπίνακας 1: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη <i>total debt₂₀₁₁/total equity₂₀₁₁</i> για επίπεδο σημαντικότητας 0,01										
Total debt ₂₀₁₁ /total equity ₂₀₁₁		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	99% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
Total debt ₂₀₁₁ /total equity ₂₀₁₁	Equal variances assumed	0,93	0,34	0,49	131	0,62	0,10	0,20	-0,43	0,63
	Equal variances not assumed			0,49	115,02	0,63	0,10	0,21	-0,44	0,64

Υποπίνακας 2: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη $total\ debt_{2011}/total\ equity_{2011}$ για επίπεδο σημαντικότητας 0,05

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
Total debt ₂₀₁₁ /total equity ₂₀₁₁	Equal variances assumed	0,93	0,34	0,49	131	0,62	0,10	0,20	-0,30	0,50
	Equal variances not assumed			0,49	115,02	0,63	0,10	0,21	-0,31	0,51

Υποπίνακας 3: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη $total\ debt_{2011}/total\ equity_{2011}$ για επίπεδο σημαντικότητας 0,1

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	90% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
Total debt ₂₀₁₁ /total equity ₂₀₁₁	Equal variances assumed	0,93	0,34	0,49	131	0,62	0,10	0,20	-0,24	0,44
	Equal variances not assumed			0,49	115,02	0,63	0,10	0,21	-0,24	0,44

Πίνακας 88: Στατιστικές μεταβλητές του δείκτη *current ratio* για οικογενειακές επιχειρήσεις τύπου Β και C και μη οικογενειακές για το έτος 2008

Πηγή: Συγγραφέας

Group Statistics					
Current ratio ₂₀₀₈	Businesses	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
	NFBs	67	1,64	0,83	0,10
	FBs	74	1,89	0,92	0,11

Πίνακας 89: T- στατιστικό τεστ για το δείκτη *current ratio*₂₀₀₈ οικογενειακών επιχειρήσεων τύπου Β και C και μη οικογενειακών

Πηγή: Συγγραφέας

Υποπίνακας 1: T- στατιστικό τεστ για το δείκτη <i>current ratio</i> ₂₀₀₈ για επίπεδο σημαντικότητας 0,01										
		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	99% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
Current ratio ₂₀₀₈	Equal variances assumed	1,16	0,28	-1,71	139	0,09	-0,25	0,15	-0,64	0,13
	Equal variances not assumed			-1,72	139,00	0,09	-0,25	0,15	-0,64	0,13

Υποπίνακας 2: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη $current\ ratio_{2008}$ για επίπεδο σημαντικότητας 0,05

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
Current ratio₂₀₀₈	Equal variances assumed	1,16	0,28	-1,71	139	0,09	-0,25	0,15	-0,54	0,04
	Equal variances not assumed			-1,72	139,00	0,09	-0,25	0,15	-0,54	0,04

Υποπίνακας 3: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη $current\ ratio_{2008}$ για επίπεδο σημαντικότητας 0,1

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	90% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
Current ratio₂₀₀₈	Equal variances assumed	1,16	0,28	-1,71	139	0,09	-0,25	0,15	-0,50	-0,01
	Equal variances not assumed			-1,72	139,00	0,09	-0,25	0,15	-0,50	-0,01

Πίνακας 90: Στατιστικές μεταβλητές του δείκτη *current ratio* για οικογενειακές επιχειρήσεις τύπου Β και C και μη οικογενειακές για το έτος 2011

Πηγή: Συγγραφέας

Group Statistics					
Current ratio ₂₀₁₁	Businesses	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
	NFBs	64	1,48	0,93	0,12
	FBs	69	1,80	1,20	0,14

Πίνακας 91: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη *current ratio*₂₀₁₁ οικογενειακών επιχειρήσεων τύπου Β και C και μη οικογενειακών

Πηγή: Συγγραφέας

Υποπίνακας 1: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη <i>current ratio</i> ₂₀₁₁ για επίπεδο σημαντικότητας 0,01										
		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	99% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
Current ratio ₂₀₁₁	Equal variances assumed	1,54	0,22	-1,66	131	0,10	-0,31	0,19	-0,80	0,18
	Equal variances not assumed			-1,68	127,14	0,10	-0,31	0,19	-0,80	0,17

Υποπίνακας 2: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη current ratio₂₀₁₁ για επίπεδο σημαντικότητας 0,05

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
Current ratio₂₀₁₁	Equal variances assumed	1,54	0,22	-1,66	131	0,10	-0,31	0,19	-0,68	0,06
	Equal variances not assumed			-1,68	127,14	0,10	-0,31	0,19	-0,68	0,06

Υποπίνακας 3: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη current ratio₂₀₁₁ για επίπεδο σημαντικότητας 0,1

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	90% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
Current ratio₂₀₁₁	Equal variances assumed	1,54	0,22	-1,66	131	0,10	-0,31	0,19	-0,62	-0,001
	Equal variances not assumed			-1,68	127,14	0,10	-0,31	0,19	-0,62	-0,004

Πίνακας 92: Στατιστικές μεταβλητές του δείκτη *net income/sales* για οικογενειακές επιχειρήσεις τύπου B και C και μη οικογενειακές για το έτος 2008

Πηγή: Συγγραφέας

Group Statistics					
Net income ₂₀₀₈ /sales ₂₀₀₈	Businesses	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
	NFBs	67	-0,01	0,27	0,03
	FBs	74	0,05	0,26	0,03

Πίνακας 93: T- στατιστικό τεστ για το δείκτη *net income₂₀₀₈/sales₂₀₀₈* οικογενειακών επιχειρήσεων τύπου B και C και μη οικογενειακών

Πηγή: Συγγραφέας

Υποπίνακας 1: T- στατιστικό τεστ για το δείκτη *net income₂₀₀₈/sales₂₀₀₈* για επίπεδο σημαντικότητας 0,01

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	99% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
Net income ₂₀₀₈ /sales ₂₀₀₈	Equal variances assumed	0,36	0,55	-1,42	139	0,16	-0,06	0,05	-0,18	0,05
	Equal variances not assumed			-1,42	136,18	0,16	-0,06	0,05	-0,18	0,05

Υποπίνακας 2: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη $net\ income_{2008}/sales_{2008}$ για επίπεδο σημαντικότητας 0,05

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
Net income₂₀₀₈/sales₂₀₀₈	Equal variances assumed	0,36	0,55	-1,42	139	0,16	-0,06	0,05	-0,15	0,03
	Equal variances not assumed			-1,42	136,18	0,16	-0,06	0,05	-0,15	0,03

Υποπίνακας 3: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη $net\ income_{2008}/sales_{2008}$ για επίπεδο σημαντικότητας 0,1

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	90% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
Net income₂₀₀₈/sales₂₀₀₈	Equal variances assumed	0,36	0,55	-1,42	139	0,16	-0,06	0,05	-0,14	0,01
	Equal variances not assumed			-1,42	136,18	0,16	-0,06	0,05	-0,14	0,01

Πίνακας 94: Στατιστικές μεταβλητές του δείκτη *net income/sales* για οικογενειακές επιχειρήσεις τύπου B και C και μη οικογενειακές για το έτος 2011

Πηγή: Συγγραφέας

Group Statistics					
Net income ₂₀₁₁ /sales ₂₀₁₁	Businesses	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
	NFBs	64	-0,09	0,32	0,04
	FBs	69	-0,03	0,14	0,02

Πίνακας 95: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη *net income₂₀₁₁/sales₂₀₁₁* οικογενειακών επιχειρήσεων τύπου B και C και μη οικογενειακών

Πηγή: Συγγραφέας

Υποπίνακας 1: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη <i>net income₂₀₁₁/sales₂₀₁₁</i> για επίπεδο σημαντικότητας 0,01										
Net income ₂₀₁₁ /sales ₂₀₁₁		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	99% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
Net income ₂₀₁₁ /sales ₂₀₁₁	Equal variances assumed	4,75	0,03	-1,41	131	0,16	-0,06	0,04	-0,17	0,05
	Equal variances not assumed			-1,37	84,77	0,17	-0,06	0,04	-0,17	0,05

Υποπίνακας 2: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη $net\ income_{2011}/sales_{2011}$ για επίπεδο σημαντικότητας 0,05

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
Net income ₂₀₁₁ /sales ₂₀₁₁	Equal variances assumed	4,75	0,03	-1,41	131	0,16	-0,06	0,04	-0,14	0,02
	Equal variances not assumed			-1,37	84,77	0,17	-0,06	0,04	-0,14	0,03

Υποπίνακας 3: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη $net\ income_{2011}/sales_{2011}$ για επίπεδο σημαντικότητας 0,1

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	90% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
Net income ₂₀₁₁ /sales ₂₀₁₁	Equal variances assumed	4,75	0,03	-1,41	131	0,16	-0,06	0,04	-0,13	0,01
	Equal variances not assumed			-1,37	84,77	0,17	-0,06	0,04	-0,13	0,01

Πίνακας 96: Στατιστικές μεταβλητές του δείκτη sales per employee για οικογενειακές επιχειρήσεις τύπου Β και C και μη οικογενειακές για το έτος 2008

Πηγή: Συγγραφέας

Group Statistics					
Sales ₂₀₀₈ per employee ₂₀₀₈	Businesses	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
	NFBs	59	969.522,04	3.022.377,23	393.480,00
	FBs	71	248.724,35	223.434,60	26.516,81

Πίνακας 97: T- στατιστικό τεστ για το δείκτη sales₂₀₀₈ per employee₂₀₀₈ οικογενειακών επιχειρήσεων τύπου Β και C και μη οικογενειακών

Πηγή: Συγγραφέας

Υποπίνακας 1: T- στατιστικό τεστ για το δείκτη sales ₂₀₀₈ per employee ₂₀₀₈ για επίπεδο σημαντικότητας 0,01										
Sales ₂₀₀₈ per employee ₂₀₀₈		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	99% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
Sales ₂₀₀₈ per employee ₂₀₀₈	Equal variances assumed	12,32	0,001	2,00	128	0,05	720.797,69	359.585,15	-219.440,14	1.661.035,52
	Equal variances not assumed			1,83	58,53	0,07	720.797,69	394.372,48	-329.209,13	1.770.804,50

Υποπίνακας 2: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη $sales_{2008}$ per employee $_{2008}$ για επίπεδο σημαντικότητας 0,05

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
Sales₂₀₀₈ per employee₂₀₀₈	Equal variances assumed	12,32	0,001	2,00	128	0,05	720.797,69	359.585,15	9.297,02	1.432.298,35
	Equal variances not assumed			1,83	58,53	0,07	720.797,69	394.372,48	-68.473,28	1.510.068,65

Υποπίνακας 3: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη $sales_{2008}$ per employee $_{2008}$ για επίπεδο σημαντικότητας 0,1

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	90% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
Sales₂₀₀₈ per employee₂₀₀₈	Equal variances assumed	12,32	0,001	2,00	128	0,05	720.797,69	359.585,15	125.020,74	1.316.574,63
	Equal variances not assumed			1,83	58,53	0,07	720.797,69	394.372,48	61.679,61	1.379.915,76

Πίνακας 98: Στατιστικές μεταβλητές του δείκτη sales per employeε για οικογενειακές επιχειρήσεις τύπου Β και C και μη οικογενειακές για το έτος 2011

Πηγή: Συγγραφέας

Group Statistics					
Sales ₂₀₁₁ per employeε ₂₀₁₁	Businesses	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
	NFBs	64	1.039.045,93	3.835.235,77	479.404,47
	FBs	69	247.123,76	230.933,79	27.801,16

Πίνακας 99: T- στατιστικό τεστ για το δείκτη sales₂₀₁₁ per employeε₂₀₁₁ οικογενειακών επιχειρήσεων τύπου Β και C και μη οικογενειακών

Πηγή: Συγγραφέας

Υποπίνακας 1: T- στατιστικό τεστ για το δείκτη sales ₂₀₁₁ per employeε ₂₀₁₁ για επίπεδο σημαντικότητας 0,01										
Sales ₂₀₁₁ per employeε ₂₀₁₁		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	99% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
Sales ₂₀₁₁ per employeε ₂₀₁₁	Equal variances assumed	8,89	0,003	1,71	131	0,09	791.922,16	462.472,72	-416.926,24	2.000.770,56
	Equal variances not assumed			1,65	63,42	0,10	791.922,16	480.209,90	-483.319,87	2.067.164,20

Υποπίνακας 2: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη sales₂₀₁₁ per employee₂₀₁₁ για επίπεδο σημαντικότητας 0,05

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
Sales ₂₀₁₁ per employee ₂₀₁₁	Equal variances assumed	8,89	0,003	1,71	131	0,09	791.922,16	462.472,72	-122.959,19	1.706.803,52
	Equal variances not assumed			1,65	63,42	0,10	791.922,16	480.209,90	-167.575,29	1.751.419,62

Υποπίνακας 3: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη sales₂₀₁₁ per employee₂₀₁₁ για επίπεδο σημαντικότητας 0,1

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	90% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
Sales ₂₀₁₁ per employee ₂₀₁₁	Equal variances assumed	8,89	0,003	1,71	131	0,09	791.922,16	462.472,72	25.804,36	1.558.039,97
	Equal variances not assumed			1,65	63,42	0,10	791.922,16	480.209,90	-9.661,38	1.593.505,71

Πίνακας 100: Στατιστικές μεταβλητές του δείκτη *assets per employee* για οικογενειακές επιχειρήσεις τύπου B και C και μη οικογενειακές για το έτος 2008

Πηγή: Συγγραφέας

Group Statistics					
Assets ₂₀₀₈ per employee ₂₀₀₈	Businesses	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
	NFBs	59	529.879,58	607.376,49	79.073,68
	FBs	71	346.447,48	266.827,95	31.666,65

Πίνακας 101: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη *assets₂₀₀₈ per employee₂₀₀₈* οικογενειακών επιχειρήσεων τύπου B και C και μη οικογενειακών

Πηγή: Συγγραφέας

Υποπίνακας 1: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη <i>assets₂₀₀₈ per employee₂₀₀₈</i> για επίπεδο σημαντικότητας 0,01										
Assets ₂₀₀₈ per employee ₂₀₀₈		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	99% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
Assets ₂₀₀₈ per employee ₂₀₀₈	Equal variances assumed	10,27	0,002	2,29	128	0,02	183.432,10	79.974,56	-25.684,18	392.548,37
	Equal variances not assumed			2,15	76,47	0,03	183.432,10	85.178,78	-41.581,71	408.445,90

Υποπίνακας 2: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη $assets_{2008}$ per $employee_{2008}$ για επίπεδο σημαντικότητας 0,05

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
Assets₂₀₀₈ per employee₂₀₀₈	Equal variances assumed	10,27	0,002	2,29	128	0,02	183.432,10	79.974,56	25.188,76	341.675,43
	Equal variances not assumed			2,15	76,47	0,03	183.432,10	85.178,78	13.800,57	353.063,62

Υποπίνακας 3: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη $assets_{2008}$ per $employee_{2008}$ για επίπεδο σημαντικότητας 0,1

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	90% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
Assets₂₀₀₈ per employee₂₀₀₈	Equal variances assumed	10,27	0,002	2,29	128	0,02	183.432,10	79.974,56	50.926,62	315.937,57
	Equal variances not assumed			2,15	76,47	0,03	183.432,10	85.178,78	41.607,20	325.256,99

Πίνακας 102: Στατιστικές μεταβλητές του δείκτη *assets per employee* για οικογενειακές επιχειρήσεις τύπου B και C και μη οικογενειακές για το έτος 2011

Πηγή: Συγγραφέας

Group Statistics					
Assets ₂₀₁₁ per employee ₂₀₁₁	Businesses	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
	NFBs	64	819.629,52	1.253.471,56	156.683,95
	FBs	69	440.049,29	355.327,62	42.776,42

Πίνακας 103: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη *assets₂₀₁₁ per employee₂₀₁₁* οικογενειακών επιχειρήσεων τύπου B και C και μη οικογενειακών

Πηγή: Συγγραφέας

Υποπίνακας 1: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη <i>assets₂₀₁₁ per employee₂₀₁₁</i> για επίπεδο σημαντικότητας 0,01										
		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	99% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
Assets ₂₀₁₁ per employee ₂₀₁₁	Equal variances assumed	12,84	0,0005	2,41	131	0,02	379.580,23	157.261,48	-31.482,47	790.642,93
	Equal variances not assumed			2,34	72,37	0,02	379.580,23	162.418,23	-50.094,92	809.255,38

Υποπίνακας 2: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη $assets_{2011}$ per $employee_{2011}$ για επίπεδο σημαντικότητας 0,05

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
Assets₂₀₁₁ per employee₂₀₁₁	Equal variances assumed	12,84	0,0005	2,41	131	0,02	379.580,23	157.261,48	68.479,52	690.680,94
	Equal variances not assumed			2,34	72,37	0,02	379.580,23	162.418,23	55.833,61	703.326,85

Υποπίνακας 3: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη $assets_{2011}$ per $employee_{2011}$ για επίπεδο σημαντικότητας 0,1

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	90% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
Assets₂₀₁₁ per employee₂₀₁₁	Equal variances assumed	12,84	0,0005	2,41	131	0,02	379.580,23	157.261,48	119.065,80	640.094,66
	Equal variances not assumed			2,34	72,37	0,02	379.580,23	162.418,23	108.961,74	650.198,72

Πίνακας 104: Στατιστικές μεταβλητές του δείκτη *cash/current assets* για οικογενειακές επιχειρήσεις τύπου B και C και μη οικογενειακές για το έτος 2008

Πηγή: Συγγραφέας

Group Statistics					
Cash ₂₀₀₈ /current assets ₂₀₀₈	Businesses	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
	NFBs	65	0,21	0,22	0,03
	FBs	74	0,13	0,13	0,01

Πίνακας 105: T- στατιστικό τεστ για το δείκτη *cash₂₀₀₈/current assets₂₀₀₈* οικογενειακών επιχειρήσεων τύπου B και C και μη οικογενειακών

Πηγή: Συγγραφέας

Υποπίνακας 1: T- στατιστικό τεστ για το δείκτη <i>cash₂₀₀₈/current assets₂₀₀₈</i> για επίπεδο σημαντικότητας 0,01										
Cash ₂₀₀₈ /current assets ₂₀₀₈		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	99% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
Cash ₂₀₀₈ /current assets ₂₀₀₈	Equal variances assumed	16,84	0,0001	2,91	137	0,004	0,09	0,03	0,01	0,17
	Equal variances not assumed			2,81	100,11	0,01	0,09	0,03	0,01	0,17

Υποπίνακας 2: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη $cash_{2008}/current\ assets_{2008}$ για επίπεδο σημαντικότητας 0,05

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
Cash₂₀₀₈/current assets₂₀₀₈	Equal variances assumed	16,84	0,0001	2,91	137	0,004	0,09	0,03	0,03	0,15
	Equal variances not assumed			2,81	100,11	0,01	0,09	0,03	0,03	0,15

Υποπίνακας 3: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη $cash_{2008}/current\ assets_{2008}$ για επίπεδο σημαντικότητας 0,1

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	90% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
Cash₂₀₀₈/current assets₂₀₀₈	Equal variances assumed	16,84	0,0001	2,91	137	0,004	0,09	0,03	0,04	0,14
	Equal variances not assumed			2,81	100,11	0,01	0,09	0,03	0,04	0,14

Πίνακας 106: Στατιστικές μεταβλητές του δείκτη *cash/current assets* για οικογενειακές επιχειρήσεις τύπου Β και C και μη οικογενειακές για το έτος 2011

Πηγή: Συγγραφέας

Group Statistics					
Cash ₂₀₁₁ /current assets ₂₀₁₁	Businesses	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
	NFBs	63	0,21	0,18	0,02
	FBs	69	0,17	0,19	0,02

Πίνακας 107: T- στατιστικό τεστ για το δείκτη *cash₂₀₁₁/current assets₂₀₁₁* οικογενειακών επιχειρήσεων τύπου Β και C και μη οικογενειακών

Πηγή: Συγγραφέας

Υποπίνακας 1: T- στατιστικό τεστ για το δείκτη <i>cash₂₀₁₁/current assets₂₀₁₁</i> για επίπεδο σημαντικότητας 0,01										
Cash ₂₀₁₁ /current assets ₂₀₁₁		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	99% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
Cash ₂₀₁₁ /current assets ₂₀₁₁	Equal variances assumed	0,02	0,89	1,01	130	0,32	0,03	0,03	-0,05	0,12
	Equal variances not assumed			1,01	129,66	0,31	0,03	0,03	-0,05	0,12

Υποπίνακας 2: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη $cash_{2011}/current\ assets_{2011}$ για επίπεδο σημαντικότητας 0,05

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
Cash₂₀₁₁/current assets₂₀₁₁	Equal variances assumed	0,02	0,89	1,01	130	0,32	0,03	0,03	-0,03	0,10
	Equal variances not assumed			1,01	129,66	0,31	0,03	0,03	-0,03	0,09

Υποπίνακας 3: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη $cash_{2011}/current\ assets_{2011}$ για επίπεδο σημαντικότητας 0,1

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	90% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
Cash₂₀₁₁/current assets₂₀₁₁	Equal variances assumed	0,02	0,89	1,01	130	0,32	0,03	0,03	-0,02	0,08
	Equal variances not assumed			1,01	129,66	0,31	0,03	0,03	-0,02	0,08

Πίνακας 108: Στατιστικές μεταβλητές του δείκτη *cost of goods/sales* για οικογενειακές επιχειρήσεις τύπου B και C και μη οικογενειακές για το έτος 2008

Πηγή: Συγγραφέας

Group Statistics					
Cost of goods ₂₀₀₈ /sales ₂₀₀₈	Businesses	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
	NFBs	64	0,79	0,17	0,02
	FBs	73	0,70	0,18	0,02

Πίνακας 109: T- στατιστικό τεστ για το δείκτη *cost of goods₂₀₀₈/sales₂₀₀₈* οικογενειακών επιχειρήσεων τύπου B και C και μη οικογενειακών

Πηγή: Συγγραφέας

Υποπίνακας 1: T- στατιστικό τεστ για το δείκτη *cost of goods₂₀₀₈/sales₂₀₀₈* για επίπεδο σημαντικότητας 0,01

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	99% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
Cost of goods ₂₀₀₈ /sales ₂₀₀₈	Equal variances assumed	0,59	0,44	2,87	135	0,005	0,09	0,03	0,01	0,16
	Equal variances not assumed			2,88	134,02	0,005	0,09	0,03	0,01	0,16

Υποπίνακας 2: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη $cost\ of\ goods_{2008}/sales_{2008}$ για επίπεδο σημαντικότητας 0,05

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
Cost of goods₂₀₀₈/sales₂₀₀₈	Equal variances assumed	0,59	0,44	2,87	135	0,005	0,09	0,03	0,03	0,15
	Equal variances not assumed			2,88	134,02	0,005	0,09	0,03	0,03	0,15

Υποπίνακας 3: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη $cost\ of\ goods_{2008}/sales_{2008}$ για επίπεδο σημαντικότητας 0,1

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	90% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
Cost of goods₂₀₀₈/sales₂₀₀₈	Equal variances assumed	0,59	0,44	2,87	135	0,005	0,09	0,03	0,04	0,14
	Equal variances not assumed			2,88	134,02	0,005	0,09	0,03	0,04	0,14

Πίνακας 110: Στατιστικές μεταβλητές του δείκτη *cost of goods/sales* για οικογενειακές επιχειρήσεις τύπου B και C και μη οικογενειακές για το έτος 2011

Πηγή: Συγγραφέας

Group Statistics					
Cost of goods ₂₀₁₁ /sales ₂₀₁₁	Businesses	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
	NFBs	62	0,80	0,19	0,02
	FBs	68	0,74	0,17	0,02

Πίνακας 111: T- στατιστικό τεστ για το δείκτη *cost of goods₂₀₁₁/sales₂₀₁₁* οικογενειακών επιχειρήσεων τύπου B και C και μη οικογενειακών

Πηγή: Συγγραφέας

Υποπίνακας 1: T- στατιστικό τεστ για το δείκτη *cost of goods₂₀₁₁/sales₂₀₁₁* για επίπεδο σημαντικότητας 0,01

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	99% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
Cost of goods ₂₀₁₁ /sales ₂₀₁₁	Equal variances assumed	0,71	0,40	1,91	128	0,06	0,06	0,03	-0,02	0,14
	Equal variances not assumed			1,90	123,70	0,06	0,06	0,03	-0,02	0,14

Υποπίνακας 2: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη $cost\ of\ goods_{2011}/sales_{2011}$ για επίπεδο σημαντικότητας 0,05

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
Cost of goods ₂₀₁₁ /sales ₂₀₁₁	Equal variances assumed	0,71	0,40	1,91	128	0,06	0,06	0,03	0,00	0,12
	Equal variances not assumed			1,90	123,70	0,06	0,06	0,03	0,00	0,12

Υποπίνακας 3: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη $cost\ of\ goods_{2011}/sales_{2011}$ για επίπεδο σημαντικότητας 0,1

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	90% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
Cost of goods ₂₀₁₁ /sales ₂₀₁₁	Equal variances assumed	0,71	0,40	1,91	128	0,06	0,06	0,03	0,01	0,11
	Equal variances not assumed			1,90	123,70	0,06	0,06	0,03	0,01	0,11

Πίνακας 112: Στατιστικές μεταβλητές του δείκτη *capital expenditures/total assets* για οικογενειακές επιχειρήσεις τύπου Β και C και μη οικογενειακές για το έτος 2008

Πηγή: Συγγραφέας

Group Statistics					
Capex ₂₀₀₈ /total assets ₂₀₀₈	Businesses	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
	NFBs	67	-0,05	0,04	0,00
	FBs	74	-0,06	0,07	0,01

Πίνακας 113: T- στατιστικό τεστ για το δείκτη *capital expenditures₂₀₀₈/ total assets₂₀₀₈* οικογενειακών επιχειρήσεων τύπου Β και C και μη οικογενειακών

Πηγή: Συγγραφέας

Υποπίνακας 1: T- στατιστικό τεστ για το δείκτη *capital expenditures₂₀₀₈/ total assets₂₀₀₈* για επίπεδο σημαντικότητας 0,01

Capex ₂₀₀₈ /total assets ₂₀₀₈		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	99% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
Capex ₂₀₀₈ /total assets ₂₀₀₈	Equal variances assumed	4,41	0,04	0,98	139	0,33	0,01	0,01	-0,02	0,03
	Equal variances not assumed			1,01	114,35	0,31	0,01	0,01	-0,01	0,03

Υποπίνακας 2: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη $capital\ expenditures_{2008} / total\ assets_{2008}$ για επίπεδο σημαντικότητας 0,05

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
Capex₂₀₀₈/total assets₂₀₀₈	Equal variances assumed	4,41	0,04	0,98	139	0,33	0,01	0,01	-0,01	0,03
	Equal variances not assumed			1,01	114,35	0,31	0,01	0,01	-0,01	0,03

Υποπίνακας 3: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη $capital\ expenditures_{2008} / total\ assets_{2008}$ για επίπεδο σημαντικότητας 0,1

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	90% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
Capex₂₀₀₈/total assets₂₀₀₈	Equal variances assumed	4,41	0,04	0,98	139	0,33	0,01	0,01	-0,01	0,03
	Equal variances not assumed			1,01	114,35	0,31	0,01	0,01	-0,01	0,02

Πίνακας 114: Στατιστικές μεταβλητές του δείκτη *capital expenditures/total assets* για οικογενειακές επιχειρήσεις τύπου Β και C και μη οικογενειακές για το έτος 2011

Πηγή: Συγγραφέας

Group Statistics					
Capex ₂₀₁₁ /total assets ₂₀₁₁	Businesses	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
	NFBs	64	-0,03	0,04	0,00
	FBs	68	-0,04	0,05	0,01

Πίνακας 115: T- στατιστικό τεστ για το δείκτη *capital expenditures₂₀₁₁/ total assets₂₀₁₁* οικογενειακών επιχειρήσεων τύπου Β και C και μη οικογενειακών

Πηγή: Συγγραφέας

Υποπίνακας 1: T- στατιστικό τεστ για το δείκτη *capital expenditures₂₀₁₁/ total assets₂₀₁₁* για επίπεδο σημαντικότητας 0,01

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	99% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
Capex ₂₀₁₁ /total assets ₂₀₁₁	Equal variances assumed	1,33	0,25	0,51	130	0,61	0,004	0,01	-0,02	0,02
	Equal variances not assumed			0,51	124,66	0,61	0,004	0,01	-0,02	0,02

Υποπίνακας 2: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη $capital\ expenditures_{2011}/total\ assets_{2011}$ για επίπεδο σημαντικότητας 0,05

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
Capex₂₀₁₁/total assets₂₀₁₁	Equal variances assumed	1,33	0,25	0,51	130	0,61	0,004	0,01	-0,01	0,02
	Equal variances not assumed			0,51	124,66	0,61	0,004	0,01	-0,01	0,02

Υποπίνακας 3: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη $capital\ expenditures_{2011}/total\ assets_{2011}$ για επίπεδο σημαντικότητας 0,1

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	90% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
Capex₂₀₁₁/total assets₂₀₁₁	Equal variances assumed	1,33	0,25	0,51	130	0,61	0,004	0,01	-0,01	0,02
	Equal variances not assumed			0,51	124,66	0,61	0,004	0,01	-0,01	0,02

Πίνακας 116: Σύγκριση απόδοσης και χρηματοοικονομικών χαρακτηριστικών οικογενειακών και μη οικογενειακών επιχειρήσεων

Πηγή: Συγγραφέας

Comparative Performance and Financial Characteristics: Family Versus NFBs

Indicators	2008					2011				
	N	Means		Difference	Significance	N	Means		Difference	Significance
		NFBs	FBs				NFBs	FBs		
ROA	139	1,85	2,59	0,74		130	-1,39	-0,85	0,55	
ROE	138	3,75	5,22	1,47		130	-3,81	-3,33	0,48	
ROIC	137	21,27	5,20	-16,07		128	-11,36	-1,19	10,17	
Net income	131	30.258.922,39	7.616.607,26	-22.642.315,13		133	15.340.064,06	768.672,58	-14.571.391,49	
Total debts/total capital	138	0,29	0,31	0,02		132	0,29	0,30	0,01	
long-term debts/total capital	117	0,18	0,17	-0,01		120	0,134	0,123	-0,011	
total debts/total common equity	138	0,98	0,87	-0,11		133	1,04	0,94	-0,10	
current ratio	141	1,64	1,89	0,25	*	133	1,48	1,80	0,31	*
Net income/sales	141	-0,01	0,05	0,06		133	-0,09	-0,03	0,06	
Sales per employee	130	969.522,04	248.724,35	-720.797,69	*	133	1.039.045,93	247.123,76	-791.922,16	
Assets per employee	130	529.879,58	346.447,48	-183.432,09	*,**	133	819.629,52	440.049,29	-379.580,23	*,**
Cash/current assets	139	0,21	0,13	-0,09	*,**,***	132	0,21	0,17	-0,03	
Cost of goods/sales	137	0,79	0,70	-0,09	*,**,***	130	0,80	0,74	-0,06	*
capital expenditures/total assets	141	-0,05	-0,06	-0,01		132	-0,03	-0,04	-0,004	

*** Significant at 1% level

** Significant at 5% level

* Significant at 10% level

Συγκρίνοντας τους πίνακες 59 και 116 θα προσπαθήσουμε να κατανοήσουμε την επίδραση που έχει ο ασθενής οικογενειακός έλεγχος στα αποτελέσματα. Ουσιαστικά πρόκειται για μία έμμεση σύγκριση οικογενειακών επιχειρήσεων τύπου Β και οικογενειακών επιχειρήσεων τύπου C. Όσον αφορά την αποδοτικότητα, παρατηρούμε ότι και στις δύο περιπτώσεις οι οικογενειακές επιχειρήσεις είναι πιο κερδοφόρες από τις μη οικογενειακές. Το πλεονέκτημα της κερδοφορίας φαίνεται να ενδυναμώνει όταν συγκρίνουμε τις οικογενειακές στο σύνολό τους με τις μη οικογενειακές (Πίνακας 116) και για τα δύο υπό μελέτη έτη. Με βάση τα προαναφερθέντα αντιλαμβανόμαστε ότι οι οικογενειακές επιχειρήσεις τύπου C συνεισφέρουν σημαντικά στη σύγκριση της απόδοσης των επιχειρήσεων. Παρόλα αυτά και στις δύο περιπτώσεις δεν παρατηρούμε στατιστική σημαντικότητα για τους μέσους όρους των διαφορών των δεικτών ROA, ROE, ROIC και Net income/sales.

Για τις οικονομικές δομές αντλούμε αρκετά διαφορετικά συμπεράσματα. Σε όρους ρευστότητας, το πλεονέκτημα της τρέχουσας ρευστότητας είναι στατιστικά σημαντικό και στις δύο περιπτώσεις τόσο για το έτος 2008 όσο και για το έτος 2011. Η βελτίωση της ικανότητας των οικογενειακών επιχειρήσεων να ανταποκριθούν στις βραχυπρόθεσμες οικονομικές δεσμεύσεις τους, ακόμα και σε δύσκολες οικονομικές συνθήκες (2011), μπορεί να οφείλεται σε εγγενή χαρακτηριστικά των οικογενειακών επιχειρήσεων, ανεξάρτητα από το επίπεδο του ελέγχου της οικογένειας. Παρά τη στατιστική σημαντικότητα που παρατηρούμε στον πίνακα 59 και 116 για το δείκτη της τρέχουσας ρευστότητας, η διαφορά μεταξύ οικογενειακών και μη οικογενειακών επιχειρήσεων εμφανίζεται αυξημένη στο δείγμα του ισχυρού οικογενειακού ελέγχου. Στηριζόμενοι στα παραπάνω μπορούμε να αποδεχθούμε μερικώς την υπόθεση 4, η οποία αναφέρει ότι το επίπεδο του οικογενειακού ελέγχου επηρεάζει σημαντικά τη χρηματοοικονομική δομή των επιχειρήσεων.

Λαμβάνοντας υπόψη τους δείκτες της χρηματοοικονομικής μόχλευσης, είναι σημαντικό να αναφέρουμε πως και στις δύο συγκρίσεις που κάναμε δεν εντοπίσαμε στατιστική σημαντικότητα στα αποτελέσματα. Η αναλογία του συνολικού χρέους προς το συνολικό κεφάλαιο δεν παρουσιάζει μεταβολή στον πίνακα 59 και 116. Όμως, η εικόνα γίνεται λιγότερο σαφής όσον αφορά τις αναλογίες που σχετίζονται με την οικονομική ανεξαρτησία. Πιο συγκεκριμένα, η διαφορά του δείκτη long-term debt/total capital είναι αμυδρώς αυξημένη στο δείγμα του συνόλου των οικογενειακών επιχειρήσεων και για τα δύο εξεταζόμενα έτη. Το ίδιο φαίνεται να ισχύει και για το δείκτη total debt/total capital μόνο για το έτος 2011. Το συμπέρασμα στο οποίο καταλήγουμε είναι ότι οι οικογενειακές επιχειρήσεις εμφανίζονται λιγότερο εξαρτημένες από τους δανειστές σε αντίθεση με τις μη οικογενειακές, αλλά η

διαφορά παραμένει ελάχιστη ως αποτέλεσμα των διαφορετικών επιπέδων του οικογενειακού ελέγχου. Παρόλα αυτά, εφόσον όλοι οι υπολογιζόμενοι δείκτες χρηματοοικονομικής μόχλευσης δεν παρουσιάζουν στατιστική σημαντικότητα και οι διαφορές τους μεταξύ του δείγματος ισχυρού οικογενειακού ελέγχου και του δείγματος όλων των μορφών ελέγχου δεν ξεπερνά το 1%, δεν μας επηρεάζει σημαντικά ώστε να απορρίψουμε την υπόθεση 4.

Για να έχουμε μία ολοκληρωμένη εικόνα για τις υποθέσεις 3 και 4 προβήκαμε σε σύγκριση οικογενειακών επιχειρήσεων τύπου Β και οικογενειακών τύπου C σε όρους απόδοσης και χρηματοοικονομικών δομών. Αυτή η άμεση σύγκριση (πίνακας 149) δείχνει ότι οι οικογενειακές επιχειρήσεις ισχυρού ελέγχου υστερούν στους δείκτες αποδοτικότητας σε σχέση με τις αντίστοιχες ασθενούς ελέγχου, δίνοντας στατιστικά σημαντικές διαφορές για τους δείκτες ROE και ROIC το έτος 2008. Συνεπώς, η υπόθεση 3, η οποία αναφέρει ότι το επίπεδο του οικογενειακού ελέγχου επηρεάζει σημαντικά την απόδοση των επιχειρήσεων σε όρους κερδοφορίας, απορρίπτεται.

Σε όρους χρηματοοικονομικών δομών και πιο συγκεκριμένα σε όρους ρευστότητας αποδεχόμαστε την υπόθεση 4. Η μέση τρέχουσα ρευστότητα των οικογενειακών επιχειρήσεων τύπου Β δίνει καλύτερα αποτελέσματα σε σύγκριση με την αντίστοιχη των οικογενειακών επιχειρήσεων τύπου C, παρουσιάζοντας ταυτόχρονα στατιστική σημαντικότητα στα όρια του 1%, 5% και 10% και για τα δύο έτη που εξετάζουμε. Οι δείκτες χρηματοοικονομικής μόχλευσης δίνουν μικρό προβάδισμα στις οικογενειακές επιχειρήσεις ασθενούς οικογενειακού ελέγχου αλλά τα αποτελέσματα δε θεωρούνται στατιστικώς σημαντικά. Συνεπώς, δεν επηρεάζουν σημαντικά την αποδοχή της υπόθεσης 4.

Παρακάτω παραθέτουμε τους πίνακες με τα στατιστικά μεγέθη των αριθμοδεικτών επιχειρήσεων τύπου Β και τύπου C και για τα δύο υπό μελέτη έτη καθώς και τους πίνακες με τη στατιστική ανάλυση σημαντικότητας για τους συγκεκριμένους δείκτες.

Πίνακας 117: Στατιστικές μεταβλητές του δείκτη ROA για οικογενειακές επιχειρήσεις ισχυρού ελέγχου (τύπου B) και ασθενούς ελέγχου (τύπου C) για το έτος 2008

Πηγή: Συγγραφέας

Group Statistics					
ROA ₂₀₀₈	Businesses	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
	FBs_B	68	1,97	4,70	0,57
	FBs_C	6	9,58	11,62	4,74

Πίνακας 118: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη ROA₂₀₀₈ οικογενειακών επιχειρήσεων ισχυρού ελέγχου (τύπου B) και ασθενούς ελέγχου (τύπου C)

Πηγή: Συγγραφέας

Υποπίνακας 1: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη ROA₂₀₀₈ για επίπεδο σημαντικότητας 0,01

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	99% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
ROA ₂₀₀₈	Equal variances assumed	8,94	0,00	-3,26	72	0,00	-7,61	2,33	-13,77	-1,44
	Equal variances not assumed			-1,59	5,15	0,17	-7,61	4,78	-26,59	11,38

Υποπίνακας 2: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη ROA₂₀₀₈ για επίπεδο σημαντικότητας 0,05

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
ROA ₂₀₀₈	Equal variances assumed	8,94	0,00	-3,26	72	0,00	-7,61	2,33	-12,25	-2,96
	Equal variances not assumed			-1,59	5,15	0,17	-7,61	4,78	-19,79	4,57

Υποπίνακας 3: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη ROA₂₀₀₈ για επίπεδο σημαντικότητας 0,1

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	90% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
ROA ₂₀₀₈	Equal variances assumed	8,94	0,00	-3,26	72	0,00	-7,61	2,33	-11,49	-3,72
	Equal variances not assumed			-1,59	5,15	0,17	-7,61	4,78	-17,17	1,96

Πίνακας 119: Στατιστικές μεταβλητές του δείκτη ROA για οικογενειακές επιχειρήσεις ισχυρού ελέγχου (τύπου B) και ασθενούς ελέγχου (τύπου C) για το έτος 2011

Πηγή: Συγγραφέας

Group Statistics					
ROA ₂₀₁₁	Businesses	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
	FBs_B	63	-0,85	4,92	0,62
	FBs_C	4	-0,78	1,94	0,97

Πίνακας 120: T- στατιστικό τεστ για το δείκτη ROA₂₀₁₁ οικογενειακών επιχειρήσεων ισχυρού ελέγχου (τύπου B) και ασθενούς ελέγχου (τύπου C)

Πηγή: Συγγραφέας

Υποπίνακας 1: T- στατιστικό τεστ για το δείκτη ROA₂₀₁₁ για επίπεδο σημαντικότητας 0,01

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	99% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
ROA ₂₀₁₁	Equal variances assumed	3,12	0,08	-0,03	65	0,98	-0,07	2,49	-6,68	6,53
	Equal variances not assumed			-0,06	5,92	0,95	-0,07	1,15	-4,36	4,21

Υποπίνακας 2: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη ROA₂₀₁₁ για επίπεδο σημαντικότητας 0,05

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
ROA ₂₀₁₁	Equal variances assumed	3,12	0,08	-0,03	65	0,98	-0,07	2,49	-5,04	4,90
	Equal variances not assumed			-0,06	5,92	0,95	-0,07	1,15	-2,90	2,75

Υποπίνακας 3: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη ROA₂₀₁₁ για επίπεδο σημαντικότητας 0,1

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	90% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
ROA ₂₀₁₁	Equal variances assumed	3,12	0,08	-0,03	65	0,98	-0,07	2,49	-4,23	4,08
	Equal variances not assumed			-0,06	5,92	0,95	-0,07	1,15	-2,31	2,17

Πίνακας 121: Στατιστικές μεταβλητές του δείκτη ROE για οικογενειακές επιχειρήσεις ισχυρού ελέγχου (τύπου B) και ασθενούς ελέγχου (τύπου C) για το έτος 2008

Πηγή: Συγγραφέας

Group Statistics					
ROE ₂₀₀₈	Businesses	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
	FBs_B	68	4,67	11,03	1,34
	FBs_C	5	12,67	7,10	3,17

Πίνακας 122: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη ROE₂₀₀₈ οικογενειακών επιχειρήσεων ισχυρού ελέγχου (τύπου B) και ασθενούς ελέγχου (τύπου C)

Πηγή: Συγγραφέας

Υποπίνακας 1: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη ROE₂₀₀₈ για επίπεδο σημαντικότητας 0,01

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	99% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
ROE ₂₀₀₈	Equal variances assumed	0,33	0,57	-1,59	71	0,12	-7,99	5,03	-21,30	5,31
	Equal variances not assumed			-2,32	5,54	0,06	-7,99	3,44	-21,21	5,23

Υποπίνακας 2: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη ROE₂₀₀₈ για επίπεδο σημαντικότητας 0,05

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
ROE ₂₀₀₈	Equal variances assumed	0,33	0,57	-1,59	71	0,12	-7,99	5,03	-18,01	2,03
	Equal variances not assumed			-2,32	5,54	0,06	-7,99	3,44	-16,59	0,61

Υποπίνακας 3: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη ROE₂₀₀₈ για επίπεδο σημαντικότητας 0,1

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	90% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
ROE ₂₀₀₈	Equal variances assumed	0,33	0,57	-1,59	71	0,12	-7,99	5,03	-16,37	0,39
	Equal variances not assumed			-2,32	5,54	0,06	-7,99	3,44	-14,79	-1,20

Πίνακας 123: Στατιστικές μεταβλητές του δείκτη ROE για οικογενειακές επιχειρήσεις ισχυρού ελέγχου (τύπου B) και ασθενούς ελέγχου (τύπου C) για το έτος 2011

Πηγή: Συγγραφέας

Group Statistics					
ROE ₂₀₁₁	Businesses	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
	FBs_B	63	-3,46	12,16	1,53
	FBs_C	4	-1,34	4,38	2,19

Πίνακας 124: T- στατιστικό τεστ για το δείκτη ROE₂₀₁₁ οικογενειακών επιχειρήσεων ισχυρού ελέγχου (τύπου B) και ασθενούς ελέγχου (τύπου C)

Πηγή: Συγγραφέας

Υποπίνακας 1: T- στατιστικό τεστ για το δείκτη ROE ₂₀₁₁ για επίπεδο σημαντικότητας 0,01										
ROE ₂₀₁₁		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	99% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
ROE ₂₀₁₁	Equal variances assumed	3,65	0,06	-0,35	65	0,73	-2,12	6,14	-18,42	14,17
	Equal variances not assumed			-0,79	6,57	0,46	-2,12	2,67	-11,69	7,45

Υποπίνακας 2: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη ROE₂₀₁₁ για επίπεδο σημαντικότητας 0,05

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
ROE ₂₀₁₁	Equal variances assumed	3,65	0,06	-0,35	65	0,73	-2,12	6,14	-14,38	10,14
	Equal variances not assumed			-0,79	6,57	0,46	-2,12	2,67	-8,53	4,29

Υποπίνακας 3: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη ROE₂₀₁₁ για επίπεδο σημαντικότητας 0,1

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	90% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
ROE ₂₀₁₁	Equal variances assumed	3,65	0,06	-0,35	65	0,73	-2,12	6,14	-12,37	8,13
	Equal variances not assumed			-0,79	6,57	0,46	-2,12	2,67	-7,24	2,99

Πίνακας 125: Στατιστικές μεταβλητές του δείκτη ROIC για οικογενειακές επιχειρήσεις ισχυρού ελέγχου (τύπου B) και ασθενούς ελέγχου (τύπου C) για το έτος 2008

Πηγή: Συγγραφέας

Group Statistics					
ROIC ₂₀₀₈	Businesses	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
	FBs_B	68	4,29	10,16	1,23
	FBs_C	6	15,54	13,58	5,55

Πίνακας 126: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη ROIC₂₀₀₈ οικογενειακών επιχειρήσεων ισχυρού ελέγχου (τύπου B) και ασθενούς ελέγχου (τύπου C)

Πηγή: Συγγραφέας

Υποπίνακας 1: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη ROIC₂₀₀₈ για επίπεδο σημαντικότητας 0,01

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	99% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
ROIC ₂₀₀₈	Equal variances assumed	1,26	0,26	-2,53	72	0,01	-11,25	4,44	-23,00	0,51
	Equal variances not assumed			-1,98	5,50	0,10	-11,25	5,68	-33,11	10,61

Υποπίνακας 2: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη ROIC₂₀₀₈ για επίπεδο σημαντικότητας 0,05

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
ROIC ₂₀₀₈	Equal variances assumed	1,26	0,26	-2,53	72	0,01	-11,25	4,44	-20,10	-2,39
	Equal variances not assumed			-1,98	5,50	0,10	-11,25	5,68	-25,46	2,96

Υποπίνακας 3: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη ROIC₂₀₀₈ για επίπεδο σημαντικότητας 0,1

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	90% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
ROIC ₂₀₀₈	Equal variances assumed	1,26	0,26	-2,53	72	0,01	-11,25	4,44	-18,65	-3,85
	Equal variances not assumed			-1,98	5,50	0,10	-11,25	5,68	-22,47	-0,03

Πίνακας 127: Στατιστικές μεταβλητές του δείκτη ROIC για οικογενειακές επιχειρήσεις ισχυρού ελέγχου (τύπου B) και ασθενούς ελέγχου (τύπου C) για το έτος 2011

Πηγή: Συγγραφέας

Group Statistics					
ROIC ₂₀₁₁	Businesses	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
	FBs_B	62	-1,22	12,14	1,54
	FBs_C	4	-0,67	3,63	1,81

Πίνακας 128: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη ROIC₂₀₁₁ οικογενειακών επιχειρήσεων ισχυρού ελέγχου (τύπου B) και ασθενούς ελέγχου (τύπου C)

Πηγή: Συγγραφέας

Υποπίνακας 1: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη ROIC₂₀₁₁ για επίπεδο σημαντικότητας 0,01

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	99% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
ROIC ₂₀₁₁	Equal variances assumed	1,44	0,24	-0,09	64	0,93	-0,55	6,13	-16,82	15,71
	Equal variances not assumed			-0,23	8,67	0,82	-0,55	2,38	-8,37	7,26

Υποπίνακας 2: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη ROIC₂₀₁₁ για επίπεδο σημαντικότητας 0,05

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
ROIC ₂₀₁₁	Equal variances assumed	1,44	0,24	-0,09	64	0,93	-0,55	6,13	-12,79	11,69
	Equal variances not assumed			-0,23	8,67	0,82	-0,55	2,38	-5,97	4,87

Υποπίνακας 3: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη ROIC₂₀₁₁ για επίπεδο σημαντικότητας 0,1

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	90% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
ROIC ₂₀₁₁	Equal variances assumed	1,44	0,24	-0,09	64	0,93	-0,55	6,13	-10,78	9,67
	Equal variances not assumed			-0,23	8,67	0,82	-0,55	2,38	-4,94	3,83

Πίνακας 129: Στατιστικές μεταβλητές του δείκτη *total debt/total capital* για οικογενειακές επιχειρήσεις ισχυρού ελέγχου (τύπου B) και ασθενούς ελέγχου (τύπου C) για το έτος 2008

Πηγή: Συγγραφέας

Group Statistics					
Total debt ₂₀₀₈ /total capital ₂₀₀₈	Businesses	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
	FBs_B	66	0,31	0,16	0,02
	FBs_C	6	0,30	0,12	0,05

Πίνακας 130: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη *total debt₂₀₀₈/total capital₂₀₀₈* οικογενειακών επιχειρήσεων ισχυρού ελέγχου (τύπου B) και ασθενούς ελέγχου (τύπου C)

Πηγή: Συγγραφέας

Υποπίνακας 1: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη <i>total debt₂₀₀₈/total capital₂₀₀₈</i> για επίπεδο σημαντικότητας 0,01										
Total debt ₂₀₀₈ /total capital ₂₀₀₈		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	99% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
Total debt ₂₀₀₈ /total capital ₂₀₀₈	Equal variances assumed	1,58	0,21	0,04	70	0,97	0,003	0,07	-0,17	0,18
	Equal variances not assumed			0,05	6,67	0,96	0,003	0,05	-0,18	0,19

Υποπίνακας 2: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη $total\ debt_{2008}/total\ capital_{2008}$ για επίπεδο σημαντικότητας 0,05

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
Total debt₂₀₀₈/total capital₂₀₀₈	Equal variances assumed	1,58	0,21	0,04	70	0,97	0,003	0,07	-0,13	0,13
	Equal variances not assumed			0,05	6,67	0,96	0,003	0,05	-0,12	0,13

Υποπίνακας 3: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη $total\ debt_{2008}/total\ capital_{2008}$ για επίπεδο σημαντικότητας 0,1

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	90% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
Total debt₂₀₀₈/total capital₂₀₀₈	Equal variances assumed	1,58	0,21	0,04	70	0,97	0,003	0,07	-0,11	0,11
	Equal variances not assumed			0,05	6,67	0,96	0,003	0,05	-0,10	0,10

Πίνακας 131: Στατιστικές μεταβλητές του δείκτη *total debt/total capital* για οικογενειακές επιχειρήσεις ισχυρού ελέγχου (τύπου Β) και ασθενούς ελέγχου (τύπου C) για το έτος 2011

Πηγή: Συγγραφέας

Group Statistics					
Total debt ₂₀₁₁ /total capital ₂₀₁₁	Businesses	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
	FBs_B	64	0,30	0,17	0,02
	FBs_C	4	0,28	0,17	0,08

Πίνακας 132: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη *total debt₂₀₁₁/total capital₂₀₁₁* οικογενειακών επιχειρήσεων ισχυρού ελέγχου (τύπου Β) και ασθενούς ελέγχου (τύπου C)

Πηγή: Συγγραφέας

Υποπίνακας 1: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη <i>total debt₂₀₁₁/total capital₂₀₁₁</i> για επίπεδο σημαντικότητας 0,01										
Total debt ₂₀₁₁ /total capital ₂₀₁₁		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	99% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
Total debt ₂₀₁₁ /total capital ₂₀₁₁	Equal variances assumed	0,09	0,76	0,30	66	0,76	0,03	0,09	-0,20	0,26
	Equal variances not assumed			0,30	3,38	0,78	0,03	0,09	-0,43	0,48

Υποπίνακας 2: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη $total\ debt_{2011}/total\ capital_{2011}$ για επίπεδο σημαντικότητας 0,05

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
Total debt₂₀₁₁/total capital₂₀₁₁	Equal variances assumed	0,09	0,76	0,30	66	0,76	0,03	0,09	-0,15	0,20
	Equal variances not assumed			0,30	3,38	0,78	0,03	0,09	-0,24	0,29

Υποπίνακας 3: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη $total\ debt_{2011}/total\ capital_{2011}$ για επίπεδο σημαντικότητας 0,1

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	90% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
Total debt₂₀₁₁/total capital₂₀₁₁	Equal variances assumed	0,09	0,76	0,30	66	0,76	0,03	0,09	-0,12	0,17
	Equal variances not assumed			0,30	3,38	0,78	0,03	0,09	-0,17	0,22

Πίνακας 133: Στατιστικές μεταβλητές του δείκτη *long-term debt/total capital* για οικογενειακές επιχειρήσεις ισχυρού ελέγχου (τύπου B) και ασθενούς ελέγχου (τύπου C) για το έτος 2008

Πηγή: Συγγραφέας

Group Statistics					
Long-term debt ₂₀₀₈ /total capital ₂₀₀₈	Businesses	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
	FBs_B	56	0,18	0,12	0,02
	FBs_C	6	0,10	0,08	0,03

Πίνακας 134: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη *long-term debt₂₀₀₈/total capital₂₀₀₈* οικογενειακών επιχειρήσεων ισχυρού ελέγχου (τύπου B) και ασθενούς ελέγχου (τύπου C)

Πηγή: Συγγραφέας

Υποπίνακας 1: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη *long-term debt₂₀₀₈/total capital₂₀₀₈* για επίπεδο σημαντικότητας 0,01

Long-term debt ₂₀₀₈ /total capital ₂₀₀₈		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	99% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
Long-term debt ₂₀₀₈ /total capital ₂₀₀₈	Equal variances assumed	0,90	0,35	1,58	60	0,12	0,082	0,05	-0,06	0,22
	Equal variances not assumed			2,22	7,74	0,06	0,082	0,04	-0,04	0,21

Υποπίνακας 2: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη $long\text{-}term\ debt_{2008}/total\ capital_{2008}$ για επίπεδο σημαντικότητας 0,05

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
Long-term debt₂₀₀₈/total capital₂₀₀₈	Equal variances assumed	0,90	0,35	1,58	60	0,12	0,082	0,05	-0,02	0,19
	Equal variances not assumed			2,22	7,74	0,06	0,082	0,04	0,00	0,17

Υποπίνακας 3: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη $long\text{-}term\ debt_{2008}/total\ capital_{2008}$ για επίπεδο σημαντικότητας 0,1

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	90% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
Long-term debt₂₀₀₈/total capital₂₀₀₈	Equal variances assumed	0,90	0,35	1,58	60	0,12	0,082	0,05	0,00	0,17
	Equal variances not assumed			2,22	7,74	0,06	0,082	0,04	0,01	0,15

Πίνακας 135: Στατιστικές μεταβλητές του δείκτη *long-term debt/total capital* για οικογενειακές επιχειρήσεις ισχυρού ελέγχου (τύπου B) και ασθενούς ελέγχου (τύπου C) για το έτος 2011

Πηγή: Συγγραφέας

Group Statistics					
Long-term debt ₂₀₁₁ /total capital ₂₀₁₁	Businesses	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
	FBs_B	58	0,13	0,11	0,01
	FBs_C	4	0,06	0,10	0,05

Πίνακας 136: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη *long-term debt₂₀₁₁/total capital₂₀₁₁* οικογενειακών επιχειρήσεων ισχυρού ελέγχου (τύπου B) και ασθενούς ελέγχου (τύπου C)

Πηγή: Συγγραφέας

Υποπίνακας 1: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη *long-term debt₂₀₁₁/total capital₂₀₁₁* για επίπεδο σημαντικότητας 0,01

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	99% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
Long-term debt ₂₀₁₁ /total capital ₂₀₁₁	Equal variances assumed	0,09	0,76	1,16	60	0,25	0,07	0,06	-0,09	0,22
	Equal variances not assumed			1,25	3,51	0,29	0,07	0,05	-0,21	0,34

Υποπίνακας 2: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη $long\text{-}term\ debt_{2011}/total\ capital_{2011}$ για επίπεδο σημαντικότητας 0,05

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
Long-term debt ₂₀₁₁ /total capital ₂₀₁₁	Equal variances assumed	0,09	0,76	1,16	60	0,25	0,07	0,06	-0,05	0,18
	Equal variances not assumed			1,25	3,51	0,29	0,07	0,05	-0,09	0,23

Υποπίνακας 3: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη $long\text{-}term\ debt_{2011}/total\ capital_{2011}$ για επίπεδο σημαντικότητας 0,1

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	90% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
Long-term debt ₂₀₁₁ /total capital ₂₀₁₁	Equal variances assumed	0,09	0,76	1,16	60	0,25	0,07	0,06	-0,03	0,16
	Equal variances not assumed			1,25	3,51	0,29	0,07	0,05	-0,05	0,19

Πίνακας 137: Στατιστικές μεταβλητές του δείκτη *total debt/total equity* για οικογενειακές επιχειρήσεις ισχυρού ελέγχου (τύπου Β) και ασθενούς ελέγχου (τύπου C) για το έτος 2008

Πηγή: Συγγραφέας

Group Statistics					
Total debt ₂₀₀₈ /total equity ₂₀₀₈	Businesses	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
	FBs_B	66	0,87	0,70	0,09
	FBs_C	6	0,86	0,49	0,20

Πίνακας 138: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη *total debt₂₀₀₈/total equity₂₀₀₈* οικογενειακών επιχειρήσεων ισχυρού ελέγχου (τύπου Β) και ασθενούς ελέγχου (τύπου C)

Πηγή: Συγγραφέας

Υποπίνακας 1: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη *total debt₂₀₀₈/total equity₂₀₀₈* για επίπεδο σημαντικότητας 0,01

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	99% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
Total debt ₂₀₀₈ /total equity ₂₀₀₈	Equal variances assumed	0,83	0,36	0,03	70	0,98	0,01	0,29	-0,77	0,79
	Equal variances not assumed			0,04	7,05	0,97	0,01	0,22	-0,75	0,77

Υποπίνακας 2: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη $total\ debt_{2008}/total\ equity_{2008}$ για επίπεδο σημαντικότητας 0,05

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
Total debt₂₀₀₈/total equity₂₀₀₈	Equal variances assumed	0,83	0,36	0,03	70	0,98	0,01	0,29	-0,58	0,60
	Equal variances not assumed			0,04	7,05	0,97	0,01	0,22	-0,50	0,52

Υποπίνακας 3: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη $total\ debt_{2008}/total\ equity_{2008}$ για επίπεδο σημαντικότητας 0,1

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	90% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
Total debt₂₀₀₈/total equity₂₀₀₈	Equal variances assumed	0,83	0,36	0,03	70	0,98	0,01	0,29	-0,48	0,50
	Equal variances not assumed			0,04	7,05	0,97	0,01	0,22	-0,40	0,42

Πίνακας 139: Στατιστικές μεταβλητές του δείκτη *total debt/total equity* για οικογενειακές επιχειρήσεις ισχυρού ελέγχου (τύπου B) και ασθενούς ελέγχου (τύπου C) για το έτος 2011

Πηγή: Συγγραφέας

Group Statistics					
Total debt ₂₀₁₁ /total equity ₂₀₁₁	Businesses	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
	FBs_B	65	0,95	1,01	0,13
	FBs_C	4	0,80	0,62	0,31

Πίνακας 140: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη *total debt₂₀₁₁/total equity₂₀₁₁* οικογενειακών επιχειρήσεων ισχυρού ελέγχου (τύπου B) και ασθενούς ελέγχου (τύπου C)

Πηγή: Συγγραφέας

Υποπίνακας 1: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη *total debt₂₀₁₁/total equity₂₀₁₁* για επίπεδο σημαντικότητας 0,01

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	99% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
Total debt ₂₀₁₁ /total equity ₂₀₁₁	Equal variances assumed	0,49	0,48	0,29	67	0,77	0,15	0,51	-1,21	1,51
	Equal variances not assumed			0,44	4,04	0,68	0,15	0,34	-1,39	1,68

Υποπίνακας 2: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη $total\ debt_{2011}/total\ equity_{2011}$ για επίπεδο σημαντικότητας 0,05

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
Total debt ₂₀₁₁ /total equity ₂₀₁₁	Equal variances assumed	0,49	0,48	0,29	67	0,77	0,15	0,51	-0,88	1,17
	Equal variances not assumed			0,44	4,04	0,68	0,15	0,34	-0,78	1,08

Υποπίνακας 3: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη $total\ debt_{2011}/total\ equity_{2011}$ για επίπεδο σημαντικότητας 0,1

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	90% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
Total debt ₂₀₁₁ /total equity ₂₀₁₁	Equal variances assumed	0,49	0,48	0,29	67	0,77	0,15	0,51	-0,71	1,00
	Equal variances not assumed			0,44	4,04	0,68	0,15	0,34	-0,57	0,86

Πίνακας 141: Στατιστικές μεταβλητές του δείκτη *current ratio* για οικογενειακές επιχειρήσεις ισχυρού ελέγχου (τύπου B) και ασθενούς ελέγχου (τύπου C) για το έτος 2008

Πηγή: Συγγραφέας

Group Statistics					
Current ratio ₂₀₀₈	Businesses	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
	FBs_B	68	1,93	0,94	0,11
	FBs_C	6	1,40	0,19	0,08

Πίνακας 142: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη *current ratio*₂₀₀₈ οικογενειακών επιχειρήσεων ισχυρού ελέγχου (τύπου B) και ασθενούς ελέγχου (τύπου C)

Πηγή: Συγγραφέας

Υποπίνακας 1: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη <i>current ratio</i> ₂₀₀₈ για επίπεδο σημαντικότητας 0,01										
Current ratio ₂₀₀₈		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	99% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
Current ratio ₂₀₀₈	Equal variances assumed	4,11	0,05	1,38	72	0,17	0,53	0,39	-0,49	1,56
	Equal variances not assumed			3,87	37,30	0,00	0,53	0,14	0,16	0,91

Υποπίνακας 2: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη $current\ ratio_{2008}$ για επίπεδο σημαντικότητας 0,05

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
Current ratio₂₀₀₈	Equal variances assumed	4,11	0,05	1,38	72	0,17	0,53	0,39	-0,24	1,31
	Equal variances not assumed			3,87	37,30	0,00	0,53	0,14	0,25	0,81

Υποπίνακας 3: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη $current\ ratio_{2008}$ για επίπεδο σημαντικότητας 0,1

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	90% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
Current ratio₂₀₀₈	Equal variances assumed	4,11	0,05	1,38	72	0,17	0,53	0,39	-0,11	1,18
	Equal variances not assumed			3,87	37,30	0,00	0,53	0,14	0,30	0,77

Πίνακας 143: Στατιστικές μεταβλητές του δείκτη *current ratio* για οικογενειακές επιχειρήσεις ισχυρού ελέγχου (τύπου B) και ασθενούς ελέγχου (τύπου C) για το έτος 2011

Πηγή: Συγγραφέας

Group Statistics					
Current ratio ₂₀₁₁	Businesses	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
	FBs_B	65	1,83	1,23	0,15
	FBs_C	4	1,29	0,25	0,13

Πίνακας 144: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη *current ratio*₂₀₁₁ οικογενειακών επιχειρήσεων ισχυρού ελέγχου (τύπου B) και ασθενούς ελέγχου (τύπου C)

Πηγή: Συγγραφέας

Υποπίνακας 1: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη <i>current ratio</i> ₂₀₁₁ για επίπεδο σημαντικότητας 0,01										
Current ratio ₂₀₁₁		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	99% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
Current ratio ₂₀₁₁	Equal variances assumed	1,90	0,17	0,86	67	0,39	0,53	0,62	-1,11	2,18
	Equal variances not assumed			2,69	16,52	0,02	0,53	0,20	-0,04	1,11

Υποπίνακας 2: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη *current ratio*₂₀₁₁ για επίπεδο σημαντικότητας 0,05

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
Current ratio ₂₀₁₁	Equal variances assumed	1,90	0,17	0,86	67	0,39	0,53	0,62	-0,71	1,77
	Equal variances not assumed			2,69	16,52	0,02	0,53	0,20	0,11	0,95

Υποπίνακας 3: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη *current ratio*₂₀₁₁ για επίπεδο σημαντικότητας 0,1

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	90% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
Current ratio ₂₀₁₁	Equal variances assumed	1,90	0,17	0,86	67	0,39	0,53	0,62	-0,50	1,570
	Equal variances not assumed			2,69	16,52	0,02	0,53	0,20	0,19	0,879

Πίνακας 145: Στατιστικές μεταβλητές του δείκτη *net income/sales* για οικογενειακές επιχειρήσεις ισχυρού ελέγχου (τύπου B) και ασθενούς ελέγχου (τύπου C) για το έτος 2008

Πηγή: Συγγραφέας

Group Statistics					
Net income ₂₀₀₈ /sales ₂₀₀₈	Businesses	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
	FBS_B	68	0,02	0,11	0,01
	FBS_C	6	0,40	0,83	0,34

Πίνακας 146: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη *net income₂₀₀₈/sales₂₀₀₈* οικογενειακών επιχειρήσεων ισχυρού ελέγχου (τύπου B) και ασθενούς ελέγχου (τύπου C)

Πηγή: Συγγραφέας

Υποπίνακας 1: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη <i>net income₂₀₀₈/sales₂₀₀₈</i> για επίπεδο σημαντικότητας 0,01										
Net income ₂₀₀₈ /sales ₂₀₀₈		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	99% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
Net income ₂₀₀₈ /sales ₂₀₀₈	Equal variances assumed	48,40	0,00	-3,62	72	0,00	-0,37	0,10	-0,65	-0,10
	Equal variances not assumed			-1,10	5,01	0,32	-0,37	0,34	-1,74	0,99

Υποπίνακας 2: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη $net\ income_{2008}/sales_{2008}$ για επίπεδο σημαντικότητας 0,05

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
Net income₂₀₀₈/sales₂₀₀₈	Equal variances assumed	48,40	0,00	-3,62	72	0,00	-0,37	0,10	-0,58	-0,17
	Equal variances not assumed			-1,10	5,01	0,32	-0,37	0,34	-1,25	0,50

Υποπίνακας 3: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη $net\ income_{2008}/sales_{2008}$ για επίπεδο σημαντικότητας 0,1

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	90% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
Net income₂₀₀₈/sales₂₀₀₈	Equal variances assumed	48,40	0,00	-3,62	72	0,00	-0,37	0,10	-0,55	-0,20
	Equal variances not assumed			-1,10	5,01	0,32	-0,37	0,34	-1,06	0,31

Πίνακας 147: Στατιστικές μεταβλητές του δείκτη *net income/sales* για οικογενειακές επιχειρήσεις ισχυρού ελέγχου (τύπου B) και ασθενούς ελέγχου (τύπου C) για το έτος 2011

Πηγή: Συγγραφέας

Group Statistics					
Net income ₂₀₁₁ /sales ₂₀₁₁	Businesses	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
	FBs_B	65	-0,03	0,14	0,02
	FBs_C	4	-0,08	0,15	0,07

Πίνακας 148: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη *net income₂₀₁₁/sales₂₀₁₁* οικογενειακών επιχειρήσεων ισχυρού ελέγχου (τύπου B) και ασθενούς ελέγχου (τύπου C)

Πηγή: Συγγραφέας

Υποπίνακας 1: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη <i>net income₂₀₁₁/sales₂₀₁₁</i> για επίπεδο σημαντικότητας 0,01										
Net income ₂₀₁₁ /sales ₂₀₁₁		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	99% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
Net income ₂₀₁₁ /sales ₂₀₁₁	Equal variances assumed	0,09	0,76	0,62	67	0,54	0,04	0,07	-0,14	0,23
	Equal variances not assumed			0,58	3,33	0,60	0,04	0,08	-0,36	0,44

Υποπίνακας 2: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη $net\ income_{2011}/sales_{2011}$ για επίπεδο σημαντικότητας 0,05

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
Net income ₂₀₁₁ /sales ₂₀₁₁	Equal variances assumed	0,09	0,76	0,62	67	0,54	0,04	0,07	-0,10	0,19
	Equal variances not assumed			0,58	3,33	0,60	0,04	0,08	-0,18	0,27

Υποπίνακας 3: T-στατιστικό τεστ για το δείκτη $net\ income_{2011}/sales_{2011}$ για επίπεδο σημαντικότητας 0,1

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	90% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
Net income ₂₀₁₁ /sales ₂₀₁₁	Equal variances assumed	0,09	0,76	0,62	67	0,54	0,04	0,07	-0,07	0,16
	Equal variances not assumed			0,58	3,33	0,60	0,04	0,08	-0,13	0,21

Πίνακας 149: Σύγκριση απόδοσης και χρηματοοικονομικών χαρακτηριστικών οικογενειακών επιχειρήσεων ισχυρού ελέγχου (τύπου Β) και ασθενούς ελέγχου (τύπου C)
 Πηγή: Συγγραφέας

Comparative Performance and Financial Characteristics: Strong Control FBs Versus Weak Control FBs

Indicators	2008				2011					
	N	Means			Significance	N	Means			Significance
		Strong Control	Weak Control	Difference			Strong Control	Weak Control	Difference	
ROA	74	1,97	9,58	-7,61		67	-0,85	-0,78	-0,07	
ROE	73	4,67	12,67	-7,99	*	67	-3,46	-1,34	-2,12	
ROIC	74	4,29	15,54	-11,25	*	66	-1,22	-0,67	-0,55	
Total debts/total capital	72	0,31	0,30	0,003		68	0,30	0,28	0,03	
long-term debts/total capital	62	0,18	0,10	0,08	*	62	0,13	0,06	0,07	
total debts/total common equity	72	0,87	0,86	0,01		69	0,95	0,80	0,15	
current ratio	74	1,93	1,40	0,53	*, **, ***	69	1,83	1,29	0,53	*, **, ***
Net income/sales	74	0,02	0,40	-0,37		69	-0,03	-0,08	0,04	

*** Significant at 1% level

** Significant at 5% level

* Significant at 10% level

Τα αποτελέσματά μας δείχνουν ότι τα ευρήματά μας είναι ιδιαίτερα ευαίσθητα με τον τρόπο που ορίζουμε τις οικογενειακές επιχειρήσεις. Παρά το γεγονός ότι η προσέγγιση που υιοθετούμε βοηθά τη μέτρηση της επίδρασης του επιπέδου ελέγχου της οικογένειας για τις επιδόσεις και την οικονομική δομή, το ερώτημα παραμένει αν οι επιχειρήσεις τύπου C θα πρέπει να θεωρηθούν ως οικογενειακές επιχειρήσεις.

Πανεπιστήμιο Πειραιώς

Κεφάλαιο 8

Συμπεράσματα

8.1 Συμπεράσματα

Έρευνες που έχουν γίνει σε χώρες της Αμερικής, της Ασίας και σε χώρες της Ευρώπης έχουν αποδείξει πως οι οικογενειακές επιχειρήσεις έχουν καλύτερη απόδοση και απολαμβάνουν μια υγιέστερη χρηματοοικονομική δομή από τις μη οικογενειακές επιχειρήσεις. Η παρούσα μελέτη διερεύνησε στενότερα τη συγκριτική απόδοση και χρηματοοικονομική δομή των οικογενειακών και μη οικογενειακών επιχειρήσεων, μέσω στατιστικών ελέγχων υποθέσεων. Χρησιμοποιώντας αυτή τη μεθοδολογία, καταλήξαμε στα ακόλουθα συμπεράσματα.

Αρχικά η μελέτη εξέτασε την απόδοση και τις χρηματοοικονομικές δομές που χαρακτηρίζουν τις οικογενειακές και μη οικογενειακές επιχειρήσεις. Στην πραγματικότητα, έδειξε ότι υπάρχει μια διαφορά μεταξύ της απόδοσης οικογενειακών και της αντίστοιχης μη οικογενειακών επιχειρήσεων, δίνοντας προβάδισμα στις πρώτες. Παρόλα αυτά δεν καταφέραμε να βρούμε μια στατιστικά σημαντική διαφορά μεταξύ των προαναφερθέντων αποδόσεων και καταλήγουμε στο συμπέρασμα ότι οι οικογενειακές επιχειρήσεις στερούνται απόδοσης σε αντίθεση με τις μη οικογενειακές. Σε όρους χρηματοοικονομικών δομών, όμως, τα συμπεράσματα είναι διαφορετικά. Οι οικογενειακές επιχειρήσεις έχουν ισχυρότερες δομές, το οποίο αποδείχθηκε μέσω της στατιστικής σημαντικότητας που εντοπίσαμε.

Επιπρόσθετα, ένα άλλο κομμάτι με το οποίο ασχοληθήκαμε στην παρούσα εργασία είναι η επίδραση που έχει ο οικογενειακός έλεγχος στην απόδοση και στις χρηματοοικονομικές δομές. Τα συμπεράσματα και σε αυτήν την περίπτωση είναι διττά. Σε όρους απόδοσης δε φαίνεται να επιδρά ο ισχυρός οικογενειακός έλεγχος. Όμως, η επίδρασή του στις χρηματοοικονομικές δομές είναι μείζονος σημασίας.

Κατά τρόπο ενδιαφέροντα, η έρευνά μας παρήγαγε κάποια αντιφατικά αποτελέσματα, όσον αφορά την απόδοση, σε σύγκριση με τις υπόλοιπες ευρωπαϊκές μελέτες. Οι οικογενειακές επιχειρήσεις στην Ελλάδα, παρόλο που έχουν καλύτερη ρευστότητα και

έχουν λιγότερες πιθανότητες να εμφανίσουν πιστωτικό κίνδυνο, θα πρέπει εξετάσουν το θέμα των αποδόσεων για να εξασφαλίσουν τη βιωσιμότητά τους.

8.2 Θέματα για περαιτέρω έρευνα

Μέσα από την εκπόνηση της συγκεκριμένης διπλωματικής εργασίας προκύπτουν δύο σημαντικά πεδία για περαιτέρω έρευνα. Το πρώτο πεδίο αφορά τις επιχειρήσεις ασθενούς οικογενειακού ελέγχου. Παρά το γεγονός ότι η προσέγγιση που υιοθετήσαμε βοηθάει να μετρήσουμε την επίδραση του επιπέδου οικογενειακού ελέγχου στην απόδοση και στις χρηματοοικονομικές δομές, παραμένει το ερώτημα εάν οι επιχειρήσεις τύπου C πρέπει να θεωρούνται οικογενειακές επιχειρήσεις.

Το δεύτερο πεδίο αφορά τον ορισμό των οικογενειακών επιχειρήσεων. Είναι γεγονός ότι δεν υπάρχει κάποιος κοινά αποδεκτός ορισμός για τις οικογενειακές επιχειρήσεις. Ο κάθε ερευνητής με βάση τον ορισμό που υιοθετεί κάνει και την ανάλογη ομαδοποίηση επιχειρήσεων στο δείγμα που χρησιμοποιεί για την έρευνά του. Η έρευνα αυτή ως μία πρώτη προσέγγιση εξετάζει την επίδραση της σύνθεσης του μετοχικού κεφαλαίου στα χρηματοοικονομικά χαρακτηριστικά των επιχειρήσεων, με βάση τον ορισμό που έδωσαν οι Allouche et.al. για τις οικογενειακές επιχειρήσεις και ανοίγει το δρόμο για μελλοντικές προεκτάσεις και για την εξαγωγή περισσότερων συμπερασμάτων σε περίπτωση εφαρμογής διαφορετικών ορισμών και κατ' επέκταση διαφορετικών ομαδοποιήσεων των επιχειρήσεων.

Βιβλιογραφία

I. Ξενόγλωσση βιβλιογραφία

Άρθρα

1. Agrawal, A., & Nagarajan, N. J. (1990). "Corporate capital structure, agency costs, and ownership control: The case of all-equity firms", *Journal of Finance*
2. Anderson, R., & Reeb, D. (2003). "Founding family ownership and firm performance: Evidence from the S&P"
3. Astrachan, J. H., & Shanker, M. C. (2003). "Family businesses' contribution to the U.S. economy: A closer look", *Family Business Review*
4. Bruno Amann and Jacques Jaussaud 2012, "Family and non-family business resilience in an economic downturn", *Asia Pacific Business Review*
5. Carney, M. (2005). "Corporate governance and competitive advantage in family controlled firms", *Entrepreneurship: Theory & Practice*
6. Chiara Mazzi, (2011). "Family business and financial performance: Current state of knowledge and future research challenges", *Journal of Family Business Strategy*
7. Claudio A. Bonilla, Jean Sepulveda and Mariela Carvajal 2010, "Family Ownership and Firm Performance in Chile: A Note on Martinez et al.'s Evidence", *Family Business Review*
8. Darya Granata and Francesco Chirico 2010, "Measures of Value in Acquisitions: Family Versus Nonfamily Firms", *Family Business Review*
9. Dyer, G. W. Jr. (2006). "Examining the "family effect" on firm performance", *Family Business Review*
10. Fama, E. F., & Jensen, M. C. (1983). "Separation of ownership and control", *Journal of Law and Economic*
11. Harvey, S. J. (1999). "Owner as manager, extended horizons and the family firm", *International Journal of the Economics of Business*
12. Hill, C. W., & Snell, S. A. (1989). "Effects of ownership structure and control on corporate productivity", *Academy of Management Journal*
13. James, H. S. (1999). "Owner as manager, extended horizons and the family firm", *International Journal of the Economics of Business*

14. J.M. San Martin-Reyna, Jorge A. Duran-Encalada 2012, "The relationship among family business, corporate governance and firm performance: Evidence from the Mexican stock exchange", *Journal of Family Business Strategy*
15. Jon I. Martínez, Bernhard S. Stöhr 2005, "Family Ownership and Firm Performance: Evidence from Public Companies in Chile", *Universidad de los Andes*
16. José Allouche, Bruno Amann, Jacques Jaussaud and Toshiki Kurashina 2008, "The Impact of Family Control on the Performance and Financial Characteristics of Family Versus Nonfamily Businesses in Japan: A Matched-Pair Investigation", *Family Business Review*
17. María Sacristán-Navarro, Silvia Gómez-Ansón, and Laura Cabeza-García 2011, "Family Ownership and Control, the Presence of Other Large Shareholders, and Firm Performance: Further Evidence", *Family Business Review*
18. Noor Afza Amran 2011, "Corporate Governance Mechanisms and Company Performance: Evidence from Malaysian Companies", *International Review of Business Research Papers Vol. 7. No. 6.*
19. Oskar Kowalewski, Oleksandr Talavera, and Ivan Stetsyuk 2010, "Influence of Family Involvement in Management and Ownership on Firm Performance: Evidence From Poland", *Family Business Review*
20. Sharma, P. (2004). "An overview of family business studies: Current status and direction for the future.", *Family Business Review*
21. Villalonga, B., & Amit, R. (2004). "How do family ownership, control, and management affect firm value?", *EFA 2004 Maastricht Meetings Paper No. 3620*

II. Ελληνική βιβλιογραφία

Βιβλία

1. Αγιακλόγλου Χ., Οικονόμου Γ. 2004, «Μέθοδοι προβλέψεων και ανάλυσης αποφάσεων», Εκδόσεις Γ. Μπένου
2. Αρτίκης Γ. 2010 «Αποφάσεις επενδύσεων», Εκδόσεις Interbooks, Αθήνα
3. Αρτίκης Γ. 2002 «Ανάλυση και προγραμματισμός», Εκδόσεις Interbooks, Αθήνα
4. Αρτίκης Π. 2010 «Διαχείριση Αξίας και Κινδύνου», Εκδόσεις Interbooks, Αθήνα

5. Παπαϊωάννου Τ., Φερεντίνου Κ. 2000, «Μαθηματική στατιστική», Εκδόσεις Αθ. Σταμούλης

III. Διαδικτυακές Πηγές

1. www.ase.gr
2. www.hellex.gr
3. www.bankofgreece.gr
4. www.capital.gr
5. www.investopedia.gr
6. www.naftemporiki.gr
7. www.pwc.com

Πανεπιστήμιο Πειραιώς

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

Πανεπιστήμιο Πειραιώς

ΤΜΗΜΑ Ι

ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ ΔΕΙΓΜΑΤΟΣ ΑΝΑ ΚΛΑΔΟ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ

ΠΡΟΣΩΠΙΚΑ & ΟΙΚΙΑΚΑ ΑΓΑΘΑ

Company	Non Family	Family	Family B	Family C
FOURLIS A.E ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ	x			
F.G. EUROPE A.E.		x	x	
Γ.Ε. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ Α.Ε.Ε.		x	x	
ΒΙΟΚΑΡΠΕΤ Α.Ε.		x	x	
ΠΑΠΑΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ ΑΒΕΕΑ – ΔΡΟΜΕΑΣ		x	x	
ΤΕΧΝΙΚΗ ΟΛΥΜΠΙΑΚΗ Α.Ε.		x		x
JUMBO ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ		x	x	
ΕΛΒΕ ΑΝΩΝΥΜΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ		x	x	
ΦΙΕΡΑΤΕΞ ΑΦΟΙ ΑΝΕΖΟΥΛΑΚΗ Α.Ε.	x			
ΕΠΙΛΕΚΤΟΣ ΚΛΩΣ/ΡΓΙΑ Α.Ε.Β.Ε.		x	x	
ΛΑΝΑΚΑΜ Α.Ε.	x			
ΚΛΩΣΤΟΥΨΑΝΤΟΥΡΓΙΑ ΝΑΥΠΑΚΤΟΥ Α.Β.Ε.Ε.		x	x	
ΕΛ. Δ. ΜΟΥΖΑΚΗΣ Α.Ε.Β.Ε.Μ. & Ε.		x	x	
ΠΑΠΟΥΤΣΑΝΗΣ ΑΒΕΕ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΩΝ ΑΓΑΘΩΝ	x			
ΓΡ. ΣΑΡΑΝΤΗΣ Α.Β.Ε.Ε.	x			
ΚΟΡΡΕΣ Α.Ε. ΦΥΣΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ		x	x	
ΚΑΠΝΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΚΑΡΕΛΙΑ Α.Ε.		x	x	

ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ

Company	Non Family	Family	Family B	Family C
ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε. (Ο.Τ.Ε.)	x			

ΤΡΟΦΙΜΑ & ΠΟΤΑ

Company	Non Family	Family	Family B	Family C
ΚΤΗΜΑ ΚΩΣΤΑ ΛΑΖΑΡΙΔΗ Α.Ε.		x	x	
COCA-COLA 3E. Α.Ε.	x			
ΝΗΡΕΥΣ Α.Ε.	x			
ΓΑΛΑΞΙΔΙ ΘΑΛΑΣΣΙΕΣ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ Α.Ε.		x	x	
ΚΡΕΤΑ ΦΑΡΜ ΑΒΕΕ		x	x	
ΜΥΛΟΙ ΚΕΠΕΝΟΥ Α.Β.Ε.Ε.		x	x	
ΣΤΕΛΙΟΣ ΚΑΝΑΚΗΣ ΑΒΕΕ		x	x	
ΕΛΓΕΚΑ Α.Ε.		x	x	
ΑΡΤΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΚΑΡΑΜΟΛΕΓΚΟΣ Α.Ε.		x	x	
ΠΕΡΣΕΥΣ ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΕΙΔΙΚΗΣ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ Α.Β.Ε.Ε.	x			
ΚΡΙ-ΚΡΙ ΑΕ		x	x	
ΕΛΛ. ΒΙΟΜ. ΖΑΧΑΡΗΣ Α.Ε.	x			
ΜΥΛΟΙ ΛΟΥΛΗ Α.Ε.		x	x	

ΧΗΜΙΚΑ

Company	Non Family	Family	Family B	Family C
ΕΛΤΟΝ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΑΕΒΕ		x	x	
ΠΛΑΣΤΙΚΑ ΘΡΑΚΗΣ Α.Β.Ε.Ε.		x	x	
CYCLON ΕΛΛΑΣ Α.Β.Ε.Ε. & Ε. Λιπαντικών & Πετρών		x		x
ΝΤΡΟΥΚΦΑΡΜΠΕΝ ΕΛΛΑΣ ΑΕΒΕ		x	x	
ΠΛΑΣΤΙΚΑ ΚΡΗΤΗΣ Α.Β.Ε.Ε.		x	x	
ΔΑΙΟΣ ΠΛΑΣΤΙΚΑ ΑΒΕΕ		x	x	
ΑΓΡΟΤΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ ΣΠΥΡΟΥ Α.Ε.Β.Ε.		x	x	

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ

Company	Non Family	Family	Family B	Family C
QUEST ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ Α.Ε.		x	x	
Logismos ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ Α.Ε.		x	x	
BYTE COMPUTER Α.Β.Ε.Ε.	x			
QUALITY AND RELIABILITY Α.Β.Ε.Ε.	x			
M.L.S. ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗ Α.Ε.		x	x	
EPSILON NET SA		x		x
ENTERSOFT SA	x			
ΙΛΥΔΑ ΑΕ		x	x	
Performance Technologies S.A.		x	x	
ΟΜΙΛΟΣ ΙΝΤΕΑΛ Α.Β.Ε.Ε.Δ.Ε.	x			
PROFILE Α.Ε.Β.Ε. ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ	x			
SPACE HELLAS Α.Ε.		x	x	
ΙΝΤΡΑΚΟΜ Α.Ε. ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ		x	x	
OPTRONICS TECHNOLOGIES S.A.	x			
ΙΝΤΕΡΤΕΚ Α.Ε. ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΤΕΧΝ/ΓΙΕΣ		x	x	
ΠΛΑΙΣΙΟ COMPUTERS Α.Ε.Β.Ε.		x	x	
CPI Α.Ε ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ		x		x

ΠΕΤΡΕΛΑΙΟ & ΑΕΡΙΟ

Company	Non Family	Family	Family B	Family C
ΜΟΤΟΡ ΟΪΛ (ΕΛΛΑΣ) ΔΙΥΛΙΣΤΗΡΙΑ	x			
ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ Α.Ε.	x			
ΕΛΙΝΟΙΛ Α.Ε	x			

ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ & ΥΛΙΚΑ ΚΑΤΑΣΚΕΥΩΝ

Company	Non Family	Family	Family B	Family C
F.H.L. Η. ΚΥΡΙΑΚΙΔΗΣ ΜΑΡΜΑΡΑ - ΓΡΑΝΙΤΕΣ Α.Β.Ε.Ε.	x			
ΙΚΤΙΝΟΣ ΕΛΛΑΣ Α.Ε. - ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΜΑΡΜΑΡΩΝ		x	x	
ΤΙΤΑΝ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΤΣΙΜΕΝΤΩΝ	x			
ΑΚΡΙΤΑΣ Α.Ε.		x	x	
ΜΑΘΙΟΣ ΠΥΡΙΜΑΧΑ Α.Ε.		x	x	
N. ΒΑΡΒΕΡΗΣ-MODA BAGNO Α.Ε.		x	x	
UNIBIOS Α.Ε. ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ	x			
ΙΝΤΕΡΓΟΥΝΤ-ΞΥΛΕΜΠΟΡΙΑ Α.Τ.Ε.Ν.Ε. Ανώνυμος Τεχνική Εμποροβιομηχανική Ναυτιλιακή Εταιρεία		x	x	
Α.Γ.Ε.Τ. ΗΡΑΚΛΗΣ	x			
ΙΝΤΡΑΚΟΜ ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ Α.Ε.ΤΕΧΝ. ΕΡΓΩΝ & ΜΕΤΑΛ.ΚΑΤ.	x			
ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ Α.Ε. ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ, ΑΚΙΝΗΤΩΝ, ΚΑΤΑΣΚΕΥΩΝ	x			
Ι. ΚΛΟΥΚΙΝΑΣ - Ι. ΛΑΠΠΑΣ ΤΕΧΝΙΚΗ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΗ Α.Ε.	x			
J. & P. - ΑΒΑΞ Α.Ε.	x			
ΜΟΧΛΟΣ Α.Ε.	x			
ΠΡΟΟΔΕΥΤΙΚΗ Α.Τ.Ε.	x			
ΕΛΛΑΚΤΩΡ Α.Ε.	x			
ΕΚΤΕΡ Α.Ε.	x			
ΑΘΗΝΑ ΑΝΩΝΥΜΗ ΤΕΧΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	x			
ΜΕΝΑΣΟ ΜΕΤΑΛΛΟΥΡΓΙΚΗ Α.Β.Ε.Ε.	x			
ΜΕΤΚΑ Α.Ε.	x			

ΠΡΩΤΕΣ ΥΛΕΣ

Company	Non Family	Family	Family B	Family C
Ε.Η.Λ. Η. ΚΥΡΙΑΚΙΔΗΣ ΜΑΡΜΑΡΑ - ΓΡΑΝΙΤΕΣ Α.Β.Ε.Ε.	x			
ΙΚΤΙΝΟΣ ΕΛΛΑΣ Α.Ε. - ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΜΑΡΜΑΡΩΝ		x	x	
ΜΠΗΤΡΟΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΙΚΗ Α.Ε.		x	x	
Ν. ΛΕΒΕΝΤΕΡΗΣ Α.Ε.		x	x	
ΣΩΛΗΝΟΥΡΓΕΙΑ ΚΟΡΙΝΘΟΥ Α.Ε.	x			
ΕΛΑΣΤΡΟΝ Α.Ε.Β.Ε. - ΧΑΛΥΒΟΥΡΓΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ		x	x	
ΑΦΟΙ Χ. ΚΟΡΔΕΛΛΟΥ Α.Ε.Β.Ε.		x	x	
ΣΙΔΕΝΟΡ Α.Ε. (ΠΡΩΗΝ ΕΡΛΙΚΟΝ)	x			
Α.Ε. - ΟΜΙΛΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ		x	x	
ΧΑΛΚΟΡ Α.Ε (ΠΡΩΗΝ ΒΕΚΤΩΡ)	x			
ΕΛΒΑΛ Α.Ε ΒΙΟΜΝΙΑ ΕΠΕΞΕΡΓ. ΑΛΟΥΜ.	x			
ΑΛΟΥΜΥΛ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΑΛΟΥΜΙΝΙΟΥ Α.Ε.		x	x	
ΕΤΕΜ Α.Ε.	x			
ΑΛΚΟ ΕΛΛΑΣ Α.Β.Ε.Ε.		x	x	
MERMEREN KOMBINAT A.D. PRILEP	x			

ΥΓΕΙΑ

Company	Non Family	Family	Family B	Family C
ΙΑΣΩ Α.Ε.	x			
ΔΙΑΓΝΩΣΤΙΚΟ & ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΑΘΗΝΩΝ ΥΓΕΙΑ Α.Ε.	x			
ΙΑΤΡΙΚΟ ΑΘΗΝΩΝ Ε.Α.Ε.		x	x	
ΠΡΑΞΙΤΕΛΕΙΟ ΘΕΡΑΠΕΥΤΗΡΙΟ Α.Ε.	x			

ΜΕΣΑ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ

Company	Non Family	Family	Family B	Family C
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΗΧΟΥ ΚΑΙ ΕΙΚΟΝΟΣ Α.Ε.	x			
ΑΤΤΙΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ Α.Ε.	x			
Η ΝΑΥΤΕΜΠΟΡΙΚΗ - Π. ΑΘΑΝΑΣΙΑΔΗΣ & ΣΙΑ Α.Ε.		x	x	
ΛΙΒΑΝΗΣ ΑΕ		x	x	
Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ Α.Ε.		x	x	

ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΟΙΝΗΣ ΩΦΕΛΕΙΑΣ

Company	Non Family	Family	Family B	Family C
ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΥ ΑΕ	x			
ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ Α.Β.Ε.Τ.Ε.	x			
ΕΤ. ΥΔΡΕΥΣΗΣ & ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΗΣ ΘΕΣ/ΚΗΣ Α.Ε.	x			
Ε.ΥΔ.Α.Π. Α.Ε.	x			

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ

Company	Non Family	Family	Family B	Family C
PAPERPACK Α.Β.Ε.Ε.		x	x	

ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ & ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

Company	Non Family	Family	Family B	Family C
ΒΙΣ Α.Ε.	x			
FLEXORACK Α.Ε.Β.Ε.Π.		x	x	
Ε. ΠΑΙΡΗΣ Α.Β.Ε.Ε ΠΛΑΣΤΙΚΩΝ	x			
ΚΑΡΑΤΖΗ Α.Ε.		x	x	
ΒΙΟΧΑΛΚΟ Ε.Β. ΧΑΛΚΟΥ ΚΑΙ ΑΛΟΥΜΙΝΙΟΥ Α.Ε.		x	x	
ΝΕΧΑΝΣ ΕΛΛΑΣ Α.Β.Ε.	x			
ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΚΑΛΩΔΙΑ Α.Ε.	x			
ΠΕΤΡΟΣ ΠΕΤΡΟΠΟΥΛΟΣ Α.Ε.Β.Ε.		x		x
ΕΛΤΡΑΚ Α.Ε.		x	x	
FRIGOGLASS Α.Β.Ε.Ε.	x			
ΚΛΕΕΜΑΝΝ HELLAS Α.Β.Ε.Ε.	x			
ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΛΙΜΕΝΟΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ Α.Ε.	x			
ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΛΙΜΕΝΟΣ ΠΕΙΡΑΙΩΣ Α.Ε.	x			
ΧΑΙΔΕΜΕΝΟΣ Α.Ε.Β.Ε.		x	x	
INFORM Π. ΛΥΚΟΣ Α.Ε.		x	x	
ΕΙΔΗΣΕΟΦΩΝΙΚΗ ΕΛΛΑΣ Α.Ε.Ε.		x		x
DIONIC ΑΕΒΕ	x			
ΓΕΝ. ΕΜΠΟΡΙΟΥ & ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ		x	x	
ΒΟΓΙΑΤΖΟΓΛΟΥ SYSTEMS Α.Ε.		x	x	

ΕΜΠΟΡΙΟ

Company	Non Family	Family	Family B	Family C
ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΗ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ ΔΙΤΡΟΧΩΝ ΚΑΙ ΜΗΧΑΝΩΝ ΘΑΛΑΣΣΗΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ		x	x	
ΝΑΚΑΣ ΜΟΥΣΙΚΗ		x	x	
Α.Σ. ΕΜΠΟΡΙΚΗ-ΒΙΟΜ. ΕΤΑΙΡΙΑ Η/Υ & ΠΑΙΧΝΙΔΙΩΝ Α.Ε.		x	x	
ΡΕΒΟΪΛ Α.Ε.Ε.Π	x			
FOLLI-FOLLIE Α.Ε.Β.Τ.Ε.		x	x	

ΤΑΞΙΔΙΑ & ΑΝΑΨΥΧΗ

Company	Non Family	Family	Family B	Family C
ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ ΑΙΓΑΙΟΥ Α.Ε.		x	x	
CENTRIC ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ Α.Ε.	x			
ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΠΡΟΓΝΩΣΤΙΚΩΝ ΑΓΩΝΩΝ ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΟΥ Α.Ε.	x			
ΙΝΤΡΑΛΟΤ Α.Ε.	x			
ΑΣΤΗΡ ΠΑΛΑΣ ΒΟΥΛΙΑΓΜΕΝΗΣ Α.Ξ.Ε.	x			
ΛΑΜΨΑ Α.Ε. ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΩΝ	x			
ΙΟΝΙΚΗ (ΞΕΝ/ΚΕΣ ΕΠΙΧ/ΣΕΙΣ)	x			
ΓΕΚΕ Α.Ε.		x	x	
ΚΥΡΙΑΚΟΥΛΗΣ Μ.Κ.Ν. Α.Ε.		x	x	
ΜΙΝΩΙΚΕΣ ΓΡΑΜΜΕΣ ΑΝΕ	x			
ΑΥΤΟHELLAS ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ & ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ		x	x	
ΑΤΤΙΚΑ Α.Ε. ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ	x			

ΤΜΗΜΑ ΙΙ

RATIO DEFINITION

ROA

(Net Income Before Preferred Dividends+ ((Interest Expense on Debt-Interest Capitalized)*(1-Tax Rate)))/Last Year's Total Assets*100

ROE

(Net Income Before Preferred Dividends Preferred Dividend Requirement)/Last Year's Common Equity*100

ROIC

(Net Income Before Preferred Dividends + ((Interest Expense on Debt – Interest Capitalized)*(1-Tax Rate)))/(Last Year's Total Capital + Last Year's Short Term Debt & Current Portion of Long Term Debt)*100

Total Debt % Total Capital

(Long-Term Debt + Short-Term Debt & Current Portion of Long- Term Debt)/(Total Capital + Short-Term Debt & Current Portion of Long-Term Debt)*100

Long-term Debt % Total Capital

Long-Term Debt/Total Capital*100

Total Debt % Common Equity

(Long-Term Debt + Short-Term Debt & Current Portion of Long-Term Debt)/Common Equity*100

Current Ratio

Current Assets/Current Liabilities